

PIELAVEDEN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2025

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
1.2.1 Kuntastrategia 2021–2025	6
1.2.2 Yleinen taloudellinen kehitys	7
1.2.3 Toimintaympäristön muutokset	11
1.2.4 Kunnan hallinto ja henkilöstö	15
1.2.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	20
1.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä, tulevasta kehityksestä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	23
1.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	34
1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	36
1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	37
1.4.2 Toiminnan rahoitus	38
1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	39
1.6 Kokonaistulot ja -menot	42
1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	44
1.7.1 Kuntakonsernin toiminta	44
1.7.2 Kuntakonsernin talous	47
1.8 Tilikauden tuloksen käsittely	52
1.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	52
1.8.2 Talouden tasapainottaminen	52
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN (KÄYTTÖTALOUS)	53
2.1 Keskusvaalilautakunta	53
2.1.1 Vaalit	53
2.2 Tarkastuslautakunta	54
2.2.1 Tarkastustoimi	54
2.3 Kunnanhallitus	56
2.3.1 Demokratiapalvelut	56
2.3.2 Yleisjohtaminen	58
2.3.3 Kehittämisen- ja elinkeinotoimi	60
2.3.4 Hallinto- ja tukipalvelut	64
2.3.5 Työllistäminen	66
2.3.6 Vapaa-ajan palvelut	68
2.4 Kansalaisopiston johtokunta	73
2.4.1 Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto	73
2.5 Kasvun ja oppimisen lautakunta	76
2.5.1 Koulutoimi	76
2.5.2 Varhaiskasvatus	79
2.6 Ympäristön ja asumisen lautakunta	80
2.6.1 Tila- ja vuokrauspalvelut	80
2.6.2 Vesihuoltolaitos	82
2.6.3 Kunnallistekniikka	84
2.6.4 Yhdyskuntasuunnittelu	86
2.6.5 Rakennusvalvonta	87
2.6.6 Ympäristönhuolto	89
3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	93
3.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	93
3.2 Verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen	93

4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	95
5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	101
6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	102
7 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	103
7.1 Kunta	103
7.2 Konserni	107
8 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	111
8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	111
8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	113
8.3 Tasetta koskevat liitetiedot	116
8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	116
8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	118
8.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	120
8.3.4 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen	121
8.3.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	121
9 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	122
9.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus	122
9.2 Vesihuoltolaitoksen laskelmat	128
9.3 Vesihuoltolaitoksen liitetiedot	133
9.4 Muut eriytetyt laskelmat	134
10 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	135
11 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	136
12 LIITTEET	137
12.1 Liite 1 Talouden kehitys 2024–2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028	137
12.2 Liite 2 Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratilojen toimintakertomus	138
12.3 Liite 3 Pielaveden teollisuushallit Oy:n toimintakertomus	142
12.4 Liite 4 Luottamushenkilöluettelo	146
12.5 Liite 5 Tunnuslukujen laskentakaavat	149
12.6 Tilintarkastuskertomus	153
12.7 Arviointikertomus vuodelta 2025, tarkastuslautakunta	155

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2025 tilikauden tulos oli noin 1,3 miljoonaa euroa. Tulos mahdollistaa 1,2 miljoonan euron investointivarauksen Opinporttiin. Tilikauden ylijäämä on sen jälkeen noin 45 000 euroa.

Aiemmin Opinportin investointivaroja on tehty 1,75 miljoonalla eurolla. Uuden varauksen jälkeen investointivarausta on lähes kolme miljoonaa euroa. Summa on kirjattu taseeseen ja se riittää yhteensä kuuden vuoden poistoihin siitä hetkestä, kun uusi Opinportti on valmistunut.

Opinportin noin 13,5 miljoonan euron investointi rahoitetaan suurimmaksi osaksi kunnan käteisvaroin sekä kunnan sijoitukset, 4,7 miljoonaa euroa, kotiuttamalla. Ulkopuolisen rahoituksen tarve on vähintään puolittunut alun perin arvioidusta noin seitsemästä miljoonasta eurosta.

Investointi käynnisti myös väistötiloihin siirrot. Lukio siirtyi Ylä-Savon seurakuntayhtymän vuokralaiseksi seurakuntakeskukseen ja kansalaisopisto Puustellin koulun ns. asuntolasiipeen. Kansalaisopiston väistötilat osoittautuivat sisäilmaltaan ongelmallisiksi ja muutto jatkuikin toimiston osalta vuokrataloyhtiön rivitaloasuntoon sekä viiden kurssin siirrolla kouluille. Asian selvittely jatkuu edelleen: asuntolaan tehdään sisäilmaa parantavia toimenpiteitä ja korvaavia tiloja haetaan.

Lisäksi tilikauden 2025 tuloksesta pystyttiin tekemään Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeiden alaskirjausta 100 000 eurolla. Muita lisäpoistoja ei ollut tarvetta tehdä, sillä vuoden 2024 tilinpäätöksen yhteydessä jo alennettiin mm. kunnanviraston, Rannankylän kivikoulun, Pohjois-Pielaveden koulun, lukion, liikuntahallin ja kirjaston tasearvoja yhteensä noin miljoonalla eurolla vastaamaan käypää arvoa.

Tilikauden hyvä tulos johtuu pääosin kasvun ja oppimisen palvelualueen arvioitua suuremmista kotikuntakorvaustuloista sekä arvioitua pienemmistä henkilöstökuluista ja ulkoisista palveluiden, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostosta (yht. 570 000e). Kunnanhallituksen käyttökate alittui vastavasti 248 000 eurolla. Lisäksi osinkoja ja arvopapereiden myyntivoittoa saatiin 137 000e ennakoitua enemmän.

Kunnan talouden epävarmuuteen vaikuttavat jatkossakin mm. väestön määrän vähenemisestä johtuva pienevä tuloverotulo, hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokratulot sekä myöhemmin myös energiapuun polton vähenemisen vaikutus kunnan yhteisöveron tuottoon. Eduskuntavaalit vuonna 2027 ja sen jälkeinen hallitusohjelma nostanee jälleen esille kuntien valtionosuusuudistuksen. Nämä tarkoittavat tiukkaa talouskuria tulevinakin vuosina.

Kunnan taloutta kuitenkin parantaa mm. tilasuunnitelman hyväksyminen (valtuusto 10.11.). Jos se toteutuisi suunnitellusti kymmenen vuoden ajan, vähentäisi se mm. vuosittaisia ylläpitokustannuksia noin 770 000 eurolla.

Taloudenpitoon kuuluu myös elinvoiman kehittäminen. Vuonna 2025 hyväksyttiin Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaava (valtuusto 7.4. ja 6.10.). Savon Kuituverkko Oy käynnisti 700 000 euron investoinnin eli 55 kilometrin pituisen valokuituverkon rakentamisen Pohjois-Pielavedellä. Säviän keskustassa määräalan kiinteistökauppa toteutui Osuuskunta Maitosuomen kanssa (valtuusto 19.5.), mikä mahdollistaa alueen kehittämisen ja master planin toteuttamista vaiheittain. Opinportin investointi vaikuttaa paikallisiin yrityksiin monella tavalla.

Uusia elinvoimahankkeita saatiin käyntiin puolen miljoonan euron edestä kunnan omarahoituksen ollessa vain 50 000 euroa. Hankkeilla kehitetään Pielaveden matkailullista vetovoimaa, valmistellaan keskustajaaman master plan asemakaavoituksen päivityksen pohjaksi, lisätään osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kylien vetovoimaa, rakennetaan Säviän Virtasaareen esteetön ulkoilureitti sekä selvitetään energiapuun uusia hyödyntämismahdollisuuksia.

Vuonna 2025 käynnistyi myös uusi valtuustokausi. Kuntavaalien äänestysprosentti oli Pohjois-Savon kolmanneksi korkein, 59,4%. Kuntastrategia 2026-2029 valmisteltiin henkilökuntaa,

luottamushenkilöitä ja asukkaita osallistaen ja visio kuuluu: Pielaveden kunta on löytänyt muutoksista mahdollisuuden asukkaiden hyvinvointiin ja kunnan alueen elinvoimaan.

Kiitän luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä sekä henkilökuntaa, työkavereitani, oman osaamisen antamisesta ja hienon taloudellisen tuloksen aikaansaamisesta.

Pielavedellä 17.3.2026

Johanna Viita

1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kuntastrategia 2021–2025

Pielaveden kuntastrategia 2021–2025 ja visio 2030 on hyväksytty valtuustossa 20.12.2021. Vuoden 2025 kuntavaalien jälkeen ja uuden valtuuston järjestäytyttyä käynnistyi uuden kuntastrategian valmistelu vuosille 2026–2029. Vuonna 2025 toimintaa ohjasi vielä ns. vanha strategia.

Arvot, joihin kunnan toiminta perustui vuosina 2021–2025

Rohkeus

- Kannustamme kokeiluihin ja ennakkoluulottomiin ratkaisuihin
- Uskomme onnistumiseen, mutta emme myöskään pelkää epäonnistua

Oikeudenmukaisuus

- Olemme avoimia ja tasapuolisia kaikkia kohtaan
- Luottamus on kaiken perusta

Yrittäjämysteisyys

- Luomme yrittämiselle edellytyksiä
- Arvostamme yrittäjyyttä ja myös yritteliäisyyttä

Positiivisuus

- Uskomme tulevaisuuteen
- Lupsakkuus ja ystävällisyys ovat käyntikorttejamme

Yhteisöllisyys

- Huolehdimme ja välitämme toisistamme
- Keskuudessamme vallitsee vahva me-henki

Kunnan olemassaolon tarkoitus (missio)

Kunta on olemassa kuntalaisia varten mahdollistaen ympärivuotisen turvallisen asumisen ja elämisen ympäristön sekä sujuvan arjen. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kaikki ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioiden.

Tavoitetila vuodelle 2030 (visio)

Muutoksista mahdollisuudet löytänyt yhteistyökykyinen, rohkea ja aktiivinen ihmisten yhteisö.

Strategiaan valitut painopisteet

Elinvoimaa ihmisistä ja yhteistyöstä

Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
Yrittäjämysteisyys ja yritteliäisyys

Sujuvaa arkea ja hyvinvoinnin edistämistä

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet
Tarpeeseen vastaava asuntotarjonta
Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Ajasta ja paikasta riippumattomat asiointimahdollisuudet

Kuntakonserniin kuuluu kaksi täysin kunnan omistamaa tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokralat ja Pielaveden Teollisuushallit Oy. Muut konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhteisöt ovat Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 7,470 %), Pohjois-Savon liitto (1,20 %) sekä Savon koulutuskuntayhtymä (0,301 %).

Lisäksi kunta on osaomistajana seuraavissa sidosyksiköissä: Kehitysyhtiö SavoGrow Oy (omistusosuus 21,84 %), Ylä-Savon jätehuolto Oy (9 %), Savon ICT-palvelut Oy (3,226 %), Savon kuituverkko Oy (2,68 %), Servica Oy (1,06 %), Istekki Oy (0,0508 %) ja Sakupe Oy (0,0026 %).

1.2.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Lähde: VM, taloudellinen katsaus, talvi 2025 (18.12.2025)

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2025–2028

Suomen talous kasvoi vuonna 2024 varsin hyvää vauhtia kolmannelle neljännekselle saakka. Neljännellä neljännekselle talous kuitenkin supistui uudelleen. Vuonna 2025 Suomen bruttokansantuotteen (BKT) kasvu jäi 0,3 prosenttiin, vaikka ennuste vuoden 2024 lopussa oli 1,6 prosenttia.

Rakenteellisia ongelmia on monia. Ikääntyvä väestö hidastaa työn ja tuottavuuden kasvua. Taantuva koulutustaso suhteessa kilpailijoihin ja uudistuvan talouden vaatimuksiin nakertaa kilpailukykyä ja hidastaa tuottavuuden kasvua. 1340 kilometriä rajaa arvaamattoman naapurin kanssa pitää yllä uhkaa ja epävarmuutta yhteiskunnassa. Julkisen talouden rakenteellinen ahdinko on saanut kaukokatseiset kotitaloudet varautumaan tulevaisuudessa lankeavan laskun maksuun ja säästämään.

VM toteaa, että se on aliarvioinut huolen ja epävarmuuden vaikutukset kotitalouksien kulutukseen. Aiempaa korkeammat korot rasittavat suomalaisia kotitalouksia edelleen enemmän kuin kotitalouksia euroalueella. Asuntojen hintojen lasku on jatkunut, pienentänyt kotitalouksien varallisuutta ja saanut kotitaloudet yhä varovaisemmiksi.

VM on omien sanojensa mukaan myös yliarvioinut sen, kuinka nopeasti kasvava työn tarjonta näkyy työllisyydessä. Työmarkkinoille tulevan työvoiman edellytykset työllistyä ovat keskimääräistä heikommat. Samaan aikaan yritykset hakevat tuottavuutta ja kilpailukykyä ottamalla käyttöön työtä korvaavaa teknologiaa. Nämä hidastavat työllisyyden kasvua pidemmälläkin aikavälillä. Talouden nol-lakasvu ei riittänyt työllistämään työmarkkinoille tullutta työvoimaa tänä vuonna ja tilastoitu työttömyys kasvoi.

Työllisyyden ennakoidaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026, ja vuosina 2026–2028 se lisääntyy keskimäärin vajaan prosentin vuosivauhtia. Työllisyysaste nousee noin 72,4 %:iin vuoteen 2028 mennessä

Epävarmuudesta huolimatta maailmankaupan näkymät ovat kokonaisuutena melko myönteiset. Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin. Euroalueen talous on toipumassa, joskin maiden väliset erot kasvussa ja näkymissä ovat varsin suuria. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu, kun tullien vaikutukset heijastuvat yhä laajemmin nostaen hintoja ja hidastavan kulutuksen kasvua. Nou-sevissa talouksissa kasvu jatkuu ripeänä.

Suomen tavaravienti kasvoi vuonna 2025, vaikka Yhdysvaltojen tullit varjostivatkin näkymiä. Myös tuonti kasvoi. Jatkossa puolustushankinnat ja muut investoinnit nostavat tuontia enemmän kuin mitä viennin odotetaan kasvavan.

Investoinneissa pohja on VM:n mukaan ohitettu ja käänne varovaiseen kasvuun on alkanut. Vuonna 2025 investoinnit kasvoivat vajaat 2 prosenttia, mutta tästä vuodesta alkaen kasvu nopeutuu. Kasvua vetävät erityisesti energiasiirtymä, puolustushankkeet ja asuntomarkkinoiden asteittainen elpyminen. Aineettomat investoinnit ovat vahvassa kasvussa, samoin kone- ja laiteinvestoinnit, joita puolustushankinnat vauhdittavat.

Talonrakentamisessa teollisuuden investoinnit tukevat kasvua, toimistorakentaminen jää vaimeaksi. Asuntorakentaminen toipuu hitaasti, mutta pidemmällä aikavälillä on kysyntää selvästi nykyistä suuremmalle rakentamisen määrälle. Maa- ja vesirakentamista tukevat tulevat energiahankkeet ja liikenneverkon kehittämisohjelma. Julkiset investoinnit kasvavat rajusti vuonna 2026 erityisesti puolustukseen kohdistuvien panostusten seurauksena

Julkisyhteisöjen rahoitusaliijäämä vuonna 2024 oli 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Viime vuodeksi aliijäämä supistui 3,9 prosenttiin sopeutustoimien myötä. Vuonna 2026 aliijäämän ennustetaan syvenevän 4,5 prosenttiin hävittäjähankintojen vuoksi. Pitkällä aikavälillä BKT on yli 3,5 % suhteessa BKT:hen vielä vuonna 2030.

Julkisyhteisöjen velkasuhde nousi vuonna 2024 yli 82 prosentin, mikä oli yli 5 % edellisvuodesta. Viime vuonna velkasuhteen ennustettiin nousevat 85 prosenttiin, mutta se nousikin yli 89 prosentin ja tänä vuonna todennäköisesti jo lähes 92 prosenttiin. VM ennustaa kasvun jatkuvan ja olevan vuonna 2030 jo yli 96 prosenttia.

EU:n perussopimus säättää aliijäämän riskirajaksi 3 prosenttia ja velan riskirajaksi 60 prosenttia suhteessa BKT:hen. Siksi Euroopan komissio esitti jo viime vuonna ja Euroopan neuvosto käynnisti tammikuussa 2026 ns. liiallisen aliijäämän menettelyn eli asetti Suomen EU:n ”tarkkailuluokalle”. Suomen on esitettävä huhtikuun loppuun 2026 mennessä tarvittavat toimenpiteet aliijäämän pienentämiseksi. Tähän liittyy myös sopiminen ns. velkajarrusta, mikä tarkoittaa 8–11 miljardin euron sopeuttamisvoimia seuraavalla eduskuntavaalikaudella.

Valtiovarainministeriö ennusti joulukuussa 2025 Suomen BKT:n kasvavan tänä vuonna 1,1 prosenttia, ensi vuonna 1,7 prosenttia ja vuonna 2028 noin 1,6 prosenttia.

Valtionhallinnon talous

Julkisyhteisöjen alasektoreista valtionhallinto on aliijäämäisin ja valtion taloustilanne heikkenee vuonna 2026. Menopuolta paisuttavat erityisesti puolustushankinnat. Hallitus päätti keväällä 2025 nostaa puolustusmenojen BKT-suhde noin kolmeen prosenttiin vuonna 2029. Samaan aikaan veronkevennykset hidastavat verotulojen kasvua.

Valtionhallinnon korkomenot ovat kasvaneet nopeasti sekä korkotason nousun että voimakkaan velkaantumisen seurauksena. Vuonna 2025 kansantalouden tilinpidon mukaiset korkomenot ovat arviolta 3,4 mrd. euroa (vuonna 2024: 2,8 mrd euroa). Vaikka korkotaso on viime aikoina laskenut, korkomenojen kasvu jatkuu. Vuoteen 2030 mennessä korkomenojen ennustetaan nousevan 6,4 mrd. euroon. Vuosi sitten arviona oli 4,8 mrd euroa vuoteen 2029 mennessä.

Valtionhallinnon verotulot kasvoivat vuonna 2024 vaimeasti. Vaikka vuosi sitten VM ennusti verotulojen kasvun piristyvän vuonna 2025 paremman suhdannetilanteen sekä hallituksen keväällä 2024 päättämien verotoimien vauhdittamana, verotulot kasvoivat vain 1,5 prosenttia. Ennuste vuosi sitten oli, että vuosina 2026–2029 verotulot kasvavat keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa. Nyt ennuste kertoo, että verokertymä kasvaa tänä vuonna 2,6 prosenttia ja ensi vuonna 2,0 prosenttia. Kasvua hidastaa keväällä 2025 päätetyt veronkevennykset. VM ennustaa verotulojen piristyvän neljään prosenttiin vuonna 2028.

Kuntahallinto

Kuntahallinnon aliijäämän arvioidaan kasvavan vuodesta 2024 (0,3 %) vuonna 2025 noin 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kuntien verotulot kasvoivat viime vuonna vain 0,1 prosenttia. Lisäksi valtion tulonsiirtoja kunnille vähensi aiemmin päätetyt valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset.

Keväällä 2025 sovitut palkkaratkaisut kasvattivat henkilöstövaltaisen kuntasektorin työvoimakustannuksia. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen vuosina 2027–2028 palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

TE-palvelu-uudistus kasvatti kuntahallinnon kulutuksen volyymia väliaikaisesti vuonna 2025. Uudistuksen myötä kunnista tuli suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. TE-uudistus ajoittui heikkoon suhdannetilanteeseen, mikä lisäsi kuntien työttömyysturvan rahoituskustannuksia ennakoitua enemmän.

Kuntien peruspalveluiden painopiste säilyy kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Palvelutarpeen väheneminen ei kuitenkaan johda kustannusten laskuun samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike lisäävät kuntien välisiä eroja. Muuttotappiokunnissa tulopohja heikkenee ja työikäinen väestö vähenee. Toisaalta erityisesti kasvukeskuksissa kasvava väestö ylläpitää voimakkaita investointitarpeita.

Verotulot ovat kuntien merkittävin tulonlähde. Tulojen ja menojen epätasapainosta huolimatta vain hieman yli kymmenys kunnista nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2026. Painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousee 7,62 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän vuositasolla kuntien verotuloja yhteensä noin 50 miljoonaa euroa. Keskipitkällä aikavälillä suhdannetilanteen parantua kuntahallinnon verotulojen kasvu kiihtyy VM:n mukaan noin neljään prosenttiin vuosina 2026–2030.

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvoivat viime vuonna TE-palvelu-uudistuksen vuoksi. Valtionosuuksia vähensi kuitenkin samanaikaisesti peruspalveluiden valtionosuuksiin aiemmin kohdennetut vähenykset.

VM ennustaa, että kuntien alijäämä supistuu hieman vuoden 2027 jälkeen, kun valtionosuuksien määräaikaiset leikkaukset päättyvät. Tulo-rahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan menopaineita ja kuntahallinto pysyy noin 0,3 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen. Ennusteeseen sisältyy sekä ylä- että alasuuntaisia riskejä. Kuntahallinnon menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Lisäksi muut menolisäykset, kuten arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenot tai työttömyysetuuksien rahoituskustannukset voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden menojen kasvu hidastui selvästi vuonna 2024 ja alueiden taloudellinen tilanne vakautui. Vuonna 2025 menojen kasvu hidastui jo selvästi ja alueiden kirjanpidollisen tuloksen arvioidaan olevan hieman ylijäämäinen vuosina 2025–2027.

Aiemmilta vuosilta kertyneet suuret alijäämät kuitenkin pitävät sopeutustarpeet edelleen huomattavina, vaikka valmisteilla oleva lakimuutos hyvinvointialueiden alijäämien kattamisen lisääjasta voi keventää vuodelle 2026 kohdistettua sopeutustarvetta ja lykätä sitä myöhemmille vuosille. Alueet ovat valmistelleet talousarvioihinsa merkittäviä sopeutustoimia: n. 0,25 mrd. euroa vuodelle 2025 ja 0,3 mrd. euroa vuodelle 2026.

Valtion rahoitusta vuonna 2025 kasvatti hyvinvointialueiden vuoden 2023 tulokseen perustuva 1,4 mrd. euron suuruinen jälkikäteistarkistus. Vuosille 2026 ja 2027 kohdennettava jälkikäteistarkistus

on 1,3 mrd. euroa. Vuosina 2028–2030 sektorin rahoitusasema heikkenee menojen kasvun takia sekä siksi, että ennusteessa valtion rahoituksena on kehyksiin varattu summa, jonka määrä laskee huomattavasti vuonna 2028.

Työmarkkinat

Valtiovarainministeriön mukaan tammi-lokakuussa 2025 työllisten lukumäärä supistui 0,6 prosenttia ja työttömien lukumäärä lisääntyi 15,4 prosenttia. Runsaimmin työllisyys vähentyi alkutuotannossa, kemianteollisuudessa ja eräillä kaupan aloilla. Toisaalta työllisten lukumäärä lisääntyi merkittävästi elintarviketeollisuudessa, logistiikkapalveluissa sekä taiteen ja viihteen alalla.

Taloukskasvun hyittyminen viime vuonna ei kohentanut työvoiman kysyntää. Yksityisen sektorin työllistämisaikomukset eivät olleet vielä laajasti kohentuneet, vaikka teollisuudessa selkeää vähentämistarvetta ei enää näyttänyt olevan. Palvelualoilla ja rakennustoiminnassa työllistämisaikomuksia oli niukasti loppuvuoden aikana.

Vuonna 2025 työttömyys siis kasvoi edelleen, käytännössä yhtä paljon kuin vuonna 2024. Erityisesti julkisen palvelusektorin säästötarpeet hidastivat työllisyyden kohenemista ja osaltaan kasvattivat työttömyyttä.

Valtiovarainministeriö ennustaa, että vuosina 2026–2028 talous kasvaa nopeammin, ja työllisyys lisääntyy vuosittain keskimäärin vajaan prosentin. Ammattitaitoiseen työvoimaan kohdistuvat korkeammat osaamisvaatimukset hidastavat työttömyyden vähenemistä. Kasvu on laaja-alaista, ja sitä tukevat myös hallituksen vuodesta 2024 alkaen toteuttamat työvoiman tarjontaa edistävät toimet. Toimien oletetaan lisäävän työllisiä muutamalla kymmenellä tuhannella vuoteen 2028 mennessä. Työllisyysaste (15–64-vuotiaat) nousee noin 72,4 prosenttiin, jääden silti selvästi vuoden 2022 lähes 74 prosentin huipputasoa matalammaksi. Työllisyyttä edistää myös työikäisen väestön kasvu, joka johtuu erityisesti maahanmuutosta: 15–64-vuotiaita arvioidaan olevan vuonna 2028 noin 47 000 enemmän kuin vuonna 2024. Nettomaahanmuutto on hidastunut viime vuosien huipputasosta, koska maahanmuutto EU-maista ja muista Euroopan maista on vähentynyt alkuvuonna. Vuonna 2028 työttömyysaste jää ennusteen mukaan kahdeksaan ja puoleen prosenttiin.

Keha-keskuksen joulukuun 2025 työllisyyskatsauksen mukaan kuntien työllisyyspalveluissa oli joulukuun lopussa 351 500 työtöntä työnhakijaa, mikä on 29 800 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömistä työnhakijoista oli miehiä 57 % ja naisia 43 %. Vaikka miehiä on työttömänä lukumääräisesti enemmän, kasvoi naisten työttömyys edellisvuoden joulukuuhun verrattuna prosentuaalisesti huomattavasti enemmän: miesten työttömyys nousi 12 400:lla (7 %) ja naisten 17 300:lla (13 %).

Työttömien työnhakijoiden lukumäärä sisältää kuntien työllisyyspalveluiden asiakkaat sekä kokoaisesta lomautetut. Koko maassa oli lomautettuna joulukuun lopussa 31 800 henkilöä, mikä on 3200 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, mutta peräti 12 000 enemmän kuin kuukautta aikaisemmin.

Pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä työnhakijana olleita oli 137 700, mikä on 28 100 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Yli 50-vuotiaita oli työttömänä 120 000 eli 8 500 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 43 000, mikä on 5 500 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa.

Avoimia työpaikkoja oli joulukuussa 2025 kaikkiaan 51 300, mikä oli 7 900 enemmän kuin vuosi sitten.

1.2.3 Toimintaympäristön muutokset

Väestö

Väkiluvun muutosta vuosina 2022–2025 kuvataan alla näkyvässä taulukossa.

Alue	2022	2023	2024	2025 ¹	Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %, (2024–2025)
Pielavesi	4140	4073	3981	3872	-2,7
Ylä-Savo	50 765	50 200	49 578	48 881	-1,4
Pohjois-Savo	247 689	248 190	248 823	248 572	-0,1
Koko maa	5 563 970	5 603 851	5 637 214	5 656 900	0,3

¹ Väestömuutosten ennakkotieto

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli joulukuun 2025 lopussa 5 656 900. Maamme väkiluku kasvoi vuoden 2025 aikana 20 929 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta. Maahanmuuttoa oli 34 852 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 13 195 vähemmän kuin kuolleita.

Pohjois-Savon väkiluku laski 243 asukkaalla vuonna 2025. Kahtena edellisenä vuonna väkiluku on kasvanut. Vuonna 2024 kasvua oli 625 hengen verran ja vuonna 2023 lisäystä tuli 501 henkeä. Vuosina 2019–2022 väkiluku laski keskimäärin hieman vajaan 700 hengen vuosivauhtia. Viime vuosien kasvua selittää erityisesti maahanmuuton voimakas lisääntyminen. Vuonna 2025 maahanmuuttajien määrä oli edelleen suuri, vaikka vähenikin edelliseen vuoteen verrattuna neljänneksellä. Pohjois-Savon kunnista väkiluku kasvoi Kuopiossa ja Siilinjärvellä, Tervossa väestön määrä pysyi ennallaan. Muissa kunnissa väki väheni (Pohjois-Savon Liitto).

Pielaveden väestömuutosten ennakkotiedot 31.12.2025	
Syntyneet	19
Kuolleet	86
Luonnollinen väestönlisäys	-67
Kuntien välinen tulomuutto	152
Kuntien välinen lähtömuutto	200
Kuntien välinen nettomuutto	-48
Kunnan sisäinen muutto	234
Maahanmuutto Suomeen	10
Maastamuutto Suomesta	3
Nettomaahanmuutto	7
Kokonaisnettomuutto	-41
Kokonaismuutos tammi-joulukuu 2025	-108
Väkiluku	3872

Pohjois-Savossa syntyvyysluvut ovat alhaisia ja kuolleisuusluvut korkeita. Vuonna 2025 luonnollinen väestönlisäys oli -1 334 henkeä. Vuotta aiemmin luku oli -1 299 henkeä. Luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista kaikissa Pohjois-Savon kunnissa. Syntyneiden määrä on pysytellyt 2 000 hengen

alapuolella vuodesta 2019 lähtien. Vuonna 2025 syntyneitä oli 1 807 henkeä. Kuolleiden määrä nousi reilulla sadalla hengellä ja oli 3 141.

Väestön ikärakenne 31.12.2024 (%)

Alue	0–14 v	15–64 v	65 v -
Pielavesi	11,1	48,1	40,8
Ylä-Savo	13,2	54,1	32,7
Pohjois-Savo	13,5	59,0	27,4
Koko maa	14,6	61,9	23,6

Väestöllinen eli **demografinen huoltosuhde** on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään. Saatu luku on kerrottu sadalla. Pielavedellä väestöllinen huoltosuhde vuonna 2024 oli 107,9.

Työllisyys

Joulukuun lopussa Suomessa oli 351 500 työtöntä työnhakijaa (13,0 %), mikä on 29 800 enemmän kuin vuotta aiemmin. Edellisen kerran näin huonoja lukuja on ollut vuonna 2009.

Pohjois-Savossa työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 15 631 (13,8 %), eli 1 523 enemmän kuin vuosi sitten. Heistä lomautettuja oli 2100, mikä on 59 vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Pohjois-Savon työllisyysalueiden osalta työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) oli joulukuun lopussa Keski-Savon työllisyysalueen kunnissa 3 112, Kuopion työllisyysalueen kunnissa 11 128 ja Ylä-Savon työllisyysalueen kunnissa 2 284. Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna Keski-Savon työllisyysalueen kunnissa 205 henkilöllä (+7,1 %), Kuopion työllisyysalueen kunnissa 1 315 henkilöllä (+13,4 %) ja Ylä-Savon työllisyysalueen kunnissa 64 henkilöllä (+2,9 %).

Joulukuun lopussa Pielavedellä oli 163 työtöntä työnhakijaa (11,0 %), joista 16 oli lomautettuna. Vuotta aiemmin työttömien määrä oli sama, mutta lomautettuja oli tuolloin 19.

Työttömistä työnhakijoista alle 25-vuotiaita nuoria oli Pielavedellä 15 henkeä (9,2 %). Vastaavat prosenttiluvut olivat koko Ylä-Savon työllisyysalueella 14,9 % Pohjois-Savossa 14,4 % ja koko maassa 12,2 %.

Yli vuoden työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli Pielavedellä 51 henkeä, mikä on 31,3 % työttömistä työnhakijoista. Ylä-Savon työllisyysalueella luku oli 31,8 %, Pohjois-Savossa 37,9 % ja koko maassa 39,2 %.

Pielavedellä työttömistä miehiä oli 105 ja naisia 58 henkilöä. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli 74 henkilöä.

Avoimia työpaikkoja oli joulukuun 2024 ja joulukuun 2025 välillä yhteensä 93, mikä on selvästi vähemmän kuin aiempina vuosina.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat, lähde: Tilastokeskus

	Työttömät työnhakijat laskentapäivänä (lkm.)	Työttömien työnhakijoiden %-osuus voimasta (%)	Kokoaikaisesti lomautetut työntekijät laskentapäivänä (lkm.)	Avoimet työpaikat laskentapäivänä (lkm.)
	Joulu 2024	Joulu 2025	Joulu 2024	Joulu 2025
Pielavesi	163	163	11	11
Ylä-Savo	2734	2864	12,6	13,4
Pohjois-Savo	14108	15 631	12,5	13,8
KOKO MAA	321654	351 486	12	13

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään. Taloudellinen huoltosuhde Pielavedellä vuoden 2024 lopulla oli 202,0.

Asuntorakentaminen

Pielavedellä valmistui vuonna 2025 yhteensä viisi asuntoa, kun edellisenä vuonna niitä valmistui kolme. Näistä kaksi oli omakotitaloja ja kolme ympärivuotiseen käyttöön soveltuvia vapaa-ajan asuinrakennuksia. Näiden lisäksi tehtiin yksi omakotitalon laajennus ja yksi kesämökin laajennus. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat neljä ja yksi. (Lähde: rakennusvalvonta)

Pohjois-Savon liiton tilaston mukaan Pielavedellä oli kesämökkejä yhteensä noin 1400 kappaletta.

Ympäristöasiat

Pielaveden kunnan suurimmat kasvihuonekaasupäästöjen lähteet ovat Suomen ympäristökeskuksen (Syke) vuoden 2024 ennakkotiedon mukaan maatalous (59,1 %), tieliikenne (14,7 %) ja työkooneet (11,1 %). Lisäksi Pielavedellä aiheutuu kasvihuonekaasupäästöjä erityisesti muusta lämmityksestä (5,1 %) ja kaukolämmöstä (2,9 %). Vähiten Pielavedellä kasvihuonekaasupäästöjä aiheutuu öljylämmityksestä (0,7 %), vesiliikenteestä (0,3 %) ja teollisuudesta (0,1 %).

Kunnan tavoitteena on saavuttaa Ylä-Savon kuntien yhteinen tavoite, jossa jokainen kunta vähentää kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2035 mennessä.

Syke on laskenut jokaiselle kunnalle päästöskenaarion. Jos mitään muutosta ei tapahdu, Pielaveden kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2035 ovat ns. perusskenaarion mukaiset 48 ktCO₂e, jolloin päästövähennys on vasta noin 33 % lähtötasovuodesta 2007. Pielaveden päästövähennystavoite on kuitenkin 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2035 mennessä eli päästömäärän pitäisi olla tuolloin noin 14 ktCO₂e vuodessa. Perusskenaarion ja tavoitteen väliin jää noin 34 ktCO₂:n kuilu, joka pitää kuroa kiinni.

Tuuli- ja aurinkovoiman päästöhyvityksiä ei ole laskettu skenaarioihin mukaan. Esimerkkinä niiden vaikutuksesta ilmastosuunnitelmassa esitetään Löytänän (noin 130 MW) tuulivoima-alue: jos se toteutuisi, olisi sen päästöhyvitys kunnalle noin 20 ktCO₂e.

Uusiutuvien energiamuotojen toteutumisesta kunnan alueella on pyritty edistämään mahdollistamalla vireillä olevien tuulivoimaosayleiskaavojen kaavoitusprosesseja. Vuonna 2025 Pielaveden kunnassa oli viisi vireillä olevaa tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavaa: Muntterinkangas, Löytänä, Vornankorpi, Pillisuo ja Tervasuo. Kaikkiin edellä mainittuihin uusiutuvan energian hankkeisiin liittyy kattava ympäristövaikutusten arviointimenettely, jossa kunkin hankkeen vaikutuksia muun muassa ympäristöön ja luontoon selvitetään. Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 6.10.2025, kaava ei ole lainvoimainen.

Pielaveden kunnan ilmasto- ja ympäristötyötä tukevat useat eri suunnitelmat: Ylä-Savon seudullinen ilmastosuunnitelma vuoteen 2035 (hyväksytty 8.11.2021, päivityksessä 2025), Pielaveden kunnan ilmastosuunnitelma vuosille 2025–2035 (hyväksytty 7.4.2025), Pielaveden kunnan metsäsuunnitelma vuosille 2023–2033 (hyväksytty 12.12.2023), Pielaveden kunnalle laadittu kehittämissuunnitelma ilmastotyön tueksi (laadittu 5/2022) ja hulevesisuunnitelma (laadittu 24.11.2017).

Vuonna 2025 Pielaveden kunta oli mukana yhteensä kolmessa ilmasto- ja ympäristötyötä tukevassa hankkeessa: Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) -hanke, Hiilineutraali Pohjois-Savo vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA) -hanke ja Green Savo - Ilmasto- ja ympäristötekoja yhdessä -hanke:

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) -hanke käynnistyi vuonna 2023 ja se kesti vuoden 2025 loppuun asti. Pielaveden kunta oli hankkeessa mukana yhdessä muiden SavoGrow -kuntien (Suonenjoki, Rautalampi, Tervo, Vesanto ja Keitele) kanssa. Hankkeen tavoitteena oli selvittää ja suunnitella kunnan kasvihuonepäästöjen vähentämistä ja tehdä kunnallinen ilmastosuunnitelma. Pielaveden kunnanvaltuusto hyväksyi 7.4.2025 kunnan ilmastosuunnitelman vuosille 2025–2035. Ilmastosuunnitelman laati hankkeen ilmastokoordinaattori yhdessä kunnan ohjausryhmän kanssa, johon oli valittu edustus kunnan viranhaltijoista, luottamushenkilöistä sekä Pielaveden yrittäjät ry:stä. Lisäksi vuoden 2025 aikana kuntaan istutettiin puulajipuisto, jossa on sekä kotimaisia lehtipuulajeja että ulkomaisia erikoispuulajeja. Kaikkiaan puupuiston alueelle on noin 60 puuta, yli 20 eri lajia. Puulajipuiston on tarkoitus tulevaisuudessa olla sekä opetuskäytössä että lisäämässä hiilivaraston kasvua. Puulajipuisto on yksi SISU-hankkeen kuntakokeiluista.

Hiilineutraali Pohjois-Savo vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA) -hanke käynnistyi vuonna 2024 ja se kestää vuoden 2026 loppuun asti. Pielaveden kunta on hankkeessa mukana yhdessä muiden Pohjois-Savon kuntien kanssa. Hankkeella on viisi keskeistä tavoitetta: 1) Kehittää Pohjois-Savon ilmastotyön vaikuttavuutta ja sen seurantaa, 2) Edistää ilmastomuutoksen hillintää ja ilmastomuutokseen sopeutumista Pohjois-Savon ilmastotiekartan tavoitteiden mukaisesti, 3) Hyödyntää uusinta tutkimustietoa ilmastotyössä sekä tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi, 4) Edistää elinkeinoelämän vastuullisuustyötä ja vihreää siirtymää ja 5) Toteuttaa tunnettua ja näkyvää ilmastoviestintää saavutettavasti.

Green Savo - Ilmasto- ja ympäristötekoja yhdessä -hanke käynnistyi loppuvuodesta 2025 ja se kestää vuoden 2027 elokuun loppuun asti. Pielaveden kunta on mukana hankkeessa muiden SavoGrow-kuntien (Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto, Tervo, Keitele, Pielavesi) sekä Pohjois-Savon tiettyjen kylien (Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n, Kehittämisyhdistys Ylä-Savon Veturi ry:n ja Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n alueet) kanssa. Hankkeen tavoitteena on jalkauttaa ilmastotyötä osaksi asukkaiden arkea yhdessä yhdistysten ja kuntien kanssa. Lisäksi hankkeessa tuetaan mukana olevia kuntia niiden ilmastosuunnitelmien toimeenpanossa. Hankkeen

aikana tullaan myös toteuttamaan erilaisia ilmasto- ja ympäristöasioihin liittyviä tapahtumia ja kampanjoita. Pielaveden kunnan osalta hanke käynnistyy kunnolla vuoden 2026 aikana.

Vuoden 2025 aikana Pielaveden kunnassa käynnistyi Pielaveden alueen vesistökunnostuksen yleissuunnitelma -hanke. Hankkeessa tehdään asiantuntijatyönä tarvittavia esiselvityksiä, joiden perusteella laaditaan Pielaveden alueelle vesistökunnostusten yleissuunnitelma. Yleissuunnitelmassa vesistöjä tarkastellaan alueellisina kokonaisuuksina sisältäen järvet, virtavedet ja valuma-alueen. Vesistöjen nykytilan selvittämisen lisäksi hankkeessa selvitetään niiden kunnostus- ja hoitotarvetta. Alueellisella suunnittelulla pyritään kohdekohtaisia suunnitelmia laaja-alaisempaan vaikuttavuuteen vesistökunnostuksien edistämiseksi. Hankkeen toteutuksesta vastaa Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry yhteistyössä Pielaveden kunnan ja paikallisten toimijoiden kanssa. Hanke rahoitetaan Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry:n ja Pielaveden kunnan omarahoituksella sekä valtionavustuksella. Hanke on käynnissä vuosina 2025–2026.

Vuoden 2025 aikana Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry yhdessä Pielaveden kunnan kanssa jätti Pohjois-Savon ELY-keskukselle (nyk. Lupa- ja valvontavirasto) avustushakemuksen, joka koskee Sammalisenselän alueen kunnostussuunnitelma -hankkeen aloittamista. Hankkeen on tarkoitus alkaa alkuvuodesta 2026 ja päättyä huhtikuussa 2027.

Pielaveden kunnan ympäristönsuojelupalvelut toteutetaan isäntäkuntamallisesti, jossa isäntäkuntana toimii Iisalmen kaupunki ja Pielaveden kunta on yhtenä sopimuskuntana mukana. Vuonna 2025 ympäristönsuojelun toimintamenot kasvoivat noin 19,5 % vuoteen 2024 verrattuna. Vuonna 2025 ei tehty ympäristönsuojeluun liittyviä investointeja. Isompia ympäristövahinkoja ei vuonna 2025 tapahtunut.

Ilmastobudjetointi sisällytettiin ensimmäistä kertaa kunnan vuoden 2026 talousarvioon, jota laadittiin syksyllä 2025. Ilmastobudjetoinnin tarkoituksena on tuoda ilmastotyön resursseja näkyväksi ja paremmin osaksi eri toimialojen talousarviosuunnittelua. Se on myös yksi kunnan ilmastotyön seuran työkalu. Kunnan ilmastobudjetointia kehitetään vielä tulevien vuosien aikana.

Jätevedenpuhdistamon öljylämmityksestä luovuttiin ja lämmitys vaihdettiin energiatehokkaammaksi vuoden 2025 aikana.

Vesihuoltolaitoksen toimintaan kuuluu Pielavesi-järven vesistötarkkailu. Vuonna 2025 Pielavesi-järven vesistötarkkailujen tuloksissa ei ole ollut poikkeamia normaaleista raja-arvoista. Vesihuoltolaitoksen ympäristöasiat on kerrottu tarkemmin vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa. Vesihuollon toiminnassa keskityttiin myös vuonna 2025 erityisesti huoltovarmuuteen ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen häiriötilanteissa. Vesilaitoksen investoinnit kohdennettiin varavesisytön rakentamiseen ja vuotovesien vähentämiseen.

1.2.4 Kunnan hallinto ja henkilöstö

Valtuusto

Pielaveden valtuuston jäsenmäärä oli 21 valtuutettua valtuustokaudella 2021–2025.

Valtuuston puheenjohtajisto 1.1.-31.5.2025

asema	nimi	puolue
Puheenjohtaja	Harri-Pekka Luomi	kesk
I varapuheenjohtaja	Aku Saastamoinen	kesk
II varapuheenjohtaja	Risto Nousiainen	kesk

Vuoden 2025 kuntavaaleissa valittiin uudet valtuutetut kaudelle 2025–2028. Valtuuston jäsenmäärä pysyi ennallaan. Puheenjohtajaksi valittiin Pentti Virolainen (kesk) sekä varapuheenjohtajiksi Aku Saastamoinen (kesk) ja Johanna Paananen (SDP).

Kertomusvuonna valtuusto kokoontui 7 kertaa varsinaiseen kokoukseen. Pöytäkirjaan kirjattiin kaikkiaan 93 pykälää (edellisenä vuonna 68). Varsinaisten kokousten lisäksi valtuustolle pidettiin kuusi erillistä seminaaria.

Kunnanhallitus

Pielaveden kunnanhallituksen jäsenmäärä on 9. Puheenjohtajisto ja jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kunnanhallitus 1.1.-31.5.2025

asema	nimi	puolue
Puheenjohtaja	Mia Simpanen	kesk
I varapuheenjohtaja	Pentti Virolainen	kesk
II varapuheenjohtaja	Mirka Parviainen	vas
Jäsen	Veli-Tuomas Hakulinen	kesk
Jäsen	Mika Hartikainen	kok
Jäsen	Marja Jokipii-Ruuskanen	sdp
Jäsen	Janne Nyyssönen	ps
Jäsen	Juha Partanen	kesk
Jäsen	Mirja Pelkonen	kesk
Esittelijä	kunnanjohtaja Johanna Viita	

Kuntavaalien jälkeen valtuusto valitsi uuden kunnanhallituksen ajalle **1.6.2025–31.5.2027**

asema	nimi	puolue
Puheenjohtaja	Harri-Pekka Luomi	kesk
I varapuheenjohtaja	Mia Simpanen	kesk
II varapuheenjohtaja	Juha Partanen	kesk
Jäsen	Veli-Tuomas Hakulinen	kesk
Jäsen	Mirja Pelkonen	kesk
Jäsen	Toni Pohjatalo	vas
Jäsen	Titta Raitanen	kok
Jäsen	Maari Honkanen	Avoin Pielavesi
Jäsen	Timo Pennanen	Avoin Pielavesi
Esittelijä	kunnanjohtaja Johanna Viita	

Kertomusvuonna kunnanhallitus piti 14 kokousta ja pöytäkirjaan kirjoitettiin 324 pykälää (edellisenä vuonna 267 pykälää). Kunnanhallitus kokousti pääsääntöisesti valtuustosalilla, ylioppilaskirjoitusten aikaan lukion väistötiloissa seurakuntakeskuksessa ja hybridikokouskin mahdollistettiin tarvittaessa.

Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisia ovat kaikki kuntalain 125 §:n 1. momentin mukaisten toimielinten jäsenet - lukuun ottamatta valtuutetut. Kuntalain 30 §:n mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat, valiokunnat ja johtokunnat, niiden jaostot ja toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat tarkastuslautakunnan 9.12.2024 §93:n, kunnanhallituksen 27.1.2025 §13:n sekä valtuuston päätöksen 10.2.2025 §6 mukaisesti:

- kunnan hallinnosta ja taloudesta vastaavat keskushallinnon viranhaltijat:
 1. kunnanjohtaja
 2. hallintojohtaja
 3. talouspäälikkö
- palvelualuejohtajat siten kuin kunnanhallitus heidät nimeää hallintosäännön §27–28:n mukaan:
 1. kasvun ja oppimisen johtaja
 2. ympäristön ja asumisen johtaja

Esittelijät, tässä lueteltuina muut kuin esittelijänä toimivat keskushallinnon viranhaltijat tai palvelualuejohtajat

- kansalaisopiston rehtori (kansalaisopiston johtokunta)
- rakennustarkastaja (rakennusvalvontajaosto).

Muu hallinto

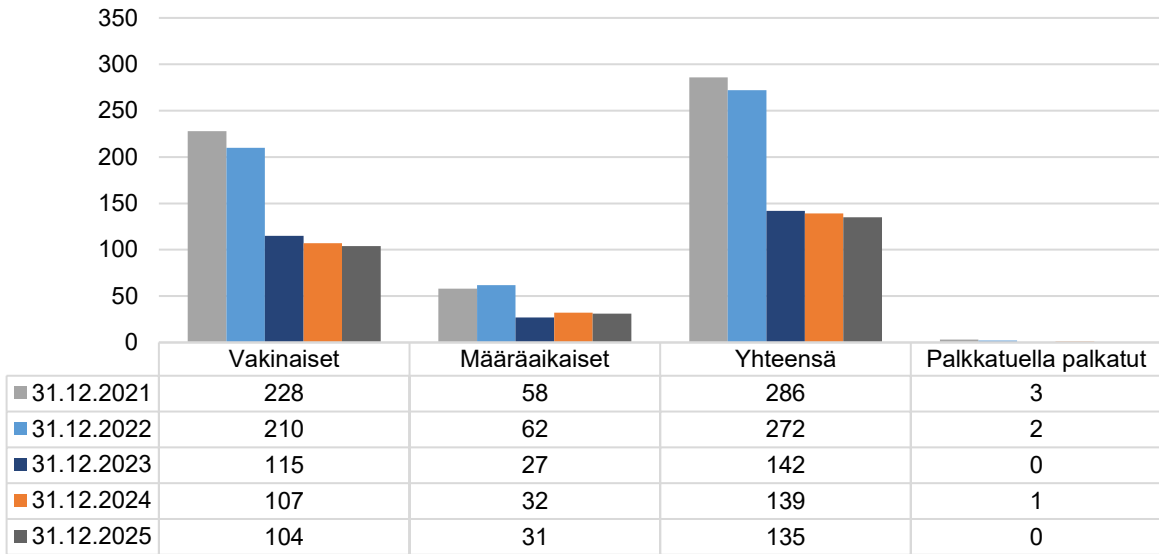
Toimielinten kokoonpano 2025 ilmenee tilinpäätöksen liitteestä nro 4.

Vaalikaudeksi 2021–2025 valittujen luottamushenkilöiden yhteystiedot olivat löydettävissä myös kunnan kotisivuilta osoitteesta www.pielavesi.fi.

Kunnan henkilöstö

Vuoden 2025 lopussa palveluksessa oli 135 henkilöä. Henkilöstöstä vakinaisia oli 104 henkilöä, määräaikaisia/sijaisia 31. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstön kokonaismäärä vähentyi viidellä henkilöllä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstön määrä väheni kasvun ja oppimisen palvelualueella (6 henkilöä) sekä ympäristön ja asumisen palvelualueella (1 henkilö), ja lisääntyi elinvoiman ja hallinnon palvelualueella (3 henkilöä). Elinvoiman ja hallinnon palvelualueen henkilöstömäärän kasvu johtuu hanketyöntekijöiden määrästä.

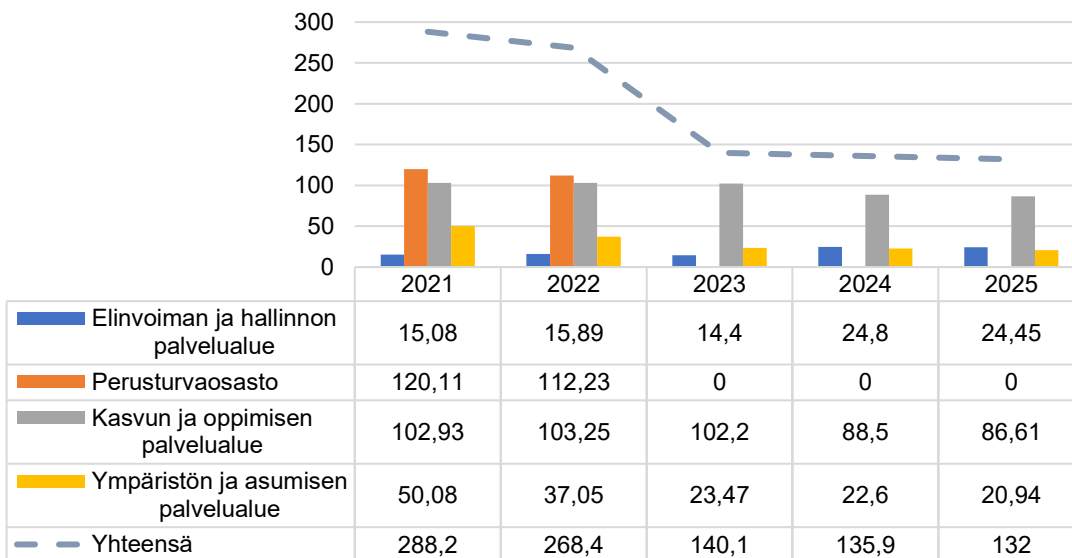
Henkilöstön määrän kehitys

Henkilöstövahvuutta kuvataan lisääntyvissä määrin henkilötyövuosina. Henkilötyövuosi kuvaa koko-aikaiseksi muutetun henkilön työpanosta. Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyssä päivänä kuten 31.12. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti (esim. osa-aikaisuus 50 %, koko vuoden työssä = 0,5 henkilötyövuosi). Osa-aikaisuus lasketaan työajasta.

Henkilötyövuosina mitattuna Pielaveden kunnan henkilöstövahvuus vuonna 2025 oli 132 henkilötyövuotta (edellisenä vuonna 135,9 henkilötyövuotta). Henkilötyövuosien määrä väheni 3,9 henkilötyövuotta vuoden 2025 aikana. Henkilötyövuodet palvelualueittain (osastoittain) vuosina 2021–2025 oli seuraavat:

Henkilötyövuodet 2021-2025

Vuonna 2021 laskukaavana on käytetty palveluksessa olopäivien lukumäärää kalenteripäivinä /365 *(osa-aikaprosentti/100). KT:n suosituksen mukaisesti vuodesta 2022 alkaen henkilötyövuoden laskukaavana on käytetty palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä /365 *(osa-aikaprosentti/100). Huomioitavaa on, että vuodesta 2022 alkaen palkallinen työpanos raportoidaan aikaisemmasta poiketen, joten vuodet 2022–2025 eivät ole suoraan verrannollisia vuoteen 2021. Lisäksi vapaa-aikapalvelut ja kansalaisopisto siirtyi elinvoiman ja hallinnon palvelualueelle 1.1.2024.

Henkilöstön ikärakenne

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2025 oli 48,8 vuotta. Keski-ikä on noussut edellisestä vuodenvaihteesta 2 kuukaudella. Kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 46,2 vuotta vuonna 2023. Keski-ikä palvelualueittain 31.12.2025 oli seuraava:

- Elinvoiman ja hallinnon palvelualue 51,3 vuotta
- Kasvun ja oppimisen palvelualue 47,8 vuotta
- Ympäristön ja asumisen palvelualue 50,5 vuotta.

Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteisia poissaoloja vuonna 2025 oli yhteensä 1762 kalenteripäivää (edellisenä vuonna 1928 kalenteripäivää), josta työtapaturmien osuus oli 1 kalenteripäivä (edellisenä vuonna 89 kalenteripäivää). Edelliseen vuoteen verrattuna terveysperusteiset poissaolot vähenivät 8,61% (edellisenä vuonna 16,46 %). Sairauspoissaoloprosentti oli 5,15% (v.2024: 5,53 % ja v.2023 6,56 %). Terveysperusteiset poissaolot eivät kohdennu suoraan mihinkään tiettyyn työhön tai työpisteeseen eikä työntekijäryhmään. Huomioitavaa on, että yksittäisten henkilöiden pitkät poissaolot vaikuttavat tilastotietoihin merkittävästi.

Terveysperusteisia poissaoloja voidaan lähestyä myös positiivisen tunnusluvun kautta. Terveysprosentti kuvaa sitä osuutta henkilöstöstä, jolla ei ole lainkaan vuoden aikana sairauspoissaoloja. Terveysprosentti oli vuonna 2025 31,58 % (v.2024: 32,58 %).

Terveysperusteisten poissaolojen palkkauskustannukset henkilösivukuluineen olivat vuonna 2025 noin 0,19 miljoonaa euroa (v.2024: n. 0,24 milj. euroa). Kelan ja vakuutusyhtiön korvausten jälkeen niiden nettokustannuksiksi jäi n. 0,16 milj. euroa. Terveysperusteisten poissaolojen palkkakustannukset henkilösivukuluineen vähenivät edellisvuoteen verrattuna 0,02 milj. euroa, kun ne edellisvuonna kasvoivat vuoteen 2023 verrattuna 0,01 milj. euroa.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon palvelujen tuottajana toimi Pihlajalinna Terveys Oy. Työterveyshuolto sisältää työpaikkaselvitysten laadintaan liittyvät työpaikkakäynnit, terveystarkastukset, niihin liittyvät tutkimukset, työkykyä ylläpitävän toiminnan ja osallistumisen tarvittaessa työpaikan ensiapuvalmiuden suunnitteluun ja toteutukseen. Työterveyshuollon ennaltaehkäisevistä kustannuksista Kela korvaa 60 %.

Vuonna 2025 toimintasuunnitelmaan sisältyi mahdollisuus käyttää työterveyshuollon sairaanhoito-palveluita. Näistä kustannuksista Kela korvaa 50 %.

Henkilöstöllä oli edelleen käytössä terveysvakuutus, joka otettiin käyttöön 1.8.2023 lukien. Terveysvakuutus Duo kattaa aina sekä tapaturmien että sairauksien hoidon. Vakuutuksesta korvataan erikoislääkäritasosta hoitoa ja tutkimuksia valittuun vakuutusmäärään asti. Pyydetyssä tarjouksessa vakuutusmäärä tapahtumaa kohden on 10 000e/ sairaus/ tapaturma ja sisältää omavastuun osalta vaihtoehdot ilman omavastuuta tai siten, että vakuutukseen sisältyy 30e omavastuu, jonka maksaa työntekijä.

Työnantajan hankkiman terveysvakuutuksen piirin työntekijä / viranhaltija pääsee palvelusuhteen kestänyt yhdenjaksoisesti 6 kuukautta ja koskee kaikkia työntekijöitä / viranhaltijoita riippumatta palvelusuhteen kestosta tai muodosta.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot olivat vuonna 2025 yhteensä 7,9 miljoonaa euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 8,0 milj. euroa.

Laajemmin kunnan henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstökertomuksessa vuodelta 2025, joka on tarkoitettu työyhteisön ja toimipisteiden, johdon ja poliittisten päätöksentekijöiden käyttöön.

1.2.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tilikauden tulokseen olennaisesti vaikuttavia tapahtumia ei tilikaudella ollut.

Vuoden aikana tehtiin käyttötalouden määrärahamuutoksia nettona 0,3 M€. Vaikutus toimintakatteen seen oli lisäävät 0,04 M€ ja toimintakatteen jäädessä -12 011 049 euroon.

Verotus

Verotulot toteutuivat vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna 0,03 M€ pienempänä. Kuntaverossa laskua oli 0,18 M€, mutta osaksi tämä ero koostui 2024 vuonna aiheutta tilitettyistä veroista. Korjaus oli valtakunnallinen. Kiinteistöverossa lisäystä 0,01 M€. Yhteisöverossa oli puolestaan kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 0,14 M€

Pielaveden kunnan v. 2025 verotuloennustetta laskettiin talousarviomuutoksissa nettona noin 0,04 M€. Verotulot toteutuivat 0,01 M€ pienempänä. Pienempänä toteutui kunnallisvero 0,08 M€, mutta suurempana osuus yhteisöveron tuotoista 0,01 M€ ja kiinteistövero 0,06 M€.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia Pielaveden kunnalle kertyi yhteensä 5,6 M€. Kasvua oli edelliseen vuoteen verrattuna 0,01 M€. Opetus- ja kulttuuritoimen lopullinen valtionosuus oli -36 994 euroa. Kotikuntakorvaus tulot olivat 233 364 euroa ja kotikuntakorvausmenot 150 888 euroa (sisältyvät koulutoimen tuloihin ja menoihin).

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Muutetun talousarvion tilikauden ylijäämäksi arvioitiin 0,3 M€. Toteuma ennen tulokseen esitettävien arvonalentumisen sekä investointivarausten kirjausta oli 1,3 M€. Toimintatuotot (ulkoiset ja sisäiset erät) toteutuivat 0,24 M€ pienempänä kuin oli arvioitu. Palkat 0,51 M€ ja toimintakulut 0,52 M€ pienempänä kuin oli arvioitu ja vastaavasti rahoitustuotot toteutuivat 0,14 M€ suurempana.

Merkittävimmät poikkeamat	Tulosta parantavat erät	Tulosta heikentävät erät
TOIMINTATUOTOT	0,10	0,33
Kotikuntakorvaukset	0,08	
Rakennusvalvonta- ja tarkastus	0,02	
Vesi ja jätevesimaksut		0,02
Muut liiketoiminnan tuotot		0,06
Palveluiden myyntituotot		0,02
Tuet ja avustukset (hankkeet)		0,03
Muiden rakennusten vuokrat		0,15
Pääomavuokrat/sisäiset		0,03
Pysyvien vastaavien myyntivoitot		0,02
HENKILÖSTÖKULUT	0,51	0,00
Henkilöstökulut	0,51	
PALVELUJEN OSTOT	0,26	0,10
Painatukset, ilmoitukset, markkinointi	0,02	
Alueiden rakentamis- ja kunnossapito	0,03	
Matkustus ja kuljetuspalvelut	0,02	
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	0,05	
Muut yhteistoimintaosuudet	0,06	
Muut palvelut	0,02	
Ateriapalvelut	0,06	
Jätehuoltomaksut		0,02
Rakennusten rakentamis- ja kunnossapito		0,05
Sosiaali- ja terveyspalvelut		0,03
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0,10	0,00
Kirjallisuus	0,01	
Lämmitys	0,04	
Sähkö	0,03	
Kalusto	0,02	
AVUSTUKSET	0,04	0,01
Lasten kotihoidon tuki	0,03	
Muut avustukset yhteisöille	0,01	
Kunnan rah. Osuus työmarkkinatuista		0,01
MUUT TOIMINTAKULUT	0,2	0,04
Rakennuste ja huoneistojen vuokrat	0,1	
Sisäinen pääomavuokra	0,08	
ICT-laitteiden vuokrat	0,02	
Muut kulut		0,04
VALTIONOSUUDET	0,00	0,02
Opetus -ja kulttuuritoim. Muut valtionosuudet		0,02
RAHOITUSTUOTOT	0,14	0,00
Merkittävimmät poikkeamat yhteensä	1,35	0,50

Merkittävät toiminnalliset muutokset

Vuonna 2025 jatkettiin ns. uuden Pielaveden kunnan toiminnallisina muutoksina panostaminen ennaltaehkäisevään toimintaan, kohtaamisiin sekä osallistavaan johtamiseen.

Pohjois-Pielaveden koulusta tehtiin selvitys koulun opetuksen siirtomahdollisuudesta Rannankylän koulun yhteyteen. Valtuusto päätti 10.2.2025 kokouksessaan koulun opetuksen siirrosta, mikäli oppilasmäärä laskee alle 25:n oppilaan.

Opinportin investointi käynnisti myös väistötiloihin siirrot. Lukio siirtyi Ylä-Savon seurakuntayhtymän vuokralaiseksi seurakuntakeskukseen ja kansalaisopisto Puustellin koulun ns. asuntolasiipeen. Kansalaisopiston väistötilat osoittautuivat sisäilmaltaan ongelmallisiksi ja muutto jatkui toimiston osalta vuokratilayhtiön rivitaloasuntoon sekä viiden kurssin siirrolla kouluille. Asian selvittely jatkuu edelleen: asuntolaan tehdään sisäilmaa parantavia toimenpiteitä ja korvaavia tiloja haetaan.

Investointiosa

Investointiosan rakenne

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille.

Investointimäärärahoihin otetaan vain 10 000 euroa ja sen ylittävät hankkeet. Alle 10 000 euron jäävät pienhankkeet käyttöajastaan riippumatta käsitellään käyttötalousosassa. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille.

Ylitykset muutettuun talousarvioon

Ei olennaisia ylityksiä

Alitukset muutettuun talousarvioon

Opinportin investointiin liittyvät valitukset hallinto-oikeuteen sekä korkeimpaan hallinto-oikeuteen vaikuttivat talousarvion kulujen alitukseen. Opinportin asemakaavaan liittyvään päätökseen haettiin jatkovalituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tieto valitusluvan hylkäämisestä korkeimmassa hallinto-oikeudessa tuli 19.3.2025. Urakoiden kilpailutukset voitiin tehdä vasta tämän jälkeen. Työmaan perustaminen käynnistyi heinäkuussa ja rakennustyöt elokuussa. Loppuvuodesta kustannukset eivät vastanneet kustannusennustetta, minkä vuoksi kustannukset alittuivat 1,47 milj.€.

Pohjavesilaitoksen alkointilaitteiston uusiminen saatiin viimeistelyä ja käyttöönottoa vaille valmiiksi jo edellisenä vuonna eikä kustannuksia kertynyt vuodelle 2025 enää talousarvioon arvioidun mukaisesti. Kustannukset alittuivat 0,073 milj.€.

Virtasaaren ulkoilureittiin saatiin avustuspäätös kesällä ja toteutettua reittitoimitus, jonka jälkeen käynnistettiin hankkeen toteutussuunnittelu. Suunnittelu valmistui loppuvuodesta, mutta rakentaminen siirtyi kesälle 2026. Toteutuneet kustannukset kertyivät reittitoimituksesta ja suunnittelusta ja alittivat talousarvion 0,053 milj.€.

Puistotien katuvihersaneeraus ja liikennemerkki urakasta jäi vuodelle 2025 viimeistelyt ja istutukset. Ne toteutettiin ja kustannukset alittuivat 0,023 milj.€.

Pikonniemen valokuituhankkeesta jätettiin johdonsijoittamishakemus lupa- ja valvontavirastolle. Lupapäätöstä ei saatu vuoden 2025 aikana, joten toteutus siirtyy vuodelle 2026. Toteutuneet kustannukset muodostuivat johtoreitin tutkimuksista, suunnittelusta ja luvan hausta.

Kiinteistöjen myyntejä ei toteutunut kuin yksi teollisuustontin myynti. Tulot alittuivat 0,043 milj.€.

Ulkokalusteista hankittiin vain sellaiset, jotka eivät tarvinneet turva-alustaa.

Kalusteiden hankinta siirrettiin vuodelle 2026.

Investointien olennaiset erot	TA+muutos 2025	TOT summa 2025	ero	%
1182 Opinportti, saneeraukset	3 969 000	2 492 207	-1 476 793	-37,21
1199 Pohjavesilaitos yleensä	150 000	76 833	-73 167	-48,78
2573 Virtasaaren ulkoilureitti	60 000	6 809	-53 192	-88,65
2853 Sivistys/ulkokal. yhteensä	50 000	13 383	-36 617	-72,23
2507 Puistotien liikennem/viherurakka	100 000	76 539	-23 462	-23,46
2618 Pikonniemi valokuitu	30 000	5 945	-24 055	-80,18
2850 Sivistys kon. ja kal. yhteensä	30 000	5 963	-24 037	-80,12
1120 Kiinteistöjen myynti	50 000	352	-49 648	-99,30

1.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä, tulevasta kehityksestä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on saada varmuus kunnan tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kunnassa on päivitetty sisäisen valvonnan yleisohje (kh 1.6.2020 § 133). Konserniohje on vuodelta 2017 ja sitä päivitetään parhailaan. Molemmassa asiakirjoissa ohjeistetaan toimintaa riskienhallinnan osalta.

Suomen ja sitä myötä myös kuntien talouteen vaikuttavat mm. maailmantalouden epävarmuus, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden kustannukset, hidas talouskasvu ja sen myötä huono työllisyystilanne, ilmastomuutos sekä hyvinvointialueiden taloushaasteet.

Pielaveden kunnan kehitykseen vaikuttaa edellä mainittujen lisäksi kunnan oma talous. Vuoden 2025 tilinpäätöksen tuloksen piti alun perin olla vain 296 euroa ylijäämäinen. Tulos on onneksi huomattavasti parempi. Jos mitään tasapainottamistoimenpiteitä ei tehdä, tilikauden tulos on kuitenkin jo taloussuunnitelmavuonna 2027 noin 220 000 euroa alijäämäinen.

Pielaveden kunnan suurimmat taloudelliset riskit suunnitelmakaudella 2027–2028 sekä myöhemmin muodostuvat

- väestö- ja oppilamäärän vähenemisestä sekä niiden myötä verorahoituksen ja kuntien valti-onosuuden (vos) riittävyydestä palveluiden tuottamiseen
- inhouse-lainsäädäntövalmistelun vaikutuksista ICT-palveluiden ja ruokahuollon palveluiden hankintaan
- uudesta hallitusohjelmasta, erityisesti vos-uudistuksen ja ns. velkajarrun vaikutuksista sekä mahdollisista palveluiden keskittämiseen johtavista toimenpiteistä
- vihreän siirtymään liittyvien toimenpiteiden sekä uusiutuvan energian sijoittumisesta kunnan rajojen ulkopuolelle
- Pohjois-Savon hyvinvointialueen Pielaveden kunnalta vuokraamien kiinteistöjen lyhyestä, 12 kuukauden irtisanomisajasta ja näin ollen kiinteistöistä saatavan vuokratulon epävarmuudesta
- Pohjois-Savon hyvinvointialueen taloushaasteista sekä palveluiden saavutettavuuden heikkenemisestä hyvinvointialueen reunamilla

- Pielakotiin kohdistuvan korkotukilainan ehdoista ja lyhennysten takapainotteisuudesta
- valtuuston hyväksymän tilasuunnitelman toteutumisesta: kunnan omistamien rakennusten kertaluontoisista purkukustannuksista sekä jatkuvista ylläpitokustannuksista
- Opinportin investoinnin rahoituksesta
- kunnan omistamien vanhojen rakennusten sisäilmahaasteiden mahdollisesta eskaloitumisesta
- keskustaajamassa keskeisellä paikalla sijaitsevien, yksityisten omistamien rakennusten rappeutumisesta ja vaikutuksesta kuntakuvaan
- Pielaveden Vanhustenkodit ry:n esityksestä siirtää omistamansa vuokra-asunnot ja näin ollen myös niihin kohdistuvat velat ja korjausvelka kunnalle / kuntakonsernille
- työllisyydenhoidon mittavista kustannuksista ja vaikuttavuudesta haastavassa valtakunnallisessa talous- ja työllisyystilanteessa
- ICT-palveluiden ja sitä myötä kaikkien palveluiden järjestämiseen liittyvistä uhkista ml. cyberhyökkäyksistä.

Väestön muutos Pielavedellä on aleneva. Pielaveden kunnan väkiluku oli 31.12.2025 yhteensä 3872 henkilöä. Väkiluku laski edellisestä vuodesta 108 henkeä. Tilinpäätöksessä 2025 verotulot olivat viime vuonna yhteensä 8,3 miljoonaa euroa, josta tuloveroa oli 67 %, kiinteistöveroa 16 % ja yhteisöveron tuottoa 16 %. Talousarvion 2026 mukaan verotulot ovat vuonna 2026 noin 8,7 miljoonaa euroa ja suunnitelmavuonna 2027 suurin piirtein saman verran.

Hallitus käynnisti kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen syksyllä 2023. Tarkoituksena oli, että päivitetty järjestelmä olisi tullut voimaan vuoden 2026 alusta alkaen, mutta uudistus kaatui marraskuussa 2026. Pielaveden tilinpäätöksen 2025 mukaan valtionosuudet olivat viime vuonna yhteensä 5,6 miljoonaa euroa. Talousarvion 2026 mukaan ne ovat vuonna 2026 noin 5,4 miljoonaa euroa ja suunnitelmavuonna 2027 suurin piirtein saman verran. Kuntien valtionosuus-uudistus nousee uudelleen hallitusohjelmaan kevään 2027 eduskuntavaalien jälkeen.

Pohjois-Savon hyvinvointialue ja kunnat olivat tehneet toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueella oli oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella, mutta hyvinvointialue ilmoitti, että se ei käytä optiovuotta ja kaikki vuokrasopimukset neuvotellaan keväällä 2025 uudelleen. Vuokrasopimuksia ei ole vielä allekirjoitettu maaliskuussa 2026.

Uusiin vuokrasopimukseen sisältyy kunnan omistamien sote- ja pela-kiinteistöjen vuokrasopimusten lyhyt, vain 12 kuukauden pituinen irtisanomisaika, joka muodostaa Pielaveden kunnalle taloudellisen riskin. Vaikka sote-tehtävät siirtyivät kunnilta pois ja samalla kuntien tulopohja kaventui, jäivät kunnille kannettaviksi sote-kiinteistöihin kohdistuvat velat ja poistot. Pielaveden kunnan terveysasema, vanhusten asumisyksikkö Pielakoti, keskuskeittiö sekä pelastusasema ovat peruskorjattuja tai uusia ja niihin kohdistuu pitkäaikaisia lainoja, yhteensä noin 8,8 miljoonalla eurolla.

Kaikkien hyvinvointialueiden yhteenlaskettu sopeutustarve (nettoluotonotto) vuonna 2024 oli valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan noin 1,6 miljardia euroa. Vuonna 2025 tilanteen ennustetaan kääntyvän nettoluotonannon puolelle 0,2 miljardilla eurolla.

Hyvinvointialueiden rahoitus valtiolta oli vuonna 2024 yhteensä 26,2 miljardia euroa. Vuonna 2025 sen ennustetaan olevan yhteensä 28,7 miljardia euroa. Kasvua edellisestä vuodesta on 2,5 miljardia euroa. Valtiovarainministeriön mukaan hyvinvointialueiden menojen kasvu hidastui viime vuonna

selvästi, ja valtion rahoituksen merkittävä lisäys paransi alueiden rahoitusasemaa. Aiemmiltä vuosilta kertyneet suuret alijäämät kuitenkin pitävät sopeutustarpeet edelleen huomattavina. (Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, talvi 2025)

Taloushaasteet tarkoittavat edelleen mittavia tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmia. Tämä tarkoittaa monien ei-lakisääteisten palveluiden lakkauttamisia sekä lakisääteisten palveluiden keskittämisiä. Sote- ja pela-palvelujen saatavuus monissa pienissä maaseutukunnissa heikentyy.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 17.6.2024 vastaanottopalveluiden osalta ns. laajan vaihtoehdon. Pielavedellä toimii viimeistään 1.1.2026 alkaen vastaanottopalveluiden osalta ns. laaja sosiaali- ja terveysasema, joka on auki arkisin viitenä päivänä viikossa. Näytteenotto- ja kuvantamispalveluja tarjotaan palvelutarpeen mukaan. Tällä hetkellä kuvantamispalvelua tarjotaan kerran viikossa. Terveysaseman vuodeosaston toiminta on päättynyt ja sen tilalla on lyhytkaista ympärivuorokautista hoivaa tarjoava sosiaalihuollon alainen Ilonakoti, jonka toiminnan jatkuvuutta hyvinvointialue tarkastelee vuosi kerrallaan. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksesta odotetaan keväällä 2026 päätöksiä, joiden mukaan palvelut tuotetaan jatkossa Varkaudesta, Kuopiosta, Siilinjärveltä ja Iisalimesta käsin, ja sieltä jalkautetaan kaikkien kuntien alueelle.

Valtakunnallinen TE-uudistus toteutui vuoden 2025 alussa. Valtion työllisyys- ja yrityspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Siirtynyt kokonaisuus voidaan jakaa kunnan tuottamiin palveluihin sekä asiakkaille maksettaviin työttömyysetuuksiin. Palveluiden osalta kunnille maksetaan valtionosuutta ns. laajan työttömyyden perusteella ja valtionosuus päivittyy vuosittain. Sen sijaan työttömyysetuuskustannusten kasvu korvataan kunnille kiinteällä valtionosuuden lisäyksellä. Korvausta korotetaan vuosittain vain kansaneläkeindeksillä eli se ei muutu esimerkiksi työttömien määrän muuttuessa. Korvauksen suuruus uudistuksen voimaantulohetkellä vastaa kunnalle siirtyvää rahoitusvastuuta. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksoi Pielaveden kunnalle viime vuonna 344 380e, joka oli jopa 140 000e enemmän kuin vuonna 2024.

Pielavesi on osa Ylä-Savon työllisyydenhoitoaluetta yhdessä Iisalmen, Kiuruveden, Vieremän ja Sonkajärven kanssa. Palveluiden tuottaminen maksoi Pielaveden kunnalle tilinpäätösvuonna 323 871 euroa vuodessa. Valtiovarainministeriö ei enää erittele työllisyyspalveluihin eikä työmarkkinatuen kuntaosuuteen saatavaa valtionosuutta, mutta aiempien laskelmien perusteella valtionosuus ei kata palveluiden tuottamisen kustannuksia.

Pielaveden kunnan omaan toimintaan ja vaikutusvaltaan liittyvät suurimmat riskit liittyvät kustannusten näkökulmasta kunnan ja kuntakonsernin omistamiin kiinteistöihin sekä tulojen näkökulmasta ns. vihreän siirtymän mahdollistaviin tuuli- ja aurinkovoimakaavoihin.

Opinportti-hankkeessa Puustellin yläkoulun toiminta, liikuntahalli sekä kirjasto siirretään lukion kanssa samaan rakennukseen, Opinporttiin. Valtuusto päätti 27.5.2024 Opinportin saneeraus- ja uudisrakennuskouluinvestoinnin toteuttamisesta enintään 13,5 miljoonalla eurolla ja 17.6.2024 kirjokylän asemakaavan muutoksen hyväksymisestä Opinportin korttelissa. Investoinnin toteutus siirtyi vuodesta 2024 vuoteen 2025 hankkeeseen kohdistuvien valitusten vuoksi. Investointi rahoitetaan pääosin kassavaroin sekä 4,7 miljoonan euron sijoitukset kotiuttamalla (valtuuston päätös 15.12.2025). Ulkopuolisen rahoituksen tarve on pienentynyt vähintään puolella alkuperäisestä seitsemästä miljoonasta.

Kunnan omistamien rakennusten bruttopinta-alaa on tällä hetkellä yhteensä noin 3,8 hehtaaria. Bruttopinta-alasta reilu hehtaari on alle 15 vuotta vanhoja tai alle 10 vuotta sitten peruskorjattuja rakennuksia. Toisen ison ryhmän, noin 1,8 hehtaarin bruttopinta-alan muodostavat rakennukset, joilla on

välitön peruskorjaustarve. Valtuusto hyväksyi väestön määrään ja palvelujen tarpeeseen perustuvan tilasuunnitelman 10.11.2025, millä on toteutuessaan merkittävä vaikutus kunnan käyttötalouteen.

Vuonna 2025 nousi esille uusia sisäilmahaasteita sen jälkeen, kun vapaa-aikapalveluiden ja kansalaisopiston toiminnot olivat siirtyneet kesällä vanhasta Opinportista väistötiloihin Puustellin koulun ns. asuntolasiipeen. Syksyllä tulleiden sisäilmailmoitusten vuoksi kansalaisopiston ja vapaa-aikapalveluiden toimisto siirrettiin uusiin tiloihin Virteläntie 13:een ja viisi kurssia siirrettiin kouluille. Tällä hetkellä kangaspuille ei ole tiedossa uusia tiloja. Sisäilmaryhmä esittää asuntolan ylipaineistamista, jota käsitellään kunnanhallituksessa 16.3. ja valtuustossa 13.4.2026. Puustellin koulussa ylipaineistaminen on toiminut, ja saman toivotaan toimivan myös asuntolassa, kansalaisopiston väistötiloissa.

Riskin kunnalle tai kuntakonsernille tuo Pielaveden Vanhustenkodit ry:n esitys siirtää omistamansa vuokra-asunnot ja näin ollen myös niihin kohdistuvat velat ja korjausvelka kunnalle / kuntakonsernille. Asiaa on selvitettävä ja sen jälkeen harkittava huolellisesti. Lisäksi riskin kuntakuvalle ja kunnan vetovoimalle muodostavat keskustaajamassa keskeisellä paikalla sijaitsevien, yksityisten omistamien rakennusten rappeutuminen.

Pielaveden ensimmäinen tuulivoimaosayleiskaava (Muntterinkangas) hyväksyttiin valtuustossa 7.4. ja uudelleen jääviysepäilyjen vuoksi 6.10.2025. Kaavasta on valitettu eikä se ole vielä saanut lainvoimaa. Muita tuuli- ja aurinkovoimaan liittyviä kaava-aloitteita on vireillä neljä. Näistä kaksi on tulossa valtuustokäsittelyyn vuonna 2026 ja loput myöhemmin. Osayleiskaavojen hyväksyminen (tai hylkääminen) on kunnan omissa käsissä, mutta päätökset hankkeiden toteuttamisesta tekevät energiyhtiöt. Jos kaikki tuuli- ja aurinkovoima-alueet toteutuisivat, kiinteistöverotulot voisivat olla alkuvuosina noin 1,3–1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Uusiutuvan energian saatavuus vaikuttaa kiinteistöveron lisäksi myös yhteisöveron tuottoon sekä teollisuuden sijoittumispäätöksiin.

Elinvoiman ja hallinnon riskit

Taloudelliset riskit

Taloudeltaan kestävä kunta järjestää lakisääteiset palvelut kustannusvaikuttavasti nykyisille asukkaalleen ja varautuu järkevästi sellaiseen tulevaisuuteen, jonka pohjana on realistinen näkymä väestörakenteesta ja sen palvelutarpeesta.

Kaikkien palvelujen ei tarvitse olla itse tuotettuja tai löytyä oman kunnan rajojen sisäpuolelta, mutta niiden tulee olla laadukkaita ja kuntalaisten saavutettavissa. Tämä voi näyttäytyä esimerkiksi perusopetuksen ja lukiokoulutuksen verkostomaisena järjestämisenä.

Kestävän talouden kunnassa investoinnit ja päätökset palveluverkosta mitoitetaan suhteessa realistiseen tulevaisuudenkuvaan – oli suuntana sitten vahva kasvu tai hallittu supistuminen. Kestävän talouden kunnassa rahaa jää myös kunnan ja alueen kehittämiseen.

Yksittäisen kunnan talouden kestävyys on tulevaisuudessa korostetun riippuvainen paitsi ulkoisista muutosvoimista myös yhteistyön onnistumisesta alueen muiden toimijoiden kanssa. Kestävää kuntataloutta ei voi olla ilman aktiivista yhteistyötä sekä naapurikuntien kesken että kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Pielaveden kunta järjestää jo nyt elinvoimapalveluja sekä ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun sekä maaseutuhallinnon palvelut yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Lisäksi parhaillaan selvitetään yhteistyötä talous- ja henkilöstöhallintoon liittyen Ylä-Savon kuntien kanssa, ympäristöterveydenhuoltoon ja ympäristönsuojeluun liittyen Kuopion vetämänä 16 muun kunnan kanssa sekä

rakennusvalvontaan liittyen erikseen Ylä-Savon kuntien ja erikseen Kuopion vetämänä 16 muun kunnan kanssa. Ylä-Savon kuntien kansalaisopistoselvitys ei johtanut yhteisen kansalaisopiston syntyyn.

Lainakanta

Lainakannan tulisi pysyä valtakunnallisessa keskitasossa tai mieluummin sen alapuolella.

Pielaveden kunnan lainakanta vuoden 2025 lopussa oli 9,3 milj. euroa, joka oli 2 403 euroa/asukas (- 64 €/as vuoteen 2024) ja konsernin 2 684 euroa/as (-88 €/as).

Vuonna 2025 alustava tiedon mukaan kuntien keskimääräinen lainakanta tulisi olemaan 3 547 euroa/asukas (-97 €/as). Tätä Manner-Suomen kuntien keskimääräisen lainakannan tietoa vuodesta 2025 ei ollut vielä saatavilla. Vuonna 2024 luku oli 3 450 euroa/asukas.

Vuonna 2025 Pielaveden kunnan lainan lyhennykset olivat n. 0,5 M€. Kunnan lainakanta on käytännössä sote -kiinteistöjen investointivelkaa. Kunnan kassatilanne on edelleen hyvä.

Lainakannasta 52 % on sidottu pitkäaikaiseen 10 v viitekorkoon ja 48 % vaihtuviin korkoihin. Keski-korko koko lainakannasta vuonna 2025 oli n. 1,9 %.

Investointiohjelma vuosina 2026–2028 on n. 10 milj. euroa ja ko. vuosille hyväksytyn taloussuunnitelman vuoden 2026 vuosikate kattaisi poistot niukasti, mutta Opinportin valmistuttua tämä tunnusluku kääntyy negatiiviseksi vuosina 2027-2028 kuten myös tilikauden tulos. Investointivarauksen purku näyttäisi kääntävän tilikauden yli/alijäämän positiiviseksi vuodelle 2028. Vuodelle 2026 on arvioitu purku- ja rakentamiskustannuksia n. 0,5 milj. euroa, joka vaikuttaa osaltaan arvioituun tulokseen. Vuosina 2026–2027 suurimpana investointina on Opinportin saneeraus ja laajennus n. 9,4 M€.

Kunnan sijoitusvarallisuutta lisättiin vuonna 2021 (KV 15.3.2021 § 18) 2,4 M€ ja tällä varauduttiin tuleviin investointeihin. Sijoitusrahaston varat kotiutetaan KV 15.12.2025 päätöksen mukaisesti.

Tällä hetkellä veroprosentin (kuntavero) tuotosta 12,55 % (13,65 %) menee lainanhoitomaihin. Lainojen suhde verotuloihin (kaikki verotulot) on 112,4 % (118,1 %).

Valtuusto on kokouksessaan 8.4.2024 § 14 päättänyt myöntää takauksen Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n pankkitakaukselle että tililimiittitakaukselle. Valtuuston päätöksen mukaisesti Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n tulee asettaa kunnan takaukselle riittävä vastavakuus. Vastavakuussopimus on allekirjoitettu 16.6.2025.

Pielavedellä taloussuunnitelman mukaan tulo- ja menot riittäisi talousarviovuonna 2026 suunnittelukauden menoihin ja poistoihin. Riskejä sisältyy ennen kaikkea verorahoituksen määrään. Ikääntyvä ja vähenevä väestö sekä vallitseva työllisyystilanne aiheuttavat riskin verorahoituksen riittävyyteen.

Muita merkittäviä tulo- ja menoihin liittyviä riskejä ovat tuulivoiman kiinteistöverotulon epävarmuus sekä hyvinvointialueiden huono taloustilanne, joka vaikuttaa mm. kuntien hyvinvointialueilta saamiin vuokratuloihin. Valtionosuusuudistus jäi toteutumatta nykyisellä valtuustokaudella, mutta nousee taas hallitusohjelmaan kevään 2027 eduskuntavaalien jälkeen. Nähtäväksi siis jää, mikä on yleisesti ottaen rahoituksen taso kunnille jatkossa.

Taloussuunnitelmassa on merkittäviä investointeja vuosille 2026–2027. Näihin on varauduttu jo vuoden 2021 aikana lisäämällä sijoituksen varoja ja tiukalla kuntataloudella. Sijoituksen varoja on päätetty purkaa investoinnin rahoittamiseksi. Varojen kotiuttamisella hillitään myös velanottoa investoinnin rahoittamiseksi. Tilinpäätöksestä 2023 varauduttiin Opinportin investointiin tekemällä 0,8 M€:n

varaus taseeseen, josta sitä puretaan investoinnin valmistuttua poistojen tahtiin. Tätä varautumista jatkettiin vuonna 2024 yhteensä 0,95 M€:lla ja päätyvällä tilikaudella 1,2 M€:lla

Kunnan 9,3 miljoonan euron lainakannasta 52 % on sidottu kiinteään korkoon ja 48 % vaihtuviin korkoihin. Korot ovat tilikauden aikana hieman laskeneet. Mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellun suuruksina tai suurempina, sisältyy lainarahoitukseen korkojen noustessa korkeampi riski.

Kunnan ja sen tytäryhtiöiden kiinteistöjen korjausvelka on suuri ja tästä voi aiheutua jatkossa merkittäviä arvonalennuskirjauksia. Tätä ennakoiden arvonalentumiskirjauksia tehtiin 300 000 euroa vuonna 2023 kunnan täysin omistaman Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeista. Alaskirjausta jatkettiin vuonna 2024 yhteensä 230 000 eurolla ja vuoden 2025 tilinpäätöksen yhteydessä edelleen 100 000 euroa. Kiinteistöjen määrää on edelleen voitava vähentää, jotta uusinvestoinnit ovat mahdollisia.

Lisäksi taloudellista riskiä aiheuttaa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, Lähi-idän sodat sekä niistä aiheutuva kustannusten nousu energiassa ja tarvikkeissa. Sodat horjuttavat myös sijoitusmarkkinoita ja sitä kautta voi aiheuttaa kunnan sijoitusvarallisuuden arvonalentumista. Globaalisti toimivilla arvopaperimarkkinoilla valtava määrä erilaisia asioita vaikuttaa sijoittajien ajatuksiin tulevaisuudesta ja tietenkin epävarmuus heijastuu myös hintoihin, kun sijoittajat yrittävät arvioida kuinka jatkuvat muutokset voivat vaikuttaa yksittäisiin sijoituskohteisiin. Pielaveden kunnanvaltuusto päätti 15.12.2025 kotiuttaa kaikki sijoituksensa.

Talouspalveluissa riskienhallintaa toteutetaan osana päivittäistä toimintaa. Keskeisiä menetelmiä ovat prosessien mallintaminen ja dokumentointi, toimivat varahenkilöjärjestelmät sekä varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin. Lisäksi noudatetaan ennalta sovittuja talouden tarkastuspisteitä, joilla varmistetaan toiminnan jatkuvuus ja talousprosessien luotettavuus.

Henkilöstön taloustietoisuutta vahvistetaan ohjeistamalla ja opastamalla.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen ja häviäminen esimerkiksi rikoksen tai tulipalon seurauksena.

Vahinkoriskeiksi on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muut työturvallisuuspoikkeamat, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisyys- ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat ja kosteusvahingot), kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat rikolliset teot, kuten varkaudet ja vahingonteot sekä muut vahingot, onnettomuudet, luonnonilmiöt ja tekniset viat sekä kybertoimintaympäristöön sekä tiedonhallintaan liittyvät riskit.

Kunnan henkilöriskit, omaisuusriskit, toiminnan riskit ja ajoneuvojen riskit on vakuutettu kattavasti. Julkisyhteisövakuutuksen omaisuuden ja toiminnan omavastuuosuudet ovat omaisuusriskiturvassa 4 000 euroa (rakennukset ja irtaimisto) ja lisäkuluvakuutuksessa (esim. toiminnan siirto toiseen paikkaan) 4000 euroa vahingon määrästä. Metsävakuutuksessa omavastuu on 2000 euroa. Vastuuvakuutuksen omavastuu on 1000 euroa, hallinnon vastuuvakuutuksessa 2000 euroa ja oikeusturvavakuutuksen omavastuu 15 % vahingon määrästä vähintään 1000 euroa. Vakuutusyhtiönä on vuoden 2023 alusta lukien toiminut If Vahinkovakuutusyhtiö Oyj.

ICT-riskit

Kunnan päätelaitteiden ylläpito ja hallinta on keskitetty Savon ICT-Palvelut Oy:lle, joka vastaa laitteissa käytettävien ohjelmistojen ajantasaisuudesta. Opetuskäytössä olevien oppilaslaitteiden ylläpidosta ja hallinnasta vastaa Tietolatva Oy.

Kunnan käytössä olevien laitteiden pääkäyttöjärjestelmänä toimii Windows 11. Kokonaispalvelu hankitaan Savon ICT-Palvelut Oy:ltä ja se sisältää kapasiteettipalvelut, työasema- ja laitepalvelut, perustietotekniikkapalvelut sekä asiantuntijapalvelut.

Opetuksen oppilaslaitteista ja verkosta vastaava Tietolatva Oy tarjoaa 24/7-etätuen, keskitetyn virustorjunnan, palomuuripalvelut sekä varmistuspalvelut.

Tietoturva- ja tietosuojariskit

Kunnan toiminnassa noudatetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) sekä tiedonhallintalain velvoitteita. Ne edellyttävät, että kunnalliset tiedot on suojattu asianmukaisesti ja että tietojen käyttöoikeudet määritellään työtehtävien mukaisesti.

Kunnan tietoturvaohjeistusta tarkastellaan vähintään kahden vuoden välein ja päivitetään tarpeen mukaan. Tietoturva- ja pilvipalveluohje on hyväksytty vuonna 2024 (Kh 22.1.2024 § 23). Ohjeiden ja niitä ohjaavan politiikan päivitystyö käynnistettiin vuonna 2025, ja uusi politiikka sekä ohjeistus otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana. Uudistettu kokonaisuus sisältää linjaukset tietoturvaan, tietosuojaan ja tekoälyn hyödyntämiseen liittyen. Ajantasaisilla ohjeilla hallitaan tehokkaasti tietoturvariskejä.

Digitalisoituminen on lisännyt tietoturvaan ja tietosuojaan liittyviä riskejä. Riskien hallinta edellyttää henkilöstön koulutusta, tietoisuuden lisäämistä ja varautumista. Riskien tunnistamisen lisäksi riskitilanteiden hallinta vaatii käytännön harjoittelua eri yhteistyötahojen kanssa sekä uhka- ja vaaratilanteiden johtamisosaamista.

Kunnan näkökulmasta ICT-järjestelmien käyttäjät muodostavat merkittävän tietoturvariskin ja ovat avainasemassa arjen tietoturvan toteutumisessa. Ohjeistuksella ja henkilöstön koulutuksella voidaan pienentää riskejä huomattavasti. Kunnan henkilöstön tulee suorittaa tietoturvakoulutus kahden vuoden välein, ja uusille työntekijöille annetaan kattava tietoturvaperehdytys.

Kunnan tietohallinnon valmiussuunnitelma on päivitetty vuonna 2022, ja sen toimintakortteja päivitetään tarpeen mukaan. Valmiussuunnitelman ajantasaisuus arvioidaan vuosittain.

Kunta osallistuu vuosittain valtakunnalliseen Taisto-harjoitukseen, jonka tavoitteena on parantaa digitaalisten häiriötilanteiden hallintaa, johtamista ja viestintää sekä kehittää jatkuvuudenhallinnan ja varautumisen malleja, prosesseja ja ohjeita.

Kunta laatii tietotilinpäätöksen vuosittain.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöriskien hallinta tulee nähdä kunnan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan osana. Henkilöstöriskeissä on tunnistettavissa terveyteen ja hyvinvointiin, työympäristöön, työyhteisöön, osaamiseen ja työsuhteisiin liittyvät riskit sekä vahingonteot, työväkivalta ja liikenteeseen liittyvät riskit. Terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä riskeistä on tarkempi kuvaus erikseen laaditussa henkilöstöraportissa.

Suhteellisen pieni henkilöstömäärä ja tähän liittyvät avainhenkilöriskit on tunnistettu ja tulleet tutuiksi Pielaveden kunnassa. On enemmän kuin tyypillistä, että työntekijä on hoitamiensa asioiden ainoa osaaja kunnassa. Uusia työntekijöitä rekrytoidaan harvoin ja pitkäaikaisille työntekijöille on kertynyt laaja tietopääoma sekä hiljainen tieto. Tietopääoma ja hiljaisen tiedon osaaminen voidaan menettää avainhenkilön menettämisen kautta. Riskit ilmenevät yleensä eläkkeelle siirtymisen tai virasta/työtehtävästä pois lähdön yhteydessä. Toimistohenkilöstön kanssa on työstyetty hallinto- ja tukipalvelujen uudelleen organisointia, jossa yhtenä lähtökohtana on henkilöriskien hallinta. Tiimi- ja parityöskentelymallia on kehitetty vuoden 2025 aikana.

Tietopääomaa ja hiljaista tietoa ei pystytä siirtämään seuraajalle, koska tehtävien täyttöprosessit kestävät useita kuukausia. Varahenkilöjärjestelmän luominen on haasteellista niukoilla henkilöresursseilla ja osittain jopa mahdotonta. Taloudelliset resurssit asettavat omat rajoitteensa tietopääomasiirrolle. Varahenkilöjärjestelmässä pyritään kehittämään ja hyödyntämään osastojen välistä yhteistyötä.

Kiinteistö- ja sisäilmariskit

Kunnan omistamien rakennusten ikä on varsin korkea, keski-ikä ollessa 54 vuotta. Noin 81 % rakennuskannasta on 80-luvulla tai sitä aiemmin rakennettua. Rakennukset on rakennettu aikakaudella, jolloin rakenteellisissa ratkaisuissa eikä talotekniikassa ole huomioitu nykyisiä vaatimuksia sisäilmastoon. Tämä aiheuttaa kohonnutta riskiä sisäilmaongelmiin. Vanhojen rakennusten korjaaminen nykyisten vaatimusten mukaisiksi on haastavaa ja kallista, eikä vanhoista rakennuksista täysin saada toiminnallisesti eikä rakenteellisesti uuden veroisia. Monissa tapauksissa onkin paras vaihtoehto korvata vanhat rakennukset kokonaan uudella tai siirtää toimintoja kunnoltaan parempiin rakennuksiin, ja huonokuntoisimmista ja vanhimmista tulisi luopua.

Sisäilmaongelmat aiheuttavat työntekijöille ja tiloissa oleskeleville terveydellisen riskin, mikä voi pahimmillaan lamauttaa toimintoja pitkiksi ajoiksi, kunnes väistötilat on saatu järjestymään, uudet korvaavat tilat rakennettua tai nykyiset korjattua. Vuoden 2025 aikana sisäilmahaasteet kunnan toimitiloissa nostivat päätään, ja ongelmia on useissa kunnan tiloissa. Mittavien rakennusinvestointien toteuttaminen on aikaa vaativa tehtävä eikä ratkaisuja voida tehdä nopeasti. Nyt laaditulla tilasuunnitelmalla pyritään kehittämään kunnan rakennuksia pitkäjänteisesti ja saavuttamaan tilanne, jossa kunnan rakennukset ovat hyväkuntoisia, rakennuskanta on tarpeellinen ja vastaa palvelutarpeita. Tilasuunnitelman toteuttaminen on kuitenkin pitkä prosessi ja kestää vuosia, mikä aiheuttaa riskin nykyisissä tiloissa toimimisessa toteutuksen ajan. Riskin hallinnassa on tärkeää toteuttaa investoinnit ja muutokset suunnitelman mukaisesti ajallaan ja määrätietoisesti sekä huolehtia rakennuksista toteutuksen ajan.

Hallinnon riskit

Hallinnon osalta merkittävimmät riskit muodostuvat jo edellä mainituista ICT-, tietoturva- ja henkilötöriskeistä. Erityisesti kyberturvallisuuteen liittyviin riskeihin tulee kiinnittää huomiota. Tekoälyn kehittyminen luo uudenlaisia uhkia riskienhallintaan: tekoälyllä voidaan esimerkiksi tuottaa uskottavia huijauspuheluita ja deepfake-videoita.

Hallintojohtaja tarkistaa laadittujen työsuojelustien oikeellisuutta, työvuorosuunnittelua ja toteutuneita työtuntikirjanpitoja satunnaisotannalla. Sisäistä tarkastusta tehdään kunnan hallintomenettelyyn liittyen tarkistaen esityslistoja ja pöytäkirjoja eri toimielimien osalta sekä viranhaltijoiden tekemiä

päätöksiä. Henkilöstölle, joka työskentelee hallinnossa asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon liittyvissä tehtävissä, järjestettiin yhteistä koulutusta.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen riskit

Kasvun ja oppimisen palvelualueen riskit vuodelta 2025 voidaan jakaa kahteen pääryhmään: henkilöriskeihin ja kiinteistöriskeihin. Palvelualueen työntekijämäärä laski hieman edellisestä vuodesta ja on nyt 93.

Henkilöriskit jakautuvat työntekijöihin sekä asiakkaisiin. Vuonna 2025 terveysperusteiset poissaolot vähenivät jonkin verran edellisestä vuodesta, niin lukumääräisesti kuin keskimääräisesti. Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa erilaiset infektiot (flunssat ym) ovat kuitenkin normaalia arjessa esiintyvää haittaa, niin asiakkaissa kuin henkilökunnassa. Tämä lisää työn kuormaa henkilökunnassa.

Varautumisesta ja valmiuden korottamisesta on tullut uusi normaali. Vuonna 2025 Ukrainan sota jatkui edelleen ja monenlaiset hybrdivaikuttamiset olivat arkipäivää. Henkilökuntaa ja erityisesti johtavassa asemassa olevia on koulutettu erilaisilla varautumis- ja valmiuskoulutuksilla. Näitä ovat tarjonneet Pelastusopisto, AVI ja monet muut viranomaiset. Toiminta erilaisissa häiriötilanteissa pyritään säilyttämään mahdollisimman normaalina. Vuoden aikana on edelleen parannettu valmiutta ja varautumista (hankinnat, koulutus) kohdata tällaisia häiriöitä. Henkisen jaksamisen tukeminen on ollut ja tulee olemaan jatkossakin tärkeässä roolissa, jotta näistä jo pitkään vaikuttaneista kriiseistä selvitään.

Henkilöstön työssäjaksamista ja työhyvinvointia seurataan säännöllisillä työhyvinvointikyselyillä joka toinen vuosi. Viimeisin kysely tehtiin loka-marraskuussa 2024, eli seuraava tulee sitten vuonna 2026. Hyvinvointi työssä lisää työntekijän työmotivaatiota, sitoutumista, luovuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta. Se myös ennaltaehkäisee ja vähentää sairauspoissaoloja. Työhyvinvointi tukee yksilön elämänhallintaa ja edesauttaa pitämään itsestä hyvää huolta myös vapaa-ajalla.

Henkilöriskien yksi alamuto on tietoturva ja sen riskit. Ympäröivän yhteiskunnan muutokset ovat korostaneet myös tietoturvan ajantasaisuuden tärkeyttä. Maailmalla tapahtuu paljon erilaista urkin-taa, disinformaation levittämistä, tietojen kalastelua ja rikollista toimintaa, kuten vääriä laskuja, tietokoneiden ja -verkkojen saastuttamista, haltuunottoa ja kiristämistä. Hyvään tietoturvaan kuuluu työntekijöiden koulutus ja tietoisuus uhkista, järkevä toiminta ja turvallisuuteen liittyvät ohjeet, määräykset ja rutiinit sekä myös riittävällä tasolla oleva infrastruktuuri eli koneet, tietoturvaohjelmat, palomuurit ym on oltava kunnossa.

Tekoälyn nopea kehittyminen viime aikoina korostaa tätä tarvetta. Kunnassa ollaankin tekemässä ohjeita tekoälyn käyttöön, ja koulupuolella on tarvetta määritellä myös sen opettamisesta oppilaille.

Kiinteistöriskiin kuuluvat kaikki kiinteistöt, joissa palvelualueen toimintaa on. Kiinteistöt ovat pääosin vanhoja ja sitä myötä huonokuntoisia, osa on tulossa peruskorjaukseen ja osassa peruskorjaus olisi pitänyt tehdä jo ajat sitten. Opinportti-hankkeella pyritään osaltaan vastaamaan tähän riskiin. Kouluhanke, uusi Opinportti, pääsi vihdoon käyntiin elokuussa 2025. Opinportti-hankkeella korvataan lukuisia vanhoja ja huonokuntoisia, jopa terveydelle haitallisia kiinteistöjä. Suurimmat ongelmat ovat Puustellin koululla, joka ylipaineistettiin syksyllä 2024. Uudet tilat tarvittaisiin pikaisesti, sillä ylipaineistus on lyhytaikainen ratkaisu. Ylipaineistus on kuitenkin toiminut onneksi ihan hyvin. Toinen suuririskinen kiinteistö Puustellin koulun lisäksi on Säviän koulun rakennus. Koulu- ja varhaiskasvatus-toiminta siirtyy kirkonkylälle syksyllä 2026. Varhaiskasvatuksen tilat ja osan koulun tiloista ylipaineistettiin syksyllä 2024. Kummankin kiinteistön ylipaineistusta on seurattava koko ajan.

Opinportti-hankkeen käynnistyminen tarkoitti myös lukion toimintojen siirtymistä väistötiloihin. Väistötiloihin siirtyminen aiheutti lisää työtä ja kuormitusta, mutta näkymä uusista tiloista auttaa jaksamaan tämän väliajan.

Sisäinen valvonta:

Kasvun ja oppimisen palvelualueen sisäinen valvonta toteutuu palvelualuejohtajan satunnaisotannalla tekemillä tarkistuksilla ja yleisellä maksuliikenteen valvonnalla. Sisäisellä valvonnalla ennaltaehkäistään riskejä ja vahvistetaan niiden hallintaa. Sisäistä valvontaa suoritetaan päätöksien ja talouteen liittyvien hankintojen oikeellisuuteen sekä lainsäädännön ja kunnan ohjeiden ja sääntöjen noudattamiseen. Tavoitteena on varmistaa kunnan tavoitteiden toteutuminen ja mahdollisten riskien välttäminen.

Talousvastuulliset yksiköiden esihenkilöt ja muut talousvastuulliset henkilöt seuraavat oman vastuunsa alaista toimintaa samoilla periaatteilla kuin palvelualuejohtaja.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen riskit voidaan jakaa kahteen pääryhmään: henkilöriskit ja kiinteistöriskit. Vuoden alussa toteutettiin organisaatiomuutos, vanhasta sivistysosastosta jäi jäljelle kasvu ja oppiminen eli varhaiskasvatus ja koulut, samalla myös osasto-nimi muuttui palvelualueeksi. Työntekijämäärä väheni 110:stä 99:een.

Ympäristön ja asumisen palvelualueen riskit

Kiinteistöjen ja kunnallistekniikan ikääntyminen lisää toiminnallisia riskejä ja aiheuttaa korjausvelan kasvua. Investointipaineita on nyt tällä hetkellä ja myös tulevaisuudessa näköpiirissä, jotta toimintoja saadaan pidettyä yllä ja isoilta ongelmilta välttyttäisiin. Toimintojen ja tarpeiden muuttuessa investointien suunnittelu on entistä tärkeämpää ja olisi pystyttävä ennakoimaan muuttuvia tilanteita pitkälle tulevaisuuteen. Erityisesti pitkävaikutteisissa rakennusinvestoinneissa olisi kyettävä näkemään toimintojen kehittyminen kymmeniä vuosia eteenpäin. Tähän on pyritty vuoden 2025 aikana laaditulla tilasuunnitelmalla, jossa on tähdätty vuosiin 2035-2040. Suunnitelmassa on salkutettu kaikki kunnan omistamat kiinteistöt ja niille on esitetty toimenpiteitä tavoitetilaan pääsemiseksi. Suunnitelman mukaisten toimenpiteiden oikea aikainen toteuttaminen vaatii investointien toimeenpanokykyä ja rohkeutta niiden toteuttamiseen, jotta suunniteltuun tavoitetilaan päästään ja arvioidut kustannussäästöt saavutetaan. Päätöksien tekemättä jättäminen tai päätöksistä valittaminen voivat viivästyttää toimenpiteiden oikea-aikaista toteuttamista ja voi pahimmillaan aiheuttaa merkittäviä taloudellisia riskejä ja johtaa väistötilaratkaisuihin tai rahoituksen hakematta jäämisiin. Rakennuskannan olisi pystyttävä sopeutumaan muuttuviin tilanteisiin, jottei tiloja olisi vajaakäytöllä tai pahimmillaan tyhjiälleen. Ylläpitokulut olivat 2 473 608 euroa vuonna 2025. Ylläpitokulut ovat nousseet vuosittain ja uhkaavat jatkossakin nousta edelleen, mikä aiheuttaa taloudellisia paineita ja ohjaa rakennuskannan mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön.

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen osalta kolmen vuoden määräaikaisten vuokrasopimukset päättyivät 2025 vuoden lopussa. Hyvinvointialue ilmoitti, ettei vuokrasopimusten optiovuotta käytetä ja kaikki vuokrasopimukset neuvotellaan uudelleen jokaisen kiinteistön osalta. HVA:n linjausten mukaan uudet vuokrasopimukset tulevat olemaan toistaiseksi voimassa olevia 12 kuukauden irtisanomisajalla, mikä vaikeuttaa kunnan pitkänajan suunnitelmien tekemistä. Kiinteistöjen yhtiöittämisestä luovuttiin yhtiöittämättä jättämisselvityksen perusteella, jolloin vuokranantajana jatkaa edelleen kunta ja samalla kunta kantaa vastuun ja riskit vuokraustoiminnasta.

Myös muun rakennetun infran, tiet, liikunta- ja leikkipaikat, vesilaitos, yms. osalta haasteina ovat ikääntyminen ja korjaustarpeen kasvaminen. Pienillä vuosittaisilla investoineilla pystytään pitämään toiminnot käytössä, mutta korjausvelan kasvua ei niillä pystytä estämään. Rakennetun infran lisääntyminen lisää kunnossapitokuluja, mikä aiheuttaa taloudellisia paineita. Rakennetun infran määrän sopeuttaminen muuttuvissa tilanteissa tai tarpeen vähentyessä ei ole käytännössä mahdollista, vaan ne on pidettävä joka tapauksessa kunnossa kaikissa tilanteissa. Hyvänä esimerkkinä on vesilaitos, jonka tulojen väheneminen johtuu suurelta osin laitoksen palveluita käyttävien asiakkaiden vähentymisellä, mutta siitä huolimatta kaikki olemassa oleva ja rakennettu infra on pidettävä toimintakunnossa.

Henkilöstöpuolella eläköitymisten tai muiden poistumien johdosta tiedon ja osaamisen siirto sekä osaavan henkilökunnan saaminen ovat haasteena ja riskinä. Lisäksi ohuen organisaation ja tietä/taidon keskittyminen vain yhden henkilön varaan aiheuttaa riskin toiminnan ylläpitämisessä poikkeus-tilanteissa. Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja lisääminen, oikea aikaiset rekrytoinnit, sekä henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen ovat tärkeitä riskin hallinnassa.

Sisäinen valvonta:

Sisäistä valvontaa suoritetaan jatkuvana päivittäisenä toimintana, sekä päätösten pistokoeluonteisina tarkistuksina. Valvonta toteutetaan satunnaisotannalla tehdyillä tarkistuksilla ja yleisellä maksuliikenteen valvonnalla. Lisäksi vahvistetaan esihenkilöiden suorittamaa talouden seurantaa ja koko henkilökunnan taloustietoisuutta.

Muut ei taloudelliset asiat

Kuntastrategiaan 2021–2025 valitut painopisteet olivat “Elinvoimaa ihmisistä ja yhteistyöstä” sekä “Sujuvaa arkea ja hyvinvoinnin edistämisestä”. Arvot joihin kunnan toiminta perustuu, olivat rohkeus, oikeudenmukaisuus, yrittäjämyönteisyys, positiivisuus ja yhteisöllisyys.

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset edustamisesta (mm. muistamissääntö) ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista sekä kunnan hankintaohjetta. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuus-ilmoitukset.

Kunnassa otettiin käyttöön 1.4.2023 lain edellyttämä ilmoituskanava vakavien väärinkäytösten ilmoittamista varten. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Ilmoituskanava on julkaistu kunnan verkkosivuilla. Ilmoituksia kanavan kautta tuli yksi ilmoitus vuonna 2025. Se kohdistui asiaan, jota ei käsitellä ko. direktiivin mukaisesti.

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Oikaisuvaatimusten, kunnallisvalitusten ja kanteluiden määrä kasvoi viime vuonna. Hallinnon päätöksistä tehtiin kolme oikaisuvaatimusta, kun vuonna 2023 tehtiin vain yksi oikaisuvaatimus ja vuonna 2024 neljä. Ympäristön ja asumisen palvelualueen päätöksistä kuusi oikaisuvaatimusta, kun vuonna 2024 niitä tehtiin vain kaksi.

Hallinto-oikeuteen tehtiin kymmenen kunnallisvalitusta, kun vuonna 2024 kunnallisvalituksia tehtiin neljä. Kolmelle hallinto-oikeuden päätökselle valittaja haki valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta (vuonna 2024 luku oli 1), mutta lupaa ei myönnetty. Tämän lisäksi eduskunnan oikeusasiamiehelle tehtiin yksi kantelu, josta ei saatu päätöstä vuoden 2025 aikana.

Lisäksi erilaisia rekisteröityjä tietopyyntöjä kuntaan tuli viime vuonna yli 80 kappaletta. Merkille pantavaa on, että edellä mainittuihin asioihin käytettiin yhteensä yhden kuukauden työpanoksen verran työaikaa, joka on poissa muusta työajasta.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai oikeusseuraamus, ei ole tapahtunut.

1.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus on 1.6.2020 hyväksynyt Pielaveden kunnan sisäisen valvonnan ohjeet, joiden mukaan kunnanhallituksen, lautakuntien ja palvelualueiden johtajien (ent. osastopäälliköiden) sekä esimiesten tulee valvontaa suorittaa. Tämän lisäksi kunta voi ostaa tilintarkastajalta /tilintarkastusyhteisöltä sisäiseen valvontaan liittyviä tarkastuksia.

Sisäinen valvonta on osa kunnan jokapäiväistä johtamisjärjestelmää. Sillä parannetaan päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista ja pyritään varmistamaan toimintojen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus, taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja lakien ja säädösten noudattaminen.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallinto- ja johtosäännöissä sekä sisäisen valvonnan ohjeessa hallitukselle, esihenkilöille ja henkilöstölle.

Sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti vastuualueiden ydin- ja tukitoimintojen toimintaprosessit on suunniteltu ja ohjeistettu niin, että sisäinen valvonta toteutuu pääsääntöisesti niissä käytänteissä, joilla johdetaan, suunnitellaan ja ohjataan Pielaveden kunnan toimintaa. Näin on perustasolla varmistettu toiminnan taloudellisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä siitä, että kunta toimii voimassa olevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti. Konkreettisina esimerkkeinä laskujen käsittely ja hyväksyntä, kuntalain mukaisen otto-oikeuden käyttämismahdollisuus jne.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa osaltaan kunnanhallitus.

Sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta voi tuottaa kuitenkin vain kohtuullisen varmuuden yllä mainittujen sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisesta ja erilaisten riskien hallinnasta. Kunnanhallitus on nimennyt keskuudestaan kaksi sisäistä tarkastajaa. Edellisen valtuustokauden viimeisin tarkastus on suoritettu 10.2.2025.

Talouden osalta henkilöstöä on ohjeistettu talouden seurannan ja toteutumisen osalta vuoden aikana useaan otteeseen. Valtiokonttorille raportoidaan talouden toteutuma kunnan osalta neljännesvuosittain ja kuntakonsernista viimeisen neljänneksen yhteydessä, sekä toukokuussa koko edellinen vuosi palveluluokittain. Lisäksi raportoidaan erikseen talousarviosta ja annetaan kaksi ennustetta tilinpäätöksestä (elokuussa ja tammikuussa). Raportointi on lisännyt hallinnollista työtä ja on

aikataulullisesti sitovaa. Tavoitteena on, että raportoitu taloustieto on avointa, ajantasaista ja vertailukelpoista.

Sisäisen valvonnan arviointi

Arviointi kohdistui olennaisiin riskeihin, niiden hallinnan menettelyihin ja toiminnan kehittämismahdollisuuksiin.

Kunnanhallitus esittää omana arvionaan seuraavat kehittämisalueet ja toimenpiteet:

Keskeiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisalueet

Hallintokunnat tunnistavat riskejä, joita on kuvattu edellisessä luvussa. Riskien systemaattisessa arvioinnissa, raportoinnissa ja dokumentoinnissa on edelleen kehitettävää. Dokumentointia tehdään mm. sisäisten tarkastajien raporteissa, henkilöstöpalavereista, työtyytyväisyyskyselyistä, johtoryhmän muistioissa. Myös talouteen liittyvät seurannat, henkilöstöhallintoon liittyvät tilastot, kiinteistöjen tarkastusraportit jne. on dokumentoitu. Dokumentoinnin merkitys korostuu etenkin henkilöstömuutoksissa ja perehdytyksessä. Lähivuosina huomioitavaa on erityisesti myös ns. hiljaisen tiedon siirtymisessä. Riskien systemaattisen arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen vaatii sisäisen valvonnan jalkauttamista strategisen johdon tasolta aina työntekijätasolle asti. Uuden asianhallintajärjestelmän myötä dokumentointi ja seuraaminen edelleen tehostuu ja helpottuu.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 11.9.2023 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastusraporttipohjan. Riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta raportoidaan lautakunnille ja kunnanhallitukselle talouden toteutumisraporttien yhteydessä (30.6. ja 31.12.tilinpäätös). Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin riittävän varmuuden toiminnasta.

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai oikeusseuraamus, ei ole tapahtunut. Vuonna 2025 oikaisuvaatimusten, kunnallisvalitusten ja kanteluiden määrä kasvoi koko kuntaorganisaatiossa. Vuoden aikana hallinnon päätöksistä tehtiin kolme (3) oikaisuvaatimusta (vuonna 2023 luku oli 1, 2024 luku oli 4) sekä ympäristön ja asumisen palvelualueen päätöksistä kuusi (6) oikaisuvaatimusta (vuonna 2024 luku oli 2). Näiden lisäksi hallinto-oikeuteen tehtiin kymmenen kunnallisvalitusta (vuonna 2024 luku oli 4). Näistä ratkaisut ovat vielä tulematta. Kolmelle (vuonna 2024 luku oli 1) hallinto-oikeuden päätökselle valittaja haki valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta, mutta lupaa ei myönnetty. Tämän lisäksi tehtiin kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle, josta päätöstä ei ole saatu vuoden 2025 aikana.

Lisäksi erilaisia rekisteröityjä tietopyyntöjä kuntaan tuli viime vuonna yli 80 kappaletta. Merkille pantavaa on, että edellä mainittuihin asioihin käytettiin yhteensä yhden kuukauden työpanoksen verran työaikaa, joka on poissa muusta työajasta.

Talousarvion toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista tai niistä poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä on kerrottu toimintakertomuksessa.

Sisäisen valvonnan tulee edelleen pyrkiä systemaattiseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan.

Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden arviointeja suoritetaan, mutta niiden tulee olla vielä systemaattisempia ja proaktiivisempia. Sisäisen valvonnan tulee jalkautua esimiesten kautta myös työntekijätasolle osaksi palveluprosessien hallintaa. Jalkauttamisesta vastaa johtoryhmä.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia palvelutuotantoon ja talouteen liittyviä riskejä. Talouden raportointijärjestelmä on kaikkien saatavilla ja seuranta toimii pääpiirteissään. Talouden seurannan aktiivisuus on parantunut ja taloustietous myös henkilöstön tasolla lisääntynyt. Talousarvion laadintaprosessin jalkauttaminen koko henkilöstön tasolle on koettu tarpeelliseksi ja hyväksi tavaksi ja sitä tullaan edelleen jatkamaan eri muodoissa, esimerkiksi kunkin palvelualueen kokouksissa.

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Pielaveden kunnan ulkoiset kokonaismenot olivat 20,1 M€, jossa lisäystä edelliseen vuoteen oli 2,2 M€. Ulkoiset kokonaistulot olivat 18,8 M€, joka on 0,5 M€ vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tilikauden tulokseen vaikuttavana eränä on kirjattu tytäryhtiön osakkeiden alaskirjaus 0,1 M€. Lisäpoistoja ei tehty. Investointivarausta kirjattiin 1,2 M€.

Talousarviomuutoksia tehtiin käyttötalouteen yhteensä 0,04 M€ (toimintakatteen lisäys). Verorahoituksen ja rahoitustuottojen muutosten 0,14 M€ jälkeen vuosikate kasvoi alkuperäisen talousarvion 1,7 M€:sta 1,8 M€:oon.

Toimintatuotot (ulkoiset) olivat 3,9 M€ väheten edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 M€.

Toimintakulut (ulkoiset) olivat 16,0 M€ kasvaen edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 M€.

Henkilöstökulut olivat 7,9 M€ väheten edelliseen vuoteen verrattuna 0,1 M€.

Tarkemmin erää katsottuna **Palvelujen ostot** (ulkoiset) olivat 5,5 M€ ja ne kasvoivat vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna 0,6 M€. Palvelujen ostoissa on kertaluonteisia purkukustannuksia Opinportin investoinnista 0,25 M€.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmän kulut olivat n. 1,5 M€. Edelliseen tilikauteen verrattuna kuluja oli n. 0,2 M€ vähemmän. Suurimmat ryhmän erät olivat lämmitys 0,6 M€ ja sähkö 0,4 M€. Lämmityskulut pienenivät 0,04 M€. Sähkötulot vastaavasti pienenivät 0,07 M€.

Avustukset olivat 0,6 M€ ja kasvoivat 0,2 M€. Suurimmat maksetut avustuserät olivat yhteisöille maksetut 0,15 M€ ja kunnan rahoitusosuus työttömyystuista 0,34 M€.

Muut toimintakulut olivat 0,5 M€ ja ne kasvoivat 0,03 M€ edellisestä vuodesta. Muiden toimintakulujen suurimmat erät olivat rakennusten leasing vuokrat 0,12 M€, Rakennusten ja huoneistojen vuokrat 0,15 M€ sekä muut kulut 0,07 M€.

Toimintakate kasvoi 0,84 M€ ollen -12,0 M€ (-11,2 M€).

Verotulojen osuus oli yhteensä 8,3 M€. Tuloverot vähenivät edellisestä vuodesta 0,18 M€, kiinteistöverojen osuus kasvoi 0,01 M€ ja yhteisöverojen osuus kasvoi 0,14 M€.

Valtionosuudet olivat yhteensä 5,6 M€ ja kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,01 M€.

Verorahoituksen osuus on tarkemmin kohdassa 2.7.3

Rahoitustuotot ja -kulut nettona olivat +0,8 M€ ja väheten edelliseen vuoteen verrattuna 0,06 M€. Maksuliikennetilin korkotuotto oli 0,07 M€ pienempi ja vastaavasti lainojen korkokulut 0,08 M€ pienemmät kuin vertailuvuonna. Vertailuvuonna muissa rahoitustuotoissa oli kertaluonteinen erä Vaahtolan ylijäämäpalautuksia +0,2 M€ ja tänä vuonna arvopapereiden myyntivoittoa +0,12 M€.

Vuosikate oli 2,7 M€ positiivinen ollen 0,9 M€ pienempi kuin edellisenä vuonna.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1,4 M€. Lisäpoistoja ei tehty. Tytäryhtiön osakkeita kirjattiin alas 0,1 M€:lla.

Investointien bruttomenot olivat 3,1 M€. Investoinnit kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna 1,5 M€.

Lainoja lyhennettiin yhteensä 0,5 M€ ja korkokulut lainoista olivat yhteensä 0,2 M€. Vierasta pääomaa ei nostettu vuonna 2025. Kunnan maksuvalmius oli koko tilivuoden hyvä.

Tilikauden ylijäämä on 46 492,12 euroa ylijäämäinen, mikä on 0,27 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Eroa muutettuun talousarvioon on aukaistu tarkemmin kohdassa 1.1.6 sekä 1.7.1

Luottotappioita tilikaudella ei tullut kirjattavaksi merkittäviä summia.

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ollut.

Vapaaehtoisina varauksina kirjattiin 1,2 M€ investointivarausta opinportista.

Taloudellinen asema

Taloudellinen asema mitattuna omavaraisuusasteella parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna ollen 69 % (68 %). Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 205 päivää (238 pv). Rahavarat tilinpäätöksessä olivat yhteensä 11,1 M€ (11,6 M€). Lyhytaikaista luottoa ei käytetty.

Vertailuluvut tuloslaskelmassa, taseessa ja rahoituslaskelmissa ovat vuoden 2024 tilanteesta.

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksesta muodostuva toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden ali/ylijäämä kertoo tilikauden talouden toteuman. Laskelmaan otetaan vain ulkoiset erät.

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

(1 000 euroa)	2025	2024
Toimintatuotot	3 949	4 244
Valmistus omaan käyttöön	19	0
Toimintakulut	-15 979	-15 416
Toimintakate	-12 011	-11 172
Verotulot	8 280	8 314
Valtionosuudet	5 557	5 543
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	171	239
Muut rahoitustuotot	859	935
Korkokulut	-184	-269
Muut rahoituskulut	-1	-1
Vuosikate	2 671	3 589
Poistot ja arvonalentumiset	-1 424	-2 636
Tilikauden tulos	1 246	954
Tilinpäätössiirrot	-1 200	-950
Tilikauden yli-/alijäämä	46	4

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	2025	2024
Toimintatuotot/toimintakulut	24,8 %	27,5 %
Vuosikate/poistot	187,5 %	136,2 %
Vuosikate, euroa/asukas	690	902
Asukasluku	3 872	3 981

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

=100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista:

=100 * Vuosikate / Poistot

1.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 671	3 589
Tulorahoituksen korjauserät	-279	-147
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 392	3 442
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 145	-1 593
Rahoitusosuudet investointimenoihin	21	36
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	7	43
Investointien rahavirta yhteensä	-3 117	-1 514
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-725	1 928
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0	9
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-513	-513
Lainakannan muutokset yhteensä	-513	-513
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	5	58
Saamisten muutos	13	-110
Korottomien velkojen muutos	721	11
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	739	-42
Rahoituksen rahavirta yhteensä	226	-547
Rahavarojen muutos	-499	1 382
Rahavarat jakson alussa	11 617	10 236
Rahavarat jakson lopussa	11 118	11 617

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	8 867 323	13 214 892
Investointien tulorahoitus, %	85,5 %	230,5 %
Lainanhoitokate	4,1	4,9
Laskennallinen lainanhoitokate	2,1	2,6
Kassan riittävyys, pv	205	238
Asukasluku	3 872	3 981

Toiminnan rahoitus

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

LAINANHOITO

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \cdot \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \cdot \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikuttavat menot	79	97
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	79	97
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	3 644	3 593
2. Rakennukset	11 788	12 038
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 101	5 256
4. Koneet ja kalusto	205	220
5. Muut aineelliset hyödykkeet	46	46
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 883	697
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	23 668	21 850
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	4 603	4 703
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	265	265
3. Muut lainasaamiset	21	21
III Sijoitukset yhteensä	4 889	4 989
A Pysyvät vastaavat yhteensä	28 636	26 937
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	26	27
B Toimeksiantojen varat yhteensä	26	27
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset	116	127
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	372	261
3. Muut saamiset	74	183
4. Siirtosaamiset	68	71
II Saamiset yhteensä	629	642
III Rahoitusarvopaperit		
2. Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	3 958	3 836
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	3 958	3 836
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 159	7 781
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	11 747	12 259
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40 409	39 223

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	17 352	17 352
II Arvonkorotusrahoitus	2 613	2 613
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 940	4 937
V Tilikauden yli-/alijäämä	46	4
A Oma pääoma yhteensä	24 951	24 905
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
2. Vapaaehtoiset varaukset	2 950	1 750
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	2 950	1 750
C Pakolliset varaukset		
2. Muut pakolliset varaukset	163	435
C Pakolliset varaukset yhteensä	163	435
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	152	147
3. Muut toimeksiantojen pääomat	49	50
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	200	197
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 792	9 306
Korottomat		
7. Muut velat	0	0
8. Siirtovelat	41	41
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	513	513
Korottomat		
5. Saadut ennakot	145	67
6. Ostovelat	1 411	754
7. Muut velat	205	182
8. Siirtovelat	1 036	1 074
E Vieras pääoma yhteensä	12 144	11 936
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40 409	39 223

KUNNAN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	69,3 %	68,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,5 %	65,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	4 987	4 940
Kertynyt yli-/alijäämä, €/ asukas	1 288	1 241
Lainakanta 31.12., 1 000 €	9 306	9 819
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 403	2 467
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	12 710	13 009
Lainat ja vuokravastuut, € / asukas	3 283	3 268
Lainasaamiset, 1000 €	265	265
Asukasmäärä	3 872	3 981

Omavaraisuusaste, %:

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= (edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä))/asukasmäärä

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainamäärä kunnan tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja -menot

Kunnan kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Tulojen ja menojen erotus on rahavarjojen muutos vähennettynä muiden maksuvalmiuden muutokset -erän summalla.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

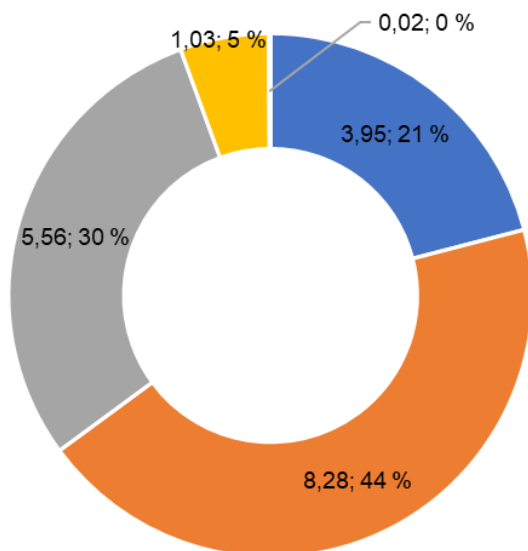
TULOT (1 000 euroa)		MENOT (1 000 euroa)	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 949	Toimintakulut	15 979
Verotulot	8 280	Valmistus omaan käyttöön	-19
Valtionosuudet	5 557	Korkokulut	184
Korkotuotot	171	Muut rahoituskulut	1
Muut rahoitustuotot	859	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-7	Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	272
Investoinnit		Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustappiot	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	21	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	7	Investointimenot	3 145
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	513
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	18 838	Kokonaismenot yhteensä	20 077

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 18 838 - 20 077 = -1 238

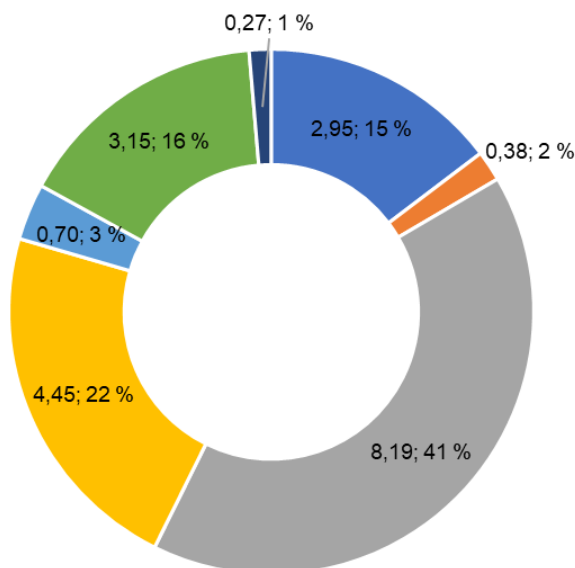
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -499 - 739 = -1 238

KOKONAISTULOT (M€)

- Toimintatuotot
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot
- Inv. Rahoitus os. ja myynti

KOKONAISMENOT (M€)

- Elinvoima ja hallinto sis. Vapaa-aika
- Kansalaisopisto
- Kasvu ja oppiminen
- Ympäristö ja asuminen
- Rahoituskulut
- Investointimenot
- Tulorahoituksen korjauserät

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Kuntakonsernin toiminta

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt ja niiden ohjaus

Pielaveden kunnan konsernirakenteeseen kuuluu 100 %:sti kunnan omistamat tytäryhtiöt, Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot ja Pielaveden Teollisuushallit Oy. Muut konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhteisöt ovat kuntayhtymiä, jotka on lueteltu alla. Omistusyhteisyritystä ei yhdistellä konserniin. Alla kaaviossa on esitetty myös muita keskeisiä sidosyksiköitä. Konsernivastuiden yhdistäminen taseeseen nostaa kunnan viime kädessä vastattavan lainamäärän 10,4 milj. euroon (11 M€). Konsernin lainat ja vuokravastuut ovat yhteensä 14,1 milj. euroa (14,6 milj. euroa).

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 10.9.2007/63 § ja päivittänyt sen 11.9.2017 § 78. Kunnanhallitus käsittelee uutta konserniohjetta 16.3.2026 ja valtuusto 13.4.2026. Uuden ohjeen on tarkoitus kumota 11.9.2017 hyväksytty konserniohje.

Vuonna 2025 voimassa olleen Pielaveden kunnan konserniohjeen (valtuusto 11.9.2017 § 78) mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konserniohjeen keskeiset tavoitteet ovat lähtöisin kuntastrategiasta ja niiden tarkoitus on varmistaa arvojen lisäksi terveet ja riittävät liiketoimintaperiaatteet; kuten avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta, hyvät laskenta ja kirjanpito-käytäntö ja että omistuksia hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti. Tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan edistää kuntastrategian valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Tytäryhtiöiden toimitusjohtaja vuonna 2025 oli Jouni Tissari.

Kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia ja muuta verkostotoimintaa ja nimittää kunnan edustajat konserniyhteisöjen yhtiökokouksiin, sekä vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, yhteisöjen valvonnan järjestämisestä ja antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin ja muun yhteistoi-minnan toiminnasta. Kunnanhallitus antaa myös kuntalain 23 §:n perusteella tarvittaessa konserniyhteisöjä velvoittavia ohjeita, nimeää kunnan edustajat ja ehdokkaat yhteisöjen hallintoelimiin ja tilintarkastajaksi ja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan edustajille kuntayhtymien yhtymäkokouksissa sekä tytär- ja osakkuusyhteisöjen, sekä tarvittaessa myös muiden verkostoyhteistyöelimien kokouksissa käsiteltävinä oleviin asioihin. Kunnanhallitus seuraa konserniyhteisöjen ja muun verkostotoi-minnan toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia.

Omistajaohjauksen asiat käsitellään kunnanhallituksessa pykälässä ”Kuntakonsernin ajankohtaiset asiat”.

Olenaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025

Pielaveden kunnan konserniohjeen mukaan valtuusto päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Pielaveden teollisuushallit Oy:n tavoitteina oli tehdä rakennuskantaan pts-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia, pitää yllä tarpeen mukaista kiinteistökansaa sekä pitää taloustasapainossa. Yhtiö myi viime vuonna yhden teollisuushallin sekä teetti toiseen halliin uuden kuntoarvion ja pitkän tähtäimen suunnitelman. Yhtiön tulos oli positiivinen.

Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratalojen tavoitteet vuodelle olivat huoneistojen peruskunnon kohentaminen pintojen osalta vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä, pitkäaikaisten vuokralaisten asuntojen korjauksien jatkaminen, talouden pitäminen tasapainossa sekä asuntojen käyttöasteen pitäminen vähintään 95%:ssa. Tavoitteet toteutuivat asuntojen käyttöastetta lukuun ottamatta.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pohjois-Savon kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta vuonna 2024 kasvoi edellisestä vuodesta ollen 6 699 euroa/asukas. Manner-Suomen kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta vuonna 2024 oli 7 263 euroa/asukas. Pielaveden kuntakonsernin lainakanta vuonna 2024 oli 2 772 euroa/asukas ja 2025 vuonna 2 683 euroa/asukas.

Pielaveden Teollisuushallit Oy n vuonna 2002 perustettu ja täysin kunnan omistama yhtiö, jonka hankkii, omistaa ja vuokraa teollisuushalleja Pielaveden kunnan alueella erilaisten yritysten käyttöön. Tarkoituksena on auttaa yrityksiä alkuun vuokratiloissa ja mahdollisesti myydä kiinteistöjä yrityksille. Pajatien halli ja toimistorakennus myytiin kesäkuussa 2025. Puustellintien halli on ollut vuokrattuna 75 % käyttöasteella.

Yhtiö teki tilikaudella 2025 positiivisen tuloksen. Positiiviseen tulokseen vaikutti kiinteistön myyntituotot. Yhtiön omistaman yhden hallin myynnistä neuvotellaan. Hallissa tehdään välttämättömiä korjauksia ja kunnostuksia sekä uuden peruskuntoarvion PTS-ehdotuksen mukaisia toimenpiteitä.

Yhtiön vuokratuotot eivät kata ylläpitokustannuksia eivätkä mahdollista kaikkien tarvittavien huoltojen ja korjauksien tekoa. Lisäksi yhtiön osakepääoma, noin 700 000 euroa, on liian suuri verrattuna kiinteistöjen arvoon.

Yhtiön ja kuntakonsernin on valmistauduttava jäljellä olevan Puustellintien hallin myyntiin sekä Pielaveden Teollisuushallit Oy:n alasajoon.

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot on kokonaan Pielaveden kunnan omistama, vuonna 1991 perustettu vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata asuntoja Pielaveden kunnan alueella. Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1976–1993 ja asuntoja on yhteensä noin 150. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

Vuonna 2025 vuokrattavissa olevien asuntojen käyttöaste oli 92,79%, kun se vuonna 2024 oli 96% ja sitä edellisenä vuonna 97 %. Asuntohakemuksia tuli vuoden aikana 64 kappaletta, kun edellisvuonna hakijoita oli 70 ja sitä edellisenä 81. Vuokrasaamiset kasvoivat noin 48 500 euroon, kun ne edellisenä vuonna olivat noin 33 000 euroa, joten kasvu oli huomattava. Lisäksi vuokranmaksujen myöhästymiset sekä häätöjen määrä ovat kasvaneet.

Yhtiön talous on tasapainossa. Asuntojen käyttöastetta on tärkeä seurata, koska hakijamäärä on laskussa. Pitkäaikaista lainaa on 31.12.2025 noin 850 000 euroa, joten investointeja on harkittava tarkasti. Haasteena isoissa investoinneissa on vuokratason nousu, joka on jo nyt kohtalaisen korkea.

Pielaveden keskusta-alueen asunto- ja rakennuskanta on hyvin eri ikäistä. Uusimmista rakentamishankkeista on vastannut kunta: vuonna 2021 valmistui uusi pelastusasema ja vuonna 2022 uusi Tarulinnan päiväkotikoti. Uuden Opinportin odotetaan valmistuvan vuonna 2027. Keskusta-alueella maantasolla sijaitsevista, hyväkuntoisista liiketiloista on ollut pulaa samaan aikaan, kun yksityisten omistamia isoja kiinteistöjä rapistuu käyttämättöminä aivan avainpaikoilla.

Jos osakin Pielavedellä vireillä olevista tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaavoista toteutuu, tulee vuokra-asunnoista Pielavedellä pulaa vähintään rakentamisaikana. Keskustan asuntokantaa on tärkeä uudistaa ja monipuolistaa. Pielaveden kunta on mukana Kehitysyhtiö SavoGrow Oy:n hankkeessa Asumisen uudet tuulet maakuntien rajoilla, jossa haetaan tähän haasteeseen ratkaisuja sekä vuokrataloyhtiön roolia ratkaisujen toteuttajana.

Pielaveden kuntakonsernin haasteena on asumisen kehittämiseen liittyvien resurssien vähyys. Tähän on tarkoitus ottaa kantaa vuoden 2026 aikana laadittavassa elinvoimaohjelmassa.

Kuntakonsernin talouteen on vaikuttanut merkittävästi sote-kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Pohjois-Savon hyvinvointialue ilmoitti vuokraavansa kiinteistöt kunnilta vain 31.12.2025 asti ja sen jälkeen vuokrasopimukset oli neuvoteltava uudelleen. Uusia vuokrasopimuksia ei ole talousarviota laadittaessa vielä tehty, mutta Pielaveden kunta varautuu talousarviossaan 2026 noin 200 000 euron vuokratulojen vähenemään. Valtuuston päätöksellä 10.11.2025 hyvinvointialueelle vuokrattavia kiinteistöjä ei yhtiöitetä markkinoiden puuttumisen vuoksi.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Pielaveden kunnan konsernivalvonta perustuu Pielaveden kunnanvaltuuston 11.9.2017 § 78 hyväksymään konserniohjeeseen. Ohjeen mukaan tytäryhtiöt raportoivat taloudestaan vähintään kaksi kertaa vuodessa kunnan talousjohdon ohjeiden mukaisesti. Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanhallitus voi harkintansa mukaan pyytää selvityksiä yhteisön toiminnasta ja taloudesta. Kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, jonka tulee perustua riittävään riskien kartoitukseen.

Kuntakonsernia ja muuta verkostoyhteistoimintaa johtaa kunnanhallitus. Se vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, yhteisöjen valvonnan järjestämisestä ja antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin ja muun yhteistoiminnan toiminnasta. Kunnanhallitus antaa kuntalain perusteella tarvittaessa konserniyhteisöjä velvoittavia ohjeita sekä seuraa konserniyhteisöjen ja muun verkostoyhteistoiminnan toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia. Kunnanjohtaja vastaa konsernin ja muun verkostoyhteistoiminnan operatiivisesta johtamisesta.

Konserniohjeen mukaan kunnanjohtaja raportoi kunnanhallitukselle konserniyhteisöjen ja muun verkostoyhteistyön toiminnasta tai tarvittavista uusista ohjeista tarpeenmukaisin väliajoin. Jokaisessa kunnanhallituksen kokouksessa käsitellään kuntakonsernin ajankohtaiset asiat. Samassa yhteydessä evästetään tytäryhteisöjen edustajia sekä asetetaan konsernitavoitteita, joiden toteutumista seurataan. Vuonna 2025 tarkastuslautakunta kuuli tytäryhtiöiden toimitusjohtajaa 14.4.2025 ja 10.11.2025.

1.7.2 Kuntakonsernin talous

Tilikauden tuloksesta muodostuva toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden ali/ylijäämä kertoo tilikauden talouden toteuman kuntakonsernissa.

KONSERNITULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	2025	2024
Toimintatuotot	5 279	5 670
Valmistus omaan käyttöön	19	0
Toimintakulut	-18 609	-18 213
Toimintakate	-13 311	-12 543
Verotulot	8 252	8 285
Valtionosuudet	7 137	7 229
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	179	261
Muut rahoitustuotot	860	935
Korkokulut	-215	-315
Muut rahoituskulut	-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	823	879
Vuosikate	2 901	3 851
Poistot ja arvonalentumiset	-1 565	-2 648
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	1	0
Satunnaiset erät yht.	1	0
Tilikauden tulos	1 338	1 203
Tilinpäätössiirrot	2	4
Tilikauden verot	0	-4
Tilikauden yli-/alijäämä	1 340	1 203

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toimintatuotot/toimintakulut	28,4 %	31,1 %
Vuosikate/poistot	185,4 %	145,4 %
Asukasluku	3 872	3 981
Vuosikate, euroa/asukas	749	967

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kuntakonsernin rahavarojen muutoksen tilikaudella

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 901	3 851
Satunnaiset erät	1	0
Tilikauden verot	0	-4
Tulorahoituksen korjauserät	-285	-167
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 618	3 681
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 131	-1 714
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32	51
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	12	45
Investointien rahavirta yhteensä	-3 087	-1 618
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-468	2 063
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0	9
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-644	-633
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-635	-633
Oman pääoman muutokset	-2	-3
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	7	58
Vaihto-omaisuuden muutos	-3	10
Saamisten muutos	31	-119
Korottomien velkojen muutos	668	-23
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	702	-74
Rahoituksen rahavirta yhteensä	65	-700
Rahavarojen muutos	-404	1 363
Rahavarat jakson alussa	12 586	11 223
Rahavarat jakson lopussa	12 182	12 586

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	8 468 632	13 356 495
Investointien tulorahoitus, %	94 %	232 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,06	2,46
Kassan riittävyys, pv	197	220

Kunnan taseen ja konsernitaseen vertailu

Kunnan ja kuntakonsernin tasevertailusta voi havainnoida kuntakonsernin vaikutuksen taseeseen.

VASTAAVAA (1000 EUROA)

	Pielaveden kunnan tase		Pielaveden kunnan konsernitase	
	2025	2024	2025	2024
Aineettomat hyödykkeet	79	97	88	110
Aineelliset hyödykkeet	23 668	21 850	26 693	25 138
Sijoitukset	4 889	4 989	3 539	3 539
Toimeksiantojen varat	26	27	95	143
Vaihtuvat vastaavat	11 747	12 259	13 040	13 471
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40 409	39 223	43 455	42 400

VASTATTAVAA (1000 EUROA)

Oma pääoma	24 951	24 905	29 320	27 991
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2 950	1 750	0	0
Pakolliset varaukset	163	435	175	448
Toimeksiantojen pääomat	200	197	273	315
Pitkäaikainen vieras pääoma	8 834	9 347	9 698	10 342
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 310	2 589	3 980	3 305
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40 409	39 223	43 455	42 400

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Kuntakonsernin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

KONSERNITASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9	10
Muut pitkävaikutteiset menot	80	100
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	88	110
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 935	3 884
Rakennukset	14 322	14 822
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 201	5 346
Koneet ja kalusto	295	328
Muut aineelliset hyödykkeet	57	46
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	2 883	711
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26 693	25 138
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 508	3 508
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	30	30
Sijoitukset yhteensä	3 539	3 539
Pysyvät vastaavat yhteensä	30 321	28 787
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	50	95
Lahjoitusrahastojen varat	26	27
Muut toimeksiantojen varat	18	20
Toimeksiantojen varat yhteensä	95	143
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1	0
Muu vaihto-omaisuus	69	66
Vaihto-omaisuus yhteensä	70	66
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	116	127
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	390	297
Muut saamiset	144	228
Siirtosaamiset	139	167
Saamiset yhteensä	788	819
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 958	3 836
Muut arvopaperit	433	339
Rahoitusarvopaperit yhteensä	4 392	4 175
Rahat ja pankkisaamiset	7 790	8 410
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	13 040	13 471
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 455	42 400

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	17 352	17 352
Arvonkorotusrahasto	2 638	2 638
Muut omat rahastot	53	35
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 936	6 763
Tilikauden yli-/alijäämä	1 340	1 203
Oma pääoma yhteensä	29 320	27 991
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	175	448
Pakolliset varaukset yhteensä	175	448
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	50	95
Lahjoitusrahastojen pääomat	154	148
Muut toimeksiantojen pääomat	69	72
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	273	315
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 666	10 301
Korottomat		
Muut velat	0	0
Siirtovelat	41	41
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	735	735
Korottomat		
Saadut ennakot	155	94
Ostovelat	1 492	864
Muut velat	278	254
Siirtovelat	1 298	1 342
Laskennalliset verovelat	23	15
Vieras pääoma yhteensä	13 687	13 647
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 455	42 400

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	67,7 %	66,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,5 %	64,0 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	9 276	7 966
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 396	2 001
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	10 401	11 036
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 686	2 772
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	14 122	14 647
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 647	3 679
Lainasaamiset, 1 000 euroa	30	30
Asukasmäärä	3 872	3 981

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely

1.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus esittää tilikauden 1 346 492,12 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa

- 1) Kirjataan alas tytäryhtiön Pielaveden Teollisuushallit Oy:n osakkeita 100 000 eurolla
- 2) Lisätään Opinportin investointivarausta 1 200 000 eurolla

Tilikauden tulos on edellä mainittujen erien jälkeen 46 492,12 euroa ylijäämäinen.

- 3) Tilikauden ylijäämä 46 492,12 euroa merkitään vuoden 2026 tilinavauksessa edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille

Kertynyt taseen ylijäämä vuodelta 2024 on 4 940 277,14 euroa.

Kertynyttä taseen ylijäämää 2025 vuoden tuloksen siirron jälkeen on 4 986 769,26 euroa.

Poistot ja arvonalentumiset ovat edellä mainittujen kirjausten jälkeen yhteensä 1 424 294,98 euroa. Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ollut.

1.8.2 Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Pielaveden kunnan avaavassa taseessa 1.1.2025 oli ylijäämää n. 4,9 milj.€.

Vuosina 2018–2025 ei ole nostettu vierasta pääomaa. Taloussuunnitelmassa vuonna 2026 ja 2028 vuosikate kattaa poistot, mutta vuonna 2027 alijäämää arvioidaan muodostuvan noin 0,5 M€.

Vuoden 2019 syksyllä valtuusto hyväksyi edellisen talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2020–2023. Työ uudeksi pitkätähtäimen talouden tasapainottamisohjelmaksi aloitetaan keväällä 2026. Tasapainottamisohjelma tulee olemaan sopeuttamista muuttuviin valtiosuuksiin asukas- ja lapsimäärän vähetessä ja varautumista valtiosuusuudistuksen muutoksiin koskien sote-eriä. Valtiosuuksien pienentyessä toimintakulujen kasvua on saatava hillittyä etsimällä pysyviä pidemmän ajan kuluja hillitseviä ratkaisuja tai vaihtoehtoisesti löytää toiminnan turvaamiseksi lisätulolähteitä.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN (KÄYTTÖTALOUS)

2.1 Keskusvaalilautakunta

2.1.1 Vaalit

Kustannuspaikat: 1801 Vaalit

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus: Keskusvaalilautakunnan tulosalue käsittää valtiollisten ja kunnallisten vaalien toimittamisen. Pielaveden valtuusto on 7.6.2024 päättänyt, että 1.1.2025 alkaen kunnassa on yksi äänestysalue Pielavesi. Yleisenä ennakoäänestyspaikkana toimii kirjasto. Valtio huolehtii kaikissa vaaleissa materiaali- ja tietojärjestelmäkustannuksista ja kunta vastaa vaalien muista kustannuksista. Valtio suorittaa valtiollisissa vaaleissa kunnalle korvauksen, jolla katetaan kunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Talousarviovuonna toimitetaan samanaikaisesti kahdet yleiset vaalit: aluevaalit ja kuntavaalit. Koska vaalit toimitetaan samanaikaisesti, kutsutaan niitä nimellä alue- ja kuntavaalit.

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunta, tiedonhallinnan asiantuntija 040 670 5812

Tavoitteiden toteutuminen	
Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus	
1) Kunta on yksi äänestysalue vuoden 2025 alusta lukien. Muutoksesta tiedottaminen kuntalaisille.	
Toimenpiteet:	
Mittari ja tavoitetaso: Äänestysaktiivisuus	
Toteuma: 1.Kuntavaaleissa äänestysprosentti oli 59,4 % ja äänestysinnostus kasvoi vuoteen 2021 verrattuna (57,8 %). Koko maassa kuntavaaleissa äänioikeuttaan käytti 54,3 % äänioikeutettua. 2. Aluevaaleissa äänestysprosentti oli 56,5 % ja kasvoi vuoteen 2022 verrattuna merkittävästi (45,9 %). Pohjois-Savon HVA:n alueella äänestysprosentti oli 49,4 %. 3. 2025 alue- ja kuntavaalit olivat viimeiset vaalit, jotka toimitettiin nykyisellä vaalitietojärjestelmällä. Seuraavat säännönmukaiset vaalit, vuoden 2027 eduskuntavaalit, on tarkoitus toimittaa uudella vaalitietojärjestelmällä. Pielaveden kunta oli mukana uuden vaalitietojärjestelmän testi-vaaleissa.	

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-26 876	-18 960	-12 407
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-8 351	-6 147	-5 655
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	31,1 %	32,4 %	45,6 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

VAALIT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	24 635	5 040	0	5 040	4 722	93,7 %	-318
Toimintakulut	-40 864	-29 506	0	-29 506	-21 669	73,4 %	7 837
Netto	-16 229	-24 466	0	-24 466	-16 947	69,3 %	7 519
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-4	-6	0	-6	-4	72,9 %	2
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
Kustannuslaskennalliset erät	-1 777	0	0	0	0	-	0

2.2 Tarkastuslautakunta

2.2.1 Tarkastustoimi

Kustannuspaikat: 1802 Tilintarkastus

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

Tulosalueen kuvaus: Tarkastuslautakunnan toiminta. Vastaa kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta kunnassa ja kuntakonsernissa. Seuraa tilintarkastuksen sekä sisäisen valvonnan asianmukaista toteuttamista. Arvioi kunnan talouden kehitystä ja tasapainoa tilikaudella sekä alijäämän kattamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden riittävyyttä.

Erityisenä haasteena on sisäinen tarkastus ja sen seuranta. Sopimushallinnassa haasteena on osotosopimusten seurantaan käytettävä aikaresurssi. Painopiste lasten ja nuorten hyvinvointiin on jokaisen tulosalueen otettava huomioon ja sen toteuttamista on haasteellista pystyä tarkkailemaan.

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan sihteeri, tiedonhallinnan asiantuntija 040 670 5812

Tavoitteiden toteutuminen
Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
1) Kuntalain 84 §:n mukaisesti ajantasainen sidonnaisuusrekisteri
Toimenpiteet: Uusien ja muuttuneiden sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen, valvominen ja saattaminen valtuuston tietoon vuosittain.
Mittari ja tavoitetaso: Silmu-ohjelman käyttö: muistutukset, rekisterin listaukset
Toteuma: Silmu tunnusten luominen ja ohjeistus uusille luottamushenkilöille toteutunut. Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset tarkastettu ja saatettu valtuustolle tiedoksi 10.11.2025.
Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
2) Arvioinnin kehittäminen
Toimenpiteet: 1. Tarkastuslautakunnalle suunnattuihin koulutuksiin osallistuminen 2. Työohjelman laatiminen valtuustokaudelle 2025–2029
Mittari ja tavoitetaso: 1.1. Koulutusten / osallistujien määrä 1.2. Lautakunnan jäsenten ja varajäsenten osaamisen kehittäminen 2. Työohjelma v. 2025–2029
Toteuma: 1. Tarkastuslautakuntien koulutuspäivä 21.8.2025. Koulutuspäivä yhteinen SavoGrow kuntien kanssa. Koulutukseen osallistui 5 tarkastuslautakunnan jäsentä/varajäsentä 2.1. Työohjelma v. 2025 -2029 laadinta aloitettu. 2.2. Työohjelma valtuustokaudelle 2025-2029 hyväksytty
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
3) Sujuva kokouskäytäntö
Toimenpiteet: 1. Työsuunnitelman ja -ohjelman noudattaminen ja v.2025 painopisteiden soveltaminen tilintarkastajan työsuunnitelmaan ja -ohjelman kanssa 2. Vaalikaudelle 2025–2029 valittavan tarkastuslautakunnan kouluttautuminen
Mittari ja tavoitetaso: 1. Tarkastustoimintaa suoritetaan laaditun työsuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti 2. Koulutusten / osallistujien määrä
Toteuma: 1. Toteutunut 2.1. Luottamushenkilökoulutus, luottamus, viestintä ja hyvä hallinto 14.8.2025. Koulutus yhteinen SavoGrow kuntien kanssa. Koulutukseen osallistui 5 tarkastuslautakunnan jäsentä/varajäsentä 2.2. Tarkastuslautakuntien koulutuspäivä 21.8.2025. Koulutuspäivä yhteinen SavoGrow kuntien kanssa. Koulutukseen osallistui 5 tarkastuslautakunnan jäsentä/varajäsentä

Tavoitteiden toteutuminen

- 2.3.Luottamushenkilökoulutus kuntahallinnon toimivaltasuhteet 4.9.2025. Koulutukseen osallistui 3 tarkastuslautakunnan jäsentä.
 2.4.Luottamushenkilön talouskoulutus 25.9.2025. Koulutukseen osallistui 2 tarkastuslautakunnan jäsentä.
 2.5.Puheenjohtajien koulutus 2.10.2025. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja osallistui.
 2.6.Luottamushenkilökoulutus luottamushenkilöiden jaksaminen 30.10.2026. Osallistujamäärä ei tiedossa, Teams-koulutus.

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

4) Kunnan ja kuntakonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

Toimenpiteet: Toimenpiteet (ml. hankkeet):

kokoaminen kattavasti

Toteutumisraporttien seuranta kvartaaleittain

Lausunto kunnanvaltuustolle 1.1.–30.6. talousarvion toteutumisesta

Mittari ja tavoitetaso: 1.Arviointikertomus

2.Palvelualueiden johtajien kuuleminen vähintään kerran vuodessa

3.Lausunto

Toteuma: 1. toteutunut

2.taluspäällikön kuuleminen talousarvion toteumaraporteista toteutunut

2.1.taluspäällikön, hallintojohtajan, ympäristön ja asumien johtajan, vt. kasvun ja oppimisen johtajan ja vapaa-aikapalvelujen päällikön kuulemiset tilinpäätöksestä 2024 toteutunut

2.2.ammattijärjestöjen edustajien kuuleminen tilinpäätöksestä 2024 toteutunut

2.3.Pielaveden vuokratalot Oy:n ja Teollisuushallit Oy:n toimitusjohtajan kuuleminen tilinpäätöksestä 2024 toteutunut

2.4.taluspäällikön, hallintojohtajan, ympäristön ja asumisen johtajan, vt. kasvun ja oppimisen johtajan, vapaa-aikapalveluiden päällikön kuuleminen osavuosisikatsauksesta 31.8.2025 toteutunut

2.5. Pielaveden vuokratalot Oy:n ja Teollisuushallit Oy:n toimitusjohtajan kuuleminen osavuosisikatsauksesta 31.8.2025 toteutunut

3.Lausunto toteumaraportista 30.6.2025 toteutunut

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Tavoitteiden toteutuminen

Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet

1) Vierailut eri vastuualueilla lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta ja miten pahoinvointia ehkäistään

Toimenpiteet: Työohjelman mukaisesti painopistealueet vuonna 2025:

-valtuustokauden 2021–2025 arviointi

Mittari ja tavoitetaso: Saadun informaation käsittely

Toteuma: 1.Työohjelman mukaisesti tarkastuslautakunta on kuullut

-elinkeinoasiantuntijaa

-työllisyyskoordinaattoria

-tehnyt tutustumiskäynnin elinvoiman ja hallinnon palvelualueelle 2 kertaa

- Kehitysyhtiö SavoGrow Oy:n toimitusjohtajaa

- Ympäristön ja asumisen johtajaa Opinporttihankkeen etenemisestä

2.Valtuustokauden 2021-2025 arviointi toteutunut

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet
1) Taloudellinen ja tasapainoinen kunnan ja kuntakonsernin toiminta
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso: Kaikkien palvelualueiden päälliköiden kuuleminen vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tilinpäätöksen yhteydessä.
Toteuma: Talouspäällikön, hallintojohtajan, ympäristön ja asumien johtajan, vt. kasvun ja oppimisen johtajan ja vapaa-aikapalvelujen päällikön kuulemiset tilinpäätöksestä 2024 toteutunut. Ammattijärjestöjen edustajien kuuleminen tilinpäätöksestä 2024 toteutunut. Pielaveden vuokratilat Oy:n ja Teollisuushallit Oy:n toimitusjohtajan kuuleminen tilinpäätöksestä 2024 toteutunut
2) Riittävä ja luotettava tieto päätösten perusteena lain säännösten, viranomaisohjeiden ja toimielinten päätösten mukaisesti
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso: Valvotaan, että säännöksiä, viranomaisohjeita ja päätöksiä noudatetaan.
Toteuma: Tarkastuslautakunnan työnjaon mukaisesti toteutunut

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-19 489	-18 150	-17 684
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-15 832	-16 446	-22 715
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	81,2 %	90,6 %	128,4 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

TARKASTUSTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	0	0	0	0	27	-	27
Toimintakulut	-40 989	-39 819	102	-39 717	-45 176	113,7 %	-5 459
Netto	-40 989	-39 819	102	-39 717	-45 149	113,7 %	-5 432
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-10	-10	0	-10	-12	119,6 %	-2
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
Kustannuslaskennalliset erät	-1 600	-902	0	-902	-1 011	112,1 %	-109

2.3 Kunnanhallitus

2.3.1 Demokratiapalvelut

Kustannuspaikat: 1803 Valtuusto, 1804 Kunnanhallitus, 1809 Toimikunnat ja kansalaisvaikuttaminen

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja

Tulosalueen kuvaus: Demokratiapalveluihin sisältyy valtuuston ja kunnanhallituksen sekä vaikuttamistoimielinten toiminta. Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamat tehtävät sekä sille laissa määrätyt tehtävät. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Erityisenä haasteena ovat:

1. kunnan tulevaisuuden roolien hahmottaminen
2. talouden tasapainottaminen tulojen vähentyessä ja kiinteistöjen investointitarpeiden lisääntyessä
3. hyvän päätöksentekokulttuurin vahvistaminen uuden valtuustokauden alusta

4. kuntalaisten osallistumisen ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja 040 7530 630, hallintojohtaja 040 489 4050

Tavoitteiden toteutuminen	
Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	
1) Hyvän päätöksentekokulttuurin vahvistaminen	Toimenpiteet: Valtuustokauden 2021–2025 arviointi Luottamushenkilöiden perehdyttäminen tehtäväänsä uuden valtuustokauden alkaessa. Hyvän käytöksen toimintamallin toteuttaminen ja mahdollinen päivittäminen. Mittari ja tavoitetaso: Arviointi ja analysointi suoritettu Luottamushenkilökoulutukset ja osallistujien määrä Toimintamallin sitoutuminen ja vuosittainen arviointikeskustelu. Toteuma: 1. Valtuusto ja hallitus suorittivat valtuustokauden arvioinnin kevään 2025 aikana. Valtuusto päätti 19.5.2025 merkitä tulokset tiedoksi ja otettavaksi huomioon kuntastrategian laadinnassa. 2. Uusille luottamushenkilöille laadittiin perehdytys/koulutussuunnitelma syksyille 2025. Ensimmäinen koulutustapaaminen järjestettiin 14.8.2025 ja oli tarkoitettu kaikille luottamustehtävissä toimiville. Tilaisuuteen osallistui 29 luottamushenkilöä (kutsu lähti 65 luottamushenkilölle). Perehdytys/koulutussuunnitelma toteutui suunnitellun mukaisesti. Luottamushenkilöt osallistui- vat järjestettyihin tilaisuuksiin vaihtelevasti. Koulutusta tarjottiin luottamuksesta, viestinnästä ja hyvästä hallinnosta, kuntahallinnon toimivaltasuhteista ja taloudesta. Puheenjohtajina toimiville oli omaa koulutusta.
2)	Toimenpiteet: Mittari ja tavoitetaso: Toteuma: 3. Hyvän käytöksen toimintamallin seurantaa ja arviointikeskustelua varten luottamushenkilöille, luottamusmiehillä ja johtoryhmälle suunnattiin kysely, joka oli avoinna 3.3.2025 - 6.4. Kyselyssä vastaajat arvioivat toimintamallin toteutumista. Kysely lähetettiin 73 henkilölle, joista vastauksensa antoi 27 henkilöä (37 %). Valtuusto merkitsi 19.5. tulokset tiedoksi ja otettavaksi huomioon kuntastrategian valmistelussa.
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous	
3) Kuntastrategia vuosille 2025–2029	Toimenpiteet: Kuntastrategia työ aloitetaan uuden valtuustokauden alussa Mittari ja tavoitetaso: Kuntastrategia 2025–2029 hyväksytty. Toteuma: Strategiaprosessi käynnistyi kunnanhallituksen päätöksellä 16.6.2025. Kuntalaiskysely oli avoinna 27.6 – 31.8.2025, vastauksia saatiin 240 kpl. Henkilöstötilaisuudet (5 kpl) pidettiin syyskuussa, niihin osallistui lähes sata työntekijää. Kuntalaistilaisuudet (4 kpl) pidettiin syyslokakuussa, niihin osallistui 130–140 hlöä. Valtuustoseminaarit pidettiin 6.10 ja 10.11. sekä valtuuston kokouskäsitteilyt 6.10. ja 10.11. Valtuusto hyväksyi kuntastrategian 15.12.2025.
4) Tasapainoinen kuntatalous	Toimenpiteet: 1. Talousarvion noudattaminen 2. Tasapainotussuunnitelman laatiminen 2025–2028 Mittari ja tavoitetaso: 1. Eurot 2. Tasapainotussuunnitelma hyväksytty. Toteuma: Talousarvion määrärahamuutosten perusteella vuoden 2025 talousarvion mukainen 296 euron ylijäämä näytti kesällä 2025 kasvavan noin 280 000 euroon. Tasapainotussuunnitelman laatiminen siirtyi vuodelle 2026. Kunnan tilinpäätös muodostui lopulta 1,3Me ylijäämäiseksi. Opinportin investoinnin rahoittamista varten valtuusto päätti 15.12 kotiuttaa sijoitusrahaston varat (n. 4,7Me).

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet
1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso:
Toteuma: Talousarvion ja tilinpäätöksen esittelyt laajennetussa johtoryhmässä sekä työpaikkakokouksissa. Laajennetun johtoryhmän kokoukset kerran kuukaudessa. Esihenkilökysely huhtikuussa ja teemojen jatkotyöstäminen touko-kesäkuussa. Osallistavan johtamisen kehittämiseen haettiin ulkopuolista rahoitusta, rahoitusta ei saatu.

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-101 970	-99 500	-102 776
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-26 410	-30 500	-36 846
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	25,9 %	30,7 %	35,9 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

DEMOKRATIAPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut	-190 062	-188 460	-11 423	-199 883	-197 235	98,7 %	2 648
Netto	-190 062	-188 460	-11 423	-199 883	-197 235	98,7 %	2 648
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-48	-57	-3	-59	-51	85,7 %	9
Poistot ja arvonalentumiset	0	-42 223	0	-42 223	0	0,0 %	42 223
Kustannuslaskennalliset erät	-6 996	0	0	0	0	-	0

2.3.2 Yleisjohtaminen

Kustannuspaikat: 1810 Pakolaisten vastaanotto, 1811 Yleisjohtaminen, 1812 Väestönsuojelu, 1813 Hyte-palvelut

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus: Tulosalue sisältää kunnanjohtajan tehtävälle asetetut tavoitteet ja tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kulut (kp 1811) sekä väestönsuojelun ja pakolaisten vastaanoton.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa. Muita tehtäviä ovat mm. kunnan strateginen johtaminen, kuntakonsernin hallinnon, talouden ja toiminnan kehittäminen ja yhteensovittaminen, kuntien välisen ja alueellisen yhteistyön kehittäminen sekä kunnan henkilöstöpolitiikan kehittäminen.

Erityisenä haasteena ovat toimintaympäristön epävarmuus sekä mahdollisten muutosten vaikutus kunnan toimintaan ja talouteen. Haasteita luovat mm. maailmantilanne, hyvinvointialueen vaikea taloustilanne ja toiminnan vakiintumattomuus, vuoden 2025 alussa kuntayhteistyönä toteutuva TE-uudistus, väestö- ja oppilasmäärän väheneminen sekä kunnan omistamien kiinteistöjen ikä ja kunto. Kunnan sisäisinä haasteina ovat kunnan kiinteistökannan sopeuttaminen tarvetta vastaavaksi, koulujen opetuksen siirtäminen uusiin yksiköihin valtuuston päätösten mukaisesti, tuki- ja hallintopalveluiden tehostaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävän jalkauttaminen koko organisaatioon.

Kp 1811 johtamisen kehittämisen (ts. joryn ja laajennetun joryn) kustannukset.

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja 040 7530 630

Tavoitteiden toteutuminen
Vetovoimainen ja tukeva yhteistyö
1) Työntekijöiden osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen omaan työhönsä
Toimenpiteet: Osallistavan johtamisen edistäminen johtoryhmän valmentavan työnohjauksen keinoin
Mittari ja tavoitetaso: Henkilöstö osallistunut keskeisten muutosten valmisteluun. Työhyvinvointikyselyn mittareiden kehittyminen ml. ”esihenkilöni keskustelea riittävästi kanssamme työhön ja työyhteisöön liittyvistä asioista”
Toteuma: Johtoryhmän valmentava työnohjaus toteutui 1-6/2025. Osallistavan johtamisen kehittämiseen haettiin ulkopuolista rahoitusta. Rahoitusta ei saatu, mutta työstämistä jatketaan 2026. Kuntastrategian valmisteluun osallistui noin 100 työntekijää. Säännöllisten työpaikkakokousten merkitystä painotettu ja toteutumista seurataan. Seuraava työhyvinvointikysely toteutetaan 2026.
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
2) Tasapainoinen kuntatalous
Toimenpiteet: Henkilöstön taloustietoisuuden lisääminen.
Mittari ja tavoitetaso: Esihenkilöt esitelleet TA ja TP:n keskeiset sisällöt työpaikkakokouksissa.
Toteuma: TA ja TP esitelty laajennetussa johtoryhmässä. Taluspäällikkö ollut tarvittaessa mukana asiaa esittelemässä työpaikkakokouksissa.
3) Kuntalaisten, erityisesti lapsiperheiden ja nuorten, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
Toimenpiteet: Hyvinvointikertomuksen 2021–2024 sekä hyvinvointisuunnitelman 2025–2028 laatimiset sekä niiden hyödyntäminen talousarvion ja palveluiden valmistelussa.
Mittari ja tavoitetaso: Hyvinvointikertomus 2021–2024 hyväksytty. Hyvinvointisuunnitelma 2025–2028 hyväksytty. Kuntajohtajan työpaikkakierrokset pidetty. Hyte-tiedot huomioitu talousarvion laadinnassa.
Toteuma: Hyvinvointikertomus hyväksyttiin valtuustossa 2.6.2025. Hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 laaditaan kuntastrategiaan perustuen keväällä 2026. Kunnanjohtajan työpaikkakierrokset (5 kpl) toteutuivat syyskuussa kuntastrategian valmisteluun liittyen ja niihin osallistui noin 100 työntekijää. Hyte-tiedot sisältyvät kuntastrategiaan 2026–2029, mistä ne siirtyvät em. vuosien talousarvioihin. Kunnanhallitus muutti 26.5. työllisyyskoordinaattorin tehtävänimikkeen työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtäväksi.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
1) Lapsiperheiden ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
Toimenpiteet: Hyvinvointisuunnitelman 2025–2028 laatiminen lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointia edistäväksi.
Mittari ja tavoitetaso: Hyvinvointisuunnitelman 2025–2028 toimenpiteet tukevat lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointia
Toteuma:

Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet
2) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso:
Toteuma:

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-131 259	-132 630	-152 032
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-26 582	-33 593	-35 629
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	20,3 %	25,3 %	23,4 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

YLEISJOHTAMINEN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	5 279	151	0	151	6 225	-	6 074
Toimintakulut	-164 950	-173 865	-16 367	-190 232	-192 659	101,3 %	-2 427
Netto	-159 671	-173 714	-16 367	-190 081	-186 434	98,1 %	3 647
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-40	-43	-4	-47	-48	103,2 %	-1
Poistot ja arvonalentumiset	-152	-152	0	-152	-152	100,0 %	0
Kustannuslaskennalliset erät	-6 456	-5 420	0	-5 420	-6 066	111,9 %	-646

2.3.3 Kehittämis- ja elinkeinotoimi

Kustannuspaikat: 1814 Kehittämistoimet, 1815 Elinkeinojen edistäminen, 1819 Yleiset kehittämiss Hankkeet

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 1815 Elinkeinojen edistäminen -kustannuspaikan puitteissa tapahtuva toiminta edistää alueen elinvoimaa ja sitä kautta asukkaiden hyvinvointia. Johtavana kuntastrategian arvona on yrittäjämystisyys. Luomme yrittämiselle edellytyksiä. Arvostamme yrittäjyyttä, yritteliäisyyttä sekä viljelijöitä, metsänomistajia ja maaseutuyrittäjiä pielaletisen elinvoiman ylläpitäjinä.

Erityisenä haasteena ovat kunnan erottautuminen, kunnan ja yritysten työvoimapula, yritysten tunnettuuden parantaminen lasten ja nuorten keskuudessa, torin kehittäminen sekä kunnan hankinta-osaamisen lisääminen.

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja 040 7530 630, elinkeinoasiantuntija 040 149 2204.

Tavoitteiden toteutuminen

Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus

1) Erottautuminen vakaana, yritteliäänä ja lapsiperheystävällisenä Päijänteen vesistön pohjoisimpana kuntana

Toimenpiteet: 1. Aktiivinen lapsiperheiden ja nuorten palveluiden sekä tapahtumien markkinointi.
2. Pielaveden luonnon ja vesistön tunnettuuden lisääminen.
3. Pielavesi-brändin omaksuminen.

Mittari ja tavoitetaso: 1. Lapsiperheiden ja nuorten palveluiden löydettävyyys verkkosivuilla parantunut ja palveluita on tuotu esille myös sosiaalisessa mediassa markkinoinnin vuosikellon mukaisesti.
2. Selfie-kehys toteutunut vierasvenesatamaan ja se on kuntalaisten ja matkailijoiden käyttämä/somettava.
3. Tuotemyynti.

Toteuma: 1. Lapsiperheiden ja nuorten palveluita kokoavan verkkosivuosion luonti on kesken.
2. Selfiekehys pystytettiin vierasvenesatamaan 23.6.2025 ja se on kuntalaisten ja matkailijoiden käyttämä ja somettava.
3. Tuotemyynnistä toteutui 42 %.

Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

2) Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen

Toimenpiteet: Hankkeen avulla tehtävä osallistumisen houkuttelevuuden lisääminen sekä yksinäisyyden ja vastakkainasettelun vähentäminen mm. uudenlaisen viestinnän ja asukkaiden digilukutaidon ja tiedonhaun parantamisen keinoin. Rakenteen muodostaminen kylien yhteistyölle esim. tapahtumille, hyvien käytäntöjen jakamiselle ja yhteisten kehittämishankkeiden aikaansaamiselle.

Mittari ja tavoitetaso: Haettu rahoitusta ja saatu myönteinen rahoituspäätös Ylä-Savon Veturilta. Hanke käynnistetty.

Toteuma: Porukalla - Pielaveden kylätoiminnan ja osallisuuden kehittäminen -hankkeelle haettiin ja saatiin EUn maaseuturahoitusta Ylä-Savon Veturi Leader -ryhmältä ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Hanke toteutuu ajalla 1.6.2025-30.11.2027. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 180 000 euroa, josta kunnan omarahoitusosuus on n. 36 000 € (maksetaan Nilakan Seudun Osuuspankin lahjoituksesta vuodelta 2024). Hanke käynnistyi. Projektikoordinaattorin vaihtumisesta johtuen hankkeen toteutumisajalle haetaan todennäköisesti jatkoa vuonna 2027.

Yrittäjämysteisyys ja yritteliäisyys

3) Pielavetisten yritysten työvoiman saanti ja uusien yritysten syntyminen kuntaan

Toimenpiteet: Aktiivinen osallistuminen Kehitysyhtiö SavoGrow Oy:n strategian uudistamiseen sekä kehittämishankkeiden valmisteluun.

Mittari ja tavoitetaso: Pielavetisten yritysten tarpeet huomioitu yhtiön uudessa strategiassa ja hankkeissa.

Uusien yritysten määrä.

Toteuma: SavoGrown strategian valmistelutyö vielä kesken. Kunnanjohtaja ja elinkeinoasiantuntija osallistuneet SavoGrown strategiaproessiin

Uusia yrityksiä perustettiin koko vuonna 20 kpl. Lakanneita yrityksiä 6. Yhteensä yrityksiä oli vuoden lopussa 338 kpl.

Haettiin ja saatiin AIKO-rahoitusta Pohjois-Savon liitolta Yhteen hiileen – energiapuun uudet hyödyntämismahdollisuudet -hankkeelle. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 53 500e. Hanke ei sisällynyt talousarvioon, minkä vuoksi valtuusto myönsi 7.4. hankkeelle 10 700 euron omarahoitusosuuden. Selvityksen toteuttaminen kilpailutettu ja käynnistetty. Metsänomistajakyselyn toteuttaminen keväällä 2026.

Haettiin ja saatiin EU:n JTF-rahoitusta Pohjois-Savon liitolta Virtasaaren ulkoilureitin rakentamiseen Säviä master planin mukaisesti. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 60 900 €, josta kunnan omarahoitusosuus n. 20 000 €. Hanke sisältyy investointeihin, toteutusvastuu asumisen ja ympäristön palvelualueella.

Tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto hyväksyi 19.5. Osuuskunta Maitosuomen myyntitarjouksen kiinteistön määräalasta Säviällä. (Säviä master plan) sekä myönsi kauppaa varten 40 000 euron määrärahan, joka li-sättiin talousarvion investointeihin.
Valtuusto hyväksyi 7.4. ja 6.10. Muntterinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan.
Yrittäjyyskasvatuksen edistäminen yhteistyössä mm. kasvun ja oppimisen palvelualueen sekä Pielaveden Yrittäjät ry:n kanssa.
Vaikutettiin yritysten toimintaedellytyksiin: Savon Kuituverkko Oy käynnisti n. 55 km:n pituisen valokuituverkon rakentamisen. Investoinnin arvo 700 000 €.

4) Kunnan keskustan vetovoiman lisääminen

Toimenpiteet: Yrittäjien, kuntalaisten ja matkailijoiden osallistaminen alueen kokonaissuunni-telman laatimiseen.

Mittari ja tavoitetaso: Haettu rahoitusta ja saatu myönteinen rahoituspäätös Pohjois-Savon liitolta. Tärkeät vetovoimatekijät, -alueet ja kärkekohteet sisältävä kokonaissuunnitelma valmis-tunut.

Toteuma: Haettiin ja saatiin EU:n JTF-rahoitusta Pohjois-Savon liitolta Pöhinää Pielavedellä - keskusta-alueen matkailullisen vetovoiman kehittäminen -hankkeelle 1.11.2025–31.12.2027. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on n. 200 000 €, josta kunnan omarahoitusosuus n. 20 000 €. Rekrytoitiin projektipäällikkö, jonka aloitti työt 12.1.2026.

ELINKEINOTOIMI

Tulosalueen kuvaus: Kp 1825 Lomituspalvelut: Maatalousyrittäjien lomituspalveluiden tarkoitus on turvata maatalousyrittäjien keskeytymätön toiminta maatalousyrittäjän vuosiloman ja sijaisavun ajaksi. Lomatoimen vastuukuntana on 1.1.2023 alkaen lisalmen kaupunki, lomituspalveluyksikkö on Pohjois-Savon lomituspalvelut.

Kp 1828 Maaseututoimi: Pielaveden ja Keitele kunnat sekä Kiuruveden kaupunki ovat muodosta-neet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuru-veden kaupunki. Yhteistoiminta-alueen nimeksi on vakiintunut Luoteis-Savon maaseutupalvelut.

1.1.2021 alkaen Luoteis-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on ollut yksinomaan maataloushal-linnon viranomaispalvelujen tuottaminen. Maaseututoimi tuottaa yhteistoiminta-alueen maatalous-yrittäjille laadultaan ja kustannustehokkuudeltaan edulliset kuntatasolle kuuluvat maaseutuhallinnon lakisääteiset palvelut. Vuonna 2025 yhteistoiminta-alueen maataloushallinnon jaettavat kustannuk-set jaetaan sopimuskuntien kesken vuoden 2024 peltotukihakemuksen jättäneiden tilojen lukumää-rien suhteessa.

(Tukea hakeneita tiloja oli vuonna 2024 yhteensä 574 kappaletta, joista Kiuruvedellä 345 (60 %), Pielavedellä 168 (29 %) ja Keiteleellä 61 (11 %)).

Tavoitteiden toteutuminen

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

1) Hoidetaan maksajavirastosopimuksen mukaiset sekä muut maataloushallinnon lakisääteiset vi-ranomais tehtävät.

Toimenpiteet: Täytetään maksajavirastosopimuksen mukaiset vaatimukset ja velvoitteet sekä huolehditaan maataloushallinnon muiden viranomais tehtävien, kuten hukkakaura- ja petovahin-kotarkastusten asianmukaisesta suorittamisesta.

Mittari ja tavoitetaso: Viljelijätukihakemusten käsittely, hallinnolliset tarkastukset ja muut tu-kien maksuun liittyvät toimenpiteet tehdään siten, että hakemukset ovat valmiit keräiltäväksi maksuprosessiin viivytyksettä ja välittömästi, kun Ruokavirasto aloittaa maksatukset kunkin tuen kohdalla.

Toteuma: Viljelijätuet maksettiin Ruokaviraston antamassa aikataulussa heti, kun maksulupa kunkin tukierän maksuun avautui.

Tavoitteiden toteutuminen

Viljelijätukien haku käynnistyi tammikuussa eläinperusteisten tukien haulla ja peltotukihakemusten jätti kesäkuussa yhteistoiminta-alueella yhteensä 550 tilaa. Pielavedellä peltotukihakemusten jätti 160 tilaa.

Luoteis-Savon maaseutupalvelujen kautta maksettiin viljelijätukia yhteensä 31,3 miljoonaa euroa, joista Pielavedelle 6,9 miljoonaa euroa.

Hukkakauratarkastusten osalta vuosi oli tavanomainen. Petovahinkojen osalta rauhallisen alkuvuoden jälkeen vuoden 2025 loppupuoli oli valitettavan vilkas. Yhteensä petovahinkoja sattui vuoden aikana 17 kpl, joista Pielavedellä 8 kpl. Eniten vahinkoa aiheuttivat säilörehupaaleja revivät karhut.

Maksajavirastosopimuksen mukainen vakuutus vuosittaista toiminnasta annettiin Ruokavirastolle määräajassa, 10.11.2025.

2) Huolehditaan maksajavirastosopimuksen mukaisesta viljelijöiden koulutusvelvoitteesta.

Toimenpiteet: Välitetään viljelijöille kattavasti tietoa maatalouden tukijärjestelmistä tavoitteena EU:n ja kansallisten tukien täysimääräinen hyödyntäminen.

Mittari ja tavoitetaso: Viljelijöille järjestetään keväällä 2025 koulutusta CAP27-rahoituskauden tukijärjestelmien tukiehdoista ja muutoksista. Toimitaan koulutusten järjestämisessä yhteistyössä ELY-keskuksen, muiden yt-alueiden sekä tuottaja- ja neuvontaorganisaatioiden kanssa. Yhdessä järjestettyjen, alueellisten koulutusten lisäksi järjestetään yhteistoiminta-alueella myös omaa toimintaa.

Toteuma: Viljelijätukikoulutuksia järjestettiin yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen, muiden yt-alueiden ja myös naapuri- ELY-keskusten kanssa. ELY-keskusten maaseutuviestintäkoordinaattorit operoivat Teamsin kautta järjestettyjä viljelijäkoulutuksia ja myös Luoteis-Savon maaseutupalvelujen henkilöstöä oli kouluttajina tilaisuuksissa.

Kuluvalla rahoituskaudella Teams on lisännyt merkittävästi viljelijöiden mahdollisuutta osallistua koulutuksiin, joita on tarjolla runsaasti ja monipuolisesti. Tiedotamme aktiivisesti tulossa olevista koulutuksista.

Peltotukien hakuun liittyen järjestettiin toukokuussa omat ”Tukihakukahvit” yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa.

3) Varmistetaan maataloushallinnon palvelujen hyvä saavutettavuus yhteistoiminta-alueella.

Toimenpiteet: Maaseututoimi tarjoaa palvelujen päivittäisen saatavuuden sekä mahdollisuuden lähipalveluun yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa.

Mittari ja tavoitetaso: Maaseututoimen palvelut ovat Pielavedellä tavoitettavissa lähipalveluna pääsääntöisesti jokaisena arkipäivänä sekä lisäksi puhelimitse tai sähköpostitse aina arkisin.

Toteuma: Vuoden 2025 aikana asiakaspalvelua toteutettiin lähipalveluna Luoteis-Savon maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueen kunnissa siten, että Kiuruveden ja Pielaveden toimipisteet ovat palvelleet päivittäin ja Keiteleen toimipiste oli avoinna tukihaun viimeisenä päivänä sekä ajanvarauksella aina tarvittaessa.

Puhelimitse ja sähköpostitse maataloushallinnon palvelut ovat olleet tavoitettavissa jokaisena arkipäivänä yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Pielaveden toimipisteellä on lokakuusta 2025 alkaen ollut paikalla kaksi maaseutusihiteeriä parina päivänä viikossa, mikä on positiivista sekä alueen viljelijöiden että yhteistoiminta-alueen työyhteisön kannalta.

Ruokaviraston toimittaman kustannus- ja työaikaseurantavertailun mukaan Luoteis-Savon maaseutupalvelut tuottaa jäsenkunnilleen maataloushallinnon lakisääteiset palvelut edullisesti ja kustannustehokkaasti lähipalvelun mahdollistaen.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet
1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso: Kulukertymän jatkuva seuraaminen sekä vuoden aikana tehtävien hankintojen ja toimenpiteiden kustannustarkastus ennakkoon.
Toteuma:

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-20 253	-10 510	-20 146
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-364 337	-420 544	-339 257
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	1799,0 %	4001,4 %	1684,0 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

KEHITTÄMIS- JA ELINKEINOTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	46 709	87 000	20 243	107 243	37 139	34,6 %	-70 104
Toimintakulut	-416 950	-464 060	-12 141	-476 201	-391 754	82,3 %	84 447
Netto	-370 241	-377 060	8 102	-368 958	-354 615	96,1 %	14 343
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-93	-93	2	-91	-92	101,1 %	-1
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
Kustannuslaskennalliset erät	-11 928	-902	0	-902	-1 011	112,1 %	-109

2.3.4 Hallinto- ja tukipalvelut

Kustannuspaikat: 1840 Jäsenmaksut, 1850 Muu yhteistoiminta, 1870 Hallintopalvelut, 1875 Sisäiset tukipalvelut, 1878 Taloushallinto, 1880 Henkilöstöhallinto, 1890 ICT-palvelut

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, hallintojohtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 1840 Jäsenmaksut sisältää mm. Kuntaliiton, KT Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajien, Pohjois-Savon liiton ym. jäsenmaksut.

Kp 1850 Muu yhteistoiminta sisältää eläintensuojelun, muun oikeudenhoidon ja yhteiset palvelut.

Kp 1870 Hallintopalvelut vastaavat kunnan hallinnon, ICT:n, talouden ja henkilöstöhallinnon tukipalveluista kunnan eri toimialoille. Hallintopalvelut huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelusta ja toimeenpanosta sekä asianhallinnasta ja arkistotoimesta. Hallintopalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kunnan omaa henkilöstöä.

Haasteena on, että kuntaorganisaatio on pienentynyt merkittävästi monella mittarilla tarkasteltuna vuoden 2023 alusta ja hallinto- ja tukipalveluja tuottavan henkilöstön määrä on suuri suhteessa organisaation kokoon. Toisaalta henkilöriskit mm. sijaisjärjestelyt korostuvat, jos henkilöstömäärä vähenee.

Kp 1875 Sisäiset tukipalvelut monistuksen, postituksen ja asianhallinnan, arkistoinnin ja Sansia Oy:n kustannukset.

Kp 1878 Taloushallinto vastaa osakirjanpidon sekä kirjanpidon valmistumisesta ajallaan, kunnan talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta, talouden seurannasta ja raportoinnista luottamuselimille sekä valtionosuuden pohjana olevasta tilastoinnista.

Kp 1880 Henkilöstöhallinto sisältää palkkatoimiston, työsuojelun, työhyvinvoinnin, yhteistoiminnan, henkilöstön virkistystoiminnan ym.

Koko kunnan yhteisenä haasteena on osaavan työvoiman saatavuus kunnan eri työtehtäviin.

Kp 1890 ICT-palvelut sisältävät keskitettyjen tietohallinnon palvelujen kustannukset.

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö 040 489 4052

hallintojohtaja 040 489 4050

Tavoitteiden toteutuminen	
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö	
1) Toiminnan riskien hallinta ja tahe-palvelujen toiminnallinen tehokkuus	
Toimenpiteet: 1.Tiimimallin/työparitoiminnan kehittäminen 2.Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen tahe-palvelujen tuottamiseksi	
Mittari ja tavoitetaso:	
Toteuma: 1.Tiimimallin/työparitoiminnan kehittäminen on jatkuvaa 2. Ylä-Savon tahe-palvelujen selvitys valmistui toukokuussa. Kunnanhallitus päätti 18.8. osallistua tahe-palvelujen jatkoselvitystyöhön. 3. Päätösten vaikutusten ml. yritysvaikutusten arviointi. Kunnanhallitus päätti 1.12. ottaa käyttöön laajan ennakkovaikutusten arvioinnin sekä toimielinten päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin 1.1.2026 alkaen.	
2) Tietohallinnon taktinen ja strateginen kehittäminen ja tietohallinnon asiantuntemuksen lisääminen organisaatiossa	
Toimenpiteet: Tietohallintopäällikön tehtävien määrittely ja niiden järjestäminen	
Mittari ja tavoitetaso: Tehtävät järjestelty uudelleen ja asiantuntemus lisääntynyt	
Toteuma: Tietohallintopäällikkö palvelua koskeva sopimus solmittu 04/2025. Sopimuksen laadinnan yhteydessä sopimukseen kuuluvat tehtävät määritelty ja työ on alkanut.	
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous	
3) Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto	
Toimenpiteet: Sähköiseen arkistointiin valmistautuminen TOS:n päivittämisellä	
Mittari ja tavoitetaso: Päivitetty TOS	
Toteuma: Päivittämistyötä tehtiin osittain, mutta ko. työtä ei saatu valmiiksi senhetkisillä resursseilla. TOS:n päivittämisen valmistuminen siirtyy vuodelle 2026.	

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen	
Toiminnalliset tavoitteet	
1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.	
Toimenpiteet:	
Mittari ja tavoitetaso:	
Toteuma:	

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-451 759	-531 700	-495 116
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-375 448	-428 734	-330 443
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	83,1 %	80,6 %	66,7 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

HALLINTO- JA TUKIPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	262 980	243 678	-84 000	159 678	122 343	76,6 %	-37 335
Toimintakulut	-931 257	-1 065 436	104 343	-961 093	-909 558	94,6 %	51 535
Netto	-668 277	-821 758	20 343	-801 415	-787 215	98,2 %	14 200
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-120	-208	5	-203	-205	101,0 %	-2
Poistot ja arvonalentumiset	-16 660	-25 197	0	-25 197	-6 467	25,7 %	18 730
Kustannuslaskennalliset erät	612 631	698 793	0	698 793	647 206	92,6 %	-51 587

2.3.5 Työllistäminen

Kustannuspaikat: 1900 Työllisyyden edistäminen, 1920 Nuorten kesätyöllistäminen

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

Tulosalueen kuvaus: TE-24 uudistus siirtää työllisyydenhoidon palvelut kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Pielavesi kuuluu Ylä-Savon työllisyydenhoidon yhteistoiminta-alueeseen, jonka hallinnoivana kuntana toimii Iisalmen kaupunki.

Osaavan työvoiman saatavuus on monilla toimialoilla haasteellista. Työ ja tekijät eivät kohtaa sekä toisaalta kunnan työttömyysprosentti on varsin korkea. Haasteellisinta työntekijöiden saatavuus on sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla sekä ravitsemus- ja puhtaanapitoaloilla. Samalla avoimien työpaikkojen määrä on laskenut vuoden takaiseen verrattuna: Pohjois-Savossa on syyskuun 2024 noin 60 % vähemmän avoimia työpaikkoja kuin samaan aikaan edellisenä vuonna.

Pielavedellä avoimia työpaikkoja on ollut syksyn 2024 aikana vain muutamia. Osalla työnhakijoista osaaminen ja/tai työkyky ei vastaa työnantajien tarpeita, mikä on suurin yksittäinen syy kohtaantongelmaan. Pielaveden työttömyysprosentti on syyskuussa 2024 on kohtuullisen hyvä (9,0 %) verrattuna Pohjois-Savon (10,2 %) sekä koko maan (10,4 %) tilanteeseen.

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja 040 753 0630

Tavoitteiden toteutuminen
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
1) Työllisyys- ja yrityspalveluiden tarjoaminen jatkuu Pielavedellä
Toimenpiteet: 1. TE-palveluiden hallittu siirtäminen valtiolta kuntien vastuulle (Pielaveden osalta Ylä-Savon työllisyysalueelle). 2. Aktiivinen yhteistyö työllisyysalueen kanssa.
Mittari ja tavoitetaso: 1. Työllisyyspalvelut asiakkaiden saavutettavissa arkisin Duunikulmassa. Yrityspalvelut pielavetisten yritysten saavutettavissa. Työllisyystilastot ja työmarkkinatuen kuntaosuus (eurot). 2. Säännölliset moniammatilliset tilannekatsaukset työllisyysalueen kanssa.
Toteuma: 1. Työllisyysalueen työllisyys- ja yrityspalvelut olivat asiakkaiden ja yritysten saavutettavissa arkisin Duunikulmassa vuoden alusta alkaen. Työllisyysalueen työntekijät esittäytyivät pielavetisille yrityksille kunnanjohtajan iltakahveilla 27.2. ja 24.9. Pielaveden työttömyysprosentti oli joulukuun lopussa 11,0 (maakunnan 3. paras). Alle 25-vuotiaiden työttömyys oli pahimmillaan helmikuussa (25 hlöä), mutta lähti sen jälkeen laskuun (joulukuussa 15 hlöä). Avoimia työpaikkoja joulukuun 2024 ja joulukuun 2025 välillä oli 93, mikä oli selvästi vähemmän kuin aiempina vuosina. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli koko vuonna yht. 344 380e, joka oli vain 6000e enemmän kuin oli budjetoitu, mutta jopa 140 000e enemmän kuin v.2024 kunnan rahoitusvastuun laajenemisesta johtuen.

Tavoitteiden toteutuminen

2. Säännölliset moniammatilliset tilannekatsaukset työllisyysalueen, kunnan, hyvinvointialueen ja SavoGrown työntekijöiden kesken toteutuivat hyvin.

Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet
2) Osaavan henkilöstön saaminen yritysten työvoimatarpeisiin

Toimenpiteet: 1.Oppisopimusmahdollisuuksien tarjoaminen.

2.Harjoittelupaikkojen tarjoaminen.

3.Maahanmuuttotastaisten työnhakijoiden/-tekijöiden kotoutumisen edistäminen (koskee kaikkia kunnan palvelualueita).

Mittari ja tavoitetaso: Oppisopimusten määrä.

Harjoittelijoiden määrä.

Maahanmuuttotastaisten määrä ja työllistyminen (työllisyystilastot).

Toteuma: 1. Kunnassa ei ollut oppisopimusopiskelijoita.

2. Opintoihin kuuluvia harjoittelijoita oli kuusi.

3. Maahanmuuttotastaista väestöä 50 hlöä, joista arviolta 30 oli työssä/opiskelemassa, työttömänä 14 ja työelämän ulkopuolella (perhevapaa/eläke) 6 hlöä. Kunnan maahanmuuttajapalveluissa asiakkaana 13 hlöä.

4. Kunta oli mukana lisälmen kaupungin sekä muiden työllisyysalueen kuntien yhteisessä Työvirta – työvoiman kohtaannon kehittäminen Ylä-Savon työllisyysalueella -hankehakemuksessa. Rahoitus päätöstä odotetaan v.2026 puolella ja hankkeen on tarkoitus toteutua 1.4.2026 - 31.3.2029.

3) Täsmätyökykyisten työnhakijoiden siirtyminen tutkintoon johtavaan koulutukseen tai työhön

Toimenpiteet: Tarjotaan työkokeilu ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja työnhakijoille, joilla on selkeä suunnitelma työllistymiselle (tiivis yhteistyö työllisyysasiantuntijan tai TYM-työntekijöiden kanssa).

Mittari ja tavoitetaso: Työmarkkinatuen kuntaosuus (eurot)

Toteuma: Työmarkkinatuen kuntaosuutta toteutui koko vuonna yht. 344 380e, joka oli vain 6000e enemmän kuin oli budjetoitu, mutta jopa 140 000e enemmän kuin v.2024.

Kunta haki ESR-rahoitusta yhdessä YSAOn ja Toimisaatiön kanssa Suuntaamo - uusia väyliä opinnoista -hankkeelle. Rahoitusta ei saatu. Pielaveden osahankkeen tarkoituksena olisi ollut tukea pielavetisiä sekä opiskelussa että opintoihin hakeutumisessa paikallisen kohtaamispaikan avulla.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA
Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet

1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.

Toimenpiteet:

Mittari ja tavoitetaso:

Toteuma:

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Työttömyysprosentti			
Työttömyysaste			

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-119 889	-118 820	-68 025
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-16 215	-388 550	-330 477
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	13,5 %	327,0 %	485,8 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

TYÖLLISTÄMINEN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	44 130	0	0	0	203	-	203
Toimintakulut	-357 239	-847 514	-6 598	-854 112	-757 694	88,7 %	96 418
Netto	-313 109	-847 514	-6 598	-854 112	-757 490	88,7 %	96 622
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-79	-208	-2	-210	-196	93,3 %	14
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
Kustannuslaskennalliset erät	-14 000	-9 036	0	-9 036	-15 945	176,5 %	-6 909

2.3.6 Vapaa-ajan palvelut

Kustannuspaikat: 1950 Kulttuurityö, 1951 Museo ja arkisto, 1952 Avustukset, 1960 Liikuntatyö, 1970 Nuorisopalvelut, 1980 Kirjasto

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, hallintojohtaja

Tulosalueen kuvaus: Vapaa-aikapalvelut tukee kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä monipuolista toimintaa ja tapahtumia kaikille kuntalaisille kuntastrategian ja hyvinvointikertomuksesta nousseiden tarpeiden mukaisesti.

Haasteena on kohdentaa palveluja niin, että kuntalaisten tarpeet ja kiinnostuksen kohteet tulevat huomioiduksi sekä kuntalaisten osallistaminen toiminnan ja tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Vapaa-aikapalvelujen tiivis yhteistyö ja vastuiden jakaminen.

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö 040 6495709

Tavoitteiden toteutuminen
Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
1) Kattava tiedottaminen
Toimenpiteet: Tapahtumista tiedottaminen monikanavaisesti kaikki ikäryhmät huomioiden.
Mittari ja tavoitetaso: Tiedottamisen onnistuminen.
Toteuma: Tapahtumia on markkinoitu vapaa-aikapalveluiden sekä Lepikon torpan ja kotiseutumuseon Instagram- ja Facebook-kanavilla, ilmoitus- ja infotauluilla sekä kohdennetusti kouluille, varhaiskasvatukseen, palvelutaloihin, järjestöille ja yhdistyksille. Tapahtumista on tiedotettu paikallislehden tapahtumapalstalla, ja lehti on julkaissut niistä myös ennakkojuttuja. Lisäksi tulevista tapahtumista on kerrottu erilaisissa tilaisuuksissa, kuten harrasteryhmissä, kesän toritapahtumissa ja järjestöfoorumissa.
Nuorisopalveluiden tapahtumista on viestitty monikanavaisesti kohderyhmä huomioiden.
Haasteena somemarkkinoinnissa on tapahtumien suuri määrä vapaa-aikapalveluissa: runsas julkaisutahti heikentää yksittäisten tapahtumien näkyvyyttä.
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
2) Toimiva yhteistyö eri järjestöjen ja toimijoiden kanssa
Toimenpiteet: Tapahtumien suunnitteleminen ja toteuttaminen yhteistyössä eri järjestöjen ja toimijoiden kanssa.
Mittari ja tavoitetaso: Yhteistyön toteutuminen.
Toteuma: Vapaa-aikapalvelut on suunnitellut ja toteuttanut runsaasti tapahtumia yhteistyössä järjestöjen, yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa.
Kulttuuritapahtumia järjestettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (mm. konsertteja ja harrastusmessut).
Liikuntapalvelut järjesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa muun muassa perheliikuntaa (22), Ilolla yhdessä -toimintaa senioreille (27), yleisurheilu- ja hiihtocupkilpailut (6), uimakoulut, uimahallimatkat, lasten kesäliikuntakerhot ja erilaisia liikunnallisia tapahtumia eri-ikäisille (mm. Urkin vaellus, Mäkien kylät-pyöräily).

Tavoitteiden toteutuminen

Kirjastolla toteutettiin eri toimijoiden kanssa yhteistyössä 26 tapahtumaa ja kirjaston ulkopuolella 13. Yhteistyö Rutakko-kirjastoverkon kanssa on tiivistä (mm. kirjailijavierailut), myös osa Porukalla-hankkeen kaikille avoimista tapahtumista järjestettiin kirjastolla. Lisäksi yksittäisten henkilöiden kanssa järjestettiin kaikille avoimia tilaisuuksia (mm. ooppera).

Nuorisopalvelut järjesti 20 tapahtumaa, joista kahdeksan toteutettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (mm. Nuorisotyö on the Road, Feel Good, koulun päättärit, turvallisuuspäivä, opiskelijainfo). Etsivän nuorisotyön K18-nuokkaritoimintaa järjestettiin 13 kertaa eri yhteistyötahojen kanssa. Koulunuorisotyön käynnistyminen elokuussa on lisännyt nuorisopalveluiden ja koulun välistä yhteistyötä.

Kesällä toteutettiin 12 toritapahtumaa yhteistyössä järjestöjen ja yhdistysten kanssa (noin 50–150 kävijää/tapahtuma), joista neljässä oli mukana Pielavesi-areena. Lisäksi Lepikon torpalla järjestettiin neljä ja kotiseutumuseolla yksi tapahtuma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Porukalla-hankkeen käynnistyminen syyskuussa lisäsi yhteistyötä järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

3) Tapahtumien järjestäminen koordinoitusti

Toimenpiteet: 1.Kaikki tapahtumat suunnitellaan yhdessä tapahtumakalenteriin.
2.Ei päällekkäisiä tapahtumia muiden toimijoiden kanssa.
3.Isommat tapahtumat suunnitellaan, organisoidaan ja toteutetaan yhteistyössä.

Mittari ja tavoitetaso: 1.Koordinoitut tapahtumat.
2.Palautteen hyödyntäminen tapahtumista.

Toteuma: Tapahtumakalenterin mukaisista tapahtumista on pidetty yhteiset suunnittelupalaverit, ja muistiota on tallennettu Teamsiin. Sisäisessä viestinnässä on hyödynnetty sähköpostia ja tiimin WhatsApp-ryhmää, jotta tieto kulkee nopeasti kaikille. Suuremmista tapahtumista on kerätty palautetta sekä yhteistyötahoilta että kävijöiltä paikan päällä tai sähköisesti. Suunnittelun alussa tarkistetaan Pielaveden kunnan tapahtumakalenteri päällekkäisyyksien välttämiseksi. Vapaa-aikapalveluiden omat tapahtumia ei ole suunniteltu päällekkäin, mutta muiden toimijoiden kanssa yksittäisiä päällekkäisyyksiä on esiintynyt (tapahtuma ei ole ollut ajoissa tiedossa).

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

4) Vapaa-aikapalvelujen yhteistyön kehittäminen

Toimenpiteet: Vastuun jakaminen ja sijaisuuksien järjestäminen mahdollisuuksien mukaan palvelualueen sisällä.

Mittari ja tavoitetaso: Yhteistyön toimivuus.

Toteuma: Säännölliset tiimipalaverit ovat parantaneet yhteistyötä ja mahdollistaneet sujuvamman sijaistamisen, kun ajantasainen tieto on ollut kaikkien saatavilla. Yhteinen WhatsApp-ryhmä on nopeuttanut viestintää. Tapahtumiin on saatu tarvittaessa apua tiimin sisältä, ja kesätyöntekijät ovat siirtyneet joustavasti omista työpisteistään tapahtumiin avuksi. Vapaa-aikapalveluiden eri toimijoiden välinen yhteistyö on tiivistynyt ja sujuvoitunut.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Tavoitteiden toteutuminen	
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys	
1) Järjestetään lasten toiveiden mukaisia tapahtumia	Toimenpiteet: 1.Kuullaan lasten toiveita ja järjestetään toiveiden mukaisia, lapsille ja perheille sopivia tapahtumia. 2.Tapahtumia suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Mittari ja tavoitetaso: 1.1.Lapsiparlamentin ja lasten ikätasoinen kuuleminen 1.2.Tapahtumien toteutuminen. 2.1.Yhteistyön toteutuminen. 2.2.Palaute tapahtuman jälkeen Toteuma: Kirjasto järjesti tapahtumia sekä oman henkilöstön voimin että yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (esim. Kurkistuksia-tapahtuma). Varsinaisia toivekyselyjä ei toteutettu, mutta tapahtumista saatu palaute on huomioitu tulevien tilaisuuksien suunnittelussa. Alle 18-vuotiaille järjestettiin yhteensä 40 tapahtumaa, joihin osallistui noin 1050 lasta ja nuorta. Ohjelmassa oli muun muassa lukemisen ja kirjallisuuden edistämistä (lukukoirat, satutuokiot, kirjavinkkaukset) sekä toiminnallisia tapahtumia (lastenteatterit, Touhutorstait). Kirjasto jalkautui kirjaston ulkopuolelle mm. päiväkoteihin, päivätoimintaan, hoivapaikkoihin ja harrastemessuille. Nuorisovaltuuston ja lapsiparlamentin yhteinen kokous järjestettiin toukokuussa. Mukana oli myös kasvun ja oppimisen lautakunnan edustaja. Kokouksessa ideoitiin tapahtumia lapsille ja nuorille. Lapsille järjestettiin perheliikuntaa, lasten festarit, kesäliikuntakerhoja 6–12-vuotiaille (kylä, Säviä, Vaaraslahti), yleisurheilu- ja hiihtocupkilpailuja ja Unelmien liikuntapäivä. Nuorisotyö teki yhteistyötä eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa.
2) Nuoret osallistetaan tapahtumien suunnitteluun ja osallistumiseen	Toimenpiteet: 1.Aktivoidaan nuoria ideoimaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan tapahtumia. 2.Innostetaan nuoria osallistumaan nuorille suunnattuihin tapahtumiin. Mittari ja tavoitetaso: 1.1.Nuorisovaltuuston kuuleminen 1.2.Some- ja paperikyselyjen toteuttaminen 2.Toteutuneet tapahtumat ja osallistuminen. Toteuma: Nuoret kesätyöntekijät suunnittelivat ja toteuttivat lapsille ja nuorille toimintaa ja tapahtumia (mm. touhutorstait). Nuorille suunnattu FeelGood-tapahtuma järjestettiin kirjaston ja nuorisopalveluiden yhteistyönä. Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa. Nuorten aloite- ja palautekanaavaan jätettiin yksi aloite. Nuorisopalveluissa järjestettiin 20 tapahtumaa, joista yksi jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Muutoin nuoret osallistuivat tapahtumiin aktiivisesti. Osallistujamäärät vaihtelivat noin 10 nuoresta aina Puustellin koulun koko oppilasmäärää vastaavaan joukkoon. Nuorisovaltuusto suunnitteli ja toteutti yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa kaksi 3.–5.-luokkalaisten diskkoa. Palkinnot kannustivat osallistumaan tapahtumiin (mm. frisbeegolf, Unelmien liikuntapäivänä). Nuorisovaltuusto järjesti vaalipaneelin ennen kuntavaaleja sekä nuorten salivuoron. Etsivässä nuorisotyössä käynnistettiin nuorten toiveesta K18 Nuokkarit -toiminta 18–29-vuotiaille. Toimintaa toteutettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. K18 Nuokkarit kokoontui 20 kertaa, ja osallistujia oli 3–14/kerta. Illan ohjelma suunniteltiin yhdessä nuorten kanssa. Nuorisotyö On The Road -toiminta järjestettiin neljä kertaa yhteistyössä 4H:n kanssa.

Kustannuspaikat: 1952 Avustukset

Tulosalueen kuvaus: Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen avustamalla heidän omaehtoista toimintaansa.

Haasteena on, että rahaa on vähän ja hakijoita on paljon. Järjestöt ovat epätasa-arvoisessa asemassa (osalla sopimus kunnan kanssa ja osa hakee avustuksia).

Tavoitteiden toteutuminen
Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
1)
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso:
Toteuma: Tiedottaminen kunnan kotisivuilla, paikallislehdessä ja kunnan somekanavilla. Avustuksia myönnettiin kunnanhallituksen päättämien perusteiden mukaisesti määrärahojen puitteissa.

Kustannuspaikat: 1960 Liikuntatyö

Tulosalueen kuvaus: Liikuntapalvelut tarjoaa kuntalaisille kattavat ja monipuoliset liikuntamahdollisuudet. Liikuntapalvelut järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa ja neuvontaa eri kohderyhmille sekä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä tapahtumia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Haasteena on tavoittaa eri ikäiset kuntalaiset, jotka hyötyisivät liikuntapalvelujen tarjoamasta neuvonnasta ja liikunnanohjauksesta.

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö 040 6495709, liikunta- ja vapaa-ajanohjaaja 040 570 0909

Kustannuspaikat: 1970 Nuorisopalvelut

Tulosalueen kuvaus: Nuorisopalvelut mahdollistaa monipuolista tekemistä ja toimintaa nuorille. Nuorisotyötä tehdään tilatoiminnan lisäksi jalkautumalla sinne missä nuoret ovat. Nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa, edistää nuorten ja nuorten aikuisten kasvua, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea nuorten itsenäistymistä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Toiminnan järjestämisessä huomioidaan nuorten toiveet sekä otetaan huomioon nuorten erilaisuus ja erilaiset kiinnostuksen kohteet. Ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan tavoitteellisesti.

Haasteena on passiivisten nuorten tavoittaminen ja innostaminen mukaan nuorisopalvelujen toimintaan. Sekä nuorten pahoinvointiin ja levottomuuteen reagoiminen ajantasaisesti.

Etsivä nuorisotyö auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat tukea arkeensa, ohjaamalla heitä tarvittavan tuen tai palvelun piiriin. Nuorten osallisuuttaan yhteiskuntaan tuetaan sekä edistetään pääsyä koulutukseen tai työllistymiseen.

Etsivän nuorisotyön haasteena on löytää nuorelle sopiva palvelupolku oikeaan aikaan (terveys- ja sosiaalipalvelut) ja nuorten motivointi opiskeluun ja työllistymiseen.

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö 040 649 5709, nuorisotyöntekijä 040 489 4957, etsivä nuorisotyöntekijä 040 124 3978

Kustannuspaikat: 1980 Kirjasto

Tulosalueen kuvaus: Kirjasto tukee kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä tarjoamalla laadukkaita ja monipuolisia kirjastopalveluita kirjastolain mukaisesti. Omatoimikirjasto ja digitaaliset palvelut lisäävät kirjastopalvelun saavutettavuutta. Kirjaston tiloissa järjestetään säännöllisesti monipuolisia tapahtumia ja näyttelyitä. Toiminnassa ja tapahtumien järjestämisessä huomioidaan kaikenikäiset kuntalaiset.

Haasteena on digitaalisten palvelujen opastaminen ja neuvominen kuntalaisille. Lasten ja nuorten lukutaidon vahvistaminen. Valmistautuminen Opinporttiin siirtymiseen.

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö 040 649 5709, kirjastovirkailija 040 677 2428

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Kulttuuri; Tapahtumat/vuosi	127	50	131
Kulttuuri, Vapaa-aika; Järjestöfooromit/vuosi	8	8	8
Nuorisotilojen kävijämäärät/ilta	10–30, yökahvila 20–50	10–30	10-30, yökahvila 10-50 etsivä nuorisotyö yhteydenottopyynnot 52 – asiakkuuteen 45
Nuorisotilat avoinna	5	5	5 päivää, 15 h/vk yökahvila 36 kertaa
Nuorten kesätyöllistäminen	20	20	19
Liikuntahallin käyttötunnit/vko	86 h/vk + koulut 30 h/vk	85h/vko	86 h/vk + koulut n. 30 h/vk
Liikuntahallin salin vuokraajat	16	20	15
Liikuntakerhoihin osallistuja	101	115	98
Lainaaajien määrä	1123	1149	1115
Lainaaajia/as.luku			29%
Kela; aukiolotuntien määrä	570	604	579
Kela; palvelutikettien määrä	333	516	310

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-321 461	-357 370	-363 481
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-110 739	-150 344	-111 100
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	34,4 %	42,1 %	30,6 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

VAPAA-AJAN PALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	79 820	71 777	-7 500	64 277	71 882	111,8 %	7 605
Toimintakulut	-774 167	-905 767	11 933	-893 834	-767 076	85,8 %	126 758
Netto	-694 348	-833 990	4 433	-829 557	-695 194	83,8 %	134 363
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-177	-207	1	-206	-183	88,9 %	23
Poistot ja arvonalentumiset	-12 171	-9 845	0	-9 845	-14 458	146,9 %	-4 613
Kustannuslaskennalliset erät	-25 976	-39 218	0	-39 218	-37 574	95,8 %	1 644

2.4 Kansalaisopiston johtokunta

2.4.1 Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto

Kustannuspaikat: 1990 Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: Kansalaisopiston rehtori

Tulosalueen kuvaus: Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto tukee kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia sekä siihen liittyvää vapaa-ajan toimintaa. Kansalaisopiston tavoitteena on edistää kuntalaisten omaehtoista oppimista ja henkistä kasvua. Opetuksen painopistealueina ovat taideaineet, käden taidot, terveyttä edistävät aineet ja kielet. Lisäksi kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta kuvataiteessa. Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto on yhteinen kansalaisopisto, jossa palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kuntien toiveiden ja tarpeiden mukaisesti.

Haasteet: Yhteisen kansalaisopiston kehittäminen. Monipuolisen, ajankohtaisen, paikallisista tarpeista ja toiveista nousevan opetussisällön tarjoaminen. Uusien opiskelijoiden mukaan saaminen. Haasteita löytää kursseille opettajia, joka vaikeuttaa kurssien ja yritysten tarpeista nousevan koulutuksen järjestämistä. Toiminnan integroiminen kunnan muuhun toimintaan.

Vastuuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö, rehtori 040 649 5709

Tavoitteiden toteutuminen

Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus

1) Kansalaisopisto toimii avoimesti ja näkyvästi

Toimenpiteet: 1. Aktiivinen ja näkyvä tiedottaminen ja markkinointi.
2. Taloudesta tiedottaminen.

Mittari ja tavoitetaso: 1. Tiedottamisen onnistuminen
2. Tietoisuus taloudellisista resursseista on lisääntynyt

Toteuma: Kansalaisopisto tiedotti ja markkinoi toimintaansa aktiivisesti eri viestintäkanavissa. Viestintää toteutettiin sosiaalisen median kanavissa (Facebook ja Instagram), infotv:ssä sekä paikallislehden Kansalaisopisto tiedottaa -palstalla. Opettajille tiedotettiin sähköpostitse lähetyksillä kuulumiskirjeillä sekä tarvittaessa tekstiviestein. Osa opettajista osallistui aktiivisesti kurssiensa markkinointiin ja päivitti omien ryhmänsä kuulumisia opiston somekanaville. Lisäksi Pielaveden osaston siirtymisestä väistötaloihin tiedotettiin eri kanavissa.

Opiston tapahtumista julkaistiin tunnelmapäivityksiä sosiaalisessa mediassa ja tapahtumista kirjoitettiin artikkeleita paikallislehteen. Toimintavuoden aikana järjestettiin useita tapahtumia Pielavedellä ja Keiteleellä. Näitä olivat muun muassa vaaliluennot, Pielaveden ja Keiteleen osastojen yhteinen kaikille avoin keväthuhla Pielavedellä, kevätnäyttelyiden avajaiset sekä kevätnäyttelyt molemmilla paikkakunnilla, tanssipäivä Pielavedellä sekä osastojen yhteiset, kaikille avoimet karaoketanssit. Pielavedellä nuorten teatteriryhmä esitti kaksi eri näytelmää alakoululaisille sekä lisäksi kaikille avoimina yleisöesityksinä. Pielaveden kesätoritapahtumissa kansalaisopiston kuorot ja tanssiryhmät esiintyivät, ja tapahtumissa toteutettiin myös tanssin ohjausta.

Vuoden päättivät joulukonsertti Keiteleellä ja joulujuhla Pielavedellä, jotka kokosivat yhteen opiskelijoita, opettajia ja kuntalaisia.

Toimintavuoden aikana käytiin opettajien kanssa keskustelua opiston resursseista ja taloudesta.

Tavoitteiden toteutuminen
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
2) Uusien opiskelijoiden mukaan saaminen
Toimenpiteet: 1. Monipuoliset ja uudistuvat kurssisisällöt. 2. Kuntalaisten kurssitoiveiden huomioiminen. 3. Kurssien kohdentaminen uusiin ryhmiin. 4. Järjestetään tutustumis-, lyhyt- ja viikonloppukursseja.
Mittari ja tavoitetaso: 1. Kurssien toteutuminen
Toteuma: Kurssisisältöjä on pyritty uudistamaan ja monipuolistamaan. On tarjottu uusia kursseja, kaikki eivät kuitenkaan toteutuneet. Kuntalaisten kurssitoiveet on huomioitu ja on pyritty järjestämään mahdollisimman paljon toiveiden mukaisia kursseja. Kurssitarjonnassa on kiinnitetty erityistä huomiota kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseen. Suunnittelussa on kuultu kuntalaisten toiveita ja tarpeita, ja tarjontaa on pyritty kohdentamaan eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisimman monipuolisesti ja laaja-alaisesti. Lyhyt- ja viikonloppukursseja toteutui hyvin.
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
3) Kansalaisopisto tukee Pielaveden ja Keiteleen kuntastrategioita
Toimenpiteet: 1. Toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä Keiteleen kanssa. 2. Toiminnassa huomioidaan kuntalaisten toiveet ja kuntien tarpeet (nostot kuntastrategioista ja hyvinvointikertomuksista).
Mittari ja tavoitetaso: 1. Yhteistyön toteutuminen. 2. Toiminta kuntastrategioiden mukaista.
Toteuma: Yhteistyö toteutui tiiviinä ja suunnitelmallisena koko toimintavuoden ajan. Vakituisten henkilöstön yhteiset tiimipalaverit pidettiin viikoittain. Kurssisuunnittelu, toiminnan arviointi sekä juhlien ja tapahtumien suunnittelu, organisointi ja toteutus tehtiin yhteistyössä kansalaisopiston henkilöstön ja opettajien kanssa. Opiskelijoiden antamia kurssiarviointoja ja kehittämisideoita hyödynnettiin aktiivisesti kurssisuunnittelussa. Lisäksi huomioitiin opiskelijoilta saadut verkkovälitteiset ja paperiset kurssitoiveet sekä palautteet toiminnan kehittämisessä. Opiston toiminta oli kuntastrategioiden tavoitteiden mukaista, kaikille ikäryhmille suunnattua hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa. Kurssit ja luennot tukivat kuntalaisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä, elinikäistä oppimista sekä fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Tavoitteiden toteutuminen
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
1) Lasten osallistuminen kansalaisopiston toimintaan
Toimenpiteet: Lapsille ja perheille (lapsi/aikuinen) suunnattuja kursseja. Ei tarjota samaan aikaan toteutuvia harrastuksia muiden toimijoiden kanssa (koulut, yhdistykset ja seurat).
Mittari ja tavoitetaso: Toteutuneet kurssit.
Toteuma: Perheille suunnattuja kursseja toteutui Lapsi-aikuinen jumppa, Keramiikka kurssit lapsille aikuisen kanssa (kaksi kurssia) sekä muskari Pielavedellä ja Keiteleellä. Kuvataiteen perusopetus lapsille toteutui keväällä sekä Pielavedellä, että Keiteleellä, syksyllä Pohjois-Pielavedellä. Keiteleellä toteutui kaksi lyhyttä lasten käsityökurssia. Lapsia osallistui pianonsoiton opetukseen (26) ja bändisoitinkurssille (5). Lapsille suunnattuja liikuntakursseja toteutui seitsemän (kiddiejam-tanssiliikunta ja sähly). Lisäksi lapsia osallistui aikuisen mukana mm. huovutuskurssille.

Tavoitteiden toteutuminen**2) Nuorten osallistuminen kansalaisopiston toimintaan**

Toimenpiteet: 1.Järjestetään nuoria kiinnostavia kokeiluja yhteistyössä nuorisopalvelujen ja yhdistysten kanssa.
2.Tarjotaan opintokokonaisuuksia, joita voidaan hyödyntää koulukohtaisiin valinnaisiin opintoihin.

Mittari ja tavoitetaso: Toteutunut toiminta.

Toteuma: Yksitoista nuorta osallistui bändisoitinkurssille ja pianonsoiton opetukseen neljä. Nuorten näytelmäkurssi toteutui keväällä ja syksyllä, mukana 11 nuorta. Valmistivat teatteriesitykset alakoululaisille ja kaikille avoimet yleisönäytökset keväällä ja jouluna. Lisäksi nuoria osallistui kaikille tarkoitetuille liikuntakursseille. Opisto järjesti syksyllä Pielavedellä yhteistyössä nuorisopalvelun ja kirjaston kanssa nuorille suunnatun Kurkistuksia tapahtuman nuorisotiloilla. Järjestettiin hygieniapassikoulutus ja EA1, joita opiskelijat hyödynsivät koulukohtaisiin opintoihinsa (12 opiskelijaa).

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA**Tavoitteiden toteutuminen****Toiminnalliset tavoitteet**

1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.

Toimenpiteet:

Mittari ja tavoitetaso:

Toteuma: Talousarvion läpikäyntiä tiimissä ja opettajien informointi opettajakokouksessa ja sähköpostitse.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Opiskelijamäärä (netto): Kaikki/Pielavesi/Keitele	971/633/230/108	1300/910/390	881/554/251/76
Opiskelijamäärä (brutto): Kaikki/Pielavesi/miehet/Keitele	2557/1688/869	3200/2150/520/1050	2435/1669/410/766
Opetustunnit: Kaikki/Pielavesi/Keitele	4702/3146/1556	5300/3600/1700	4654/3151/1503
Toteutuneiden kurssien määrä: Kaikki/Pielavesi/Keitele	238/155/83	250/165/85	233/152/81
Liikuntaryhmien määrä Pielavesi/Keitele	60/24	77/25	57/18
Päiväopetusryhmät Pielavesi/Keitele	88/50	60/20	

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-309 630	-363 110	-313 213
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-61 785	-36 980	-40 494
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	20,0 %	10,2 %	12,9 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

PIELAVEDEN JA KEITELEEN KANSALAIPOISTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	128 144	115 135	0	115 135	126 257	109,7 %	11 122
Toimintakulut	-420 046	-451 669	1 556	-450 113	-406 216	90,2 %	43 897
Netto	-291 903	-336 534	1 556	-334 978	-279 959	83,6 %	55 019
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-73	-83	0	-82	-72	87,9 %	10
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
Kustannuslaskennalliset erät	-18 444	-13 770	0	-13 770	-15 413	111,9 %	-1 643

2.5 Kasvun ja oppimisen lautakunta

2.5.1 Koulutoimi

Kustannuspaikat: 3600 Esiopetus, 3604 Rannankylän koulu, 3605 Säviä, 3606 Pohjois-Pielaveden koulu, 3608 Yhteiset toiminnot, 3609 Puustellin koulu, 3642 Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerho, 3610 Pielaveden lukio, 3620 Musiikkikoulutus, 3630 Joukkoliikenne

Tilivelvollinen: Kasvun ja oppimisen lautakunta, kasvun ja oppimisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Koulutoimi järjestää esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta. Perusopetuksessa järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa sekä monipuolista kerhotoimintaa.

Haasteet: oppilasmäärien väheneminen (erityisesti Pohjois-Pielavedellä), oppilaiden tuen tarpeen lisääntyminen sekä koulurakennusten (Puustelli, Säviä) huono kunto. Varhaiskasvatuksen jatkuminen Säviällä ja Pohjois-Pielavedellä. Valtuuston päätös Säviän koulun opetuksen siirtämisestä Rannankylän kouluun syksyllä 2026.

Rekrytointihaaste

Oppilaiden hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen.

Osallisuuden ja sitoutumisen lisääminen

Hallitusohjelman kirjaukset järjestämislupien väestöpohjasta, oppimisen tuen uudistaminen, hallituksen päätös lisätunneista luokille 1–3.

Vastuuhenkilö: koulunjohtaja Rannankylän koulu 040 489 4171, koulunjohtaja Pohjois-Pielavesi 040 821 9504, koulunjohtaja Säviän koulu 050 517 7120, vs. rehtori Puustellin koulu 040 701 2541, vt. rehtori Lukio 040 489 4197 ja vt. kasvun ja oppimisen johtaja 040 489 4176

Tavoitteiden toteutuminen	
Vetovoimainen ja tukeva yhteistyö	
1) Pätevän henkilökunnan saatavuus	
Toimenpiteet:	1.Yhteistyö eri tahojen kanssa. 2.Positiivisen työnantajakuva markkinointi.
Mittari ja tavoitetaso:	Pätevä henkilökunta.
Toteuma:	Henkilöstön rekrytoinnissa/markkinoinnissa on onnistuttu (hakijoita hyvin rekrytoineissa), koska koulutoimen henkilöstö on muodollisesti pätevää.
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys	
2) Kouluun kiinnittymisen parantaminen, osallisuuden vahvistaminen	
Toimenpiteet:	1.Pielaveden poissaolomalli. SG:n kouluun kiinnittymisen -hanke. 2.Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja huoltajien kanssa.
Mittari ja tavoitetaso:	1.Poissaolojen väheneminen.
Toteuma:	1. Pielaveden poissaolon mallin jalkauttamista jatkettu.
3) Harrastaminen, jokaiselle lapselle ja nuorelle oma harrastus	
Toimenpiteet:	Harrastamisen Suomen mallin ja koulun kerhot.
Mittari ja tavoitetaso:	Kerhoihin ja harrastuksiin osallistuminen.
Toteuma:	Kerhoihin osallistui 189 oppilasta viikossa eli 52,8 % perusopetuksen oppilaista.

Tavoitteiden toteutuminen
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
4) Pedagogisesti toimivat ryhmäkoot. Alakoulujen yhteistyön tiivistäminen.
Toimenpiteet: 1.Koulupäivän yhteydessä tapahtuvat yhteistyömuodot. 2.Tuntikehys varmistaa toimivat ryhmäkoot. 3.Pohjois-Pielaveden koulun opetuksen jatkosta päättäminen.
Mittari ja tavoitetaso: 1.Alakoulujen oppilaat tutustuvat toisiinsa. 3.Pohjois-Pielaveden koulun selvityksen valmistuminen.
Toteuma: 1. Koulut järjestivät yhteisiä tapaamisia Teamsissa ja kasvokkain. 3. Valtuusto on 10.2.2025 § 10 päättänyt, että koulu lakkaa 1.8.2027 mikäli lapsia on 20.9.26 laskennassa alle 25 oppilasta seuraavalle lukuvuodelle. Selvitys/kysely Kiuruveden kaupungin kanssa yhteisestä kyläkoulusta. Tuloksen perusteella ei yhteistä kyläkoulua.

**TAVOITTEET JA TOIMENPITEET SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA: 3609
PUUSTELLIN KOULU, 3610 PIELAVEDEN LUKIO**

Tavoitteiden toteutuminen
Vetovoimainen ja tukeva yhteistyö
1) Pätevän henkilökunnan saatavuus
Toimenpiteet: 1.Yhteistyö eri tahojen kanssa. 2.Positiivisen työnantajakuva markkinointi. Johtamisen rakenteet. 3.Uusi Opinportti
Mittari ja tavoitetaso: 2.Pätevä ja hyvinvoiva henkilökunta. 3.Oppimistulokset.
Toteuma:
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
2) Kouluun kiinnittymisen parantaminen, osallisuuden vahvistaminen
Toimenpiteet: Pielaveden poissaolomalli. SG:n kouluun kiinnittymisen -hanke. Yhteistyö huoltajien kanssa. Koulunuorisotyön kehittäminen.
Mittari ja tavoitetaso: Poissaolojen väheneminen.
Toteuma:
3) Harrastaminen, jokaiselle lapselle ja nuorelle oma harrastus
Toimenpiteet: Harrastamisen Suomen mallin ja koulun kerhot.
Mittari ja tavoitetaso: Kerhoihin ja harrastuksiin osallistuminen.
Toteuma:
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
4) Pedagogisesti toimivat ryhmäkoot.
Toimenpiteet: Tuntikehys varmistaa toimivat ryhmäkoot.
Mittari ja tavoitetaso: Oppimistulokset.
Toteuma:

Tulosalueen kuvaus: Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuus musiikin opiskeluun, haasteena opiskelupaikkojen täyttyminen. Huolehditaan joukkoliikenteen kulkuyhteyksien toteutumisesta.

Haasteet: kuntien välisen joukkoliikennereittien vähäisyys, matkustajamäärien vähäisyys.

**TAVOITTEET JA TOIMENPITEET SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA: 3620
MUSIIKKIKOULUTUS, 3630 JOUKKOLIIKENNE**

Vastuuhenkilö: vt. kasvun ja oppimisen johtaja 040 4894 176, hallinnon asiantuntija 040 4894165

Tavoitteiden toteutuminen
Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
1) Kuntalaisia palveleva julkinen liikenne

Toimenpiteet: 1.Itä-Suomen joukkoliikenteen palvelutason määrittely
2.Yhteistyö ELY:n ja kuntien kanssa.

Mittari ja tavoitetaso: Joukkoliikenneyhteydet ympäristökuntiin.

Toteuma:

Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
2) Musiikkiopiston opiskelupaikkojen täyttäminen

Toimenpiteet: Parempi näkyvyys.

Mittari ja tavoitetaso: Konsertti.

Toteuma:

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA
Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet

1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.

Toimenpiteet:

Mittari ja tavoitetaso:

Toteuma: Talousarvion läpikäyntiä työpaikkakokouksissa.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Musiikkikoulutukseen osallistujat paikkoja 18	18	18	18
Esi- ja perusopetus oppilaat	379	347	364
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistujat	22	22	24
Aamu- ja iltapäivätoiminnan tunnit	2068	2065	2057
Kuljetusoppilaat	200	200	200
Lukion opiskelijat	60	63	60

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-3 941 390	-4 228 110	-3 923 783
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-2 192 435	-2 297 036	-2 305 146
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	55,6 %	54,3 %	58,7 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

KOULUTOIMI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	531 510	405 351	20 000	425 351	525 866	123,6 %	100 515
Toimintakulut	-7 121 618	-7 558 057	6 538	-7 551 519	-7 122 805	94,3 %	428 714
Netto	-6 590 108	-7 152 706	26 538	-7 126 168	-6 596 939	92,6 %	529 229
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-1 665	-1 763	7	-1 757	-1 716	97,7 %	40
Poistot ja arvonalentumiset	-37 455	-28 728	0	-28 728	-49 288	171,6 %	-20 560
Kustannuslaskennalliset erät	-291 550	-392 372	0	-392 372	-336 845	85,8 %	55 527

2.5.2 Varhaiskasvatus

Kustannuspaikat: 3640 Päiväkodit, 3641 Ryhmäperhepäivähoito, 3650 Lasten hoitotuki

Tilivelvollinen: Kasvun ja oppimisen lautakunta, kasvun ja oppimisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Lakisääteisen varhaiskasvatuksen tarjoaminen Pielaveden lapsiperheille.

Erityiset haasteet eli perustelut erityisille kehittämiskohteille ja tavoitteille alla olevassa taulukossa.

Toimintakulttuurin jatkuva arviointi, kehittäminen ja vahvistaminen.

Pedagogisten tavoitteiden jatkuva johtaminen ja painottaminen varhaiskasvatustoiminnassa.

Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen vahvistaminen.

Tarvittavan resurssoinnin varmistaminen.

Vuorohoidon järjestäminen.

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja 0400 328240

Tavoitteiden toteutuminen	
Vetovoimainen ja tukeva yhteistyö	
1) Työhyvinvointi ja toimiva työyhteisö	
Toimenpiteet:	Kolmen kunnan yhteishanke johtamiskäytänteiden vahvistamiseen sekä kehittämiseen.
Mittari ja tavoitetaso:	Tiimien itseohjautuvuus, vahvempi ryhmä identiteetti, toimintakulttuurin vahvistaminen.
Toteuma:	Yhteishanke käynnissä. Tiimit toimivat hyvin. Henkilöstön toimintakulttuuria vahvistettu. Selkeät tavoitteet, toimintamallit ja vastuut omasta työstä ovat toteutuneet.
2) Henkilökunnan pysyvyys ja pätevän henkilöstön saaminen	
Toimenpiteet:	Hyvä johtaminen, riittävä resursointi, henkilöstön kohtaaminen ja tavoitteellinen työskentely.
Mittari ja tavoitetaso:	Toimivat rakenteet, pätevä ja koulutettu henkilöstö
Toteuma:	Jokainen työntekijä tietää oman perustehtävänsä. Henkilöstö on pätevää ja koulutettua.
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys	
3) Kokopäiväpedagogiikan painottaminen	
Toimenpiteet:	Tavoitteiden, prosessien ja pedagogiikan johtaminen. Henkilöstöresurssin oikea kohdentaminen. Tuettu leikki.
Mittari ja tavoitetaso:	
Toteuma:	Hyvin päästy vauhtiin. Käytössä leikkivalintataulut. Aikuisten läsnäolo lisääntynyt ja osallistuminen leikkeihin. Kokopäiväpedagogiikka on edistynyt.
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous	
4) Vanhemmuuden tukeminen. Lasten ja vanhempien osallisuuden lisääminen.	
Toimenpiteet:	1.Sosionomin työnkuvan muodostaminen. 2.Sosionomin asiantuntijuuden kohdentaminen vanhemmuuden tukemiseen ja lasten ja vanhempien osallisuuden lisäämiseen.
Mittari ja tavoitetaso:	Kohtaamispaikka toiminta ja asiakkaiden kohtaamiset.
Toteuma:	Kohtaamispaikka kerää vanhempia mukaan. Yhteistyössä järjestöjen kanssa suunnitellaan kohtaamispaikan toiminnan sisältöä. Yhteistyö perheiden kanssa on vahvistunut sosionomin palkkauksen myötä.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Varhaiskasvatukseen osallistujien lukumäärä		80	76+14
Yksityiset palvelun tuottajat		2	2
Yksityinen varhaiskasvatus osallistujien lukumäärä		8	8+2

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-1 274 759	-1 271 160	-1 289 848
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-373 628	-400 445	-351 950
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	29,3 %	31,5 %	27,3 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

VARHAISKASVATUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	65 468	36 747	8 000	44 747	71 730	160,3 %	26 983
Toimintakulut	-1 949 882	-1 997 926	3 880	-1 994 046	-1 899 423	95,3 %	94 623
Netto	-1 884 415	-1 961 179	11 880	-1 949 299	-1 827 693	93,8 %	121 606
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-474	-482	3	-479	-473	98,7 %	6
Poistot ja arvonalentumiset	-3 888	-1 726	0	-1 726	-3 458	200,4 %	-1 732
Kustannuslaskennalliset erät	-84 603	-134 947	0	-134 947	-127 749	94,7 %	7 198

2.6 Ympäristön ja asumisen lautakunta

2.6.1 Tila- ja vuokrauspalvelut

Kustannuspaikat: 4710 Laskutettavat kustannukset, 4711 Tilapalv. jaettavat ja muut kulut, 4716 Yl. kiinteistönhoito ja valvonta, 4721 Rakennusten rakentaminen ja kunnossapito, 4722 Ulkoalueiden rakentaminen ja hoito, 4723 Muut tilapalvelut, 4730 Metsät, 4731 Maa-alueet

Tilivelvollinen: Ympäristön ja asumisen lautakunta, ympäristön ja asumisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 4716 Sisältää kunnan kiinteistöjen yleisen kiinteistönhoidon ja valvonnan.

Kp 4721 Sisältää rakennusten kunnossapidon, peruskorjaukset, huollot ja rakentamisen.

Kp 4722 Sisältää ulkoalueiden kunnossapidon, hoidon, ja rakentamisen.

Kp 4723 Sisältää rakennusten purkamisen ja tutkimusten tekemisen.

Kp 4730 Sisältää kunnan metsätilojen hoidon, istutukset, lannoitukset, raivaukset ja puun myynnin.

Kp 4731 Sisältää maanvuokrauksen, maa-alueiden oston ja myynnin, öljyvahinkojen torjunnan ja venesatamat.

Tulosalueen haasteina ovat:

kiinteistökannan sopeuttaminen tarvetta vastaavaksi

ylläpitokulujen kasvaminen

kiinteistökannan vanheneminen ja lisääntyvä korjausvelka

ympäristöarvojen huomioiminen

Vastuhenkilö: tilapalvelupäällikkö 040 482 9169, ympäristön ja asumisen johtaja 040 489 4834

Tavoitteiden toteutuminen

Yrittäjämysteisyys ja yritteliäisyys

1) Säviän meijeri- ja myllykiinteistöjen sekä kalasataman toimintaa kehitetään ja alueen elinvoimaisuutta lisätään

Toimenpiteet: Säviän meijeri- ja myllykiinteistöjen sekä kalasataman toiminnan kehittäminen ja alueen elinvoimaisuuden lisääminen otetaan huomioon muun muassa alueen maanvuokrauksen tai ostamisen yhteydessä.

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden toteutuminen

Toteuma: Alueen osto toteutunut.

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

2) Kiinteistökannan sopeuttaminen tarvetta vastaavaksi

Toimenpiteet: Laaditaan kunnan omistamista kiinteistöistä kohdeluettelo, johon kirjataan joka kohteelle pidemmän aikavälin käyttösuunnitelma sekä tiedossa olevat korjaustarpeet.

Mittari ja tavoitetaso: Kunnan omistamien kiinteistöjen kohdeluettelon laadinta

Toteuma: Tilatyöryhmä valmistellut tilasuunnitelmaa. Suunnitelma sisältää rakennusten salkutuksen, toimenpidesuunnitelman ja tavoitetilan kunnan rakennuskannalle. Suunnitelma valmistunut ja se on esitelty seminaarissa. Suunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa.

3) Kiinteistöjen ylläpitokulujen vähentäminen

Toimenpiteet: 1.Myydään tai puretaan kunnan omistamat, ylimääräiset kiinteistöt.

2.Otetaan huomioon kiinteistöjen käyttökulut ja pyritään vähentämään niitä. Tarkastellaan kunnan omistamien kiinteistöjen vuokrasopimusten ajantasaisuutta.

Mittari ja tavoitetaso: Yhtiöittämisselvitys tehty (viim. ennen vaaleja 2–3/2025) ja yhtiö perustettu vähintään vuokrattavien kiinteistöjen osalta

Toteuma: Yhtiöittämisselvitys laadittu.

Yhtiöittämättäjäättämisselvitys laadittu.

Tilasuunnitelmassa esitetty suunnitelma rakennuskannan sopeuttamiseen myymällä ja purkamalla.

Energiahanke toteutettu jätevedenpuhdistamolle.

Hyvinvointialueen kanssa neuvoteltu vuokrasopimuksista, sopimusten teko siirtyy vuoden 2026 alkuun.

4) Opinportti -hankkeen edistäminen

Toimenpiteet: Tavoitteena opinportin rakennushankkeen aloittaminen 1.4.2025 alkaen.

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden toteutuminen

Toteuma: Rakennustyöt aloitettu, hanke etenee aikataulussa.

Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

5) Kiinteistöjen käyttökunnossa pitäminen

Toimenpiteet: Kunnan omistamia kiinteistöjä peruskorjataan ja uusitaan tarpeen mukaisesti.

Mittari ja tavoitetaso: Kiinteistöjen käyttöaste

Tehdyt kunnostukset eri kiinteistöillä

Toteuma: Rannankylän puukoulun maalaus tehty.

6) Kunnan omistamat kiinteistöt ovat aiempaa energiatehokkaampia ja ympäristöystävällisempiä.

Toimenpiteet: Huomioidaan ja kartoitetaan mahdollisuuksien mukaisesti kiinteistöillä uusiutuvan energian käyttömahdollisuus.

Mittari ja tavoitetaso: 1.1.Kohteiden määrä, joissa on tehty muutoksia kiinteistöjen energiatehokkuuteen.

1.2.Energiankulutuksen seuraaminen.

Toteuma: Vedenpuhdistamolla vaihdettu öljylämmitys vesi-ilmalämpö- ja pellettilämmitykseen.

Tavoitteiden toteutuminen

7) Ilmastonmuutoksen torjunta otetaan huomioon kunnan omistamilla metsätiloilla.

Toimenpiteet: Kunnan omistamilla metsätiloilla hiilinieluja vahvistetaan lannoituksen avulla, mikä tukee metsän kasvun lisääntymistä ja hiilen sitoutumista kasvavaan metsään.

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden toteutuminen

Toteuma: Kunnan metsiin tehty toimenpiteitä metsänhoitosuunnitelman mukaisesti. Terveyslannoituksia toteutunut 31,4 hehtaarille.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA
Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet

1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.

Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso:
Toteuma:
TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-463 898	-508 380	-424 509
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-480 070	-535 427	-718 270
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	103,5 %	105,3 %	169,2 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

TILA- JA VUOKRAUSPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	3 952 878	3 892 318	0	3 892 318	3 611 435	92,8 %	-280 883
Toimintakulut	-2 367 225	-2 449 000	-62 225	-2 511 225	-2 473 608	98,5 %	37 617
Netto	1 585 653	1 443 318	-62 225	1 381 093	1 137 826	82,4 %	-243 267
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-54	119	38	157	121	76,7 %	-37
Poistot ja arvonalentumiset	-1 800 667	-957 323	217 200	-740 123	-670 765	90,6 %	69 358
Kustannuslaskennalliset erät	-186 581	-153 746	0	-153 746	-124 408	80,9 %	29 338

2.6.2 Vesihuoltolaitos
Kustannuspaikat: 4740 Vesilaitos, 4750 Viemärlaitos

Tilivelvollinen: Ympäristön ja asumisen lautakunta, ympäristön ja asumisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 4740 Sisältää puhtaan veden tuottamisen, pohjavesilaitokset, ylävesisäilön ja jakeluverkoston laitteineen ja varusteineen.

Kp 4750 Sisältää jäteveden puhdistamisen jätevedenpuhdistamolla, jätevesiverkoston laitteineen ja varusteineen.

Tulosalueen haasteina ovat:

- rakennetun infran ikääntyminen ja korjausvelan kasvu, joka aiheuttaa investointitarpeita nyt ja tulevaisuudessa
- taloudellisena haasteena on vedenkulutuksen väheneminen ja kustannusten nousu
- toiminnallisena haasteena on poikkeustilanteisiin varautuminen, jota pitäisi toteuttaa omalla toiminta-alueella ja yhdessä vesiosuuskuntien kanssa

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö 050 441 1170

Tavoitteiden toteutuminen	
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö	
1) Poikkeustilanteisiin on varauduttu ennalta	
Toimenpiteet: 1.Pidetään yllä valmiussuunnitelmia ja harjoitellaan poikkeusoloja varten. 2.Yhteistyö vesiosuuskuntien kanssa. 3.ELY:n vesilaitostyöryhmä liittyen mm. vesiosuuskuntien yhdistämiseen kuntien verkostoihin ja kaikkien vesilaitosten yhteistyöhön.	
Mittari ja tavoitetaso: 1.Pidetyt harjoitukset 2.Yhdysvesijohdon saattaminen nopeaan toimintavalmiuteen Laukkalan seudun vesiosuuskunnan kanssa. 3.Runkovesiputken rakentaminen Honkamäen vedenottamolta liikuntahallille, joka mahdollistaa vaihtoehtoisen syöttöreitien vedelle mahdollisessa ongelmatilanteessa.	
Toteuma: 1.1.Varautumissuunnitelmaa päivitetty 2025. 1.2.Desinfiointiselvitys menossa ja desinfiointiharjoitus pidetään selvityksen jälkeen. Odotetaan Liningilta lähtötietoja. 2.Yhdysvesiputki käytössä. Liningin ohjelmistomuutos kesken. 3.Runkovesiputki käyttöön otettu.	
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous	
2) Korjausvelan hallinta	
Toimenpiteet: Suunnitelmallinen ja jatkuva infran saneeraaminen	
Mittari ja tavoitetaso: Vuotovesien ja häiriöiden määrä	
Toteuma: Viemärikaivoja saneerattu Rinnetien ja Pappilantie – Laurinpurontien alueilla sekä yksittäisiä kaivoja korjattu Kehätiellä ja Ilveksentiellä. Sujutusta tehty 110 m.	
3) Vesi- ja viemärlaitoksen talous on tasapainossa	
Toimenpiteet: Toimintaa pyritään tekemään kustannustehokkaasti sekä energian kulutusta vähennetään	
Mittari ja tavoitetaso: Tuloilla pystytään kattamaan kulut ja poistot	
Toteuma: Jätevedenpuhdistamon öljylämmitys on korvattu vilp- ja pellettijärjestelmällä. Väkiluvun jatkuva laskeminen vähentää laitoksen tuloja ja tuo haasteita talouteen. Ikääntyvä jätevedenpuhdistamo myös lisää korjauskustannuksia.	

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen	
Toiminnalliset tavoitteet	
1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.	
Toimenpiteet:	
Mittari ja tavoitetaso:	
Toteuma:	

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Vuotovesiprosentti, jätevesi	44,96 %		38,45
Vuotovesiprosentti, puhdasvesi	23,29 %		21,53

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-263 957	-245 170	-247 192
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-136 964	-123 452	-162 846
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	51,9 %	50,4 %	65,9 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

VESIHUOLTOLAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	683 950	715 146	-30 000	685 146	686 554	100,2 %	1 408
Toimintakulut	-611 211	-544 483	-702	-545 185	-598 524	109,8 %	-53 339
Netto	72 740	170 663	-30 702	139 961	88 030	62,9 %	-51 931
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-32	-16	-8	-23	-31	132,1 %	-7
Poistot ja arvonalentumiset	-195 868	-234 860	0	-234 860	-203 890	86,8 %	30 970
Kustannuslaskennalliset erät	-92 864	-71 322	0	-71 322	-72 568	101,7 %	-1 246

VESILAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	245 619	252 642	-10 000	242 642	247 280	101,9 %	4 638
Toimintakulut	-222 215	-205 890	1 149	-204 741	-227 005	110,9 %	-22 264
Netto	23 405	46 752	-8 851	37 901	20 276	53,5 %	-17 625
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-7	-11	-2	-13	-10	78,0 %	3
Poistot ja arvonalentumiset	-51 219	-89 820	0	-89 820	-58 783	65,4 %	31 037
Kustannuslaskennalliset erät	-44 352	-35 661	0	-35 661	-36 444	102,2 %	-783

VIEMÄRILAITOS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	438 331	462 504	-20 000	442 504	439 273	99,3 %	-3 231
Toimintakulut	-388 996	-338 593	-1 851	-340 444	-371 519	109,1 %	-31 075
Netto	49 335	123 911	-21 851	102 060	67 754	66,4 %	-34 306
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-25	-5	-5	-11	-21	197,3 %	-10
Poistot ja arvonalentumiset	-144 649	-145 040	0	-145 040	-145 107	100,0 %	-67
Kustannuslaskennalliset erät	-48 512	-35 661	0	-35 661	-36 124	101,3 %	-463

2.6.3 Kunnallistekniikka

Kustannuspaikat: 4760 Liikenneväylät, 4765 Yleiset alueet, 4766 Puistot ja viheralueet, 4770 Varikko, 4773 Kuljetusvälineet, 4780 Hulevesi

Tilivelvollinen: Ympäristön ja asumisen lautakunta, ympäristön ja asumisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 4760 Sisältää kunnan katujen ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidon ja rakentamisen sekä tievalaistuksen, haja-asutusalueen osoitejärjestelmän ylläpidon, sekä uudessa yksityistielaissa tielautakunnalle säädetyistä tehtävistä huolehtimisen.

Kp 4765 Sisältää liikuntapaikkojen, maankaatopaikan, torin, Urkin polun ja linja-autoaseman kunnossapidon, huollon ja rakentamisen sekä kaatopaikkojen jälkihoidon.

Kp 4766 Sisältää taajama-alueella olevien puistojen ja leikkikenttien kunnossapidon ja rakentamisen.

Kp 4770 Sisältää varikon toiminnot.

Kp 4773 Sisältää kunnan työkoneet, traktorit, kuorma-auton ja pakettiauton.

Kp 4780 Sisältää hulevesiverkoston kunnossapidon ja rakentamisen.

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö 050 441 1170, tilapalvelupäällikkö 040 482 9169

Tavoitteiden toteutuminen

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

1) Korjausvelan hallinta

Toimenpiteet: Pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelman laatiminen

Mittari ja tavoitetaso: Tehdyt suunnitelman mukaiset saneeraukset

Toteuma: Vuoden 2025 saneeraukset on tehty suunnitelman mukaisesti.

2) Leikki- ja liikuntapaikkojen suunnittelu ja kunnossapito vastaa käyttöä

Toimenpiteet: Kunnossapidon ja käytön suunnittelu yhteistyössä liikunta- ja vapaa-aika palvelujen kanssa

Mittari ja tavoitetaso: Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos

Toteuma: Ulkokuntosalin siirto Puustellin koulun kentän lähelle mm helpottaa liikuntatuntien järjestämistä, kun useita aktiviteetteja on lähekkäin.

Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet

3) Ammattitaitoinen ja sopiva henkilöstö, kesätyöntekijöiden työllistäminen

Toimenpiteet: Yhteistyö oppilaitosten kanssa ja koulutuksen mahdollistaminen sekä nuorten kesätyöllistäminen

Mittari ja tavoitetaso: Harjoittelijoiden ja kesätyöntekijöiden määrä

Toteuma: Työllistetty 12 nuorta kesätoihin.

Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

4) Lasten ja nuorten liikkumisen lisääminen

Toimenpiteet: Leikki- ja liikuntapaikat ovat houkuttelevassa kunnossa sekä lapsia ja nuoria aktivoidaan liikkumaan yhteistyössä liikunta- ja vapaa-aika toimen kanssa

Mittari ja tavoitetaso: 1.Tarjotut liikuntamahdollisuudet

2.Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos

Toteuma: 1.Liikuntapaikkoja kunnostettu kilpailuja varten tarpeen mukaan. Uusi nyrkkeilysäkki tilattu ulkokuntosalille.

2.Leikkipaikkoja korjattu, kun vikoja on havaittu.

5) Torin toimintaa kehitetään, elinvoimaisuutta lisätään

Toimenpiteet: Perustetaan työryhmä, joka osallistaa torin yrittäjiä ja muita kuntalaisia torin alueen kehittämiseen

Kesäaikaisen istuma-alueen varjon toteuttaminen

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden toteutuminen

Toteuma: Torille hankittu uusi teltta.

6) Virtasaaren ulkoilureitti

Toimenpiteet: Perustetaan Virtasaaren ulkoilureitti. Haetaan tukirahoitusta (JTF ja/tai Suomi liikkeelle -ohjelmasta)

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden toteutuminen

Toteuma: Reitin suunnitelmat valmiit.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen

Toimenpiteet:

Mittari ja tavoitetaso:

Toteuma:

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Katuvalaistuksessa käytettävien energiatehokkaiden led-valaisimien määrä %	96 %		96

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-369 134	-362 860	-328 469
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-256 859	-280 679	-299 480
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	69,6 %	77,4 %	91,2 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

KUNNALLISTEKNIikka (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	9 110	27 600	0	27 600	8 339	30,2 %	-19 261
Toimintakulut	-976 724	-1 052 155	-6 421	-1 058 576	-964 867	91,1 %	93 710
Netto	-967 614	-1 024 555	-6 421	-1 030 976	-956 528	92,8 %	74 448
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-328	-339	-2	-340	-339	99,7 %	1
Poistot ja arvonalentumiset	-338 852	-355 839	0	-355 839	-357 875	100,6 %	-2 036
Kustannuslaskennalliset erät	143 183	169 522	0	169 522	101 664	60,0 %	-67 858

2.6.4 Yhdyskuntasuunnittelu

Kustannuspaikat: 4785 Kaavoitus

Tilivelvollinen: Ympäristön ja asumisen lautakunta, ympäristön ja asumisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 4785 Sisältää yleis- ja asemakaavoituksen, paikkatietopalvelut ja kiinteistön muodostuksen. Myös maakuntakaavoitus ja ranta-asemakaavoitus kuuluvat ko. tulosalueeseen siltä osin kuin ne koskevat kuntaa.

Tulosalueen haasteina ovat:

kaikkien kaavojen ajan tasalla pitäminen ja yhdenmukaisuus

kaava-aineistojen sähköinen saatavuus

mahdollistaa uusiutuvien energiamuotojen toteuttaminen muun muassa tuulivoima- ja aurinkoenergiakaavoituksella

Vastuhenkilö: ympäristön ja asumisen johtaja 040 489 4834

Tavoitteiden toteutuminen
Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
1) Kaavoituksella voidaan mahdollistaa uusiutuvien energiamuotojen toteuttaminen
Toimenpiteet: Uusiutuvien energiamuotojen toteuttamista mahdollistetaan jo vireillä olevilla ja mahdollisesti uusilla kaavoituksilla
Mittari ja tavoitetaso: Vireillä olevat kaavaprosessit
Toteuma: Uusiutuvan energian kaavahankkeita vireillä 5 kpl, joista 1 on hyväksytty 1 on hyväksymisvaiheessa, 1 valmisteluvaiheessa ja 2 aloitusvaiheessa.
Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
2) Rantarakentamista koskevan strategian laatiminen, joka edistää rantarakentamisen yhdenmukaisuutta kunnan eri alueilla
Toimenpiteet: Rantarakentamisen strategian loppuun saattaminen alkuvuonna 2025
Mittari ja tavoitetaso: Valmis strategia
Toteuma: Rantarakentamisstrategia valmisteltu, esitelty valtuustoseminaarissa, hyväksymiskäsittely siirtyy vuodelle 2026.

Tavoitteiden toteutuminen

3) Edistää käynnissä olevaa kouluverkkohanketta muuttamalla kirkonkylän asemakaavaa kortteleissa 32 ja 96

Toimenpiteet: 1.Tehdään kirkonkylän asemakaavaan muutokset korttelissa 32

2.Kirkonkylällä olevien toimintojen muuttumisen huomioiminen kaavoituksessa

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden edistyminen

Toteuma: Kaavamuuotos valmis, hyväksytty ja lainvoimainen

4) Kunnan keskustan asemakaavan päivittäminen

Toimenpiteet: Kunnan asemakaava-alue päivitetään osissa.

Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden edistyminen

Toteuma: Asemakaavan päivitystä ei vielä ole aloitettu, siirtyy vuodelle 2026.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA
Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet

1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.

Toimenpiteet:

Mittari ja tavoitetaso:

Toteuma:

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-40 446	-52 300	-56 319
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-15 830	-32 291	-16 193
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	39,1 %	61,7 %	28,8 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

YHDYSKUNTASUUNNITTELU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	4 847	10 000	0	10 000	5 761	57,6 %	-4 239
Toimintakulut	-60 533	-87 564	-6 216	-93 780	-74 848	79,8 %	18 932
Netto	-55 686	-77 564	-6 216	-83 780	-69 087	82,5 %	14 693
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-14	-19	-2	-21	-19	90,2 %	2
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	-2 760	-	-2 760
Kustannuslaskennalliset erät	-2 648	-15 292	0	-15 292	-3 413	22,3 %	11 879

2.6.5 Rakennusvalvonta

Kustannuspaikat: 4790 Rakennustarkastus

Tilivelvollinen: Ympäristön ja asumisen lautakunta, ympäristön ja asumisen johtaja

Tulosalueen kuvaus: Kp 4790 Sisältyy rakennus-, toimenpide- ja maisematyölupien sekä purkulupien myöntäminen, suunnittelutarveratkaisujen tekeminen, viranomaiskatselmuksien tekeminen, ilmoitustenvaraisten rakennushankkeiden käsittely, vastaavien työnjohtajien hyväksyminen, yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamispäätökset ja poikkeamispäätösten tekeminen.

Lisäksi tulosalueeseen kuuluvat varsinainen rakentamisen ohjaus, valvonta ja neuvonta.

Tulosalueen haasteina ovat:

- uuden rakentamislain tuomat muutokset lupakäsittelyissä

- uuden sähköisen lupajärjestelmän käyttöönottoaminen
- rakennusjärjestyksen päivittäminen
- tulosalueen töiden kuormittavuuden epätasainen jakautuminen, kiireisimmän ajanjakson ollessa kesällä

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja 040 595 7767

Tavoitteiden toteutuminen
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
1) Rakennusvalvonnan yhteistyöselvitys
Toimenpiteet: Selvitetään yhteistyötä Ylä-Savon kuntien kanssa
Mittari ja tavoitetaso: Toimenpiteiden edistyminen
Toteuma: Rakennusvalvonnan yhteistyöselvityksen loppuraportti on saatu kommentoitavaksi. Päätöksiä ei ole tehty vuonna 2025.
Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
2) Valmistautuminen uuteen rakentamislakiin
Toimenpiteet: Kurssit ja koulutukset.
Mittari ja tavoitetaso: Rakentamislaki oltava pääosin hallussa, kun se tulee voimaan vuonna 2025.
Toteuma: Rakentamislaki on tullut voimaan vuoden 2025 alussa. Rakennustarkastaja ja tila- palvelupäällikkö on osallistunut useaan eri rakentamislain koulutukseen vuoden 2025 aikana.
Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
3) Uuden rakennusjärjestyksen valmistelu
Toimenpiteet: Valmistellaan uutta rakennusjärjestystä yhteistyössä muiden Ylä-Savon kuntien kanssa
Mittari ja tavoitetaso: Hankkeen eteneminen
Toteuma: Rakennusjärjestyksen uudistaminen on saatu melkein valmiiksi vuoden 2025 aikana ja se on ollut kommentoitavana rakennustarkastajalla. Rakennusjärjestys tulee päätöksentekoon vuoden 2026 aikana.

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet
1) Talouden seurannan (esihenkilöt) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.
Toimenpiteet:
Mittari ja tavoitetaso:
Toteuma:

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Lupamäärät (Rakennusluvat, toimenpideluvat ja -ilmoitukset, maisematyöluvat)	80		70

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-137 897	-91 560	-81 699
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-48 077	-30 878	-51 692
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	34,9 %	33,7 %	63,3 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

RAKENNUSVALVONTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	20 738	15 770	19 000	34 770	50 582	145,5 %	15 812
Toimintakulut	-207 417	-141 584	-12 505	-154 089	-153 400	99,6 %	689
Netto	-186 679	-125 814	25 226	-100 588	-84 087	83,6 %	16 501
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-47	-31	6	-25	-26	103,8 %	-1
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	-15 182	-	-15 182
Kustannuslaskennalliset erät	-9 056	-31 388	0	-31 388	-6 868	21,9 %	24 520

2.6.6 Ympäristönhuolto
YMPÄRISTÖNSUOJELU

Kustannuspaikat: 4800 Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelupalveluissa kokonaiskustannusten toteuma oli 96,8 %. Toiminta-menot koostuvat pääosin henkilöstömenoista. Lupa- ja valvontamaksujen toteuma oli 80,7 %. Ympäristönsuojelun kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen mukaisessa suhteessa.

Ympäristönsuojelun painopistealueet ja tavoitteiden toteutuminen vuonna 2025:

- määräaikaistarkastusten suorittaminen valvontaohjelman mukaisesti; toteutui osittain
- maa- ja kiviaineslupien käsittely ja neuvonta; valvonta toteutui suunnitelman mukaisesti, lupahakemuksissa oli puutteita, minkä vuoksi lupien käsittelyajat osin pitkiä
- yritysten jätehuoltoselvitysten jatkaminen; ei toteutunut, koska resursseja priorisoitiin muihin tehtäviin
- Ylä-Savon ja Pohjois-Savon ilmastohankkeisiin osallistuminen; osallistuttiin hankkeiden ohjausryhmiin ja ilmastokoordinaattorit osallistuivat Ylä-Savon ympäristöryhmän kokouksiin

Yhteistoiminta-alueen kunnat maksoivat yhteistoimintakorvausten lisäkantoa yhteensä 19 692 €. Pielaveden kunnalle lisämaksua kertyi 7 310,55 €.

Ympäristönsuojelulain mukaisista määräaikaistarkastuksista toteutui 29 % (vuonna 2024 23 %). Tarkastuksia tehtiin yhteensä 542 kpl, lupia myönnettiin 19 kpl ja ilmoituksia käsiteltiin 43 kpl. Lausuntoja annettiin 81 kpl. Maa-aineslain mukaisten tarkastusten toteuma oli 100 %.

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	-8 248	0	0
Palvelujen ostot (ulkoiset)	-388 975	-396 523	-378 341
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	4715,8 %	0,0 %	0,0 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Kustannuspaikat: 4810 Ympäristöterveydenhuolto

Tilivelvollinen: Tervon kunnan ympäristöterveyslautakunta sekä tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

Tulosalueen kuvaus: Kp 4810 Sisältää ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vuodesta 2024 alkaen ympäristöterveydenhuolto siirtyy kunnanhallitukselta ympäristön ja asumisen lautakunnan alaisuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on kunnallinen elintarvike-, tupakka- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, zoonoosien ja eläintautien ennaltaehkäisy sekä eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviin kuuluu kansanterveyslaissa määriteltyjen lakien (terveydensuojelulaki, elintarvikelaki sekä tupakkalaki) mukainen kunnille kuuluva valvonta. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaista nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä. Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviä ovat mm. toiminnanharjoittajien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus, valvontakohteiden toimintaa koskevien ilmoitusten tai hakemusten käsittely ja niistä annettavat todistukset tai tehtävät päätökset (ennakkovalvonta), luvanvaraisen toiminnan päättyessä perumispäätösten teko ja lopetusilmoitusten käsittelystä annettavat todistukset, valvontakohteisiin suoritettavat säännölliset, suunnitelman mukaiset tarkastukset sekä mahdollinen jälkivalvonta, näytteenotto tarvittaessa, lainsäädännön noudattamatta jättämisestä tai ilmeistä terveyshaittaa aiheuttavasta toiminnasta johtuvien määräysten, ja kieltojen sekä kieltopäätösten ja väliaikaisten toimenpidekieltojen antaminen, lausuntojen antaminen esimerkiksi kaavaehdotuksista, ympäristö- ja rakennusluvista sekä niihin läheisesti liittyvät selvitykset sekä varautuminen häiriötilanteisiin.

Eläinlääkintähuollon tehtävänä on eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnan tehtävien hoitaminen ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävä kattaa peruseläinlääkäripalvelut, kiireellisen eläinlääkäriavun sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisen valvonnan, lausuntojen antamisen eläintenpitopaikkojen ja ympäristölupaprosessissa, eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan, eläintenpidon terveydellisen valvonnan, eläintautien vastustamisen ja ennaltaehkäisemisen sekä eläinsuojelun. Peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen toteutetaan ympärivuorokautisena koko alueella siten, että alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin: Sisä-Savon alue (Rautalampi, Suonenjoki, Vesanto, Tervo ja ostopalveluna Kuopiolle Karttulan alueen suurelänpäivystys) sekä Keiteleen ja Pielaveden alue.

Vastuuhenkilö: Tervon kunta/ympäristöterveysjohtaja 044 749 9400

Tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet
1) Valvonnan vaikuttavuuden edistäminen
Toimenpiteet: 1.Paikalliseen riskinarvioon pohjautuvan kohdekohtaisen valvontasuunnitelman laatiminen ja suunnitelman mukaiset valvontatoimet. 2.Toiminnanharjoittajien neuvonta ja ohjaus. Erilaisten lausuntojen antaminen. 3.Viranomaisyhteistyö ja yhteistyö muiden valvontayksiköiden kanssa mm. talousvesi, sisäilma, varautuminen, elintarvikevalvonta.
Mittari ja tavoitetaso: 1.Valvontasuunnitelma laadittu uusien valtakunnallisten valvontaohjelmien pohjalta ennen 1.1.2025 2.Yhteydenotot kirjataan Vatiin säännönmukaisesti. Vuosittainen määrä raportoidaan. 3.1.Yhdenmukaistetaan toimintatapoja alueellisesti, päivitetään suunnitelmat toimenpiteiden pohjalta. 3.2.Yhteistyökokouksia/vuosi
Toteuma: 1.Toteutunut 2.Toteutunut 3.Toteutunut, jatkuu edelleen

Tavoitteiden toteutuminen

2) Muuttuvan lainsäädännön vaatimusten huomioiminen valvonnassa.

Toimenpiteet: 1.Henkilöstön osaamisen ylläpito ja asiantuntijuuden lisääminen.
2.Kouluttautumismahdollisuus kaikille vuosittain järjestettäviin koulutuksiin ja seminaareihin.

Mittari ja tavoitetaso: 1.Osallistutaan koulutuksiin koulutusmäärärahan puitteissa. Koulutukset kirjataan 2.Populukseen ja määrää seurataan.

Toteuma: Toteutunut, yhteensä 45 kirjattua koulutuspäivää

3) Valvonnan tasapuolisuus.

Toimenpiteet: Riskiperusteisen valvonnan korostaminen ja paikallistuntemuksen hyödyntäminen valvonnassa. Valvontakohdetietojärjestelmän ajantasaisena pitäminen.

Mittari ja tavoitetaso: Valvontakohteiden tarkastustiheydet käyty läpi kohdekohtaisesti ja asetettu riskiperusteisesti. Valvontakohteet käyty läpi vuosittain perusmaksulaskutuksen yhteydessä.

Toteuma: Toteutunut

4) Toimiva työyhteisö ja kustannusten hallinta

Toimenpiteet: 1.Resurssien turvaaminen sijaisjärjestelyin ja lisätyövoiman tarpeen huomioon ottaminen.

2.Toimitilojen ja tilavuokrien läpikäyminen sekä tarkastelu vuoden 2025 aikana. Siivoussopimusten ajantasaistaminen.

Mittari ja tavoitetaso: 1.Sijaisten palkkaaminen pidemmille poissaolojaksoille.

2.Kattava ja tarpeenmukainen toimitilaverkko. Kustannustehokkaat ja toimivat sekä ajantasaiset sopimukset vuoden 2025 lopussa.

Toteuma: 1. Toteutunut

2.Toteutunut

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTO

Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

1) Alueen eläinlääkintähuollon toteuttaminen, palveluiden parantaminen, työhyvinvoinnin edistäminen sekä henkilöresurssien ja ajankäytön tehostaminen.

Toimenpiteet: 1.Eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteuttaminen.

2.Avustajan/avustajien toimenkuvan selkiyttäminen, vakiinnuttaminen ja hyödyntäminen osana koko työyhteisöä

3.Valvontaeläinlääkärin työnkuvan vakiinnuttaminen ja yhteistyö alueen praktikoiden kanssa.

4.Vapaaehtoisein terveydenhuolto-ohjelmiin (naseva, sikava) liittyvien pyydettyjen käyntien toteutuminen.

Mittari ja tavoitetaso: 1.Suunnitelma laadittu 1.1.2025

2.Avustajaresurssin hyötykäyttö käydään läpi valvontayksikössä vuoden 2025 aikana.

3.1.Valvontaeläinlääkärin työnkuvan muokkaaminen.

3.2. Praktikoiden toimistopäivät valvontaeläinlääkärin avustamista varten.

4.Toteuma 100 %

Toteuma: 1.Toteutunut

2.Kesken

3.1.Toteutunut

3.2.Toteutunut osittain

4.Toteutunut osittain

Tavoitteiden toteutuminen
2) Kustannusten hallinta
Toimenpiteet: 1.Klinikkamaksun käyttöönoton ja sen vaikutusten selvittäminen. Uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimusten vaikutusten arvioiminen ja siirtäminen valvontayksikön käytäntöihin. 2.Toimitilojen ja tilavuokrien läpikäyminen sekä tarkastelu vuoden 2025 aikana. Siivoussopimusten ajantasaistaminen.
Mittari ja tavoitetaso: 1.Selvitetään klinikkamaksun käyttöönoton todelliset kustannukset ja varaudutaan ottamaan klinikkamaksu käyttöön vuoden 2025 aikana. Valmistaudutaan 1.1.2026 voimaan tulevaan eläinlääkintähuoltolakiin ja sen muutoksiin. 2.Kattava ja tarpeenmukainen toimitilaverkko. Kustannustehokkaat ja toimivat sekä ajantasaiset sopimukset vuoden 2025 lopussa.
Toteuma: 1.Kesken 2.Toteutunut osittain
3) Toimiva työyhteisö
Toimenpiteet: 1.Resurssien turvaaminen. Sijaisten rekrytoinnin, perehdyttämisen ja yhteydenpidon kehittäminen 2.Pielavesi-Keitele-alueen toiminnan ja yhteisvastaanoton kehittäminen
Mittari ja tavoitetaso: 1.Rekrytoidaan riittävästi sijaisia, jotta vuoden 2025 lopussa eläinlääkäreillä ei ole kohtuuttoman paljon pitämättömiä lomiam tai päivystysvapaita. 2.Yhteiset toimintamallit yhteisvastaanotolla toimimiseen päivitetty ja kirjattu.
Toteuma: 1.Totautuntu osittain 2.Toteutunut osittain

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Valvontasuunnitelman mukaiset ETL:n tarkastukset	158	180	184
Valvontasuunnitelman mukaiset TsL:n tarkastukset	90	90	87
Suunnitelman ulkopuoliset TsL:n tarkastukset	25 (50 %)		
Muu TsL:n toimenpide (ohjauskäynti, lausunto, neuvonta tms.)	255 (64 %)		
Valvontasuunnitelman mukaiset TupakkaL:n tarkastukset	21	20	10
Suurelänkäynnit virka-aikana	2037	1500	2001
Pienelänkäynnit virka-aikana	6119	5000	5212
Suurelänkäynnit päivystysaikana	415	300	434
Pienelänkäynnit päivystysaikana	463	560	510
Eläintautivalvonta suoritteet	3	20	10
Eläinsuojeluvalvonta / ilmoituksen varaisissa kohteissa	2	30	2
Eläinsuojeluvalvonta / eläinsuojeluilmoitukset	27	50	35

TUNNUSLUVUT

	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Henkilöstökulut	0	0	0
Palvelujen ostot (ulkoiset)	0	0	0
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Palvelujen ostot/Henkilöstökulut (kunta)	61,2 %	66,7 %	70,1 %

YMPÄRISTÖNHUOLTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut	-400 981	-400 523	0	-400 523	-382 334	95,5 %	18 189
Netto	-400 981	-400 523	0	-400 523	-382 334	95,5 %	18 189
Asukasluku	3 981	4 073	4 073	4 073	3 872	95,1 %	-201
Euroa/asukas	-101	-98	0	-98	-99	100,4 %	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
Kustannuslaskennalliset erät	-1 337	0	0	0	0	-	0

3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

3.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen vertaa tilikauden toteumaa muutettuun talousarvioon.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Tot. (%)
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 541 014	-106 000	1 435 014	1 428 654	-6 360	99,6 %
Maksutuotot	122 947	19 000	141 947	179 121	37 174	126,2 %
Tuet ja avustukset	230 610	32 743	263 353	232 630	-30 723	88,3 %
Muut toimintatuotot	3 731 142	0	3 731 142	3 488 659	-242 483	93,5 %
Toimintatuotot yht.	5 625 713	-54 257	5 571 456	5 329 063	-242 393	95,6 %
Valmistus omaan käyttöön	0	18 731	18 731	18 731	0	100,0 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-8 410 290	5 892	-8 404 398	-7 896 699	507 699	94,0 %
Palvelujen ostot	-5 939 747	6 972	-5 932 775	-5 720 430	212 345	96,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 676 283	-940	-1 677 223	-1 531 617	145 606	91,3 %
Avustukset	-589 850	-15 000	-604 850	-575 663	29 187	95,2 %
Muut toimintakulut	-1 781 218	-3 170	-1 784 388	-1 634 433	149 955	91,6 %
Toimintakulut yht.	-18 397 388	-6 246	-18 403 634	-17 358 843	1 044 791	94,3 %
Toimintakate	-12 771 675	-41 772	-12 813 447	-12 011 049	802 398	93,7 %
Verotulot	8 243 700	44 155	8 287 855	8 279 818	-8 037	99,9 %
Valtionosuudet	5 587 334	-6 630	5 580 704	5 557 174	-23 530	99,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut					0	-
Korkotuotot	53 600	110 000	163 600	173 965	10 365	106,3 %
Muut rahoitustuotot	726 130	-5 213	720 917	859 363	138 446	119,2 %
Korkokulut	-181 700	-1 560	-183 260	-187 123	-3 863	102,1 %
Muut rahoituskulut	-1 200	0	-1 200	-1 361	-161	113,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	596 830	103 227	700 057	844 844	144 787	120,7 %
Vuosikate	1 656 189	98 980	1 755 169	2 670 787	915 618	152,2 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset	-1 655 893	217 200	-1 438 693	-1 424 295	14 398	99,0 %
Arvonalentumiset	-217 200	217 200	0	-100 000	-100 000	-
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	296	316 180	316 476	1 246 492	930 016	393,9 %
Varausten muutos	0	0	0	-1 200 000	-1 200 000	-
Tilikauden yli-/alijäämä	296	316 180	316 476	46 492	-269 984	14,7 %

3.2 Verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen

Verorahojen erittelyssä verrataan toteutuneita verorahoituksia talousarviomuutokseen.

VEROTULOJEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kunnallisvero	5 676 800	-38 280	5 638 520	5 554 407	98,5 %	-84 113
Osuus yhteisöverosta	1 203 200	99 952	1 303 152	1 364 710	104,7 %	61 558
Kiinteistövero	1 363 700	-17 517	1 346 183	1 360 701	101,1 %	14 518
Verotulot yhteensä	8 243 700	44 155	8 287 855	8 279 818	99,9 %	-8 037

VEROPROSENTTIEN KEHITYS

Verolaji	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tulovero	21,75 %	21,75 %	21,75 %	9,11 %	9,10 %	9,10 %
Maapohjan yleinen kiinteistövero	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,30 %	1,30 %
Vakituisten asuinrakennusten vero	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Muiden rakennusten vero	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %
Rakennusten yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %
Rakentamattoman rakennuspaikan vero	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Yleishyödyllisen käytön kiinteistövero	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Voimalaitosten vero	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	3,10 %	3,10 %

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	2 393 600	6 746	2 400 346	2 400 356	100,0 %	10
Verot. perustuva v.os. tasaus	2 443 800	3 749	2 447 549	2 447 544	100,0 %	-5
Opetus- ja kulttuurimin. v.os.	24 200	-37 661	-13 461	-36 994	274,8 %	-23 533
Verotulomenetysten korvaus	725 734	20 536	746 270	746 268	100,0 %	-2
Harkinnanvarainen v.os. korotus	0	0	0	0	-	0
Valtionosuudet yhteensä	5 587 334	-6 630	5 580 704	5 557 174	99,6 %	-23 530

4 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investointiosan rakenne

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille.

Investointimäärärahoihin otetaan vain 10.000 € ja sen ylittävät hankkeet. Alle 10.000 euron jäävät pienhankkeet käyttöajastaan riippumatta käsitellään käyttötalousosassa. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille.

Investoinnit

Investointiohjelma on laadittu vuosille 2025–2027 ja se hyväksytään vuoden 2025 osalta sitovana ja taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 osalta ohjeellisena.

Koko suunnittelukauden investoinnit ovat yhteensä 14,564 milj. euroa (brutto). Vuosikohtainen investointien jakauma on seuraava (brutto):

- vuonna 2025 yhteensä 6,354 milj. euroa,
- vuonna 2025 yhteensä 8,105 milj. euroa,
- ja vuonna 2026 yhteensä 0,105 milj. euroa.

Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutoksena silloin, kun kysymys on elinkeinojen kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Tavoitteet vuonna 2025

1. Aineeton käyttöomaisuus

Elinvoiman ja hallinnon palvelualueelle esitetään vuodelle 2025 yhteensä 0,015 milj. euron määrärahaa sähköisten palvelujen edistämiseen, taloushallinnon ohjelmistojen hankkimiseen.

Toteutuminen

2. Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden myyntiin (kiinteistöt, tontit, asunnot) arvioidaan vuodelle 2025 yhteensä 0,05 milj. Euroa.

Toteutuminen

Tonttikauppoja on toteutunut yksi teollisuustontin kauppa, tuloja tästä kertyi 0,07 milj. euroa.

3. Irtain omaisuus

Kasvun ja oppimisen palvelualueelle esitetään vuodelle 2025 irtaimen omaisuuden hankintoja yhteensä 0,144 miljoonalla eurolla:

- Koulujen ja varhaiskasvatuksen ict-hankinnat, yhteensä 0,064 milj. euroa
- Luokkatilojen kalusteita yhteensä 0,03 milj. euroa
- Pihakalusteita yhteensä 0,05 milj. euroa

Ympäristön ja asumisen palvelualueelle esitetään vuodelle 2025 irtaimen omaisuuden hankintoja yhteensä 0,05 miljoonalla eurolla

- varavoimakoneen umpinaisen kärryn sekä uusien varapumppujen hankintaan 0,01 milj. euroa.
- mönkijän ja siihen tarvittavien laitteiden hankinta 0,03 milj. euroa
- toritelta ja katos 0,02 milj. euroa

Kaikki irtaimen omaisuuden hankinnat vuonna 2025 ovat yhteensä 0,204 milj. Euroa.

Toteutuminen

Toritelta ja katos hankittu, mutta sen kustannukset jäivät alle 10 000 euron, jolloin sen hankinta tehtiin käyttötalouskuluista

4. Talonrakennus

Talonrakennuksen keskeisin hanke on Opinportin saneerauksen ja laajennuksen toteuttaminen. Hankkeen suunnittelu on aloitettu vuonna 2023 ja sen on määrä valmistua keväällä 2024. Hankkeen toteuttaminen ajoittuu vuosille 2025–2026. Vuodelta 2025 määrärahaa on varattu toteutukseen 5,5 milj. euroa ja vuodelle 2026 7,7 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 13.5 milj. euroa

Jätevedenpuhdistamon energiatalouden parantamisen hanke on käynnistetty 2024. Vuodelle 2025 esitetään yhteensä 0,3 milj. euron määrärahaa hankkeen loppuun saattamiseksi. Hankkeelle on haettu energia avustusta. Hankinnalla jätevedenpuhdistamon öljylämmityksestä voidaan luopua kokonaan.

Pohjavesilaitoksen alkalointilaitteiston uusiminen on käynnistetty vuonna 2024. Hankkeen kokonaiskustannus arvio yhteensä 0,350 milj. euroa. Vuodelle 2025 on arvioitu jäävän kustannuksia 0,15 milj. euroa.

Ikälän rakennukseen esitetään vuodelle 2025 0,02 milj. euroa suunnitteluun ja vuodelle 2026 0,3 milj. euroa vesikaton ja julkisivujen peruskorjaukseen. Toteutuksen kustannukset tulevat tarkentumaan kattorakenteiden tarkempien tutkimusten ja suunnittelun yhteydessä.

Museolle esitetään vuodelle 2025 0,02 milj. euroa varastojen kattojen uusimiseen.

Rantasaunan peruskorjaukseen esitetään vuodelle 2025 0,03 milj. euroa.

Vuoden 2025 talonrakennuksen hankintoihin esitetään yhteensä 5,75 milj. euron määrärahaa.

Toteutuminen

Opinportin rakennushankkeen rakennusurakat on kilpailutettu, urakoitsijat valittu ja rakentaminen käynnistetty. Kustannuksia kertynyt tälle vuodelle 2 492 207 €. Rakennustyöt edenneet aikataulussa.

Jätevedenpuhdistamon energiatalouden parantamishankkeelle haettiin ja saatiin avustus. Avustus kattaa 30 % rakennuskustannuksista. Muutostyöt on valmistunut. Kustannukset yhteensä 0,074 milj.€.

Pohjavesilaitoksen alkalointilaitteiston uusiminen jatkui kevästä ja on viimeistelyjä ja viimeisiä automaatiomuutostöitä vaille valmis. Kustannuksia toteutui 0,076 milj.€.

Ikälän vesikaton ja julkisivujen peruskorjauksen suunnittelu on käynnistetty ja se on määrä saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Suunnittelu valmistunut vuoden loppuun mennessä, kustannukset siirtyi ensi vuodelle.

Museon varastojen kattojen uusimiseen haettiin avustusta, mutta sitä ei kuitenkaan saatu. Kattojen uusiminen siirtyy ensi vuodelle.

Rantasaunan peruskorjaus on aloitettu haitta-aineiden purkutöillä, jonka jälkeen päästään rakennustöihin. Rantasauna peruskorjattu; Saunaan tehty viemäröinti ja asennettu saunapallo jätevesille, asennettu sähkövalaistus ja sähköpistokkeita, lauteet uusittu, uusi kiuas asennettu. Pukuhuone paneloitu ja sinne asennettu kevyt takka. Katto uusittu ja ulkopinnan hirssiä korjattu ja osittain uusittu. Ikkunat maalattu. Rantaa osittain ruopattu. Kuluja toteutunut 23 881 €. Ensi keväänä rakennetaan vielä terassi, laiturin sekä puucee ja varasto.

5. Julkinen käyttöomaisuus

Julkisen käyttöomaisuuden hankintoihin esitetään vuodelle 2025 yhteensä 0,375 milj. euron määrärahaa.

5.1 Vesihuolto

Vesihuollon yleiseen rakentamiseen esitetään vuosittain 0,025 milj. euron määrärahaa. Rakentamisella pyritään vähentämään vuotovesien määrää, esimerkiksi vuotovesien sujutuksella ja venttiilien korjauksella. Ensi vuoden kohteet selvitetään keväällä 2025. Verkoston tekninen käyttöikä on 30–50 vuotta. Vesihuoltoverkoston ikääntyessä, vesihuollon yleistä rakentamista on tehtävä vuosittain.

Viemärisaneerauksiin esitetään vuosittain 0,03 milj. euron määrärahaa. Saneerattavat kohteet päätetään vuosittain ilmenevän tarpeen mukaisesti. Ensi vuoden kohteet selvitetään keväällä 2025. Verkoston tekninen käyttöikä on 30–50 vuotta. Viemäriverkoston ikääntyessä, viemärisaneerauksia on tehtävä vuosittain.

Varavesisyötön rakentaminen on käynnistetty vuonna 2024. Mikäli aikainen talven tulo pysäyttää työt eikä kaikkea saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä esitetään vuodelle 2025 0,7 milj. euron määrärahaa. Varavesisyöttöjen rakentaminen mahdollistaa vaihtoehtoisen syöttöreitin vedelle ongelmatilanteessa.

Valokuituyhteyden rakentamiseen jätevedenpuhdistamolle esitetään vuodelle 2025 0,03 milj. euron määrärahaa.

Kaikki esitetyt vesihuollon hankinnat vuonna 2025 ovat yhteensä 0,155 milj. Euroa.

Toteutuminen

Vesihuollon rakentamisessa yleensä on tehty ylävesisäiliön kunnostusta ja putkistomuu-toksia toiminnan parantamiseksi. Toteutuneet kustannukset 0,033 milj.€.

Viemärisaneeraukset toteutettu keskustie-koulutie alueella, kustannukset toteutunut 0,043 milj.€.

Varavesisyötön rakentaminen valmistunut ja otettu käyttöön. Kustannukset toteutunut 0,115 milj.€.

Valokuidun rakentamista suunniteltu ja valmisteltu luvitusta. Toteutus vuonna 2026, riippuen luvan saannista. Kustannuksia vuodelle 2025 oli 0,006 milj.€.

5.2 Kadut ja liikenne

Puistotien saneeraus on toteutettu useassa vaiheessa edellisinä vuosina. Vuonna 2024 aloitettiin katuvihersaneeraus välillä Urho Kekkosen tie- Laurinpurontie. Hankkeessa toteutetaan uuden tieliikennelain mukaisten liikennemerkkien hankkiminen sekä viheralueiden uusiminen. Toteutukseen esitetään vuodelle 2025 yhteensä 0,1 milj. euron määrärahaa, koska hanke ei todennäköisesti ennätä valmistumaan 2024 vuoden loppuun mennessä.

Katujen yleiseen rakentamiseen (päälysteiden ja päälystevaurioiden korjaamiseen) esitetään vuosittain 0,05 milj. euron määrärahaa. Kohteet valitaan keväisin talven jälkeen ja kohdennetaan huonokuntoisimpiin tiealueisiin.

Kaikki esitetyt katujen ja liikenteen hankinnat vuonna 2025 ovat yhteensä 0,15 milj. euroa.

Toteutuminen

Puistotien saneerauksen katuvihersaneerauksen viimeistelytyöt on saatu valmiiksi. Kustannuksia kertynyt 0,076 milj.€.

Asfaltointeja korjattiin kaduilla Virteläntiellä ja Tapiontiellä sekä kevyenliikenteenväyliä Puustotiellä ja Puustellintiellä. Lisäksi tehtiin pienempiä paikkauksia. Asfaltointeihin käytettiin 0,046 milj.€

5.3 Leikki- ja liikuntapaikat

Säviän virtasaaren ulkoilureitin rakentamiseen esitetään vuodelle 2025 0,06 milj. euroa. Hankkeelle on haettu JTF-avustusta.

Kirkonkylän skeittiparkin valaistuksen lisäämiseen esitetään vuodelle 2025 yhteensä 0,01 milj. euron määrärahaa.

Toteutuminen

Säviän virtasaaren hankkeelle saatiin JTF-avustusta, joten hanketta päästiin edistämään. Sopimukset reitistä tehty maanomistajien kanssa, tehty reittitoimitus ja käynnistetty tarkempi suunnittelu, jonka jälkeen kilpailutetaan toteutus ja käynnistetään rakennustyöt. Toteutuneet kustannukset tähän mennessä 0,07 milj.€.

Skeittiparkin valaistusta parannettu, kustannukset jäivät alle 0,01 milj.€, jolloin kulut kirjataan käyttötalousmenoihin.

6. Kaikki esitetyt investoinnit vuodelle 2025

Kaikki esitetyt investoinnit vuodelle 2025 olisivat bruttona yhteensä 6,344 milj. euroa ja nettona yhteensä 6,294 milj. Euroa.

Toteutuminen

Investoinnit toteutunut yhteensä 3,145 milj.€.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuo- den käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Korvausinvestoinnit							
Investointitulot	0	0	0	0	21 426	-	21 426
Investointimenot	940 695	5 965 000	-1 521 000	4 444 000	2 866 022	64 %	-1 577 978
Nettoinvestoinnit	-940 695	-5 965 000	1 521 000	-4 444 000	-2 844 596	64 %	1 599 404
Uusinvestoinnit							
Investointitulot	8 710	50 000	0	50 000	352	1 %	-49 648
Investointimenot	157 158	389 000	70 000	459 000	279 406	61 %	-179 594
Nettoinvestoinnit	-148 448	-339 000	-70 000	-409 000	-279 054	68 %	129 946
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	8 710	50 000	0	50 000	21 778	44 %	-28 222
Investointimenot yhteensä	-1 097 853	-6 354 000	1 451 000	-4 903 000	-3 145 428	64 %	1 757 572
Nettoinvestoinnit	-1 089 143	-6 304 000	1 451 000	-4 853 000	-3 123 650	64 %	1 729 350

INVESTOINTIHANKKEET, KORVAUSINVESTOINNIT

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuo- den käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Rakennukset							
1182 Opinpörssi, saneeraukset	-242 498	-5 500 000	1 531 000	-3 969 000	-2 492 207	63 %	1 476 793
1183 Kotiseutumuseo, saneeraukset	0	-20 000	20 000	0	0	-	0
1195 Kiinteistöjen energiatilat.paran	-400	-30 000	-40 000	-70 000	-52 818	75 %	17 182
-Tulot:	0	0	0	0	21 426	-	21 426
-Menot:	-400	-30 000	-40 000	-70 000	-74 244	106 %	-4 244
1199 Pohjavesilaitos	-252 227	-150 000	0	-150 000	-76 833	51 %	73 167
2203 Ikälä peruskorjaus	0	-20 000	0	-20 000	0	0 %	20 000
2204 Saunan kunnostus	0	-30 000	0	-30 000	-23 881	80 %	6 119
Rakennukset yht.	-495 125	-5 750 000	1 511 000	-4 239 000	-2 645 739	62 %	1 593 261
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
2500 Katujen rakentaminen yleensä	-57 066	-50 000	0	-50 000	-46 312	93 %	3 688
2504 Puistotien saneerauksen viim.	-74 705	0	0	0	0	-	0
2507 Puistotien liikennem/viherurak	-97 560	-100 000	0	-100 000	-76 539	77 %	23 462
2574 Skeittiparkki valaistus	0	-10 000	10 000	0	0	-	0
2591 Vesimittarit etäluettaviksi	-139 553	0	0	0	0	-	0
2600 Vesihuollon rakent. yleensä	-24 608	-25 000	0	-25 000	-33 149	133 %	-8 149
2614 Viemärisaneeraukset	-26 812	-30 000	0	-30 000	-42 857	143 %	-12 857
2617 Hiekka-allas, kuivaam. sakeutt	-25 266	0	0	0	0	-	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	-445 569	-215 000	10 000	-205 000	-198 857	97 %	6 143
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	21 426	-	21 426
Investointimenot yhteensä	940 695	5 965 000	-1 521 000	4 444 000	2 866 022	64 %	-1 577 978
Nettoinvestoinnit	-940 695	-5 965 000	1 521 000	-4 444 000	-2 844 596	64 %	1 599 404

INVESTOINTIHANKKEET, UUSINVESTOINNIT

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuo- den käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
2573 Virtasaaren ulkoilureitti	0	-60 000	0	-60 000	-6 809	11 %	53 192
2616 Varavesisyytön rakentaminen	-5 020	-70 000	-30 000	-100 000	-115 627	116 %	-15 627
2618 Pikonniemi valokuitu	0	-30 000	0	-30 000	-5 945	20 %	24 055
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	-5 020	-160 000	-30 000	-190 000	-128 380	68 %	61 620

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuoden käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Aineettomat oikeudet							
2810 Sähköisten palvelujen edistämi	-74 538	-15 000	0	-15 000	-12 500	83 %	2 500
Aineettomat oikeudet yht.	-74 538	-15 000	0	-15 000	-12 500	83 %	2 500
Maa- ja vesialueet							
1120 Kiinteistöjen myynti	8 710	50 000	0	50 000	352	1 %	-49 648
1130 Kiinteistöjen osto	0	-10 000	-40 000	-50 000	-51 527	103 %	-1 527
Maa- ja vesialueet yht.	8 710	40 000	-40 000	0	-51 175	-	-51 175
Koneet ja kalusto							
2850 Kasvu ja opp. kon.kal yhteensä	-67 533	-30 000	0	-30 000	-5 963	20 %	24 037
2852 Kasvu ja opp. tietotek. yhteensä	0	-64 000	0	-64 000	-47 868	75 %	16 132
2853 Kasvu ja opp. ulkokal. yhteensä	0	-50 000	0	-50 000	-13 383	27 %	36 617
2900 Ymp. ja asum. kon.kal yhteensä	-10 067	-10 000	0	-10 000	0	0 %	10 000
2901 Ymp. ja asum. työajon. yhteensä	0	-30 000	0	-30 000	-19 784	66 %	10 216
2902 Ymp ja asum. kevyet kal. yhteensä	0	-20 000	0	-20 000	0	0 %	20 000
Koneet ja kalusto yht.	-77 600	-204 000	0	-204 000	-86 998	43 %	117 002
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	8 710	50 000	0	50 000	352	1 %	-49 648
Investointimenot yhteensä	157 158	389 000	70 000	459 000	279 406	61 %	-179 594
Nettoinvestoinnit	-148 448	-339 000	-70 000	-409 000	-279 054	68 %	129 946

5 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Tot. (%)
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 656 189	98 980	1 755 169	2 670 787	915 618	152,2 %
Tulorahoituksen korjauserät	-30 000	0	-30 000	-278 885	-248 885	929,6 %
Toiminnan rahavirta yht.	1 626 189	98 980	1 725 169	2 391 902	666 733	138,6 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-6 354 000	1 451 000	-4 903 000	-3 145 428	1 757 572	64,2 %
Rahoitusos. investointimenoihin	0	0	0	21 426	21 426	-
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	80 000	0	80 000	7 267	-72 733	9,1 %
Investointien rahavirta yht.	-6 274 000	1 451 000	-4 823 000	-3 116 735	1 706 265	64,6 %
Toiminnan ja inv. rahavirta yht.	-4 647 811	1 549 980	-3 097 831	-724 833	2 372 998	23,4 %
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0 %
Antolainauksen muutokset yht.	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0 %
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-513 480	0	-513 480	-513 480	0	100,0 %
Lainakannan muutokset yht.	-513 480	0	-513 480	-513 480	0	100,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	5 127	5 127	-
Saamisten muutos	0	0	0	12 506	12 506	-
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	721 415	721 415	-
Rahavarojen muutos	-5 211 291	1 549 980	-3 661 311	-499 265	3 162 046	13,6 %

6 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)	Sito- vuus	Määrärahat			Tuloarviot						
		Alkup. TA	Muu- tos	TA+m uutos	To- teuma	Poik- keama	Alkup. TA	Muu- tos	TA+m uutos	To- teuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
41 Keskusvaalilautakunta	B	30	0	30	22	-8	5	0	5	5	0
42 Tarkastuslautakunta	B	40	0	40	45	5	0	0	0	0	0
43 Kunnanhallitus	B	3 645	-70	3 575	3 216	-359	403	-71	331	238	-94
45 Kansalaisopiston johtokunta	B	452	-2	450	406	-44	115	0	115	126	11
55 Kasvun ja oppimisen lautakunta	B	9 556	-10	9 546	9 022	-523	442	28	470	598	127
65 Ympäristön ja asumisen lautakunta	B	4 675	88	4 763	4 648	-116	4 661	8	4 669	4 381	-287
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						8 244	44	8 288	8 280	-8
Valtionosuudet	B						5 587	-7	5 581	5 557	-24
Korkotuotot	B						54	110	164	174	10
Muut rahoitustuotot	B						726	-5	721	859	138
Korkomenot	B	182	2	183	187	4					
Muut rahoitusmenot	B	1	0	1	1	0					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointiosa											
55 Kasvun ja oppimisen lautakunta	B	144	0	144	67	-77	0	0	0	0	0
65 Ympäristön ja asumisen lautakunta	B	6 210	-1 451	4 759	3 078	-1 681	50	0	50	22	-28
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	50	0	50	0	-50					
Antolainasaamisten vähennys	B						0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lisäykset	B						0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten vähennykset	B	513	0	513	513	0					
Lyhytaikaisten muutokset	N										
Oman pääoman muutokset	N										
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 550				5 211		3 661	1 238	-2 423
Yhteensä		25 498	107	24 055	21 206	-2 848	25 498	107	24 055	21 478	-2 576

N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = Bruttomääräraha/-tuloarvio

7 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 Kunta

KUNNAN TUOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	2025	2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 207 885,25	1 419 818,44
Maksutuotot	179 014,18	140 784,66
Tuet ja avustukset	232 629,63	355 265,64
Muut toimintatuotot	2 329 914,92	2 327 770,26
Toimintatuotot yht.	3 949 443,98	4 243 639,00
Valmistus omaan käyttöön	18 731,00	0,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 446 500,49	-6 467 352,39
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 278 730,04	-1 377 261,80
Muut henkilösivukulut	-171 468,56	-157 701,24
Palvelujen ostot	-5 536 532,52	-4 898 536,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 494 639,85	-1 644 900,22
Avustukset	-575 663,20	-421 104,79
Muut toimintakulut	-475 689,39	-448 701,84
Toimintakulut yht.	-15 979 224,05	-15 415 558,30
Toimintakate	-12 011 049,07	-11 171 919,30
Verotulot	8 279 818,39	8 314 403,66
Valtionosuudet	5 557 174,00	5 542 692,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	170 692,51	239 397,93
Muut rahoitustuotot	859 362,81	934 518,94
Korkokulut	-183 850,49	-268 682,00
Muut rahoituskulut	-1 361,05	-1 184,28
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	844 843,78	904 050,59
Vuosikate	2 670 787,10	3 589 226,95
Poistot ja arvonalentumiset	-1 424 294,98	-2 635 713,39
Suunnitelman mukaiset		
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 246 492,12	953 513,56
Varausten muutos	-1 200 000,00	-950 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä	46 492,12	3 513,56

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 670 787,10	3 589 226,95
Tulorahoituksen korjauserät	-278 885,08	-147 289,36
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 391 902,02	3 441 937,59
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 145 427,75	-1 593 003,71
Rahoitusosuudet investointimenoihin	21 426,00	36 000,00
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	7 267,00	43 271,60
Investointien rahavirta yhteensä	-3 116 734,75	-1 513 732,11
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-724 832,73	1 928 205,48
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0,00	8 500,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	0,00	8 500,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-513 480,00	-513 480,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-513 480,00	-513 480,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	5 126,56	57 877,37
Saamisten muutos	12 505,56	-110 243,19
Korottomien velkojen muutos	721 415,27	10 734,13
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	739 047,39	-41 631,69
Rahoituksen rahavirta yhteensä	225 567,39	-546 611,69
Rahavarojen muutos	-499 265,34	1 381 593,79
Rahavarat jakson alussa	11 617 121,67	10 235 527,88
Rahavarat jakson lopussa	11 117 856,33	11 617 121,67

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	78 570,22	97 380,31
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	78 570,22	97 380,31
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	3 643 833,41	3 592 658,01
2. Rakennukset	11 788 286,46	12 037 873,03
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 101 322,11	5 255 872,60
4. Koneet ja kalusto	205 408,61	220 334,28
5. Muut aineelliset hyödykkeet	46 080,30	46 080,30
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 883 348,01	697 295,42
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	23 668 278,90	21 850 113,64
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	4 602 598,86	4 702 598,86
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset	265 431,66	265 431,66
3. Muut lainasaamiset	21 390,00	21 390,00
III Sijoitukset yhteensä	4 889 420,52	4 989 420,52
A Pysyvät vastaavat yhteensä	28 636 269,64	26 936 914,47
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	25 588,76	27 000,42
B Toimeksiantojen varat yhteensä	25 588,76	27 000,42
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset	115 572,56	127 057,94
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	371 557,86	260 771,50
3. Muut saamiset	73 921,88	182 627,19
4. Siirtosaamiset	68 243,04	71 344,27
II Saamiset yhteensä	629 295,34	641 800,90
III Rahoitusarvopaperit		
2. Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	3 958 381,24	3 836 126,63
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	3 958 381,24	3 836 126,63
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 159 475,09	7 780 995,04
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	11 747 151,67	12 258 922,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40 409 010,07	39 222 837,46

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	17 352 040,06	17 352 040,06
II Arvonkorotusrahasto	2 612 555,00	2 612 555,00
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 940 277,14	4 936 763,58
V Tilikauden yli-/alijäämä	46 492,12	3 513,56
A Oma pääoma yhteensä	24 951 364,32	24 904 872,20
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
2. Vapaaehtoiset varaukset	2 950 000,00	1 750 000,00
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	2 950 000,00	1 750 000,00
C Pakolliset varaukset		
2. Muut pakolliset varaukset	163 102,57	435 072,25
C Pakolliset varaukset yhteensä	163 102,57	435 072,25
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	151 861,09	146 566,19
3. Muut toimeksiantojen pääomat	48 513,29	50 093,29
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	200 374,38	196 659,48
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 792 336,14	9 305 816,14
Korottomat		
7. Muut velat	288,77	332,12
8. Siirtovelat	41 167,29	41 167,29
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	513 480,00	513 480,00
Korottomat		
5. Saadut ennakot	145 200,16	66 816,33
6. Ostovelat	1 410 512,62	753 561,35
7. Muut velat	205 255,48	181 522,31
8. Siirtovelat	1 035 928,34	1 073 537,99
E Vieras pääoma yhteensä	12 144 168,80	11 936 233,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40 409 010,07	39 222 837,46

7.2 Konserni

KONSERNITULOSLASKELMA

	2025	2024
Toimintatuotot	5 279 261	5 669 860
Valmistus omaan käyttöön	18 731	0
Toimintakulut	-18 609 355	-18 213 223
Toimintakate	-13 311 363	-12 543 363
Verotulot	8 251 782	8 285 309
Valtionosuudet	7 137 445	7 229 499
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	179 182	260 560
Muut rahoitustuotot	860 071	934 908
Korkokulut	-214 565	-315 103
Muut rahoituskulut	-1 102	-1 177
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	823 586	879 187
Vuosikate	2 896 745	3 850 634
Poistot ja arvonalentumiset	-1 564 922	-2 648 175
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	1 204	279
Satunnaiset erät yht.	1 204	279
Tilikauden tulos	1 337 731	1 202 738
Tilinpäätössiirrot	1 799	3 704
Tilikauden verot	375	-3 529
Tilikauden yli-/alijäämä	1 339 905	1 202 912

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 901 449	3 850 634
Satunnaiset erät	1 204	279
Tilikauden verot	375	-3 529
Tulorahoituksen korjauserät	-284 627	-166 527
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 618 401	3 680 857
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 131 039	-1 713 742
Rahoitusosuudet investointimenoihin	31 903	51 378
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	12 391	44 509
Investointien rahavirta yhteensä	-3 086 746	-1 617 855
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-468 345	2 063 002
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0	8 500
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	8 500
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 250	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-644 101	-632 516
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-638	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-635 490	-632 516
Oman pääoman muutokset	-2 147	-2 516
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	6 630	57 727
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 137	10 157
Saamisten muutos	30 914	-118 625
Korottomien velkojen muutos	667 908	-23 082
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	702 315	-73 823
Rahoituksen rahavirta yhteensä	64 678	-700 354
Rahavarojen muutos	-403 666	1 362 648
Rahavarat jakson alussa	12 585 533	11 222 885
Rahavarat jakson lopussa	12 181 867	12 585 533

KONSERNITASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 671	10 154
Muut pitkävaikutteiset menot	79 706	100 168
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	88 376	110 322
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 935 043	3 883 867
Rakennukset	14 321 894	14 822 198
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 201 459	5 346 214
Koneet ja kalusto	294 703	328 495
Muut aineelliset hyödykkeet	56 807	46 235
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 883 461	710 548
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	26 693 366	25 137 558
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 508 496	3 508 497
Joukkovelkakirjalainasaamiset	256	256
Muut lainasaamiset	30 095	30 095
Sijoitukset yhteensä	3 538 847	3 538 849
Pysyvät vastaavat yhteensä	30 320 590	28 786 728
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	50 464	95 039
Lahjoitusrahastojen varat	26 108	27 044
Muut toimeksiantojen varat	18 414	20 453
Toimeksiantojen varat yhteensä	94 986	142 535
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	575	453
Muu vaihto-omaisuus	68 953	65 937
Vaihto-omaisuus yhteensä	69 527	66 390
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	115 573	127 058
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	389 684	297 309
Muut saamiset	143 975	228 176
Siirtosaamiset	139 151	166 753
Saamiset yhteensä	788 382	819 297
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	3 958 381	3 836 127
Muut arvopaperit	433 196	338 956
Rahoitusarvopaperit yhteensä	4 391 577	4 175 082
Rahat ja pankkisaamiset	7 790 289	8 410 451
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	13 039 776	13 471 220
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 455 352	42 400 483

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	17 352 040	17 352 040
Arvonkorotusrahassto	2 638 122	2 638 122
Muut omat rahastot	53 413	34 754
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 936 429	6 763 160
Tilikauden yli-/alijäämä	1 336 141	1 202 912
Oma pääoma yhteensä	29 316 146	27 990 988
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	175 428	448 033
Pakolliset varaukset yhteensä	175 428	448 033
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	50 464	95 039
Lahjoitusrahastojen pääomat	153 595	147 585
Muut toimeksiantojen pääomat	68 617	72 309
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	272 676	314 933
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 665 673	10 300 524
Korottomat		
Muut velat	289	332
Siirtovelat	41 167	41 167
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	734 851	735 490
Korottomat		
Saadut ennakot	155 144	94 083
Ostovelat	1 491 736	864 217
Muut velat	277 650	254 122
Siirtovelat	1 297 887	1 342 044
Laskennalliset verovelat	22 942	14 551
Vieras pääoma yhteensä	13 691 102	13 646 530
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 455 352	42 400 483

8 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kuntalain (410/2015) 113 §:ssä on säädetty kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksestä. Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Kuntaan on vuoden 2015 alusta perustettu vesihuoltolaitoksen taseyksikkö, josta tilinpäätökseen on laadittu tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma, investointien ja talousarvion toteutumisvertailut sekä toimintakertomus. Taseyksikkö sisältyy kunnan tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksessä ja liitetietojen laadinnassa on noudatettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeita kunnille ja kuntayhtymille.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen esim. metsänmyyntitulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusavustuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on tehty kunnanhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintameno.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno. Rahoitusarvopaperien arvonalentumiset ja niiden palautukset on kirjattu kuukausittain tuloslaskelman rahoituskuluihin ja -tuottoihin.

Johdannaissovimuksia ei kunnalla ole ollut.

Esittämistapa

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen päivitetyn yleisohjeen (18.6.2025) mukaan liitetietojen numeroinnista voi halutessaan luopua. Jatkamme liitetietojen numerointia selkeyden vuoksi. Liitetietositteet ovat numeroitu vastaamaan tätä rakennetta. Myös kohdat liitetiedoissa, johon ei tule tietoja, on merkitty edelleen maininnalla ei tietoja.

Merkittäviä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia virheiden korjauksia ei ole ollut.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja esittämistapa

Laatimisperiaatteet

Tytäryhtiöt ja kuntayhtymät toimittavat tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman, liitetiedot ja tarvittavia muita tietoja konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kunnan omistamat tytäryhteisöt hankintamenomenetelmällä ja kuntayhtymät suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan.

Savon koulutuskuntayhtymä ja Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä laativat konsernitilinpäätöksen, joka yhdistellään sellaisenaan kunnan konsernitilinpäätökseen sekä liitetietoihin.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Konsernirakenteessa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset

Tilikauden aikana ei tullut muutoksia konsernirakenteissa.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Tilikaudet ovat vertailukelpoisia.

Tilinpäätössiirrot

Kunnan ja kuntayhtymien poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseessa omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli/alijäämiin ja tilikauden yli/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli/alijäämiin. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset kunta merkitsee konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutoksen konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli/alijäämään.

Ammatillisen koulutuksen yksikköhintarahoitus on konsernituloslaskelmassa siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Pielaveden Teollisuushallien käyttöomaisuuden poistot vuoteen 2018 saakka on oikaistu poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Pielaveden Teollisuushallit Oy			
Vaikutus yhteensä	sumupoisto	kirjattu tp:ssä	erotus
2002–2003	100 220,70	119 486,16	19 265,46
2004–2010	402 363,68	210 102,05	-192 261,63
2011	69 650,08	37 259,30	-32 390,78
2012	56 120,65	29 089,63	-27 031,02
2013	50 823,64	23 078,84	-27 744,80
2014	64 917,04	30 678,29	-34 238,75
2015	71 504,81	31 158,45	-40 346,36
2016	70 575,28	29 559,38	-41 015,90
2017	67 140,36	25 340,72	-41 799,64
2018	34 631,61	18 304,60	-16 327,01
2019	8 669,69	11 365,03	2 695,34
2020	7 571,35	12 648,37	5 077,02
2021	7 571,35	11 051,61	3 480,26
2022	7 571,35	10 066,26	2 494,91
2023	7 571,35	150 056,47	142 485,12
2024	4 394,26	17 571,13	13 176,87
2025	4 394,26	10 352,28	5 958,02
Yhteensä	1 031 297,20	766 816,29	-264 480,91

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä, jotka tulisi yhdistää konsernitilinpäätökseen ei kunnalla ole. (omistusosuus yli 20 % osakepääomasta ja äänimäärä vähintään 20 % - 50 %)

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely konsernitilinpäätöksessä

Pielaveden Teollisuushallien suunnitelmapoistojen kumulatiivinen määrä vuosilta 2012–2018 on kirjattu edellisten tilikausien yli/alijäämään. Suunnitelmapoistojen oikaisu on ollut vuosina 2019–2021 epäolennaisia ja tehdyt kirjaukset (11.253 €) on peruutettu vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä. Vuoden 2022 jälkeen poisto-oikaisua ei ole sen vähäisyyden vuoksi enää kirjattu.

8.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**6) ULKOISET TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN**

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Yleishallinto	170 575	305 289	58 574	183 737
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 064 599	1 004 270	795 664	802 304
Muut palvelut	4 044 086	4 359 459	3 095 206	3 257 598
Toimintatuotot yhteensä	5 279 261	5 669 018	3 949 444	4 243 639

7) VEROTULOJEN ERITTELY

	2025	2024
Kunnallisvero	5 554 407	5 732 213
Osuus yhteisöverosta	1 364 710	1 227 764
Kiinteistövero	1 360 701	1 354 426
Verotulot yhteensä	8 279 818	8 314 404

8) VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2025	2024
Peruspalvelujen valtionosuus	2 400 356	2 338 614
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 447 544	2 280 681
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet	-36 994	-42 110
Verotulomenetysten korvaus	746 268	965 507
Valtionosuudet yhteensä	5 557 174	5 542 692

YKSIKKÖHINTARAAHOITUKSEN MUK. VALTIONOSUUS/SIIRR. KONSERNIN TP:SSÄ MYynti-TULOISTA VALTIONOSUUKSIIN

	2025	2024
Ylä-Savon amm.koul.kuntayhtymä	1 380 208	1 475 382
Savon koulutuskuntayhtymä	200 063	211 425
Yhteensä	1 580 271	1 686 807

9) PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	445 984	399 088
Muiden palvelujen ostot	5 090 548	4 499 449
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	5 536 533	4 898 536

10) VALTUUSTORYHMIEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN TUKEMISEKSI ANNETUT TUET VALTUUSTORYHMITÄIN ERITELTYINÄ.

Ei ilmoitettavaa

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

11) SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT

Laji	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 v
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v
Liikearvo	Tasapoisto	2 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	Tasapoisto	2 v
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2 v
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 v
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 v
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 v
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 v
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	10 v
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 v
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	30 v
Viemäriverkko	Tasapoisto	30 v
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 v
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 v
Koneet ja kalusto		
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	3-10 v
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	8 v
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	4 v
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	10 v
Atk-laitteet	Tasapoisto	5 v
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	

Pielaveden kunnan poistosuunnitelma 10.6.2013 § 81. Tätä poistosuunnitelman noudatetaan 1.1.2013 alkaen. Pysyvin vastaaviin kirjattavan hankkeen alaraja on 1.1.2009 lukien 10.000,00 euroa. Tätä pienemmät hankkeet kirjataan vuosikuluiksi. Kunnan poistosuunnitelmaa on muutettu vuonna 2014 siten, että siihen sisältyy myös tytäryhteisöt.

Kunnanhallituksen päätös 19.1.2026 § 25, Pohjavesilaitoksen alkaloinnin investointikustannusten poistoaajan määrittäminen, 20 vuotta.

12) PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Pelastuslaitoksen varaillaolokorvaus				
Pelastuslaitoksen varaillaolokorvaus 1.1.	435 072	547 800	435 072	547 800
Vähennykset tilikaudella	-271 970	-112 728	-271 970	-112 728
Pelastuslaitoksen varaillaolokorvaus 31.12.	163 102	435 072	163 103	435 072
Purkutyövaraus				
Purkutyövaraus 1.1 (Ysao)	12 960	28 386	0	0
Vähennykset tilikaudella	-635	-15 426	0	0
Purkutyövaraus 31.12. (Ysao)	12 325	12 960	0	0
Vahingonkorvausvaraus				
Vahingonkorvausvaraus 1.1.	0	2 600	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-2 600	0	0

13) PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0	0	6 915	34 562
Muut luovutusvoitot	19 637	35 799	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	19 637	35 799	6 915	34 562
Muut toimintakulut				
Muut luovutustappiot	0	9	0	0
Luovutustappiot yhteensä	0	9	0	0

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Satunnaiset tuotot				
Savon koulutuskuntayhtymä	1 204	279	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	1 204	279	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

14) OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	732 281	714 373
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	331	602
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	732 612	714 975

15) ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei ilmoitettavaa

8.3 Tasetta koskevat liitetiedot

8.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

16) KULUIKSI KIRJAAMATTOMAT MENOT JA PÄÄOMA-ALENNUKSET

Ei ilmoitettavaa

17) ARVONKOROTUKSET JA ARVONKOROTUSTEN PURUT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	25 567	25 567	0	0
Arvo 31.12	25 567	25 567	0	0
Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1	2 612 555	2 612 555	2 612 555	2 612 555
Arvo 31.12	2 612 555	2 612 555	2 612 555	2 612 555
Arvonkorotukset yhteensä	2 638 122	2 638 122	2 612 555	2 612 555

18) TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik. menot	Ennakkoma- maksut	Aineettomat hyödyk- keet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	97 380	0	97 380
Lisäykset tilikauden aikana	0	12 500	0	12 500
Tilikauden poisto	0	-31 310	0	-31 310
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	78 570	0	78 570
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	78 570	0	78 570

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennuk- set	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyö- dykkeet	Keskeneräi- set hankin- nat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 592 658	12 037 873	5 255 873	220 334	46 080	697 295	21 850 113
Lisäykset tilikauden aikana	51 175	382 279	426 070	86 999	0	2 186 053	3 132 576
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-21 426	0	0	0	-21 426
Tilikauden poisto	0	-631 866	-559 195	-101 924	0	0	-1 292 985
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 643 833	11 788 286	5 101 322	205 409	46 080	2 883 348	23 668 278
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 643 833	11 788 286	5 101 322	205 409	46 080	2 883 348	23 668 278

Maa- ja vesialueiden erittely

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	286 198	286 198	100 153	100 153
Muut maa- ja vesialueet	3 653 686	3 602 511	3 543 680	3 492 505
Maa- ja vesialueet yhteensä	3 939 884	3 888 709	3 643 833	3 592 658

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa

Osakkeet ja osuudet

	Konserniyh- tiöt	Omistus- yhteisöt	Kuntayht.- osuudet	Muut osak- keet ja os.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	936 545	152 810	270 304	730 384	2 090 043
Vähennykset	-100 000	0	0	0	-100 000
Hankintameno 31.12.	836 545	152 810	270 304	730 384	1 990 043
Arvonkorotukset	0	0	0	2 612 555	2 612 555
Kirjanpitoarvo 31.12.	836 545	152 810	270 304	3 342 939	4 602 598

Vähennykset: Pielaveden teollisuushallit Oy:n osakkeiden alaskirjaus

Jvk, laina ja muut saamiset

	Saamiset konserniyh- teis- söt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Palautettavat liittymismak- sut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	265 432	0	21 390	0	286 822
Hankintameno 31.12.	265 432	0	21 390	0	286 822
Kirjanpitoarvo 31.12.	265 432	0	21 390	0	286 822

19–21) OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konser- nin omis- tusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot		100,00 %	100,00 %	736	1 312	0
Pielaveden Teollisuushallit Oy		100,00 %	100,00 %	241	6	9
Yhteensä				977	1 318	9
Kuntayhtymät						
Savon koulutuskuntayhtymä	lialmi	7,47 %	7,47 %	1 698	300	-27
Yläsavon ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	Kuopio	0,30 %	0,30 %	218	175	11
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	1,21 %	1,21 %	17	9	2
Yhteensä				1 933	484	-14
Muut omistusyhteisyydet						
SavoGrow Oy	Suonenjoki	21,84 %	21,84 %	0	0	0
Yhteensä				0	0	0

22) SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	0	23 072	0	23 072
Yhteensä	0	23 072	0	23 072
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyh- teisöiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	1 424
Yhteensä	0	0	0	1 424
Saamiset yhteensä	0	23 072	0	24 496

23) SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Pitkääaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot	4 183	4 183	0	0
Pitkääaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 183	4 183	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	13 890	27 199	12 832	20 637
Kela/työterveyshuollon korvaukset	4 781	4 954	0	0
Tulojäämät, Rahoitusosuudet ja avustukset	49 102	73 166	0	0
Muut tulojäämät	62 955	61 397	48 101	50 708
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	130 728	166 716	60 933	71 345

8.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**24) OMAN PÄÄOMAN ERITTELY**

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	17 352 040	17 352 040	17 352 040	17 352 040
Peruspääoma 31.12.	17 352 040	17 352 040	17 352 040	17 352 040
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 638 122	2 638 122	2 612 555	2 612 555
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 638 122	2 638 122	2 612 555	2 612 555
Muut omat rahastot 1.1.	34 754	34 770	0	0
Siirrot rahastoon	18 675	0	0	0
Siirrot rahastosta	-16	-22	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	53 413	34 748	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 966 072	6 763 160	4 940 277	4 936 764
Siirrot rahastoon	-20 806	0	0	0
Oikaisut edelliseen tilikauteen	-8 837	0	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 936 429	6 763 160	4 940 277	4 936 764
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	1 339 905	1 202 912	46 492	3 514
Oma pääoma yhteensä 31.12.	29 319 909	27 990 982	24 951 364	24 904 872

YLIJÄÄMÄEROJEN TULKINTA

	2025	2024
Edellisten tilikausien ylijäämä	4 940 277	4 936 764
Tilikauden yli-/alijäämä	46 492	3 514
Vapaaehtoiset varaukset 31.12	2 950 000	1 750 000
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	7 936 769	6 690 277

Vapaaehtoinen varaus; Investointivaraus Opinportti

LIITETIETOJEN YLI-/ALIJÄÄMÄEROISTA

vuosi	Tilikauden ali/ylijäämä	Kertynyt yli/ali jäämä
2015	-384 338	-1 839 486
2016	-252 371	-2 091 858
2017	719 685	-1 372 173
2018	372 041	-1 000 132
2019	-306 356	-1 306 488
2020	2 187 065	880 576
2021	2 529 061	3 409 637
2022	1 500 000	4 909 637
2023	27 127	4 936 764
2024	3 514	4 940 277
2025	46 492	4 986 769

25) POISTOERO

Ei ilmoitettavaa

26) MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 110 527	7 770 057	6 675 121	7 213 919
Pitkäaikaiset velat yhteensä	7 110 527	7 770 057	6 675 121	7 213 919

27) ALLE VUODEN KULUESSA ERÄÄNTYVÄT JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Ei alle vuoden kuluessa erääntyviä joukkovelkakirjalainoja.

28) PAKOLLISET VARAUKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Pakolliset varaukset				
Purkuvaraus Pemon ja Kangaspirtti (Ysao)	12 326	12 960	0	0
Pelan varallaolokorvaus (Kunta)	163 103	435 072	163 103	435 072
Muut pakolliset varaukset yhteensä	175 429	448 032	163 103	435 072

29) PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET VELAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAK-
KUUS- SEKÄ MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2025	Lyhytaikainen 2024	2025	Pitkäaikainen 2024
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	528	592	0	0
Yhteensä	528	592	0	0
Vieras pääoma yhteensä	528	592	0	0

30) SEKKITILILIMIITTI

Ei ilmoitettavaa

31) MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

Ei ilmoitettavaa

32) SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	80 283	74 078	0	0
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	935 522	897 379	806 995	773 767
Korkojaksotukset	51 342	72 096	45 038	59 798
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	164 862	195 565	161 542	168 052
Muut menojäämät	47 194	102 926	33 284	71 920
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 198 920	1 267 966	1 046 859	1 073 537
Siirtovelat yhteensä	1 279 203	1 342 044	1 046 859	1 073 537

8.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**33) VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN**

Ei ilmoitettavaa

VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU OSAKKEITA

Ei ilmoitettavaa

35) Erittely vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä.

37) Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34–36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä.

37) VUOKRAVASTUUT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Vuokravastuut yhteensä	779 837	723 721	675 604	533 982
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	141 353	114 483	118 926	165 614
Leasingvastuut yhteensä	2 679 541	3 037 270	2 466 915	2 805 372
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	211 374	219 993	186 285	185 237
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet *)	1 431 253	1 431 253	1 431 253	1 431 253

*) Pelastusaseman kiinteistöleasingisopimukseen sisältyy rakennuksen osto-oikeussopimus 10 vuoden kuluttua vuokrauksen alkamisesta sekä myyntisopimus, jos kunta ei ole käyttänyt osto-oikeuttaan vuokrasopimuksen päättyttyä.

38–39) VASTUUSITOUMUKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 120 000	2 120 000	2 120 000	2 120 000
Jäljellä oleva pääoma	983 000	1 051 500	983 000	1 051 500
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 281 410	2 146 410	2 146 410	2 146 410
Jäljellä oleva pääoma	194 351	204 351	194 351	204 351

SAADUT VAKUUDET

	2025	Kunta 2024
Urakoitsijoiden vakuudet ja takaukset	1 201 210	60 641
Muut vakuudet, Ara 1) Kiint. Oy Pielaveden Vuokratalot 2)	4 855 814	4 944 294
Saadut vakuudet yhteensä	6 057 024	5 004 935

1) Suomen Valtion (ARA) myöntämä täytetäkaus Kuntarahoituksen myöntämälle korkotukilainalle 4.855.814 €

2) Vastuuvakuus (kiinnitys) Teollisuushallit Oy:lle myönnetystä pääomalinasta.

TAKAUSVASTUUT

	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	36 969 462	35 200 970
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	47 320	37 774

40) TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Muut sopimusvastuut	22 410	22 410	0	0
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautus- vastuu	2 415 025	2 652 600	2 415 025	2 652 600
Arvonlisäveron palautusvastuu	926 326	1 041 242	799 296	895 640
Eu-hankerahoihin sis. palautusvastuu	435 581	403 558	0	0

1) Aravalain ja korkotukilain nojalla tuotettuja vuokra-asuntoja (ARA-vuokra-asunnot) koskevat aravarajoituslain (1190/1993) käyttö ja luovutusrajoitukset; Pielakoti/keskuskeittiö rajoitukset päättyvät vuonna 2036

2) Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratilat omistaa ja isännöi kolmea kerrostaloa ja kahdeksaa rivitaloa. Rakennukset ovat valmistuneet 1977–1993, ja kaikki niistä ovat käyttö ja luovutusrajoitusten alaisia aravavuokratiloja.

8.3.4 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Pitkävaikutteiset ympäristömenot ym.

8.3.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot**41) HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.**

	2025	2024
Kasvun ja oppimisen lautakunta	87	88
Ympäristön ja asumisen lautakunta	21	23
Hallinto- ja tukipalvelut	24	25
Henkilöstömäärä yhteensä	132	136

42) TASEeseen AKTIVOITUT HENKILÖSTÖMENOT

	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-7 896 699	-8 002 315
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-17 120	-19 607
Henkilöstökulut yhteensä	-7 913 819	-8 021 922

43) LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2025	2024
Pielaveden Kokoomus ry	1 558	1 949
Keskustan Pielaveden kunnallisjärjestö ry	10 499	10 538
Pielaveden Sosiaalidemokraatit	570	701
Pielaveden Vasemmisto ry	784	846
Ylä-Savon Kristillisdemokraatit ry	9	84
Sininen sitoutumaton Pielavesi	108	68
Avoin Pielavesi valtuustoryhmä	1 071	0
Luottamushenkilömaksut yhteensä	14 598	14 185

44) TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2025	2024
Audiator Bdo Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	16 071	13 522
Palkkiot yhteensä	16 071	13 522

45) KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOJEN VÄLISET OLENNAISET LIIKETOIMET

Katainen Pekka: Yrittäjä on kunnanvaltuuston jäsen, kunnanhallituksen varajäsen sekä kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsen 31.5.2025 saakka. Kunnanvaltuuston jäsen ja tarkastuslautakunnan jäsen alk.1.6.2025	Kuljetuspalvelut
Kunnanjohtaja Johanna Viita: johtajasopimus	6 kk:n palkan suuruinen erokorvaus

9 ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTYT LASKELMAT

9.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

KATSAUS VUOTEEN 2025

Pielaveden kunnan vesihuoltolaitos on ympäristön ja asumisen palvelualueen tulosalue. Vesihuoltolaitos jakaantuu neljään osa-alueeseen:

- pohjavesilaitos ja vedenottamot
- jätevedenpuhdistamo
- viemäriverkosto
- vesijohtoverkosto.

POHJAVESILAITOS JA VEDENOTTAMOT

Pohjavesilaitoksen ja vedenottamoiden toimintaa on tarkkailtu voimassa olevan valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Talousvesinäytteitä otettiin vuoden aikana raakavedestä 4 kappaletta, verkostoon lähtevästä vedestä 4 kappaletta ja verkostonäytteitä 4 kappaletta.

Toimintavuoden aikana vesihuoltolaitoksen toimittama talousvesi on ollut tutkittujen ominaisuuksien suhteen asetettujen laatuvaatimusten ja –suositusten mukaista.

Vedenkulutuksessa on havaittavissa aleneva suuntaus, joskin vuosittaista vaihtelua on jonkin verran. Ilmiö on valtakunnallinen ja johtuu suurelta osin nykyaikaisten vesikalusteiden ja kodinkoneiden veden käytön tehokkuudesta, mutta meidän alueellamme myös väestön vähenemisestä. Vuodesta 2010 vuoteen 2025 laskutetun veden määrä alentui noin 11 800 m³ ja se on noin 10 % laskutetun talousveden kokonaisvesimäärästä. Tämä on asettanut osaltaan talouspaineita vesihuoltolaitokselle vähenevien tulojen takia.

Laskutetun veden määrä vuonna 2025 oli 114 662 m³, mikä on 1 037 m³ enemmän kuin edellisenä vuonna.

Pumpatun veden määrässä on laskutettua enemmän vuosittaisia heittoja, johtuen vesijohtoverkoston ilmaantuvista vuodoista ja niiden korjauksista. Pääsääntöisesti pumpatun veden määrä on ollut hieman laskeva. Vuonna 2025 verkostossa ei havaittu vuotoja. Tulevina vuosina onkin syytä tarkkailla vesijohtoverkoston kuntoa ja yrittää löytää siitä mahdolliset vuotavat osuudet. Huonokuntoiset ja vuotavat osuudet tulee saneerata tai vähintäänkin korjata niistä löytyvät vuodot pikaisesti. Verkostoon pumpatun veden määrä vähentyi vuonna 2025 edelliseen vuoteen verrattuna 2 004 m³, kokonaismäärän ollessa 151 226 m³.

Talousveden hukkaprosentin laskemisessa on arvioitu veden laskuttamatonta käyttöä olevan arviolta noin 5 100 m³ (esim. paloautot, kenttien kastelut ja jäädytykset, viemäreiden huuhtelut) vuosittain. Talousveden hukkaprosentti vuonna 2025 oli 21,53 %, mikä on 1,73 %-yksikköä pienempi kuin edellisenä vuotena.

Pohjavesilaitoksen tai vedenottamoiden toiminnassa ei vuoden aikana ole ollut laajoja asiakkaisiin päin näkyneitä tai toimintaan vaikuttaneita toimintahäiriöitä.

Vuonna 2025 valmistui alkaloinnin saneeraus ja vanha järjestelmä poistettiin käytöstä.

JÄTEVEDENPUHDISTAMO

Jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailtiin voimassa olevan kuormitustarkkailuohjelman mukaisesti. Kuormitustarkkailunäytteitä on otettu ohjelman mukaisesti 4 ja ne otetaan tasaisesti vuoden aikana helmi-, touko- syys- ja marraskuussa.

Jäteveden puhdistamon tekniikan ikääntyminen alkaa näkyä laitoksen toimintavarmuudessa erilaisen vikojen muodossa. Vuonna 2025 esimerkiksi parannettiin sähkölaitteiden maadoitusta ja saneerattiin ilmanvaihtoa.

Jätevedenpuhdistamon lämmitysjärjestelmä uusittiin ja laitokseen asennettiin vesi-ilmalämpöpumppu ja pellettikattila.

Laitoksella tehtiin vuonna 2020 saneerausta ammoniumtyypen ja virtauksen ohjaukseen liittyen. Saneerauksen takia puhdistustulos parantui huomattavasti, kun saneerauksessa tehdyt korjaukset ja muutokset osoittivat toimivuutensa. Ammoniumtyypen osalta ongelmana on edelleen suuret vuotovesimäärät ja pitkät siirtoviemäriinjat, jotka viilentävät jätevettä. Typen poisto on viileästä jätevedestä hankalampaa ja jopa mahdotonta lämpötilan laskiessa liian alas. Kuitenkin saneerauksen jälkeen typen poistoa on onnistuttu tekemään hyvin myös kylmän veden aikaan. Kesällä lämpötilat ovat korkeammat ja tällöin typen poisto on ollut lähes aina erinomaisella tasolla. Typen poiston lupaehdon täyttymistä tarkastellaan koko vuoden keskiarvolla. Vuonna 2025 ensimmäisen jakson näytekertojen hieman viime vuosia heikommat nitrifointiasteet sekä ammoniumtyypen jäännöspitoisuudet nostivat koko vuoden keskiarvoja, ja näin ollen nitrifointiasteen sekä ammoniumtyypen jäännöspitoisuuden osalta puhdistustulos jäi vuosikeskiarvona ympäristöluvan vaatimustasosta. Toisaalta tämän kokoluokan laitoksissa typelle ei valtioneuvoston asetuksessa ole asetettu ollenkaan typen poisto velvoitetta, mutta jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupaehtoihin se on kuitenkin asetettu ja raja-arvo on vielä kohtalaisen tiukka. Ympäristön ja vesistöjen kannalta on hyvä, että vesistöön takaisin laskettavasta vedestä saadaan mahdollisimman puhdasta, vaikka se vaatiikin jäteveden monimutkaisemman käsittelyprosessin ja aiheuttaa jonkin verran enemmän kustannuksia.

Puhdistustulokset olivat kaikilta muilta osin ympäristöluvan vaateiden mukaiset vuonna 2025. Puhdistustulos oli kokonaisuudessaan myös valtioneuvoston yhdyskuntajätevesiasetuksen (Vna 888/2006) mukaisella tasolla. Ammoniumtyypen pitoisuus oli vuosikeskiarvona 15 mg/l (luparaja 8 mg/l) ja nitrifikaatioaste 74 % (luparaja 85 %). Puhdistustulos oli kaikilta muiltakin osin ympäristöluvan ja valtioneuvoston yhdyskuntajätevesiasetuksen (Vna 888/2006) mukaisella tasolla.

Fosforin osalta puhdistustulos oli erittäin hyvä ja alitti selvällä marginaalilla sekä ympäristöluvan, että valtioneuvoston yhdyskuntajätevesiasetuksen vaatimustason liukoisen fosforin jäännöspitoisuuden ollessa välillä 0,13–0,34 mg/l (luparaja 0,60 mg/l).

Puhdistusprosessissa eroteltu kiintoaines kuivataan laitoksella ja toimitetaan sen jälkeen Gasum Oy:lle Kuopioon. Kuivatusta lietteestä otettiin ja tutkittiin vuoden aikana yksi näyte. Gasumille toimitetun kuivatun lietteen määrä oli 470,50 t, mikä on normaali määrä laitokselle, eikä poikkea edellisistä vuosista.

Puhdistetun jäteveden määrät vaihtelevat vuosittain runsaasti, mikä johtuu osaltaan eri vuosien sademäärien ja talvien erilaisuuksista. Kuivina vuosina ja kylminä talvina vuotovesimäärät ovat alhaisemmat ja se näkyy selkeästi puhdistetun jäteveden määrässä.

Kuluneena vuonna sademäärät olivat Pielavedellä hieman keskiarvoa pienemmät. Puhdistetun jäteveden määrä on laskenut tasaisesti vuodesta 2012 lähtien pois lukien vuotta 2020, jolloin poikkeuksellisen sateinen vuosi nosti vuotovesien määrää etenkin loppuvuodesta.

Puhdistetun jäteveden määrä oli 159 577 m³, mikä on 17 066 m³ vähemmän kuin edellisenä vuonna ja tästä laskutettua jätevettä oli 98 719 m³, mikä taas on 930 m³ enemmän kuin edellisenä vuonna. Laskuttamatonta jätevettä oli näin ollen 60 858 m³, joka on 17 997 m³ vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jätevesimääriin on huomioitu 2 261 m³sako- ja umpikaivolietettä, mikä otettiin vastaan jäteenkuljettajilta suoraan jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi, sekä laskuttamatonta käyttöä, jota on arvioitu olevan noin 600 m³ (esim. matonpesupaikka). Näin ollen vuotovesiprosentti vuonna 2025 oli 38,45 %. Vuotovesiprosentti laski selvästi edellisestä vuodesta, mikä johtui vähäsateisesta vuodesta sekä viemäriverkoston vuosittaisista saneerauksista. Vuotovesimäärä on edelleen liian korkealla tasolla ja ylittää tavoitteena olevan 30 % selkeästi. Ylimääräisen jäteveden siirrot ja puhdistaminen kuluttaa energiaa ja kemikaaleja, mikä on ympäristöllinen ja taloudellinen rasite laitokselle. Tavoitteen saavuttamiseksi on tehty paljon töitä useana viime vuonna. Linjastosta on etsitty vuotoja ja niitä on korjattu sitä mukaa kun on löydetty. Lisäksi teiden peruskorjauksien yhteydessä on myös uusittu tieosuudella olleet vanhat viemäriinjat. Vuotovesimäärä tavoitteen saavuttamiseksi joudutaan tulevana vuosinakin tekemään paljon töitä vuotojen paikallistamisessa ja niiden korjaamisessa. Vesihuoltolaitoksen vesimäärät on esitetty liitteessä 1.

Jäteveden johtamisessa ei ollut kuluneena vuonna merkittävästi toimintaan vaikuttaneita toimintahäiriöitä.

Puhdistamolla tapahtui heinäkuussa häiriötilanne. 2. linjan selkeytystulos heikkeni kovasti ja liete muuttui hyvin tummaksi, eikä laskeutunut kunnolla. Vesilaitos laittoi lietenäytteet labraan ja mikroskoipoitavaksi, missä oli huomattavissa, että 2. linjan liete oli huonossa hapessa. Selvisi, että ferrosulfaatin syöttö oli 1. linjalle tukkeutunut ja kaikki ferrosulfaatti oli siten mennyt 2 linjalle. Liuos on hapanta, joten suuri määrä sitä oli ilmeisesti happamoittanut ilmastuksen, liete oli kärsinyt siitä ja puhdistustulos heikentynyt. Tätä ajatusta vahvistaa myös näytetulokset, 2 linjan rautatulokset olivat ihan eri luokkaa kuin 1. linjalla.

Aktiivilietteen kanssa ei nopeita keinoja korjaamiseen ollut, joten 1. linjalta ajettiin tervettä lietettä palautuksena 2. linjalle ja siitä sitten aika teki tehtävänsä.

VIEMÄRIVERKOSTO

Vanhoja viemäriinjoja on kartoitettu ja pyritty paikallistamaan huonokuntoisimmat linjat ja kohdentamaan tulevat saneeraukset näihin kohtiin. Viemärikaivojen saneerauksia tehtiin vuonna 2025 Pappilantien, Laurinpurontien ja Rinnetien alueilla sekä yksittäisiä kaivoja Kehätiellä ja Ilveksentiellä. Kohteissa saneerattiin betonisia viemärikaivoja muovisiksi kaivoiksi. Lisäksi sujutusta tehtiin 110 m.

VESIJOHTOVERKOSTO

Vesijohtoverkoston vuotomäärät laskivat 3 041 m³ edelliseen vuoteen verrattuna. Uusia vuotokoh-teita ei paikallistettu. Aiemmin lisääntyneisiin vuotomääriin on pyritty reagoimaan paikallistamalla vuotoja ja suunnittelemalla tulevia saneerauksia huonokuntoisimpiin linjoihin. Tulevien vuosien tavoitteeksi on otettu vuotojen paikallistaminen ja korjaaminen, sekä huonokuntoisten linjojen saneeraukset, jotta vuotovesimäärät saadaan edelleen laskuun ja hallintaan.

ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Vesihuoltolaitoksen toimintaa hoitaa ympäristön ja asumisen palvelualueen osaston henkilöstö. Palvelualueen johtaja vastaa taloudesta sekä hallinnosta ja kuntatekniikan päällikkö laitoksen toiminnasta ja työnjohdon tehtävistä.

TOIMINTA

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaavat lakien, asetusten ja viranomaisohjeiden lisäksi seuraavat erityisohjeet ja suunnitelmat:

- valvontatutkimusohjelma 2011
- vesihuollon kehittämissuunnitelma 2011
- pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2025
- vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelma 2024

Vesihuoltolaitoksella vuosi 2025 oli hyvin aikaisempien vuosien kaltainen ja toiminnan muutokset pieniä.

Vuonna 2025 jatkettiin etäluettavien vesimittareiden käyttöönottoa ja muutosta laskutusprosessissa sekä aloitettiin vanhan ylävesisäiliön saneeraus. Syksyllä 2024 aloitettu verkoston rakentaminen ja pohjavesilaitoksen alkaloinnin saneeraus saatiin valmiiksi kesällä 2025.

Prosessivalvontajärjestelmien avulla valvotaan järjestelmien toimintaa ja voidaan ennakoida mahdollisia häiriöitä ja toimia siten, että asiakkaille koitua haitta on mahdollisimman pieni.

Vesihuoltolaitoksen verkostot on pääosin tarkemitattu gps-mittauksella ja viety mittaustulokset karttaohjelmiin, jotka ovat käytävissä laitoksen laitteissa myös maasto-olosuhteissa. Tällä varaudutaan ongelma- ja häiriötilanteisiin ja tuleviin saneerauksiin.

Vesihuoltolaitoksen nykyverkostojen vanhimmat osat ovat -60 luvulta ja tulevana vuosina onkin varauduttu investointiohjelmassa huonokuntoisimpien linjojen saneerauksiin vuosittain.

TALOUS

- **Taksat**

Vesilaitoksen taksa on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 19.9.2023.

Perusmaksut määräytyvät vesimittarikoon mukaan kolmeen luokkaan. Perusmaksua peritään käyttöveden ja jäteveden osalta.

Vuonna 2025 käyttömaksut olivat (ALV 0 %):

Vesi 1,63 / m³

Jätevesi 3,36 / m³

Vesihuoltolaitoksen palvelumaksut on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 19.9.2023.

Vuonna 2025 sakokaivo- ja umpisäiliölietteiden yksikköhinnat (ALV 0 %) määräytyivät seuraavasti:

Sakokaivoliete 6,30 €/m³

umpisäiliöliete 6,30 €/m³

- **Vuoden 2025 talous**

Vesihuoltolaitoksen taloudellisena tavoitteena on kattaa toimintakatteella oman toiminnan poistot.

Vesilaitoksen tuloslaskelma vuodelta 2025, sekä vertailuna vuodet 2019–2024.

	TA 2025	TP 2025	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Toimintatuotot	684 146	686 554	683 950	683896	659 933	705 513	671 310	688 691
Toimintakulut	542 285	598 524	611 068	547126	511 581	512 707	511 238	477 319
Toimintakate	141 861	88 030	72 882	136 770	148 353	192 806	160 072	211 371
Poistot	234 860	203 890	195 868	208 405	185 756	183 283	181 437	241 016
Tilikauden tulos	-94 899	-119 133	-127 825	-77 164	-38 522	8 537	-21 365	-29 645

Vuonna 2025 vesihuoltolaitoksen tulos oli 121 616 € miinuksella. Laskutetut vesi- ja jätevesimäärät pienenivät huomattavasti edellisestä vuonna ja vuonna 2025 pysyivät samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna. Myös tulos oli hyvin samankaltainen edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuotot olivat talousarvion mukaisella tasolla, mutta toimintakulut ylittivät talousarvion. Poistot puolestaan olivat talousarviota pienemmät johtuen vuonna 2024 alkaneiden urakoiden valmistumisesta kesällä 2025. Polttoaineiden ja energian hinta laski hieman edellisvuodesta ja jätevedenpuhdistamon lämmitysjärjestelmän saneeraus pienensi jo loppuvuodesta lämmityskustannuksia, mutta laitoksen korjauskustannukset ja palveluostot nousivat eikä toimintakate riittänyt kattamaan poistoja. Vuonna 2025 jätevedenpuhdistamon korjauskustannukset olivat huomattavan korkeat ikääntyvien laitteitten takia. Vuoden 2025 talousarvioon päästiin ensimmäistä kertaa hyödyntämään etäluettavien vesimittarien dataa ja tuottojen osalta talousarvio osui todella lähelle toteumaa. Vesihuoltolaitoksen taksoja nostettiin vuodelle 2024 5 %, mutta pienentyneestä laskutetun veden määrän ja kustannusten nousun takia laitos oli edelleen tappiollinen. Taksoja tarkastettiin uudelleen Ympäristön ja asumisen lautakunnassa 28.10.2025 ja uudet taksat astuvat voimaan 1.1.2026. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 2 408 €. Toimintakulut olivat 56 239 € yli talousarvion vuonna 2025. Tilikauden 2025 tulos oli miinuksella 119 133 €, joka on 24 234 € enemmän kuin talousarviossa.

VEDENVALMISTUS JA –JAKELU

Vesihuoltolaitoksella on kaksi vedenkäsittelylaitosta pohjavedenottamoiden yhteydessä. Suurempi laitos on rakennettu 1985 ja saneerattu 1994. Raakavetensä se saa molemmilta pohjavedenottoilta. Talousvettä toimitetaan myös vesiosuuskunnille.

VESI-, JÄTEVESIVERKOSTOT

- **Verkostot**

Vesihuoltolaitoksella on 23 jätevesipumppaamoja ja 3 käyttöveden paineenkorotusasemaa.

Verkostojen pituudet 31.12.2025:

Talousvesiverkoston pituus on noin 83 km. Tästä muovin osuus on >99 % ja raudan alle 1 %.

Jätevesiverkoston pituus on noin 45 km. Muoviputken osuus on yli 98,5 % ja betoniviemärin osuus noin 1,5 %.

- **Verkostojen kunnossapito**

Verkostojen kunnossapito on paitsi jatkuvaa, päivittäistä toimintaa, mutta myös investoinneilla suoritettavaa isompaa kunnossapito- ja korjaustoimintaa.

JÄTEVESIEN KÄSITTELY

Vesihuoltolaitoksen jätevedenpuhdistamo on rakennettu 1988 ja peruskorjattu vuosina 1999–2000 ja 2011–2012. Ensimmäisessä korjauksessa laitosta korjattiin nitrifikaatioon ja kokonaistypenpoistoon soveltuvaksi ja toisessa rakennettiin kuivatun lietteen varastosilo sekä sako- ja umpikaivolietteen vastaanottoasema ja lietteen välivarasto. Laitos on kaksilinjainen, kokonaan sisätiloissa oleva biologis-kemiallinen rinnakkaissaostuslaitos. Tuleva jätevesi välpätään, johdetaan rasvan- ja hiekanerotukseen, kemikalioidaan ferrosulfaatilla, alkaloidaan kalkilla, ilmastetaan aktiivilietteen kanssa ja selkeytetään, minkä jälkeen puhdistettu vesi johdetaan purkuputkea pitkin Pielavesi -järveen. Laitoksen toiminnan kuvaus on liitteessä 4. Kuivattu liete on toimitettu Kuopioon biokaasulaitokselle.

Jätevedenpuhdistamolle johdetaan jätevesiä toiminta-alueen lisäksi myös vesiosuuskunnilta ja jätevesiyhtymältä. Laitos ottaa myös vastaan sakokaivo- ja umpisäiliölietteitä.

Laitoksen toiminnassa alkaa olla laitteiden ikääntymisestä johtuvia haasteita lisääntyvissä määrin, mutta puhdistustulokset ovat olleet pääosin hyviä. Laitos on pysynyt kunnossa jatkuvalla päivittäisellä kunnossapidolla, eikä suurempia investointeja tehty kuluneena vuonna. Laitoksen saneerausta tulee kuitenkin alkaa suunnittelemaan lähitulevaisuudessa.

9.2 Vesihuoltolaitoksen laskelmat

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	2025	2024
Liikevaihto	684 238,31	682 665,38
Liiketoiminnan muut tuotot	494,82	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	1 820,72	1 284,76
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-153 411,99	-173 852,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-153 411,99	-173 852,38
Palvelujen ostot	-195 040,30	-166 580,90
Materiaalit ja palvelut yht.	-348 452,29	-340 433,28
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-201 702,73	-220 156,93
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-39 946,83	-38 407,78
Muut henkilösivukulut	-5 542,78	-5 392,13
Henkilöstökulut yht.	-247 192,34	-263 956,84
Poistot ja arvonalentumiset	-203 890,08	-195 868,03
Liiketoiminnan muut kulut	-2 879,47	-6 820,50
Liikelyli-/alijäämä	-115 860,33	-123 128,51
Rahoitustuotot ja -kulut		
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-3 272,30	-4 839,53
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-3 272,30	-4 839,53
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-119 132,63	-127 968,04
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-119 132,63	-127 968,04
Tilikauden yli-/alijäämä	-119 132,63	-127 968,04

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-2,9 %	-3,3 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-2,9 %	-3,3 %
Voitto, %	-17,4 %	-18,8 %

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	-115 860,33	-123 128,51
Poistot ja arvonalentumiset	203 890,08	195 868,03
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 272,30	-4 839,53
Toiminnan rahavirta yhteensä	84 757,45	67 899,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-348 655,51	-483 952,89
Rahoitusosuudet investointimenoihin	21 426,00	0,00
Investointien rahavirta yhteensä	-327 229,51	-483 952,89
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-242 472,06	-416 052,90
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle	327 229,51	483 952,89
Lainakannan muutokset yhteensä	327 229,51	483 952,89
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-112 848,83	119 274,74
Saamisten muutos muilta	77 663,07	-242 408,12
Korottomien velkojen muutos muilta	-49 571,69	55 233,39
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-84 757,45	-67 899,99
Rahoituksen rahavirta yhteensä	242 472,06	416 052,90

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-646 206	-341 088
Investointien tulorahoitus, %	25,9 %	14,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,54	0,59
Lainanhoitokate	-0,27	-0,15
Quick ratio	1,54	1,54
Current ratio	1,54	1,54

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	56 579,00	56 579,00
2. Rakennukset	709 443,84	350 208,16
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 796 621,36	1 785 926,64
4. Koneet ja kalusto	11 937,40	19 244,37
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	18 363,05	257 647,05
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 592 944,65	2 469 605,22
III Sijoitukset		
3. Muut lainasaamiset	6 940,00	6 940,00
III Sijoitukset yhteensä	6 940,00	6 940,00
A Pysyvät vastaavat yhteensä	2 599 884,65	2 476 545,22
C Vaihtuvat vastaavat		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	1 397 758,97	1 284 910,14
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	201 414,53	251 898,38
4. Muut saamiset	0,00	27 229,53
5. Siirtosaamiset	50,31	0,00
II Saamiset yhteensä	1 599 223,81	1 564 038,05
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 599 223,81	1 564 038,05
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 199 108,46	4 040 583,27

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	2 955 060,98	2 955 060,98
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-39 679,22	88 288,82
V Tilikauden yli-/alijäämä	-119 132,63	-127 968,04
A Oma pääoma yhteensä	2 796 249,13	2 915 381,76
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	1 271 731,04	944 501,53
Korottomat		
7. Ostovelat	35 789,95	111 899,23
9. Muut velat / liittymismaksut	31 879,35	5 835,20
10. Siirtovelat	63 458,99	62 965,55
E Vieras pääoma yhteensä	1 402 859,33	1 125 201,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 199 108,46	4 040 583,27

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	66,6 %	72,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	204,3 %	164,5 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	-159	-40
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-41	-10
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	1 272	945
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	328	237
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	1 272	945
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	328	237
Lainasaamiset, 1 000 euroa	7	7
Asukasluku	3 872	3 981

VESIHUOLTOLAITOKSEN TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Tot. (%)
Toimintatuotot						
Liikevaihto	714 146	-30 000	684 146	684 238	92	100,0 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	495	495	-
Saadut tuet ja avustukset	1 000	0	1 000	1 821	821	182,1 %
Toimintatuotot yht.	715 146	-30 000	685 146	686 554	1 408	100,2 %
Toimintakulut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-139 550	0	-139 550	-153 412	-13 862	109,9 %
Palvelujen ostot	-156 863	-702	-157 565	-195 040	-37 475	123,8 %
Palkat ja palkkiot	-199 490	0	-199 490	-201 703	-2 213	101,1 %
Henkilösivukulut	-45 680	0	-45 680	-45 490	190	99,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-234 860	0	-234 860	-203 890	30 970	86,8 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 900	0	-2 900	-2 879	21	99,3 %
Yhteensä	-779 343	-702	-780 045	-802 414	-22 369	102,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-3 272	-3 272	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-64 197	-30 702	-94 899	-119 133	-24 234	125,5 %

VESILAITOKSEN TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Tot. (%)
Toimintatuotot						
Liikevaihto	252 142	-10 000	242 142	245 613	3 471	101,4 %
Saadut tuet ja avustukset	500	0	500	1 667	1 167	333,4 %
Toimintatuotot yht.	252 642	-10 000	242 642	247 280	4 638	101,9 %
Toimintakulut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 250	0	-32 250	-39 779	-7 529	123,3 %
Palvelujen ostot	-50 320	1 149	-49 171	-61 090	-11 919	124,2 %
Palkat ja palkkiot	-99 210	0	-99 210	-101 514	-2 304	102,3 %
Henkilösivukulut	-22 710	0	-22 710	-22 868	-158	100,7 %
Muut toimintakulut	-1 400	0	-1 400	-1 754	-354	125,3 %
Toimintakulut yht.	-205 890	1 149	-204 741	-227 005	-22 264	110,9 %
Toimintakate	46 752	-8 851	37 901	20 276	-17 625	53,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-89 820	0	-89 820	-58 783	31 037	65,4 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 400	0	-1 400	-1 754	-354	125,3 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-43 068	-8 851	-51 919	-38 507	13 412	74,2 %

VIEMÄRILAITOKSEN TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Tot. (%)
Toimintatuotot						
Liikevaihto	462 004	-20 000	442 004	438 625	-3 379	99,2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	495	495	-
Saadut tuet ja avustukset	500	0	500	154	-346	30,7 %
Toimintatuotot yht.	462 504	-20 000	442 504	439 273	-3 231	99,3 %
Toimintakulut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-107 300	0	-107 300	-113 633	-6 333	105,9 %
Palvelujen ostot	-106 543	-1 851	-108 394	-133 950	-25 556	123,6 %
Palkat ja palkkiot	-100 280	0	-100 280	-100 189	91	99,9 %
Henkilösivukulut	-22 970	0	-22 970	-22 621	349	98,5 %
Muut toimintakulut	-1 500	0	-1 500	-1 126	374	75,0 %
Toimintakulut yht.	-338 593	-1 851	-340 444	-371 519	-31 075	109,1 %
Toimintakate	123 911	-21 851	102 060	67 754	-34 306	66,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-145 040	0	-145 040	-145 107	-67	100,0 %
Liiketoiminnan muut kulut	-1 500	0	-1 500	-1 126	374	75,0 %
Yhteensä	-699 815	-25 553	-725 368	-821 517	-96 149	113,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-3 272	-3 272	-
Tilikauden yli-/alijäämä	-21 129	-21 851	-42 980	-80 625	-37 645	187,6 %

INVESTOINTIHANKKEET, KORVAUSINVESTOINNIT

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuo- den käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Rakennukset							
1195 Kiinteistöjen energiatal.paran	-400	-30 000	-40 000	-70 000	-52 818	75 %	17 182
-Tulot:	0	0	0	0	21 426	-	21 426
-Menot:	-400	-30 000	-40 000	-70 000	-74 244	106 %	-4 244
1199 Pohjavesilaitos	-252 227	-150 000	0	-150 000	-76 833	51 %	73 167
Rakennukset yht.	-252 627	-180 000	-40 000	-220 000	-129 652	59 %	90 348
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
2591 Vesimittarit etäluettaviksi	-139 553	0	0	0	0	-	0
2600 Vesihuollon rakent. yleensä	-24 608	-25 000	0	-25 000	-33 149	133 %	-8 149
2614 Viemärisaneeraukset	-26 812	-30 000	0	-30 000	-42 857	143 %	-12 857
2617 Hiekka-allas, kuivaam. sakeutt	-25 266	0	0	0	0	-	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	-216 239	-55 000	0	-55 000	-76 006	138 %	-21 006
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	21 426	-	21 426
Investointimenot yhteensä	468 866	235 000	40 000	275 000	227 084	83 %	-47 916
Nettoinvestoinnit	-468 866	-235 000	-40 000	-275 000	-205 658	75 %	69 342

INVESTOINTIHANKKEET, UUSINVESTOINNIT

(Luvut 1 000 euroa)	Ed. vuo- den käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
2616 Varavesisytön rakentaminen	-5 020	-70 000	-30 000	-100 000	-115 627	116 %	-15 627
2618 Pikonniemi valokuitu	0	-30 000	0	-30 000	-5 945	20 %	24 055
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	-5 020	-100 000	-30 000	-130 000	-121 572	94 %	8 428
Investointihankkeet yhteensä							
Investointitulot yhteensä	0	0	0	0	0	-	0
Investointimenot yhteensä	5 020	100 000	30 000	130 000	121 572	94 %	-8 428
Nettoinvestoinnit	-5 020	-100 000	-30 000	-130 000	-121 572	94 %	8 428

9.3 Vesihuoltolaitoksen liitetiedot

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTATUOTTOJEN ERITTELY

	2025	2024
Vesi- ja jätevesimaksut	496 412	492 100
Vesihuollon liittymismaksut	2 857	5 021
Vesihuollon perusmaksut	171 026	172 200
Muut liiketoiminnan tuotot	13 944	13 344
Palveluiden myyntitulot	495	0
Muut tuotot	1 821	1 285
Toimintatuotot yhteensä	686 555	683 950

VESIHUOLTOLAITOKSEN PALVELUJEN OSTOT

	2025	2024
Vesilaitos	-61 090	-56 405
Viemärlaitos	-133 950	-110 176
Yhteensä	-195 040	-166 581

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Ei ilmoitettavaa

VESIHUOLTOLAITOKSEN AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräi- set hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankinta- meno 1.1.	56 579	350 208	1 785 927	19 244	0	257 647	2 469 605
Lisäykset tilikauden ai- kana	0	403 705	184 235	0	0	327 144	915 084
Rahoitusosuudet	0	-21 426	0	0	0	0	-21 426
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	-566 428	-566 428
Tilikauden poisto	0	-23 043	-173 541	-7 307	0	0	-203 891
Poistamaton hankinta- meno 31.12.	56 579	709 444	1 796 620	11 937	0	18 363	2 592 943
Kirjanpitoarvo 31.12.	56 579	709 444	1 796 620	11 937	0	18 363	2 592 943

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VESIHUOLTOLAITOKSEN OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	2 955 061	2 955 061
Vähennykset	0	
Peruspääoma 31.12.	2 955 061	2 955 061
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-39 679	88 289
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-39 679	88 289
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-119 133	-127 968
Oma pääoma yhteensä 31.12.	2 796 249	2 915 382

VESIHUOLTOLAITOKSEN SIIRTOVELAT

	2025	2024
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jakso-	58 845	56 749
tukset		
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotuk-	4 613	6 217
set		
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	63 458	62 966

PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

VESIHUOLTOLAITOKSEN HENKILÖSTÖ

	2025	2024
Vesihuoltolaitos	2	2
Yhteensä	2	2

VESIHUOLTOLAITOKSEN HENKILÖSTÖKULUT

	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	247 192	263 957
Henkilöstökulut yhteensä	247 192	263 957

9.4 Muut eriytetyt laskelmat

Ulkopuolisille vuokrattujen tilojen eriyttäminen (Kilpailulaki 30 d §)

	2025	2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	21	1 291
Tuet ja avustukset	748	500
Muut toimintatuotot	350 092	289 863
Toimintatuotot yht.	350 862	291 654
Toimintakulut		
Palkat ja palkkiot	-37 795	-36 152
Eläkekulut	-7 624	-9 410
Muut henkilösivukulut	-1 060	-936
Palvelujen ostot	-44 536	-49 975
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-105 728	-182 503
Avustukset	-1 098	-7 685
Muut toimintakulut	-482	-708
Toimintakulut yht.	-198 323	-287 368
Toimintakate	152 539	4 286
Poistot ja arvonalentumiset	-61 372	-114 107
Tilikauden tulos	91 167	-109 821
Tilikauden yli-/alijäämä	91 167	-109 821

Kustannukset eriytetään kohdekohtaisella kirjanpidolla, ja vuokrattujen tilojen osuus määritellään neliöiden suhteessa. Vertailutiedoissa rakennuskohtaisia lisäpistoja 105 138 euroa.

10 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Pielavedellä 30. päivänä maaliskuuta 2026

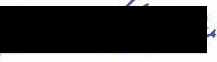
Pielaveden kunnanhallitus

Harri-Pekka Luomi
khall.puheenjohtaja

Mia Simpanen
khall. 1. varapuheenjohtaja

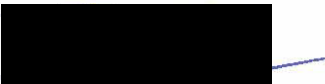

Juha Partanen
khall. 2. varapuheenjohtaja

Veli-Tuomas Hakulinen
khall.jäsen

Jarno Katainen
khall.varajäsen

Mirja Pelkonen
khall.jäsen

Timo Pennanen
khall.jäsen

Toni Pohjatalo
khall.jäsen

Titta Raitanen
khall.jäsen

Johanna Viita
kunnanjohtaja

Tilintarkastajan merkintä:

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Paikka ja aika 18.5.2026 Pielavedellä

Päivi Varis
JHT, HT

11 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat 2025

Pääkirja	sähköinen arkisto
Päiväkirja	sähköinen arkisto
Tilinpäätös	sidottuna + sähköisessä muodossa
Kassanhallinta	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen arkisto
Myyntireskontra	sähköinen arkisto
Ostoreskontra	sähköinen arkisto
Palkanlaskenta	sähköinen arkisto

Kirjanpitokirjat säilytetään vähintään 10 vuotta ja tositteet vähintään 6 vuotta kirjausjärjestyksessä tai laskulajeittain. Tilinpäätös pysyvästi.

Tositelajit		Sähköinen arkisto
ALKUSA	Alkusaldot	X
KLALKU	Konsernin alkusaldot	X
BUD	Talousarvio	X
BUDL	Talousarvio muutokset	X
MUIST1	Muistiotositteet/ulkoinen Raintance	X
MUIRO2	Muistiotositteet/ulkoinen Rondo	X
MUISIS	Muistiot/sisäinen Raintance	X
MUIRS2	Muistiotositteet/sisäinen Rondo	X
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	X
KLYHT	Konserniyhteisöjen yhdistely	X
KOMMUI	Käyttöomaisuudenmuistiot	X
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	X
MRPLL	Myyntilaskut laskulajeittain	X
MRPHYV	Hyvityslaskun kuittaus	
MRPK	Tileistä poisto	
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	X
MRPVII	Viitesuoritukset	X
ORPMAK	ORP maksut	X
ORPRO	ORP Ostol. Data Cycle	X
PANKKI	Pankkien tiliotteet	X
PALKAT	Palkkatositteet	X
SISROP	Sisäiset laskut Rondo	X
VYÖR	Vyörytystositteet	X
MUISTP	Tilinpäätösarvion kirjaustositteet	X

12 LIITTEET

12.1 Liite 1 Talouden kehitys 2024–2025 ja taloussuunnitelma 2026–2028

TUOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA+TaMu 2025	TP 2025	TA 2026	SV 2027	SV 2028
		14,3	14,7	-6,3	9,0	2,0	2,0
TOIMINTAKATE	-11 171 919	-12 771 675	-12 813 447	-12 011 049	-13 095 499	-13 363 039	-13 630 277
VEROTULOT	8 314 404	8 243 700	8 287 855	8 279 818	8 677 384	8 722 276	8 960 606
VALTIONOSUUDET	5 542 692	5 587 334	5 580 704	5 557 174	5 414 495	5 387 964	5 677 915
KORKOTUOTOT	244 237	53 600	163 600	173 964	28 600	22 500	22 500
KORKOKULUT	-273 522	-181 700	-183 260	-187 122	-175 000	-351 900	-373 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	934 519	726 130	720 917	859 363	720 430	720 330	720 330
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 184	-1 200	-1 200	-1 361	-1 200	-1 200	-1 200
VUOSIKATE	3 589 227	1 656 189	1 755 169	2 670 787	1 569 210	1 136 931	1 376 874
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 635 713	-1 655 893	-1 438 693	-1 424 295	-1 395 217	-1 625 430	-1 773 908
Satunnaiset erät		0	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-147 289	-30 000	-30 000	-278 885			
TILIKAUDEN TULOS	953 514	296	316 476	1 246 492	173 993	-488 499	-397 034
Opinortin inv varauksen purku	-950 000			-1 200 000		267 817	535 633
Yli-/Alijäämä	3 514	296	316 476	46 492	173 993	-220 682	138 599
RAHOITUSTARVE							
VUOSIKATE (+KORJ.ERÄT)	3 441 938	1 626 189	1 725 169	2 391 902	1 569 210	1 136 931	1 376 874
INVESTOINTIEN NETTO	-1 513 732	-6 274 000	-4 823 000	-3 116 735	-6 577 000	-3 405 000	-55 000
ANTOLAINAT	8 500	-50 000	-50 000	0	-50 000	-50 000	-50 000
LAINOJEN LYHENNYKSET	-513 480	-513 480	-513 480	-513 480	-513 480	-733 480	-746 139
LYHYTAIK. LAINOJEN MUUTOS							
OMAN PÄÄOMAN MUUTOS							
SAAMISTEN MUUTOS (LIS.)							
MAKSUVALIMUDEN MUUTOKSET	-41 632			739 047			
RAHOITUSTARVE	1 381 594	-5 211 291	-3 661 311	-499 265	-5 571 270	-3 051 549	525 735
LAINANOTTO	0	0	0	0	0	1 722 819	0
Omarahoitus Opinportti kassa		5 211 291	3 661 311	499 265	4 500 000		
Omarahoitus Opinportti sijoit.					1 071 270	1 328 730	
LAINOJEN LYHENNYKSET	-513 480	-513 480	-513 480	-513 480	-513 480	-733 480	-746 139
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 381 594	-5 211 291	-3 661 311	-499 265	-5 571 270	-1 328 730	525 735

ED.TILIK. YLIJÄÄMÄT 31.12.2024	5 890 277			Nettovelka 31.12.2024	9 819 296	
-yli/alij.2025	1 246 492			Nettovelan muutos 2025	-513 480	
YHTEENSÄ 31.12.2025	7 136 769	1843		Nettovelka 31.12. 2025	9 305 816	2403
vuosilta 2026 - 2028	91 910			Nettovelan muutos 2026	-513 480	
YHTEENSÄ suunnittelukaudella	7 228 679	1867		Nettovelka 31.12. 2026	8 792 336	2271
				Nettovelan muutos 2027-2028	243 200	
				YHTEENSÄ suunn.kaudella	9 035 536	2334

asukasluku 31.12.2025	3872					
-----------------------	------	--	--	--	--	--

12.2 Liite 2 Kiinteistö Oy Pielaveden vuokratalojen toimintakertomus

KIINTEISTÖ OY PIELAVEDEN VUOKRATALOT

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2025

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Perustiedot

Osakepääoma	736 545,39 €
Osakkeen nimellisarvo	16,8187928 €
Osakkeiden lukumäärä	43 793 kpl
Y-tunnus	0879629-3

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot on kokonaan Pielaveden kunnan omistama vuonna 1991 perustettu vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata asuntoja Pielaveden kunnan alueella.

Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1976–1993. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

2. TOIMINTA

2.1. Yleistä toiminnasta

Huoneistoremontteja tehtiin useissa asunnoissa aina asukkaan vaihtuessa. Remontteja tehtiin asuntokohtaisesti siinä laajuudessa, kun oli asumisterveyden ja viihtyvyyden kannalta tarpeellista. Lisäksi jatkettiin remontteja myös pitkäaikaisen vuokralaisten kodeissa.

Kesällä uusittiin Kuusitiellä rivitalojen väliaidat, maalattiin Hukantie 1 & 3-rivitalojen ulkoverhoukset, korjattiin Hukantie 1 -rivitalojen kivijalka, ja loppuvuonna vaihdettiin Hukantie 3 parvekeovet. Kaikki remontit toteutettiin kassavaroin, eikä niitä varten nostettu lainaa.

Tilikaudella aloitettiin myös ilmastosuunnitelman laatiminen.

2.2. Kokoukset ja organisaatio

Kokoukset

Yhtiökokouksia on ollut yksi ja hallituksen kokouksia kolme.

Yhtiön hallitus

Mika Hartikainen, puheenjohtaja, jäsen
Juha Partanen, varapuheenjohtaja, jäsen
Hannu Voutilainen, asukasjäsen
Reijo Hyvärinen, jäsen 12.5.2025 saakka
Pentti Virolainen, jäsen 12.5.2025 alkaen

Varajäsenet: Tuomo Karhunen ja Eija Hult

Tilintarkastaja

BDO Audiator Oy

Hallinto

Toimitusjohtaja Jouni Tissari

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikaudella

Tilikaudella yhtiön palveluksessa oli keskimäärin yksi henkilö

Taloushallinto/kirjanpito

Isännöitsijä Laura Anttonen

Tietosuojarekisterin pitäjä

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot

Rekisteriasioita hoitava henkilö

Isännöitsijä Laura Anttonen

Kiinteistönhoito

Kiinteistöhuolto Hirvasoja Oy

3. TALOUS

Tuloksen muodostumisen keskeisiä lukuja

Liikevaihto	952 109,52 €
Poistot	-76 602,36 €
Kiinteistön hoitokulut	-846 382,98 €
Luottotappiot ja jälkipierintätuotot	-3 264,31 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-32 790,56 €
Varausten muutos	-6 930,69 €
Tulos	0,00 €
Hallituksen palkkiot	2 370,00 €

MUUT TIEDOT

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Yhtiöllä ei ole ollut tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Kiinteistöjen täysarvovakuutukset

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Tiedot

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TA 2024	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Asuntojen lukumäärä	150	150	150	150
Kiinteistöjä	11	11	11	11
Pinta-ala m ²	8045	8045	8045	8045
Asukkaita	205	200	205	200
Hakijamäärä	>50	70	>50	64
Käyttöaste	>95%	95,03%	>95%	95,89%
Keskivuokra	9,39	9,39	9,75	9,75
Vuokrasaamiset	< 29 199	32 962	< 29 199	48 544
Veden kulutus l/hlö/vrk	<150	123	<150	116
Lämmönkulutus MWh	<1 600	1584	<1 600	1506
Sähkönkulutus kWh	<170 000	161 122	<170 000	153 590
Korjaukset	60 000	-137 480	70 000	170 837
Korjaukset € / m ²	7,5	-17,08	8,7	21,24
Lainat 31.12.	951 500	951 500	843 000	843 000
Lainanhoitokulut (korot+lyh)	-154 874	-162 618	-148 228	-143 681
Lainaa € / m ²	118	118	105	105

Tietosuoja

Yksityisyydensuojakäytäntömme ja -ohjeemme perustuvat EU-direktiivin 95/46/EU 2016/679 ja Suomessa voimassa olevaan yksityisyydensuojalain-säädäntöön. Hallitus on kokouksessaan 18.6.2018 § 42 merkinnyt tiedokseen yhtiön tietoturva-asiat. (tietosuojaselosteen ja riskienkartoituksen)

Henkilöstö on suorittanut arjen tietosuojakoulutuksen ja siihen liittyvän testin hyväksytysti.

4. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE 2024

Tavoite	Toteutuma
Huoneistojen peruskuntoa pintojen osalta kohennetaan vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä.	Toteutunut
Pitkäaikaisten vuokralaisten (yli 10v samassa asunnossa asuneiden) korjausten jatkaminen	Toteutunut
Talous tasapainossa	Toteutunut

Tavoite Toteutuma Selite poikkeamista

Toiminnan laajuutta koskeva tavoite

Käyttöaste vuokrattavista huoneistoista > 95 % 95,89 %

5. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Tilikauden päättymisen jälkeen on jatkettu normaaleita huolto- ja kunnossapitotöitä sekä huoneistoremontteja.

Virteläntie 2 C-rapussa havaittiin tammikuussa laaja vesivahinko, jonka takia kolme allekkaista huoneistoa on tällä hetkellä pois asuinkäytöstä. Vesivahingon takia muuttamaan joutuneille asukkaille löytyi korvaava asunto yhtiöstä. Vahingon selvittely vakuutusyhtiön kanssa on kesken.

Yhtiölle on laadittu ilmastosuunnitelma.

6. HALLITUKSEN ESITYS YHTIÖN VOITTOA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Hallitus esittää yhtiökokoukselle voitonjakokelpoisten varojen käyttämistä seuraavasti:

Tilikauden tulos 0,00 € kirjataan vapaaseen omaan pääomaan eikä osinkoa jaeta tilikaudelta 1.1.-31.12.2025.

12.3 Liite 3 Pielaveden teollisuushallit Oy:n toimintakertomus

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2025

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Perustiedot

Kaupparekisterinumero	1748961-5
Osakepääoma	630 000,00 €
Osakkeen nimellisarvo	1 000,00 €
Osakkeiden lukumäärä	630 kpl
Y-tunnus	1748961-5

Toiminta-ajatus

Pielaveden Teollisuushallit Oy on vuonna 2002 perustettu yhtiö, jonka tarkoituksena on hankkia, omistaa ja vuokrata teollisuushalleja Pielaveden kunnan alueella erilaisten yritysten käyttöön. Pielaveden teollisuushallit Oy on Pielaveden kunnan 100 % omistama yhtiö. Yhtiö omistaa yhden hallikiinteistön, joka on valmistunut vuonna 1991.

2. TOIMINTA

2.1. Yleistä toiminnasta

Hallin tilat on pääsääntöisesti hyvin vuokrattuina.

Toimitusjohtajan, kiinteistöjen kunnossapidon valvonnan/rakennuttamisen ja kiinteistön hoidon palveluiden hankinta jatkui ostopalveluna kunnan ympäristön ja asumisen palvelualueelta.

Suuria investointeja tai korjauksia ei tehty. Toimet olivat lähinnä normaaleja huoltotoimenpiteitä, sekä toimintaa ylläpitäviä korjauksia tai huoltoja.

2.2. Kokoukset ja organisaatio

Kokoukset

Yhtiökokouksia on ollut yksi ja hallituksen kokouksia neljä.

Yhtiön hallitus

Juha Partanen	puheenjohtaja
Mika Hartikainen	jäsen
Reijo Hyvärinen	jäsen
Paavo Leppänen	jäsen

Tilintarkastaja BDO Audiator Oy

Hallinto Toimitusjohtaja Jouni Tissari

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kiinteistöjä	2	2	2	2	1
Pinta-ala m ²	3124	3124	3124	3124	713
Vuokrasaamiset	18052,08	17698,35	13 181,20	< 5000	3 118,98
Lämmönkulutus MWh	307	310	318	< 350	259
Lämpötilaindeksi, kk	20,1	16,91	17,35	18	22
Sähkön kulutus kWh	64528	80396,4	83004,19	35000	56763
Korjaukset	33324,46	8137	10 924,43	5 000,00	2 944,04
Korjaukset € / m ²	10,7	2,6	3,5	> 1	4,13
Hoitokulut € / m ² / kk	2,8	2,06	2,31	< 1,6	7,67
Omavaraisuusaste	98	98	98	> 50	98

Kiinteistönhoito Pielaveden kunta, ympäristön ja asumisen palvelualue

Kirjanpito Pielaveden Tilipalvelu Oy / Raija Jauhiainen

Tietosuojarekisterin pitäjä Pielaveden Teollisuushallit Oy

Rekisteriasioita hoitava henkilö Jouni Tissari

3. TALOUS

Tuloksen muodostumisen keskeisiä lukuja:

Liikevaihto	38 060,35
Poistot	10 352,28
Muut hoitokulut	2 410,08
Kiinteistön hoitokulut	65 632,91
Luottotappiot ja perintätuotot	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0
Varausten muutos	-
Tulos	9 067,53
Hallituksen palkkiot	0

Hallitus esittää tilikauden tuloksen 9 067,53 € kirjaamista yhtiön omaan pää-omaan edellisten vuosien alijäämän lisäykseksi.

4. MUUT TIEDOT

4.1. Kiinteistöjen täysarvovakuutukset

Fennia

Tiedot

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kiinteistöjä	2	2	2	2	1
Pinta-ala m ²	3124	3124	3124	3124	713
Vuokrasaamiset	18052,08	17698,35	13 181,20	< 5000	3 118,98
Lämmönkulutus MWh	307	310	318	< 350	259
Lämpötilaindeksi, kk	20,1	16,91	17,35	18	22
Sähkön kulutus kWh	64528	80396,4	83004,19	35000	56763
Korjaukset	33324,46	8137	10 924,43	5 000,00	2 944,04
Korjaukset € / m ²	10,7	2,6	3,5	> 1	4,13
Hoitokulut € / m ² / kk	2,8	2,06	2,31	< 1,6	7,67
Omavaraisuusaste	98	98	98	> 50	98

Tietosuoja

Yksityisyydensuojakäytäntömme ja -ohjeemme perustuvat EU-direktiivin 95/46/EU 2016/679 ja Suomessa voimassa olevaan yksityisyydensuojalainsäädäntöön.

Hallitus on kokouksessaan 20.6.2018 § 29 merkinnyt tiedokseen yhtiön tietoturva-asiat (tietosuojaselosteen ja riskienkartoituksen).

Henkilöstö on suorittanut arjen tietosuojakoulutuksen ja siihen liittyvän testin hyväksytysti.

5. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE

Tavoite	Toteutuma
Rakennuskantaan tehdään PTS-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia.	<i>Puustellintie 37 halliin teetettiin uusi kuntoarvio ja PTS</i>
Tarpeen mukainen kiinteistökanta	<i>Pajatie 5 myyty</i>
Talous tasapainossa	<i>Talous on tasapainossa</i>

Palvelun laatu

Uusia sopimuksia 5 kpl

6. MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Lähiajan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät ennen kaikkea maailman talouden epävarmuuteen ja sitä kautta markkinoiden kehitykseen yleisesti

alalla, joka vuokraa nykyistä toimitilaa. Yhdysvaltojen tullipolitiikalla on suoranainen vaikutus vuokralaisen toimintaan.

7. TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Nykyiset vuokralaiset jatkavat suurella todennäköisyydellä vuokraamissaan tiloissa. Puustellintie 37 hallin myynnistä on neuvottelut käynnissä. Kiinteistön kunnossapidossa tehdään välttämättömiä korjauksia ja kunnostuksia, sekä uuden peruskuntoarvion PTS-ehdotuksen mukaisia toimenpiteitä.

12.4 Liite 4 Luottamushenkilöluettelo

TOIMIELINTEN KOKOONPANO 2025

luottamushenkilöiden sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi@pielavesi.fi**Pielaveden kunnanvaltuusto 1.1. - 31.5.2025**

Luomi Harri-Pekka	Puheenjohtaja	KESK
Saastamoinen Aku	I Varapuheenjohtaja	KESK
Nousiainen Risto	II Varapuheenjohtaja	KESK
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Hartikainen Mika	Jäsen	KOK
Karhunen Tuomo	Jäsen	APYL
Katainen Pekka	Jäsen	KESK
Kiukkonen Jyrki	Jäsen	SDP
Kumpulainen Sari	Jäsen	PS
Leppänen Paavo	Jäsen	KESK
Masalin Kari	Jäsen	VAS
Nousiainen Mari	Jäsen	KESK
Nyyssönen Janne	Jäsen	PS
Partanen Juha	Jäsen	KESK
Parviainen Mirka	Jäsen	VAS
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK
Pennanen Timo	Jäsen	APYL
Raitanen Titta	Jäsen	KOK
Simpanen Mia	Jäsen	KESK
Tossavainen Pekka	Jäsen	PS
Virolainen Pentti	Jäsen	KESK

Kunnanhallitus 1.1. – 31.5.2025

Simpanen Mia	Puheenjohtaja	KESK
Virolainen Pentti	I Varapuheenjohtaja	KESK
Parviainen Mirka	II Varapuheenjohtaja	VAS
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Hartikainen Mika	Jäsen	KOK
Jokipii-Ruuskanen Marja	Jäsen	SDP
Nyyssönen Janne	Jäsen	PS
Partanen Juha	Jäsen	KESK
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK

Tarkastuslautakunta 1.1. – 31.5.2025

Kiukkonen Jyrki	Puheenjohtaja	SDP
Tossavainen Pekka	Varapuheenjohtaja	PS
Hakulinen Lahja	Jäsen	KESK
Katainen Hannu	Jäsen	KESK
Poussu Pippa	Jäsen	KOK

Kasvun ja oppimisen lautakunta 1.1. – 31.5.2025

Nousiainen Mari	Puheenjohtaja	KESK
Raitanen Titta	Varapuheenjohtaja	KOK
Jauhiainen Arto	Jäsen	VAS
Jokelainen Mika	Jäsen	PS
Katainen Pekka	Jäsen	KESK
Mönkkönen Minna	Jäsen	KESK
Rönkkö Matti	Jäsen	KESK

Ympäristön ja asumisen lautakunta 1.1. – 31.5.2025

Kolehmainen Pasi	Puheenjohtaja	KESK
Masalin Kari	Varapuheenjohtaja	VAS
Hirvasoja Marja-Riina	Jäsen	KOK
Partanen Susan	Jäsen	KESK
Rantala Erja	Jäsen	KESK
Rytkönen Onni	Jäsen	KESK
Salmi Juha	Jäsen	PS

Keskusvaalilautakunta 1.1. – 31.5.2025

Kahelin Kalevi	Puheenjohtaja	KESK
Pääkkönen Juha	Varapuheenjohtaja	SIT
Tikka Saila	Jäsen	PS
Toivainen Paula	Jäsen	SDP
Väänänen Mari	Jäsen	VAS

Pielaveden kunnanvaltuusto 1.6. - 31.12.2025

Virolainen Pentti	Puheenjohtaja	KESK
Saastamoinen Aku	I Varapuheenjohtaja	KESK
Paananen Johanna	II Varapuheenjohtaja	SDP
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Karhunen Tuomo	Jäsen	APYL
Katainen Anni	Jäsen	KESK
Katainen Jarno	Jäsen	APYL

Katainen Pekka	Jäsen	KESK
Kekkonen Janna	Jäsen	APYL
Kolehmainen Pasi	Jäsen	KESK
Luomi Harri-Pekka	Jäsen	KESK
Masalin Kari	Jäsen	VAS
Mönkkönen Minna	Jäsen	KESK
Nousiainen Mari	Jäsen	KESK
Partanen Juha	Jäsen	KESK
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK
Pohjatalo Toni	Jäsen	VAS
Raitanen Titta	Jäsen	KOK
Ruotsalainen Pasi	Jäsen	APYL
Simpanen Mia	Jäsen	KESK
Tossavainen Pekka	Jäsen	PS

Kunnanhallitus 1.6. – 31.12.2025

Luomi Harri-Pekka	Puheenjohtaja	KESK
Simpanen Mia	I Varapuheenjohtaja	KESK
Partanen Juha	II Varapuheenjohtaja	KESK
Hakulinen Veli-Tuomas	Jäsen	KESK
Honkanen Maarit	Jäsen	APYL
Pelkonen Mirja	Jäsen	KESK
Pennanen Timo	Jäsen	APYL
Pohjatalo Toni	Jäsen	VAS
Raitanen Titta	Jäsen	KOK

Tarkastuslautakunta 1.6. – 31.12.2025

Tossavainen Pekka	Puheenjohtaja	PS
Katainen Pekka	Varapuheenjohtaja	KESK
Kärkkäinen Petri	Jäsen	KOK
Mero Mari	Jäsen	APYL
Peltonen Ulla	Jäsen	KESK

Kasvun ja oppimisen lautakunta 1.6. – 31.12.2025

Nousiainen Mari	Puheenjohtaja	KESK
Leppänen Paavo	Varapuheenjohtaja	KESK
Jääskeläinen Hanna	Jäsen	KESK
Karell Minna	Jäsen	KESK
Qvick Otto	Jäsen	KESK
Ruotsalainen Pasi	Jäsen	APYL

Wasenius Taina	Jäsen	SDP
----------------	-------	-----

Ympäristön ja asumisen lautakunta 1.6. – 31.12.2025

Kolehmainen Pasi	Puheenjohtaja	KESK
Kekkonen Janna	Varapuheenjohtaja	APYL
Masalin Kari	Jäsen	VAS
Mönkkönen Minna	Jäsen	KESK
Rantala Erja	Jäsen	KESK
Rytkönen Onni	Jäsen	KESK
Ylitalo Jani	Jäsen	KESK

Keskusvaalilautakunta 1.6. – 31.12.2025

Kahelin Kalevi	Puheenjohtaja	KESK
Valta Martti	Varapuheenjohtaja	APYL
Jokipii-Ruuskanen Marja	Jäsen	SDP
Pääkkönen Soile	Jäsen	VAS
Voutilainen Hannu	Jäsen	KOK

12.5 Liite 5 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka laskeaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

$$=100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta, vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

$$=100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten

investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas:

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Toiminnan rahoitus

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Tunnusluvun positiivinen (ylijäämäinen) määrä (tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä) ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi

pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} * \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten

lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatte.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen

ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} * \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Omavaraisuusaste,%:

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus,%:

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= (\text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainamäärä kunnan tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

12.6 Tilintarkastuskertomus

Keskus 020 743 2920
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Porkkalankatu 3
00180 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2025

Pielaveden kunnanvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Pielaveden kunnan hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2025. Tilinpäätös sisältää kunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kunnanhallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kunnanhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyskysymysten havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväläalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteutukseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitiilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Pielavedellä 18.5.2026

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Päivi Varis
JHT, HT

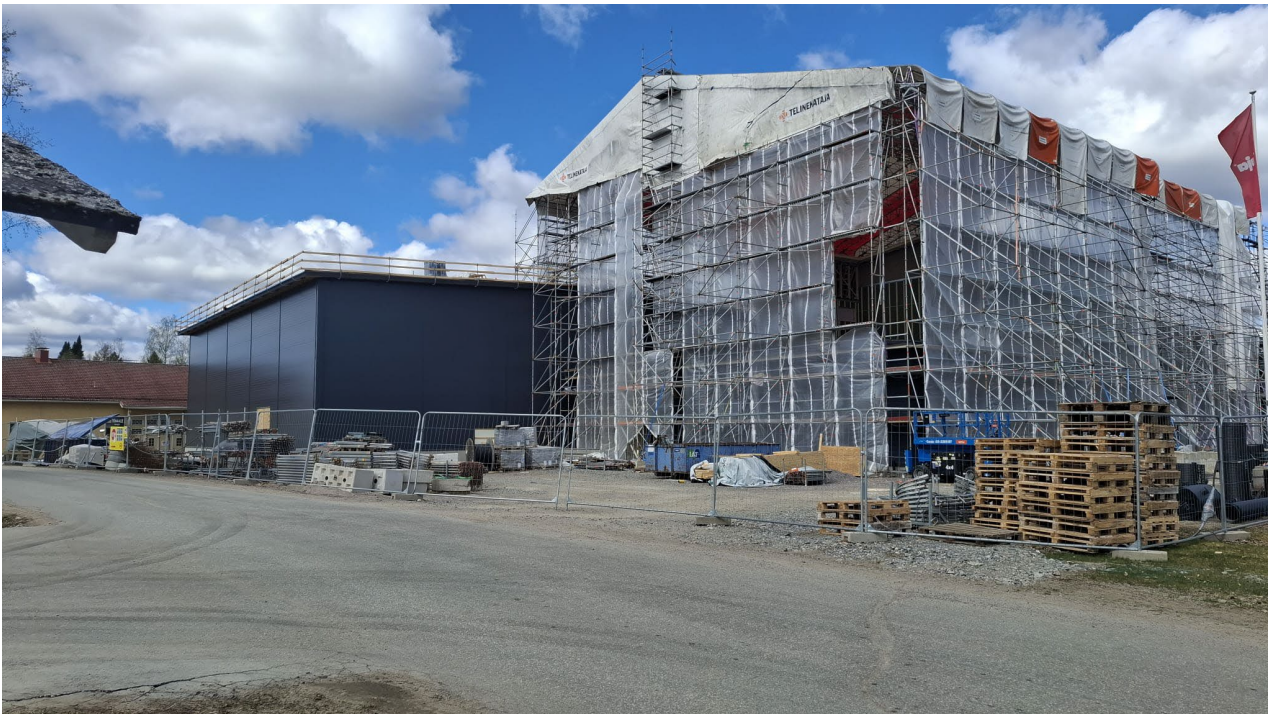
2(2)

BDO Audiator Oy (Y-tunnus 0904285-6) kuuluu suomalaiseen BDO-konserniin. Emoyhtiö BDO Oy on itsenäinen jäsen BDO International Limitedissä ja kuuluu kansainvälisten itsenäisten BDO-jäsenyhtiöiden verkostoon.

12.7 Arviointikertomus vuodelta 2025, tarkastuslautakunta

Pielaveden kunnan arviointikertomus vuodelta 2025

PIELAVEDEN KUNNANVALTUUSTOLLE

KÄSITTELY
Tarkastuslautakunta 18.5.2026
Valtuusto 1.6.2026

SISÄLLYS

1	PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	4
2	TARKASTUSLAUTAKUNTA	5
2.1	Tarkastuslautakunnan tehtävät	5
2.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano	5
2.3	Tarkastuslautakunnan toiminta ja työohjelman mukaiset arviointitilaisuudet	5
3	ARVIOINTIKERTOMUS 2025	6
3.1	Vuoden 2024 arvioinnin havaintojen käsittely	6
4	TALOUS	6
4.1	Talouden toteuma 2025	6
4.1.1	Toimintakate	6
4.1.2	Verotulot ja valtionosuudet	7
4.1.3	Rahoitustuotot ja kulut	7
4.1.4	Vuosikate	7
4.1.5	Tilikauden tulos	7
4.1.6	Toiminnan ja investointien rahavirta	7
4.1.7	Lainat sekä vuokra- ja leasingvastuut	7
4.1.8	Kassan riittävyys	7
5	INVESTOINNIT	8
5.1	Investointien toteutuminen	8
5.2	Tarkastuslautakunnan kannanotto talouden ja investointien kehittymiseen	8
6	VALTUUSTON ASETTAMAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET	8
6.1	Valtuuston asettamien toiminallisten vuositavoitteiden arviointi	8
6.1.1	Elinvoiman ja hallinnon palvelualue	8
6.1.2	Kasvun ja oppimisen palvelualue	9
6.1.3	Ympäristön ja asumisen palvelualue	9
7	STRATEGIAN TOTEUTUMINEN	10
8	KONSERNIYHTEISÖT	11
8.1	Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointi	11
9	HENKILÖSTÖ	11
9.1	Henkilöstömäärä ja palkkakustannukset	11
9.2	Sairaspoissaolot, työterveyshuolto ja koulutus	12
9.3	Rekrytointi	12
10	KUNTALAISTEN HYVINVOINTI JA TERVEYS (HYTE)	12
10.1	Arvioinnin lähtökohdat	12
10.2	Kuntalaisten hyvinvointi ja terveyden tila	13
10.3	Hyvinvointisuunnitelman painopistealueet	13

10.4	Tehdyt toimenpiteet ja niiden vaikutukset.....	14
10.5	Arvio tehdyistä toimenpiteistä.....	16
10.6	Suositukset	16
11	SISÄINEN VALVONTA	16
12	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE.....	18

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Pielaveden kunnan tilikauden 2025 tulos ennen tilinpäätöseriä osoittaa 1 346 492,12 €.

Siitä tehtyjen kirjausten Teollisuushallit Oy osakkeiden alaskirjaus 100 000 € ja Opinportin investointivaraus 1 200 000 €. Tilikauden tulos tilinpäätöserien jälkeen 46 492,12 €.

Pielaveden suurin hanke Opinportti käynnistyi 2025. Saadaan koululaisille puhtaata ja terveet tilat. SRK rantasaunan osto ja kunnostus kuntalaisten käyttöön. Rannankylän koulun maalaus ja päällystystöitä tehtiin ja muita pienempiä investointeja.

Kunnanhallituksen ohje sisäisestä tarkastuksesta ohjaa tarkastajia työssään. Puheenjohtajan mielestä sisäiseen tarkastukseen pitää panostaa. 15.5.2024 ja 10.2.2025 arviointi samassa paperissa. Ihmettelen. Tarkastus ei kyllä vastaa ohjetta. Saa kuvan että tarkastusta ei ole tehty lainkaan. Ja uudet tarkastajat eivät ole tehneet sisäistä tarkastusta loppu vuonna ollenkaan. Sisäisen tarkastukseen pitää panostaa koska kunnanhallituksen alla toimii. On tehty vaan päätelmiä ja tämä ei vastaa mielestäni tarkastusta. Toivottavasti uudet sisäiset tarkastajat panostavat tehtäväänsä.

Pielaveden asukasmäärä oli vuoden 2025 lopussa 3872. Vuodesta 2024 laskua 108 henkeä. Pielaveden ikärakenne kertoo paljon vähenemisestä. Syntyneitä oli 19 ja kuolleita 86. Kuntien välinen muutto oli -48 henkeä.

Pielaveden kunnassa on paljon toimivia järjestöjä ja aktiivisia kuntalaisia, jotka mökkiläisten kanssa tekevät kunnastamme elinvoimaisen.

Tilinpäätös 2025 mahdollistaa meidän jatkaa työtä hyvän kunnan ja kuntalaisten eteen.

Pekka Tossavainen
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kunnanvaltuuston valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mom. 4 mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös valvoa Kuntalain 84 § 2 momentissa tarkoitettuja kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan sidonnaisuusilmoituksia sekä saattaa ilmoitukset edelleen valtuuston tiedoksi.

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Valtuusto on valinnut valtuustokaudelle v.2025–2029 tarkastuslautakunnan:

varsinainen jäsen

Tossavainen Pekka pj.
Katainen Pekka varapj.
Kärkkäinen Petri
Mero Mari
Peltonen Ulla

varajäsen

Hartikainen Anja
Juvonen Keijo
Räisänen Alla
Jokelainen Mika
Kolehmainen Raili

Lautakunnan sihteerinä on vuonna 2025 toiminut tiedonhallinnan asiantuntija Henna Räisänen

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut 5.2.2026 saakka JHT, HT Lilja Koskelo. Avustavana tarkastajana on toiminut HT Päivi Varis. 6.2.2026 alkaen vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Päivi Varis.

Tilintarkastusyhteisö on kilpailutettu vuosille 2026–2029.

Tulevana vuonna tilintarkastusyhteisönä aloittaa Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Jarmo Raati.

2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta ja työohjelman mukaiset arviointitilaisuudet

Arviointia varten lautakunta on hyväksynyt toimikaudekseen arviointisuunnitelman vuosittaisine painopistealueineen. Vuonna 2025 painopisteenä ja tutustumiskäyntien kohteena on ollut elinvoiman ja hallinnon palvelualue. Tarkastuslautakunta on suorittanut tutustumiskäynnin hallinto- ja henkilöstöpalvelujen, talouspalvelujen ja elinvoimapalvelujen toimintoihin. Lisäksi lautakunta on kuullut Kehitysyhtiö SavoGrow Oy:n toimitusjohtajaa Tapani Laitista ja elinkeinoasiantuntijaa Aarno Niskasta.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut arviointia varten vuoden 2025 aikana yksitoista kertaa.

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi perehtynyt mm. valtuuston, hallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoihin, vuoden 2025 talousarvioon sekä tilinpäätökseen ja tilintarkastajan tilintarkastusraportteihin.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja seuraavat kaikkien toimielinten asioita ja lisäksi tarkastuslautakunnan työnjako seurattavista asioista on seuraava: Mari Mero kasvun ja

oppimisen lautakunta, Petri Kärkkäinen ympäristön ja asumisen lautakunta ja Ulla Peltonen kansalaisopistonjohtokunta. Työnjakoa kierrätetään valtuustokaudella vuosittain.

Tarkastuslautakunta on tutustunut kunnan eri vastuualojen toimintaan viranhaltijoiden esittelyjen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pöytäkirjojen avulla. Tilivelvollisia viranhaltijoita on kuultu vastuualueittensa taloudesta ja toiminnasta.

Samoin henkilöstöjärjestöjen edustajilla on ollut mahdollisuus esittää näkemyksiään tilinpäätöksestä ja arvioitaan tulevasta vuodesta.

Kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja talouspäälikkö ovat informoineet tarkastuslautakuntaa ajankohtaisista asioista. Lisäksi lautakunta on pyytänyt Pielaveden vuokrataloilta ja Pielaveden halliyhtiöltä lausunnot vuoden 2025 tilinpäätöksestä.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain noudattamista lain mukaisten sidonnaisuusilmoitusten tekemisessä. Tarkastuslautakunta on käsitellyt saapuneet sidonnaisuusilmoitukset sähköisen Silmu-verkkopalvelun välityksellä ja saattanut ne valtuustolle tiedoksi 10.11.2025 § 76.

Sisäisten ohjeiden mukaisesti tarkastuslautakunta antoi valtuustolle lausuntonsa talousarvion II (30.6.2025) seurantaraportista 6.10.2025 § 64.

Sisäistä valvontaa tarkastuslautakunta on suorittanut seuraamalla, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja päätöksiä noudatetaan.

3 ARVIOINTIKERTOMUS 2025

3.1 Vuoden 2024 arvioinnin havaintojen käsittely

Tarkastuslautakunta toteaa, että edellisen vuoden arviointikertomuksessa esitetyt havainnot on kunnanhallitus pääosin huomionnut kunnan toimintojen ja talouden suunnittelun ja toteutuksen ohjaamisessa. Tasapainottamisohjelman 2020–2024 päätyttyä, kunta on käynnistämässä uutta ohjelmaa syksyllä vuosille 2025–2028.

4 TALOUS

4.1 Talouden toteuma 2025

Tilikauden tulos oli 1.346.492 M€ ylijäämäinen, mikä oli 1,1 M€ talousarvioita parempi. Tähän vaikutti 0,8 M€ parempana toteutunut toimintakate sekä korko- ja rahoitustuottojen 0,14 M€ parempi kertymä. Lisäksi arvonalenemisina kirjattiin 100.000 € kunnan teollisuushalliyhtiön osakkeita ja Opinporttiin kirjattiin investointivarausta 1.200.000 €. Opinportin investointiavustusta on tällä hetkellä kokonaisuudessaan kirjattuna 2,95 M€ ja vastaa arvioin mukaan 6 vuoden Opinportin poistojen määrää.

Toimintakate

Toimintatuotot (ulkoiset) olivat 3,95 M€ ja toimintakulut (ulkoiset) 15,98 M€.

Toimintatuotot (ulkoiset) vähenivät edelliseen vuoteen verraten n. 0,3 M€

Toimintakulut (ulkoiset) yhteensä kasvoivat edelliseen vuoteen verraten n. 0,56 M€.

Isoimmat erät kulujen kasvussa olivat palvelujen ostot n. 0,64 M€, avustuksien kasvu 0,15 M€ ja muissa toimintakuluissa 0,03 M€. Vastaavasti taas vähennystä oli henkilöstökuluissa 0,1 M€ sekä ryhmässä aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,15 M€.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi noin 8,3 M€. Tuloverot 5,55 M€, kiinteistöverot 1,36 M€ ja yhteisöverot 1,36 M€. Ero muutettuun talousarvioon oli 8 037 € alle muutetun talousarvion. Kunnallisverotulot pienenivät vuodesta 2024 oli 3,1 % eli 178 000 €. Yhteisöverotulot vastaavasti kasvoivat 11,2 % eli 137 000 €. Kiinteistöverotulot pysyivät lähes ennallaan.

Valtionosuuksia Pielaveden kunnalle kertyi yhteensä 5,6 M€. Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2024 0,3 % eli noin 14 500 €.

Rahoitustuotot ja kulut

Kunnan sijoitusrahasto oli vuoden 2025 lopussa noin markkina-arvoltaan 4,7 M€. Varainhoitajana toimii LähiTapiola Varainhoito Oy. Vuosi 2025 oli sijoitusmarkkinoilla vaihteleva.

Vuosikate

Vuosikate oli n. 2,7 M€, eli 0,9 M€ muutettua talousarviota parempi.

Tilikauden tulos

Tilikauden arvioitua parempaan tulokseen vaikuttavat suurimmat erät ovat toimintakulujen toteutuminen selvästi talousarvioita 0,85 M€ pienempänä eli vaikka toimintatuotot toteutuivat myös hieman arvioitua vähäisempänä niin kulujen väheneminen oli suurempaa. Kulut vähenivät suhteessa talousarvioon kaikissa kuluryhmissä, selkeimmin henkilöstökuluissa 0,5 M€, sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostossa 0,15 M€. Korkokulut olivat n. 0,12 M€ ja rahoitustuotot 0,13 M€ arvioitua paremmat. Pielaveden Teollisuushallit Oy:n alaskirjaus 0,1 M€ ja Opinporttiin kirjattiin investointivarausta 1,2 M€ Lopulliseksi ylijäämäksi jäi n. 46 492,12 €.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Investointien bruttomenot olivat n. 3,1 M€. Lisäystä edellisen vuoden tilinpäätökseen oli n. 1,5 M€.

Lainat sekä vuokra- ja leasingvastuut

Kunnan lainakanta vuoden 2025 lopussa oli 9 306 000 €, joka oli 2 403 €/asukas ja konsernin 2 684 €/as. Vuonna 2025 kuntien keskimääräinen lainakanta ennakkotiedon mukaan oli 3 547 €/asukas. Konsernin ennakkotietoa ei ole vielä saatavilla.

Kassan riittävyys

Taloudellinen asema mitattuna omavaraisuusasteella parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna ollen 69 % (68 %). Kassan riittävyys vuoden lopussa oli 205 päivää (238) Pankkitilillä oli rahaa vuoden lopussa 7,2 M€. Kunnan sijoitussalkun arvo oli 3,96 M€. Taseeseen kertynyt ylijäämä on 4 986 769 € ja omavaraisuusaste 69,3 %.

Rahavarat olivat vuoden 2025 lopussa 7 159 475 M€. Lainoja lyhennettiin v.2025 aikana 0,5 M€. Lainaa oli v.2025 lopussa 8.8 M€.

5 INVESTOINNIT

5.1 Investointien toteutuminen

Investointeja on tehty 3,1 M€, josta korvausinvestoinnit olivat 2,8 M€ suurimpana Opinportin saneeraus 2,5 M€ ja uusinvestoinnit olivat 0,3 M€ suurimpana Varavesisyötön rakentaminen 0,1 M€.

Vuonna 2025 elokuussa käynnistyi vuosina 2025–2026 toteutettava Opinportin saneeraushanke. Opinportin saneerauksen kokonaiskustannusarvio on 13,5 M€. Vuonna 2025 kustannuksia kertyi 2,5 M€, joka oli 3,0 M€ talousarviossa päätettyä 5,5 M€ alhaisempi myöhemmän aloitusajankohdan vuoksi. Alittuneet kustannukset siirtyvät tulevalle vuodelle. Opinportin saneerauksen vuoksi on lukio-opetusta ja kansalaisopiston toimintaa jouduttu siirtämään väistötiloihin.

Rakennusten tasearvo 1,2 M€. Tilat ovat vajaalla käytöllä. Peruskorjauksen tarpeessa on yli 16 000 m². Kiinteistökannan oikeanlaisella hallinnalla on iso vaikutus kunnan toteutuvaan toimintakatteeseen. Kunnalla on hallittavia tiloja 34 000 m². Ylläpitokustannukset ovat 2,4 M€ vuodessa. Vuonna 2025 on laadittu kunnan omistamista kiinteistöistä tilasuunnitelma, jonka valtuusto hyväksyi 10.11.2025. Tilasuunnitelmalla pyritään ohjaamaan tilojen tarkoituksenmukaista ja taloudellista hallintaa pitkälle tulevaisuuteen vuosiin 2035–2040 saakka. Tämän tilasuunnitelman toteuttaminen vaatii kunnalta investointien toimeenpanokykyä ja oikea-aikaisesti suoritettuja toimenpiteitä.

HVA:lle on vuokrattu tiloja 10 000 m². Kolmen vuoden vuokrasopimuskauden HVA:n kanssa päättyi 2025 vuoden loppuun. Uudet kevään 2026 aikana solmittavat vuokrasopimukset tulevat olemaan toistaiseksi voimassa olevia 12 kk irtisanomisajalla. Lyhyt irtisanomisaika on kunnan kiinteistötoiminnalle riski, kun tilojen uudelleen organisointi muuhun käyttöön voi olla haastavaa. Vuoden 2025 aikana selvitettiin HVA:lle vuokrattujen kiinteistöjen yhtiöittämistä, mutta suunnitelmasta luovuttiin, koska se ei ollut pakollista eikä siinä löytynyt tarvittavia hyötyjä.

Kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin on pystytty tekemään tarvittavia korjauksia.

5.2 Tarkastuslautakunnan kannanotto talouden ja investointien kehittymiseen

Investointeja on tehty ennalta suunnitellun ohjelman mukaisesti. Vuonna 2025 käynnistyi suuri Opinportin saneeraus. Ison hankkeen onnistuminen annetuissa taloudellisissa sekä aikataulu rajoissa on tärkeää ja edellyttää vahvaa seuranta- ja valvontavastuuta kunnan organisaatiolta.

6 VALTUUSTON ASETTAMAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

6.1 Valtuuston asettamien toiminnallisten vuositavoitteiden arviointi

Valtuusto on kokoontunut 7 kertaa ja lisäksi on pidetty 6 valtuustoseminaaria. Seminaarien aiheina olivat tuulivoima, rantarakentamisstrategia, tilastrategia ja yhtiöittäminen, energia, kuntastrategian laatiminen ja talousarvio 2026.

6.1.1 Elinvoiman ja hallinnon palvelualue

Vuonna 2025 käynnistyi uusi valtuustokausi ja äänestysprosentti oli Pielavedellä Pohjois-Savon kolmanneksi korkein, 59,4 %.

Hyvin hoidettuun taloudenpitoon kuuluu myös elinvoiman kehittäminen kunnassa. Vuonna 2025 hyväksyttiin Mutterikankaan tuulivoimaosayleiskaava. Savon Kuituverkko Oy käynnisti 700 000 euron investoinnin Pohjois-Pielavedellä. Opinportin investointi työllistää paikallisia yrityksiä

Elinvoimahankkeita saatu käyntiin 500 000 euron edestä, kunnan oman rahoituksen jäädessä 50 000 euroon.

Kunnanhallitus on kokoontunut 14 kertaa ja seminaareja pidettiin 6.

(Talouden tasapainotussuunnitelman 2025–2028 laatiminen aloitettiin syksyllä 2024 ja se julkaistiin kevään 2025 aikana.)

6.1.2 Kasvun ja oppimisen palvelualue

Kasvun ja oppimisen palvelualueetta johtaa vt. kasvun ja oppimisen johtaja. Lukiota ja Puustellin koulua johtavat rehtorit.

Palvelualue alitti käyttökate budjettinsa 690 000 eurolla. Verrattuna talousarvioon tuloja tuli 155 000 € enemmän ja menoja oli 534 000 € vähemmän.

Peruskouluopetuksessa oppilaita oli 364 ja Lukiossa 60. Lukioon haetaan edelleen etupäässä omasta kunnasta. Yhteistyötä ja vierailuja on tehty Maaningalle ja Keiteleelle.

Varhaiskasvatuksessa oli mukana 76 lasta, joista 14 lasta oli osa-aikaa esikoulussa ja päiväkodissa.

Henkilökunnan rekrytointiin on kiinnitetty huomiota siinä onnistuen. Pielavedellä onkin pätevä opettajakunta.

Opinportin saneerauksen käynnistyttyä elokuussa 2025 siirtyi lukio-opetus väistötiloihin Ylä-Savon seurakuntayhtymän vuokralaiseksi seurakuntakeskukseen ja kansalaisopiston väistötilojen osoittauduttua sisäilmaltaan ongelmalliseksi, siirrettiin toimintaa kouluille sekä toimisto vuokratilayhtiölle rivitaloasuntoon.

Sisäilmahaasteita on Puustellin koululla ja Säviän koululla hoidettu ylipaineistuksella, joka on lyhytaikainen ratkaisu. Säviän koulun sekä varhaiskasvatuksen toiminta on päätetty siirrettäväksi vuoden 2026 kouluvuoden päätteeksi kirkonkylälle.

Kouluverkon osalta valtuusto päätti 10.2.2025 kokouksessaan siirtomahdollisuudesta tehdyn selvityksen perusteella, että Pohjois-Pielaveden koulun opetuksen siirto Rannankylän koulun yhteyteen toteutetaan 1.8.2027, mikäli oppilasmäärä laskee alle 25 oppilaan 9/2026 laskennassa seuraavalle vuodelle. Kiuruveden kaupungin kanssa selvitys yhteisestä kyläkouluista ei ainakaan nyt johtanut yhteiseen kyläkouluun alueella.

6.1.3 Ympäristön ja asumisen palvelualue

Toimitilojen vuokraus hyvinvointialueelle jatkui. Opinportin rakentaminen alkoi 1.4.2025 Rakentaminen edistyi aikataulun mukaan. Metsäsuunnitelma on laadittu pitkällä tähtäimellä 10 vuodeksi. Kokonaispuuston määrä on 102,7 m³/ ha. Kunnan omistamilla metsätiloilla hiilinieluja vahvistetaan lannoitukseen avulla. Terveyslannoituksia toteutunut 31,4 hehtaarille. Maa-alueiden kokonaisala on 1243,68 ha.

Rantasaunan peruskorjaus alkoi. Ikälän vesikaton ja julkisivun uusiminen alkoi. Kiinteistöjä myytiin 7.000 €. Säviän Virtasaaren ulkoilureitin rakentaminen alkoi. Skeittiparkin valaistusta parannettiin. Rannankylän puukoulun maalaus valmistui. Jätevedenpuhdistamon

öljylämmitys on korvattu vilp- ja pellettijärjestelmällä. Puistotie saneeraus saatu valmiiksi. Asfaltointeihin käytettiin 0,046 M€

Merkittävää on, että veden kulutus vähenee koko ajan johtuen mm. Kulutuspaikkojen vähenemisestä. Hinnankorotuksiin on paineita. Huoltovarmuutta on pystytty parantamaan. Varautumissuunnitelmaa on päivitetty 2025. Laukkalan vesiosuuskunnan yhdysvesiputki on valmistunut.

v. 2025 toiminnantuotot 686544 €. Muutosta v. 2025 -1 408 €. Kulut olivat 593524 (+53339 €) Tulos 93 020 € jossa muutosta -34 948 €.

Säviän meijeri- ja myllykiinteistöjen ja kalasatamatoiminnan kehittäminen. Alueen osto toteutui.

Kunnan omistamien kiinteistöjen tilasuunnitelma valmistui. Tilasuunnitelman tarkoitus on purkaa tai myydä kunnalle tarpeettomat kiinteistöt.

Rakentamislaki on tullut voimaan vuoden 2025 alussa. Rakennustarkastaja ja tilapalvelupäällikkö on osallistunut useaan eri rakentamislain koulutukseen vuoden 2025 aikana. Uusiutuvien energia kaavahankeita vireillä 5 kpl, josta 1 on hyväksytty 1 on hyväksymisvaiheessa, 1 valmisteluvaiheessa ja 2 aloitusvaiheessa.

Ympäristöterveydenhuollon kustannus oli 382 334 € jossa alitusta 18 189 €.

Investoinnit yhteensä 3,145 M€.

7 STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

PAINOPISTEET:

1. Elinvoimaa ihmisistä ja yhteistyöstä ja
2. Sujuvaa arkea ja hyvinvoinnin edistämistä

VISIO: Muutoksista mahdollisuudet löytänyt yhteistyökykyinen, rohkea ja aktiivinen ihmisten yhteisö.

MISSIO: Kunta on olemassa kuntalaisia varten tarjoten ympärivuotisen turvallisen asumisen ja elämisen ympäristön sekä sujuvan arjen. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kaikki ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioiden.

ARVOT: Rohkeus – Oikeudenmukaisuus – Yrittäjämäyntyisyys – Positiivisuus – Yhteisöllisyys

Kunta työnantajana mahdollistaa kilpailukykyisen palkkauksen (mm. Opettajat) ja hyvät koulutusmahdollisuudet. Pielaveden kunnan työnantajaroolin yksi vetovoimatekijöistä on henkilöstön mahdollisuus itsensä kehittämiseen. Pielavedellä on työntekijöille terveysvakuutus ja se on hyvää henkilöstön terveyden huomioimista

Tarkastuslautakunnan mielestä Pielaveden kunta on toteuttanut strategiaansa juuri näiden viiden otsikon mukaan. Vuonna 2025 vihdoon Opinportti rakennus hanke saatiin käyntiin ja tällä saamme puhtaat ja hyvät tilat opiskella.

Pielavedellä on hyvin otettu mökkiläiset ja nuorisokunnan asioiden hoitoon. On mökkiläisneuvosto ja 12.7. torilla teeman Pielavesi-areenalla. Mökkiläisneuvosto kokoontui 3 kertaa ja nuorisovaltuusto 12 kertaa. Tämä lisää yhteisöllisyyttä.

Kesäasukkaat on hyvin huomioitu kaavoituksissa ja sähköisissä lupapalveluissa.

Uuden kuntastrategian valmisteluun vuosille 2026–2029 pidettiin monta kuntalaisille osallistavaa tapahtumaa syksyllä 2025. Osallistujia oli kiitettävästi. Uusi kuntastrategia hyväksyttiin valtuustossa 15.12.2025.

8 KONSERNIYHTEISÖT

8.1 Konserniyhteisöjen tavoitteiden toteutumisen arviointi

Kiinteistöyhtiö Pielaveden vuokratalot oy

Tilikauden liikevaihto oli 952 109,52 euroa ja laski edellisestä vuodesta 11 428,41 euroa. Poistot olivat 76 602,36 euroa. Kiinteistön hoitokulut olivat 846 382,98 euroa sisältäen Kuusitien rivitalojen väliaidat, Hukantien 1 ja 3 ulkoverhouksen maalaus, Hukantie 1 kivijalan korjaus, sekä Hukantie 3 parvekeovien vaihto. Jälkipierintätuotot kasvoivat huomattavasti edellisestä vuodesta ollen nyt 3 264,31 ja tilikauden päättyessä vuokrasaamiset olivat 32 % edellistä vuotta enemmän, ollen 48 544 euroa. Rahoituskulut olivat 32 790,56 euroa ja kulut laskivat vertailukaudesta 8 486,54 euroa. Tilikauden voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 0,00 euroa

Huoneistoremontit toteutettiin kassavaroin, eikä niitä varten nostettu lainaa

Käyttöaste vuokrattavissa olevien asuntojen osalta oli 96 %, joten käyttöaste on pysynyt edellisen vuoden tasolla

Teollisuushalliyhtiö:

Teollisuushalliyhtiö teki positiivisen tuloksen ainoastaan sen takia että yksi halli myytiin.

Liikevaihtoa oli 38 060,35 €. (Poistoja 10 352,28 €). Halleja on enää 1 kpl (Puustellintie 37). Korjauksiin on tehty 65 632,91 eurolla. Korjaukset olleet välttämättömiä korjauksia ja kunnostuksia.

Tulos oli positiivinen hallin myynnin ansiosta 9 067,53 euroa.

Lähitulevaisuuden näköpiirissä halliyhtiön viimeisenkin hallin myynti ja Teollisuushallit Oy:n alasajo.

9 HENKILÖSTÖ

9.1 Henkilöstömäärä ja palkkakustannukset

Vuoden 2025 lopussa kunnan palveluksessa oli 135 henkilöä. Henkilöstöstä vakinaisia oli 104 henkilöä, määräaikaisia/sijaisia 31. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstön kokonaismäärä vähentyi 4 henkilöllä. Kasvun ja oppimisen palvelusalueelta väheni 6 henkilöä. Ympäristön ja asumisen palvelusalueelta väheni 1 henkilöä. Elinvoiman ja hallinnonpalvelusalueella lisäystä 3 henkilöä. Rekrytointi koskee hanke työntekijöitä.

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2025 oli 48,8 vuotta. Keski-ikä on noussut edellisestä vuodenvaihteesta 2 kuukaudella.

Henkilöstön keski-ikä palvelusalueilla:

- Elinvoiman ja hallinnon palvelusalue 51,3 vuotta

- Kasvun ja oppimisen palvelualue 47,8 vuotta
- Ympäristön ja asumisen palvelualue 50,5 vuotta

Henkilöstömenot olivat vuonna 2025 yhteensä 7,9 M€. Vähennystä edelliseen vuoteen 0,1 M€.

9.2 Sairaspoissaolot, työterveyshuolto ja koulutus

Terveysperusteisten poissaolojen määrä vuonna 2025 oli 1762 vrk. Edellisenä vuonna 1928 vrk ja työtaturmien osuus 1 kalenteripäivä. Edellisenä vuonna 89 kalenteri päivää. Tärkeä huomio on erityisesti työtaturmien määrän suuri väheneminen.

Työterveyshuollon palvelujen tuottajana toimii Pihlajalinna Terveys Oy. Työntekijöillä on terveysvakuutus.

9.3 Rekrytointi

Palvelun ja hallinnon talousalueelle tehtiin 3 rekrytointia. Rekrytointi oli hanketyöntekijöitä.

01.01.2025 tuli työllisyyspalveluista osa kunnan peruspalveluja. Pielavesi kuuluu Ylä-Savon työllisyysalueeseen. Työllisyysalue vastaa palvelujen järjestämisestä lisalmessa, Kiuruvedellä, Vieremällä, Sonkajärvellä ja Pielavedellä. lisalmi on vastuukunta.

Vuonna 2025 Pielaveden kunnan alueella työvoimaa oli 1476 henkilöä. Työttömiä työnhakijoita oli keskimäärin 163 henkilöä, mikä oli 9,8 % työvoimasta. 31.12.2025 alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli kunnassa 15 henkilöä.

Pielaveden kunnan elinkeinopalveluiden tehtävä on auttaa kaikenlaisia yrityksiä menestymään Pielavedellä. Elinkeinopalveluista vastaa kunnanjohtaja. Palvelut järjestetään yhteistyössä Kehitysyhtiö SavoGrow Oy:n kanssa ja Pielavedellä elinkeinopalveluita tarjoaa SavoGrow:n elinkeinoasiantuntija Aarno Niskanen.

Hyvinvointialueella on ollut vaikeuksia henkilökunnan rekrytoinnissa. Pielakodille on onnistuttu rekrytoimaan hoitajia ulkomailta. Työllisyyspalveluiden lähipalvelupiste Duunikulma tarjoaa laajan alan työvoimapalveluja.

Vuonna 2025 kunta palkkasi eri palvelualueille 45 nuorta kesätöihin. Lisäksi kunta maksoi eri työnantajille kesätyöllistämistukea 30 nuoren työllistämisestä sekä tuki 11 nuorta kesäryhtijää. Kesätöihin hakivat vuosina 2005–2009 syntyneet pielavetiset nuoret.

10 KUNTALAISTEN HYVINVOINTI JA TERVEYS (HYTE)

10.1 Arvioinnin lähtökohdat

Tarkastuslautakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen arviointi on lakisääteinen tehtävä, jossa arvioidaan, ovatko kunnan tai hyvinvointialueen valtuuston asettamat hyvinvointi- ja terveystavoitteet toteutuneet. Arvioinnin lähteenä käytetään kuntastrategiaa, hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa sekä talousarvion toiminnallisia tavoitteita. Kunnan edistystä mitataan hyte-kertoimella, joka kuvastaa kunnan toiminnan vaikuttavuutta. Hyte-kerroin on kannustin raha, jonka suuruus nousee, mikäli muutos Hyte-kertoimen mukaisissa indikaattoreista on positiivinen.

HYTE-kerroin muodostuu mittareista, joiden osoittaman tilanteen parantamisella on vaikutusta kunnan ja hyvinvointialueen saamaan rahoitukseen. Rahoituksen lisäosan

suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit ja tuloksia kuvaavat tulosindikaattorit. Indikaattoreita on yhteensä 20.

Pielavesi sai HYTE-kertoimen perusteella vuonna 2024 18,6 euroa/asukas. Kertoimen määrään vaikuttavat sekä kunnan toiminta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi että väestön terveys ja hyvinvointi. Pielaveden kohdalla vaikutti enemmän väestön terveys ja hyvinvointi kuin kunnan toiminta.

Pielaveden hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Lisäksi työllisyyskoordinaattorin tehtäviin on lisätty hyvinvointikoordinaattorin tehtävät. Työtä on tehty pääasiassa kunnan sisällä kunnan johtoryhmän toimesta. Käytännön työtä on tehnyt poikkihallinnollinen hyvinvointi työryhmä johon kuuluu kunnanjohtajan ja johtoryhmän lisäksi varhaiskasvatusjohtaja, nuorisotyöntekijä, vapaa-ajan ja liikunnan ohjaaja, asuntosihtööri, työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori ja viestinnän asiantuntija.

Pielaveden kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2021–2024 on hyväksytty valtuustossa 24.5.2021 ja hyvinvointikertomus vuosilta 2021–2025 on hyväksytty 2.6.2025. Talousarviossa vuodelle 2025 valtuusto on hyväksynyt yksityiskohtaiset hyvinvointiin liittyvät tavoitteet.

Hyvinvointisuunnitelma perustuu kuntastrategiaan vuosille 2021–2025. Siinä yhdeksi strategiseksi projektiksi on valittu kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sivistykseen, varhaiskasvatuksen, opetukseen, liikuntaan ja kulttuuriin panostaminen.

10.2 Kuntalaisten hyvinvointi ja terveyden tila

Toukokuussa 2025 julkaistiin suomalaisten terveyttä kuvaava kansallinen terveyst indeksi. Siinä mitataan kuntien ja alueiden väestön terveyttä indikaattoreilla, joiden tavoite taso tulisi olla 100 tai sitä pienempi. Pielaveden sairastavuusindeksi oli 121. Pielavesi kuuluu maan kahdenkymmenen sairaimman kunnan joukkoon. Mielenterveyden osalta Pielavesi on maan kuudenneksi pahoinvoivin kunta ja työkyvyttömyys indeksin 181,2 perusteella Pielavesi kuuluu alueeseen, jolla on toiseksi eniten työkyvyttömyyttä koko Suomessa.

Pohjois-Savon hyvinvointi kertomuksen mukaan (2021–2025) Pielavedellä erottuivat muihin Pohjois-Savon kuntiin verrattuna alle kouluikäisten sekä 4-5 luokkalaisten kokemukset omasta terveydentilasta, tytöt (huono, tai melko huono 23,2 % Pohjois-Savo 14,6 %), hyvästä keskusteluyhteydestä vanhempien kanssa (38,1 %, Pohjois-Savo 55,6 %) ja matala itsetunnon taso, tytöt (18,9 %, Pohjois-Savo 14,1 %. Huostaan otettuja 7–12 vuotiaita oli 3,4 %, Pohjois-Savossa 1,4 % ja koko maassa 0,9 %.

10.3 Hyvinvointisuunnitelman painopistealueet

Vuosien 2021–2024 hyvinvointisuunnitelmaan valittiin alun perin painopistealueista mielenterveys- ja päihdetyö, osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen, terveystottumusten parantaminen ja asuin ympäristön kohentaminen. Hyvinvointisuunnitelmaa tarkennettiin ja indikaattoreiden ja muun kerätyn tiedon perusteella toimenpiteiden kohteiksi valittiin kolme pääkohtaa.

1. Vanhemmuuden tuki
2. Nuorten hyvinvoinnin edistäminen
3. Syrjäytymisvaarassa olevat nuoret aikuiset, alle 30-vuotiaat

Pielavedellä ei ollut pienten lasten vanhemmille riittävästi tarjolla matalan kynnyksen palveluita, jotka tukisivat lasten kasvua ja kehitystä ja tarjoaisivat vanhemmille tukea.

Pielavedellä varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista 30 % tarvitsee jonkin asteista tukea kasvuun ja oppimiseen. Vanhempien tukeminen ja oikeiden palvelujen piiriin ohjaaminen sekä ajankohtaisen tiedon tarjoaminen ovat keskeisiä keinoja perheiden hyvinvoinnin edistämiseen.

Pielavedellä nuoret voivat pääsääntöisesti hyvin. Moni nuori kuitenkin kohtaa erilaisia haasteita arjessaan. Vuosien aikana on tapahtunut paljon positiivista kehitystä, mutta kehittämiskohteitakin löytyy. Nuorille tärkeitä asioita ovat yhteisöllisyys, osallisuuden kokeminen ja oikea-aikainen tuki. Yhteisöllisen toiminnan ja aktiivisen tekemisen tarve on huomattu nuorten kanssa työskenneltäessä. Pielavedellä haasteena on se, että osa palveluista on kaukana ja vaikeasti saavutettavissa. Erityisesti erikoissairaanhoidon palveluihin on lisäksi pitkät jonot. Jalkautuvaa päihdetyötä ei ole ollenkaan.

Hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että ihminen on ikätasoisesti kiinnittynyt johonkin. Pääosa Pielaveden alle 30 vuotiaista nuorista aikuisista voi hyvin. He ovat löytäneet paikkansa elämässä. Heidän lisäksi on kuitenkin ryhmä, joiden hyvinvoinnista eri ammattilaiset ovat huolissaan. Arviolta Pielavedellä on todellisessa syrjäytymisvaarassa noin 15–20 henkilöä. Monella heistä todettuja mielenterveyteen, kognitiivisen taitoihin, päihteiden käyttöön sekä sosiaalisiin tilanteisiin liittyviä haasteita.

10.4 Tehdyt toimenpiteet ja niiden vaikutukset

Vuoden 2025 talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on esitetty hallintokunnittain toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vanhemmuuden tukemiseksi on tehty monia toimenpiteitä, joiden avulla on kartoitettu vanhempien toiveita palveluiden kehittämiseksi, tarjottu osallistumismahdollisuuksia perheiden yhteiseen toimintaan, vertaistukeen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tukeen.

Varhaiskasvatukseen on palkattu sosionomi tukemaan lasten ja perheiden hyvinvointia ja osallisuutta sekä kehittämään ennalta ehkäisevää toimintamallia. Yhteistyö perheiden kanssa on vahvistunut sosionomin palkkauksen myötä.

Henkilökuntaa on koulutettu toimintakulttuuriin, jossa arvostetaan jokaisen lapsen yksilöllisyyttä ja vahvuuksia. Käyttöön on otettu leikkivalintataulut.

Kohtaamispaikka-toiminta on perheiden yhteistä matalan kynnyksen toimintaa, jota on kehitetty vanhempien toiveiden pohjalta. Sitä on toteutettu yhdessä Nilakan seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa.

Vaikutukset lasten ja perheiden hyvinvointiin

Tehdyillä toimenpiteillä on onnistuttu vahvistamaan vanhempien osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Matalan kynnyksen kohtaamispaikat ovat lisänneet vanhempien välistä vuorovaikutusta, luottamuksellista yhteistyötä henkilöstön ja perheiden välillä sekä rohkaiset vanhempia osallistumaan aktiivisemmin toiminnan kehittämiseen.

Varhaiskasvatuksen sosionomin palkkaaminen on mahdollistanut perheiden yksilöllisemmän tukemisen ja varhaisemman puuttumisen käytös- ja oppimisvaikeuksiin. Arjen hyvinvointia ovat tukeneet myös lapsiryhmissä toteutetut tunnekasvatusryhmät.

Kansalaisopisto on tarjonnut lapsille ja perheille erilaisia kursseja. Perheille suunnatuista kursseista toteutui Lapsi-aikainen jumppa ja keramiikka kurssit aikuisen kanssa. Muskari, soitonopetus ja kuvataidekurssit toteutuivat myös.

Nuorisotyön keskeisiä toimenpiteitä ovat olleet nuorisotilan ja vapaa-ajan toiminnan kehittäminen, osallistaminen ja kuuleminen, ennaltaehkäisevä päihdetyö ja hyvinvointi, kouluyhteistyö ja hankkeet, kesätyöt ja työelämäyhteistyö sekä koulun toimenpiteet.

Toimenpiteitä ja tapahtumia on ollut paljon. Osa on ollut kunnan nuorisotoimen järjestämiä, osassa on koulu, kansalaisopisto tai joku muu taho ollut järjestämässä toimintaa. Kansalaisopisto on tarjonnut nuorille musiikkiopetusta ja näytelmäkurssin. Lisäksi se on järjestänyt hygieniapassin- ja EA1 koulutuksen. Näitä nuoret ovat pystyneet hyödyntämään koulukohtaisesti opinnoissaan.

Nuoret ovat itse olleet aloitteellisia ja osallistuneet aktiivisesti toiminnan suunnitteluun sekä itse toimintaan.

Kunnan tuki nuorten kesätyöllistämisessä on ollut merkittävä.

Vaikutukset nuorten hyvinvointiin

Nuorisotilojen säännölliset aukioloajat ovat tarjonneet turvallisen ja mielekkään ajanviettopaikan. Kävijämäärät ovatkin lisääntyneet. Retket ja tapahtumat ovat tuoneet elämyksiä ja sosiaalista kanssakäymistä nuorten arkeen. Etsivä nuorisotyö yhteistyössä mielenterveyspalveluiden kanssa ennalta ehkäisee mahdollisia ongelmia.

Nuorisovaltuusto ja osallistava budjetointi ovat lisänneet nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa toimintaan. Nuoret ovat käyttäneet tätä mahdollisuutta aktiivisesti ja heidän toiveitaan on kuultu. Käytössä on myös kunnan nettisivut, joilla nuoret voivat antaa palautetta ja tehdä aloitteita. Yhteistyö lapsiparlamentin kanssa luo jatkumoa osallisuuteen ja vaikuttamiseen.

Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten tukemiseksi on parannettu eri ammattilaisten välistä tiedonkulkua ja lisätty eri järjestöjen ja yhdistysten yhteistyötä. Palveluiden tiedottamista kohderyhmälle on parannettu ja hyvinvointia ja osallisuutta tukevaa tekemistä lisätty. TE-uudistuksen valmistelussa kunta on ollut aktiivisesti mukana, mikä edesauttoi kunnan ja Ylä-Savon työllisyysalueen tiedonkulkua ja toi palvelut lähelle asiakasta. Pielaveden kunta on myös osallistunut moniin kuntien yhteisiin nuorten hyvinvointia tukeviin hankkeisiin. Tällaisia hankkeita ovat olleet mm. Mieliteko 2.0 hankkeen Osallisix ryhmätointia, Hyvinvointiryhmä työttömille sekä etsivä nuorisotyön toteuttama Kipuna-ryhmä. Näillä hankkeilla on pyritty saamaan nuoret aikuiset kiinnostumaan omasta tulevaisuudestaan ja hyvinvoinnistaan. Hankkeet ovat kuitenkin loppuneet suunniteltua aiemmin vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Täsmät-hanke on Toimi-säätiön ja Ylä-Savon kuntien yhteinen hanke, johon Pielavedeltäkin on ohjautunut hyvin asiakkaita.

Kunnan viestintää ja tiedottamista on lisätty ja monipuolistettu. Kohderyhmän tavoittaminen on kuitenkin ollut hankalaa, koska kyseinen ryhmä ei juurikaan seuraa kunnan virallisia sivuja tai muiden toimijoiden sivustoja eivätkä lue paikallislehteä. Heitä on vaikea tavoittaa myös puhelimitse.

Kunnan työllisyyskoordinaattorin tehtäviin on lisätty hyvinvointikoordinaattorin tehtävät. Näin hänellä on entistä paremmat mahdollisuudet tukea syrjäytymisvaarassa olevia nuoria.

Vaikutukset syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten hyvinvointiin

Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten määrä on vähentynyt ja entistä pienempi osa on kokonaan palveluiden ulkopuolella. Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten hyvinvointia

tukevat matalan kynnyksen palvelut. Yhteydenottoa helpottaa tieto palveluiden saatavuudesta, ammattilaisten tuttuus ja luottamuksellinen ilmapiiri.

10.5 Arvio tehdyistä toimenpiteistä

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on huomioitu kuntastrategiassa ja tavoitteet on hyvin konkretisoitu talousarvion tasolle.

Vuoden 2025 talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on esitetty hyte-tavoitteet selkeästi eri hallinnonaloille. Erityisen hyvin ne oli huomioitu Vapaa-ajan palveluiden osalta sekä tavoitteissa että toteutumassa. Ympäristön ja asumisen palveluilla hyvinvointiin liittyviä palveluita ei erikseen mainittu, mutta niitä löytyy talousarvion toteutumasta. Tällaisia ovat esimerkiksi opintojen rakennustyön aloittaminen, liikuntapaikkojen, puistojen ja leikkikenttien kunnossapito ja rakentaminen.

Tilinpäätöskertomuksessa koulujen osalta oli tavoitteiden toteutuminen kirjattu hiukan puutteellisesti. Esimerkiksi poissaolojen väheneminen oli tavoite. Olettaisi että se olisi myös helposti todennettavissa.

Hyvinvointikertomuksessa käytettyjen indikaattoreiden tuottama tieto on osittain vanhentunutta eikä kerro tämänhetkistä tilannetta.

Hyte-toiminta on ollut poikkihallinnollista. Sitä on johtanut kunnanjohtaja yhdessä kunnan johtoryhmän kanssa. Laajennettu johtoryhmä on vastannut toiminnan toteuttamisesta yhdessä henkilöstön kanssa.

Suuri merkitys hyvinvointityön toteuttamiselle on ollut työllisyyskoordinaattorin toimenkuvan muuttamisella työllisyys- ja hyvinvointi koordinaattoriksi. Merkittävää on myös ollut varhaiskasvatuksen sosionomin työn käynnistyminen.

10.6 Suositukset

Monet hyte- vaikutukset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä mutta siitä huolimatta hyvinvointia pitäisi tarkastella säännöllisesti ja systemaattisesti. Hyvinvointia kuvaavista indikaattoreista monet ovat vuosien takaa. Jatkossa, mikäli mahdollista, olisi hyvä saada ajantasaista tietoa toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista. Lisäksi voisi miettiä pitäisikö painopistettä kohdentaa myös vanhuksiin, koska heidän osuutensa kunnan väestöstä on suurin ja avun tarve on kasvava.

Yhteistyötä eri toimijoiden välillä on tehty, mutta sitä voisi vielä lisätä etenkin hyvinvointialueen kanssa.

11 SISÄINEN VALVONTA

Kunnanhallitus on 1.6.2020 hyväksynyt Pielaveden kunnan sisäisen valvonnan ohjeet, joiden mukaan kunnanhallituksen, lautakuntien ja osastopäälliköiden sekä esimiesten tulee valvontaa suorittaa. Tämän lisäksi kunta voi ostaa tilintarkastajalta /tilintarkastusyhteisöltä sisäiseen valvontaan liittyviä tarkastuksia. Sisäinen valvonta on osa kunnan jokapäiväistä johtamisjärjestelmää. Sillä parannetaan päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista ja pyritään varmistamaan toimintojen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus, taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja lakien ja säädösten noudattaminen.

Johtoryhmä on laatinut vuodelta 2025 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastusraportin keskeisistä toimenpiteistä, joka on annettu kunnanhallitukselle tiedoksi 30.03.2026.

Kunnan hallituksen nimeämät 2 sisäistä tarkastajaa on kokoontunut entisen hallituksen puolesta 10.02.2025. Tarkastuksessa oli tehty päätelmä kunnan kiinteistökannasta. Uuden hallituksen valitsevat sisäiset tarkastajat eivät ole tehneet tarkastusta vuonna 2025.

12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE

Pielavedellä taloussuunnitelman mukaan tulorahoitus riittää talousarviovuonna 2026 suunnittelukauden menoihin ja poistoihin. Taseeseen kertynyt ylijäämä on 4 986 769 €.

Riskejä sisältyy ennen kaikkea verorahoituksen määrään vuodesta 2025 eteenpäin. Tilatyöryhmän tilasuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 10.11.2025. Suunnitelmassa osana on kunnan kiinteistöjen purku. Samalla pitäisi kunnan päästä vuokraamistaan tiloista irti. Suurena ongelmana on Hyvinvointialueen vuoden 2026 tila vuokrasopimusta ja tilan käyttöasteen suuruutta ei ole saatu tehtyä. Tuo epävarmuutta.

Tilintarkastaja Päivi Varis totesi raportissaan tarkastuslautakunnalle 18.5, että Pielaveden kunnassa asiat on hoidettu hyvin ja kaikkien säädösten mukaisesti. Siinä ei ole mitään huomautettavaa. Tilintarkastaja esittää tilinpäätöksen 2025 hyväksymisen.

Ammattijärjestö JUKO on antanut lausuntonsa tilinpäätöksestä 2025 todeten, että Pielavedellä on hyvä tehdä työtä kun työntekijöitä arvostetaan. JHL ja JYTY eivät lausuneet tilinpäätöksestä.

Pihlajalinnan toimipisteen poistuminen Pielavedeltä on aiheuttanut suuria haasteita työntekijöille. Palvelujen palauttaminen lähipalveluiksi olisi toivottavaa jatkossa.

Kunnanhallituksen nimeämiin sisäisiin tarkastuksiin tulisi kunnanhallituksen tai hallintosäännön ohjeistaa selkeämmin. Ohjeistusta tulisi päivittää tätä ajankohtaa vastaavaksi. Vuosina 2024 ja 2025 on tehty samasta kiinteistökannasta päätelmät. Ei kuvasta tarkkaan sisäistä tarkastusta. Uudet kunnanhallituksen sisäiset tarkastajat eivät ole tehneet tarkastusta vuonna 2025.

Tarkastuslautakunta haluaa tuoda esiin huolensa henkilöstöressurssien riittävydestä lisääntyneiden oikaisuvaatimusten, hallintovalituksien ja tietopyyntöjen hoitamiseen.

Tarkastuslautakunta toteaa esityksessään, että Pielaveden kuntaa on johdettu niin, että tulot ja menot ovat olleet tasapainossa ja tilikauden tulos on erittäin hyvä. Hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden kanssa on uskallettu katsoa tulevaisuuteen rohkeasti ja positiivisin mielin.

Tarkastuslautakunta esittää Pielaveden kunnanvaltuustolle v.2025 tilinpäätöksen hyväksymistä, ja kiittää kunnan henkilöstöä, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä hyvin hoidetusta työstä kunnan parhaaksi.

Pielavedellä 18.5.2026

Pielaveden kunnan tarkastuslautakunta

Pekka Tossavainen
puheenjohtaja

Pekka Katainen
varapuheenjohtaja

Petri Kärkkäinen
jäsen

Ulla Peltonen
jäsen

Mika Jokelainen
varajäsen